

GRONINGEN, AN INCLUSIVE CITY; SOCIAL MIXING POLICIES REFRAMED

Research on the scale, nature and effects of spatial interventions in the
'neighbourhood' as to provide inclusiveness.

A Thesis

Presented to

The Faculty of Spatial Sciences

University of Groningen

In Partial Fulfillment

of the Requirements for the Degree of

Master of Science

In Socio-Spatial Planning

---

by

Sander Grootemarsink, BSc.

Supervised by Dr. B.J. Wind

July 2019

— This page intentionally left blank —

Preface

This is my master's thesis for completing the master's program in Socio-spatial planning at the Faculty of Spatial Sciences at the University of Groningen. After finishing my bachelor Human Geography and Urban and Regional Planning I did not yet feel equipped to enter the work field, nor was I finished with studying. As I wanted to acquire a teacher's license, I had to do a master at the faculty of spatial sciences. The choice was between Socio-Spatial Planning and Environmental and Infrastructure Planning, but as Socio-Spatial Planning related more to my background in human geography I opted for this master. And it did not dissappoint me one bit. The intricacies of planning are extensively discussed and the focus on the 'human' aspect to it really enriches the otherwise rather static world of spatial design. The human aspects refers to spatial justice, citizen participation as well as liveability. These are all aspects which to a larger or lesser extent reappear in this thesis. The antecedent for this research came from a question by the municipality regarding the ideal scale of social mixing policies. As I had written a literure review on this topic during the course Interaction, Society and Space, the renewed attention for social mixing policies sparked my curiosity, because I found that this does not contribute to increasing bridging social capital, whereas this was still the goal of the municipality, although now called inclusiveness. During this research I have learned a lot about the processes of neighbourhood change and about all the extensive support networks which operate within the neighbourhood.

Of course I have not been able to conduct and complete this research without the input of several people. I would therefore like to thank the people I interviewed for their time and contribution whom I cannot thank by name due to privacy reasons, but they represented Police Groningen, Nijestee, De Oude Bieb, WIJ-Lewenborg, Wij-Vinkhuizen and Wijkoverleg Vinkhuizen.

My special thanks go to my supervisor Barend Wind (University of Groningen) who supported and guided me throughout the process of this research.

Sander Grootemarsink

Groningen, July 12th, 2019

Abstract

The municipality of Groningen are aiming to become an 'inclusive city'. A city in which everyone can live and in which everyone participates to the best of his or her abilities. Inclusiveness is compared to Social Capital, of which exist two forms, bonding social capital and bridging social capital. Participation suggests that the municipality aims for bridging social capital. By means of renewed attention for mixing policies they aim to achieve this. Research has however shown that mixing policies do not produce the desired bridging social capital. It does increase the possibility to 'get by', but not to 'get ahead'. The goal of this research is to investigate why mixing policies remain fashionable, how they could benefit bridging social capital and at what scale they could be best implemented.

To measure inclusiveness, 7 indicators are established which conjointly form the Inclusiveness Score. This score is calculated for all Groninger neighbourhoods for which data was available. This yields a ranking of neighbourhoods which is discussed and from which 2 neighbourhoods are selected for further inquiry; Vinkhuizen-Zuid and Lewenborg-Zuid. These neighbourhoods have been subject to mixing policies and by qualitatively examining perceptions, experiences and opinions about these neighbourhoods and the spatial intervention which took place. To supplement this, a multiple linear regression analysis was performed, which yields that a concentration of low incomes and people with a Non-Western ethnicity explains a sizeable portion of the variance in inclusiveness scores.

The 8 interviews, 4 in each neighbourhood, provided various new insights. Stigmatisation, urban structure and interaction between different groups were major themes which explained a part of the difference in inclusiveness in both neighbourhoods. The general consensus is that mixing policies do significantly improve the liveability and safety of the neighbourhood, but in their current form do not deliver in the aspect of 'getting ahead'. The indicator Social Control appeared vital in producing inclusiveness, but according to some interviewees, individualism and a general declining interest in life in the district or neighbourhood negatively influenced this indicator of inclusiveness. This raises the question whether the 'neighbourhood-unit' is the appropriate scale for spatial interventions, however a conclusive answer remains. Increased social mixing at schools is one of the key pillars of the policy recommendations, as schools can function as a tool for increasing social equity, emancipation and integration, thus reducing inequality and increasing inclusiveness.

Keywords:

Social Mixing

Segregation

Inequality

Social Capital

Spatial Interventions

Inclusiveness

Neighbourhood change

Housing Policy

Table of Contents

Chapter 1. Introduction.

1.1 ANTECEDENT AND CONTEXT	1
1.1.1 INCLUSIVENESS	1
1.1.2 THE NEXT CITY AND INEQUALITY.....	2
1.2 PROBLEM DEFINITION AND RESEARCH OBJECTIVE	3
1.3 RESEARCH QUESTIONS	3
1.4 READER GUIDE.....	4

Chapter 2. Theoretical Framework.

2.1 HISTORICAL PATHWAYS OF SPATIAL DEVELOPMENT AND INTERVENTIONS	5
2.1.1 1950s & 1960s	5
2.1.2 1970s	5
2.1.3 1980s	6
2.1.4 1990s	7
2.1.5 2000s	7
2.1.6 2010s	8
2.2 INEQUALITY.....	8
2.3 INCLUSIVENESS: GETTING AHEAD AND GETTING BY.....	9
2.4 RATIONALES FOR MIXING POLICIES.....	10
2.4.1 DEFENDING THE NEIGHBOURHOOD.....	11
2.4.2 NETWORKS AND CONTACTS	12
2.4.2.1 Interaction	13
2.4.2.2 Role-model argument.....	13
2.4.3 MONEY-GO-ROUND	14
2.4.4 MAIN TAKEAWAYS.....	14
2.5 CONCEPTUAL MODEL OF INCLUSIVENESS OF A NEIGHBOURHOOD	15

Chapter 3. Methodology.

3.1 RESEARCH DESIGN.....	16
3.2 INCLUSIVENESS SCORE.....	16
3.2.1 ANALYSIS.....	17
3.2.2 NEIGHBOURHOOD SELECTION.....	17
3.3 INTERVIEWS.....	18
3.2.1 PARTICIPANTS.....	18
3.2.2 JUSTIFICATION OF INTERVIEW GUIDE.....	19
3.2.3 LIMITATIONS	19
3.2.4 CODING.....	20
3.2.5 ETHICAL CONSIDERATIONS	20

Chapter 4. Data and Findings.

4.1 THE INDICATORS OF THE INCLUSIVENESS SCORE.....	22
4.1.1 INCLUSIVENESS SCORE	23
4.1.2 SAFETY	24
4.1.3 AMENITIES IN THE NEIGHBOURHOOD	25

4.1.4 SOCIAL CONTROL.....	26
4.1.5 GETTING BY.....	26
4.1.6 ECONOMIC STATUS	27
4.1.7 HAPPINESS WITH THE NEIGHBOURHOOD	28
4.1.8 SOCIAL ENGAGEMENT	28
4.1.9 GETTING AHEAD	29
4.2 QUANTITATIVE ANALYSIS OF INCLUSIVENESS SCORE, HOUSING STOCK, CITIZEN ORIGIN AND INCOME LEVEL.....	29
4.3. RESTRUCTURED NEIGHBOURHOODS IN GRONINGEN: LEWENBORG-ZUID AND VINKHUIZEN-ZUID	31
4.3.1 OVERVIEW OF LEWENBORG-ZUID AND VINKHUIZEN-ZUID.....	31
4.3.2 LEWENBORG-ZUID	33
4.3.2.1 Spatial interventions	33
4.3.2.2 Social Control.....	34
4.3.2.3 Social mix	34
4.3.2.4 Social engagement	35
4.3.2.5 Main takeaways.....	36
4.3.3 VINKHUIZEN-ZUID	36
4.3.3.1 Social Control.....	36
4.3.3.2 Spatial interventions	37
4.3.3.3 Social Mix.....	38
4.3.3.4 Social Engagement	38
4.3.3.5 Main takeaways.....	39
Chapter 5. Discussion and Conclusion.	
5.1 INCLUSIVENESS THROUGH SPATIAL INTERVENTIONS.....	40
5.2 POLICY RECOMMENDATIONS	42
5.3 FINAL REMARKS	43
LITERATURE.....	45
APPENDIX 1. VARIABLES WITH: TYPE OF ORIGINAL DATA, ORIGIN ORIGINAL DATA AND INDICATOR OF THE INCLUSIVENESS SCORE.	48
APPENDICES	48
APPENDIX 2. RANKING OF ALL NEIGHBOURHOODS ACCORDING TO INCLUSIVENESS SCORE.....	50
APPENDIX 3. INTERVIEW GUIDE IN DUTCH.....	51
APPENDIX 4. CONSENT FORM.	52
APPENDIX 5. CODE TREE.	53
APPENDIX 6. INTERVIEW TRANSCRIPTS IN SEPARATE PDF-FILE.	54

Table of Figures

Figure 1. Conceptual model of inclusiveness.	15
Figure 2. Neighbourhoods included in the data set.	22
Figure 3. The Inclusiveness Score for each Groninger neighbourhood mapped.	23
Figure 4. Indicator: Safety.....	24
Figure 5. Indicator: Amenities in the Neighbourhood.....	25
Figure 6. Indicator: Social Control.	26
Figure 7. Indicator: Economic Status.	27
Figure 8. Indicator: Happiness with the Neighbourhood.	28
Figure 9. Indicator: Social engagement.	29
Figure 10. Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid within the municipality of Groningen (2018).	32
Figure 11. Map of Lewenborg-Zuid. Notice the dead-end streets (i.e. Cauliflowers).....	33
Figure 12. Map of Vinkhuizen-Zuid. Notice the stamp-like building structure.....	36

Table of Tables

Table 1. 5 lowest ranking neighbourhoods, 5 highest ranking neighbourhoods and Lewenborg-Zuid ranked descending according to their Inclusiveness Score. Superscript numbers refer to the number of missing variables.	18
Table 2. Outcome of Multiple Linear Regression Analysis.....	30
Table 3. Comparison of Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid according to Inclusiveness Indicators.	32

List of Abbreviations

CBS:	Centraal Bureau voor de Statistiek
SCP:	Sociaal en Cultureel Planbureau
UN:	United Nations

Chapter 1. Introduction.

In this chapter the antecedent for the research is explained, supplemented by some further context to the issue at hand. Following from these sections is the problem definition and the research objective of this thesis, which yields a set of research questions discussed in the section afterwards. The final section offers a reader guide with a summary of the location of the information in this thesis.

1.1 Antecedent and context

In 2018 the municipality of Groningen (2018) published their first ‘*Omgevingsvisie*’ called The Next City, a document that elaborates on the vision the municipality has for its city. This document is a new required instrument under the new ‘omgevingswet’, a series of laws which define the spatial planning regulations in the Netherlands (Staatsblad, 2016). In the *Omgevingsvisie* of Groningen it is stated that (2018), p.15, translated from Dutch): “Groningen is for everyone, not just for the happy few.” The city should be inclusive and have vital neighbourhoods with self-sustaining citizens. One of the key actions proposed to secure this goal of an inclusive city are renewed efforts for mixed neighbourhoods. However, mixed neighbourhoods in terms of income mixing have been proven to not service the desires of policymakers and urban planners (Lees, 2008). Possibly, switching to the concept of inclusiveness is simply a way of renaming the discourse of mixing policies, so it will continue to be accepted. On the other hand, inclusiveness can be regarded as a broader term which opens up new opportunities for planning practices. It is therefore interesting to investigate whether ‘inclusiveness’ is simply a reframing of mixing policies, in which case this research researches whether this can be achieved by different means. If ‘inclusiveness’ is indeed a concept which opens up a new set of planning instruments, it is interesting to investigate which instruments would most successfully contribute to this notion of ‘inclusiveness’.

1.1.1 Inclusiveness

Inclusiveness then should be clearly defined, in order to work with it. The municipality of Groningen fails to clearly do so at this point in time, however, only arguing that an inclusive society does not exclude anyone and everyone participates to his or her ability. I briefly try to elucidate how this notion could be interpreted.

In academics, the notion of social exclusion is more common compared to the notion of inclusiveness or inclusion. This may partly have to do with the more normative aspect of inclusion compared to the more analytical aspect of exclusion. Mandanipour (1998) noted in his chapter *Social Exclusion in European Cities* that poor in poor neighbourhoods are increasingly dislocated from mainstream society, which is an example of exclusion. Factors for such trends have been ascribed to a retrenchment of welfare states and the increased focus on investment in real estate (Wacquant, 1999). There are however also some more recent sources who do use the notion of inclusiveness. The Sustainable Development Goals (UN, 2015) addresses this issue for example, and notes inclusiveness as one of their goals. The World Bank goes further and also offers a definition of social inclusion, describing it as (2013, p.4): “The process of improving the ability, opportunity and dignity of people, disadvantaged on the basis of their identity, to take part in society”. In this sense, inclusiveness could be compared to the notion of social capital. Woolcock and Narayan (2000) differentiate social capital in the ability to ‘get by’ and to ‘get ahead’, which links respectively to Putnam’s (2000) bonding and bridging kinds of social capital. It is theorised that low-income households may have a close knit and intensive stock of bonding social capital which they leverage to ‘get by’, while middle-and high-income households possess the more diffuse and extensive bridging sort of social capital, which they deployed to ‘get ahead’, similar to the notion of social mobility (Woolcock & Narayan, 2000). Linking this line of argumentation to the definition of the

municipality, inclusiveness can be theorised as the desire for everyone to be able to ‘get ahead’ and to possess more bridging social capital. The municipality proposes to achieve this desired goal by renewed efforts for mixing policies, but as I will show further on, research has shown that for increasing bridging social capital, such policies are not effective. To what extent it may be effective to other aspects of inclusiveness though, is a key theme of this research.

1.1.2 The Next City and inequality

The Next City is a so-called ‘omgevingsvisie’, which is a framework for all policy regarding the ‘physical living environment’. Each municipality in the Netherlands is required to draft such a framework. The framework should be broadly interpreted, affecting policies ranging from for example cultural heritage to health (VAG 2018a). It is quite similar to the ‘Stuctuurvisie’, which is the spiritual predecessor of the Omgevingsvisie (VAG, 2018b), but distinct in a few regards. For one, the Omgevingsvisie consists of an integral vision of the municipality, whereas a Stuctuurvisie consisted of specific sectoral aspects (e.g. water, milieu or nature). What’s more, the Omgevingsvisie coherently considers the spatial, economic and social component, whereas a Stuctuurvisie merely concerned itself with the spatial component. It is also in this coherency of components on which the foundation for the distinctiveness of The Next City is based, as compared to past policy frameworks in the Netherlands. With the integral approach to the physical living environment with all spatial, economic and social components taken into account, Groningen decided to counteract the trend of increasing inequality within cities (Behrens & Robert-Nicoud, 2014).

The Next City is therefore also an example of planners’ struggle with increasing inequality. This research is as such especially valuable to professional planners, as they continue to struggle with inequality and segregation within cities, even to larger extents than in the past (Forrest & Kearns, 2001; Glaeser et al., 2009). With the goal of an inclusive city, Groningen are then also fighting the currents, as for example Behrens and Robert-Nicoud (2014) term the current trends in urbanisation and increased inequality as: ‘the Survival of the Fittest in Cities’. From a Marxist point of view, Lefebvre (1968) and following upon him Harvey (1989) critically examined the role of cities in the capitalist system, Lefebvre famously examining the ‘Right to the City’ and Harvey arguing the ‘annihilation of space by time’ (1989, p. 22) at the cost of the citizens in the city. More recently, Marcuse (2009) argued the necessity of spatial planning to address social injustices, while Soja (2010) coined the phrase *Seeking Spatial Justice* (SSJ), with which he argues that it “is not just a descriptive exploration of the geography of social justice but a much more comprehensive attempt to spatialize the concept at all levels of knowledge formation”. Apparently, the works of Lefebvre and Harvey still inspire today and still reflect on development in the current Dutch society and beyond. A *just* city is relevant for planners and academics and arguably the goal of The Next City, which makes examining the approaches and underlying motives to achieving this even more relevant.

In concurrence with increasing inequality, the Netherlands is facing an increasingly disturbing housing shortage, which mostly affects low-income citizens and starters in the housing market (Volkskrant, 2019a; Woonbond, 2017). In The Next City, special attention is paid to the Northern neighbourhoods of Groningen, which are according to the municipality (Municipality of Groningen, 2018) in poor condition. Much of the housing stock is made up of social housing owned by a small number of housing corporations. The municipality proposes large scale urban renewal projects in these neighbourhoods. Hochstenbach (2017) examined the social housing policies in Amsterdam and found that urban tenure mixing policies in previous decades have traditionally formed an important means to disperse poverty concentrations in the Netherlands. However, due to decreased government budget for urban renewal and the financial crisis of 2008, this has been more difficult, which has caused the shift to the sale of existing social rental dwellings, resulting in an expanded housing stock, but leaving low-income social renters in search of affordable housing (Woonbond, 2017). In order not to amplify this shift, or even to counteract this shift,

the municipality of Groningen will need to proceed carefully, in order to prevent displacement and discrimination.

The gravity of the issue is clear, and the necessity of careful proceedings are evident. The Omgevingsvisie only sets broad targets and is rather vague in how to achieve those targets, further clarification and explanation will be incorporated in the final Omgevingsplan, of which the Omgevingsvisie is only a small, but leading, part. In the Omgevingsplan, legal implications and binding policy directions are enlisted. The Omgevingsplan of Groningen is scheduled to be finished by 2024 (Municipality of Groningen, 2018) and thus there is a considerable amount of time to (re)consider the means that are proposed to reach the set targets.

1.2 Problem definition and Research Objective

The prospect of increasing social capital and social mobility is apparently so appealing to governments that they continue to pursue this prospect through existing instruments which have been proven to dysfunction or malfunction in achieving the desired goals. This research aims to distinguish other instruments or increase the applicability, reliability and validity of existing instruments to increase social capital and social mobility as to produce an inclusive city.

This objective is achieved by empirically examining the result of various forms of policy within the city of Groningen over the past few decades in various neighbourhoods. Neighbourhoods within the city are selected on the basis of a spatial analysis, which is based upon indicators found in the literature, relating inclusiveness. By selecting neighbourhoods in which spatial interventions were implemented and achieve different inclusiveness scores, it is possible to distinguish the effects of several policies and existing socio-economic configurations. In this process it is important to consider external factors, which might have affected how policies affect the neighbourhood. Inclusiveness as a concept is made measurable with indicators which can be used statistically. By applying a qualitative research method within the selected neighbourhoods, it is possible to examine how inclusive these neighbourhoods are and which factors affect this, which can then be related to the spatial interventions. Based on these findings it is possible to establish which policies that have been applied in Groningen contributed to a high level of social capital and social mobility and under which specific circumstances. Next to the applied policies, special attention is paid to initiatives which originated from residents. These outcomes also direct policymakers the scale on which policy best can be implemented. As this is established, it is possible to apply these policies in the future as reliable instruments for increasing social capital and social mobility while planning for an inclusive city.

The unit of analysis in this research will be the municipality of Groningen. The timeframe in which the research is set is post-stadvernieuwing policy in Groningen, it is in these times since the 1990s when existing neighbourhoods were first being restructured and renewed. The theoretical scope is focussed on inclusiveness, which is built up by social capital theories, segregation theories and gentrification theories.

1.3 Research questions

The main research question is: **“How can spatial interventions improve inclusiveness in a city?”** In order to get to a clear answer, several secondary research questions have been established as well, being the following:

- ◇ How to define and operationalise inclusiveness on both a city and a neighbourhood scale?
- ◇ What is the historical trajectory of spatial development and interventions within the Netherlands?
- ◇ How are spatial interventions to improve inclusiveness used and justified?

On the basis of these questions there is a theoretical foundation from which the empirical part of the research can be formulated. The operationalisation of inclusiveness into a score allows me to rank the neighbourhoods of Groningen and investigate the origin of differences quantitatively and, more specifically, the differences after spatial interventions qualitatively.

- ◇ How do the neighbourhoods of Groningen score on inclusiveness and why does it differ?
- ◇ Why do spatial interventions lead to different levels of inclusiveness?
- ◇ What is the ideal scale level to impact inclusiveness by means of spatial intervention?

Discerning the factors that have contributed to either an inclusive or an exclusive neighbourhood offers insights in mixing policies, scale, social capital and social mobility.

1.4 Reader Guide

This chapter has introduced the issue this research concerns itself with. It also outlined the research questions and the approach to answer them. In chapter 2 the theoretical framework is discussed. Chapter 3 discussed the methodology of this research, whereas chapter 4 presents the consequent results. Chapter 5 entails the discussion and conclusions, as followed from previous chapters. Afterwards, the literature consulted for the research can be found as well as appendices as referred to in this thesis.

Chapter 2. Theoretical Framework.

In this chapter relevant literature in relation to the topic of inclusiveness are extensively discussed. The findings in this chapter are used for creating indicators, which are the pillars of the conceptual model, the consequent spatial analysis, as well as key topics which are further inquired in the interviews, both found in chapter 4. This chapter first summarises the historical pathways of spatial development and interventions, after which more attention will be paid to the antecedent of this research: inequality. Section 2.3 further defines inclusiveness, whereas in section 2.4 the rationales and requirements for successful mixing policies are discussed. The chapter is concluded with an explanation of the conceptual model.

2.1 Historical pathways of spatial development and interventions

This section discusses the historical pathways of spatial development and interventions in the Netherlands after the second world war. The development of mixed and segregated neighbourhoods has been heavily influenced a wide range of policies discussed here. The main articles which are drawn from are Musterd and Ostendorf (2008) and Hochstenbach & Musterd (2018), the first one extensively discusses the history of urban development in the Netherlands, with a focus on the urban renewal policies, while the second focuses on segregation in the 21st century and considers its historical pathway. This article is substantiated by Van der Cammen et al.'s (2012) *The Selfmade Land*.

2.1.1 1950s & 1960s

The Dutch urban development is usually distinguished in the period before and after the second world war. During the second world war many houses were either destroyed or damaged which reduced the Dutch housing stock and required policy changes in the production of urban space (Van der Cammen et al., 2012). The post-war developments can also be partly accredited to the increase in population, due to the 'baby boom', which required a significantly larger housing stock. The major share of the neighbourhoods which were built in the 50s and 60s are so-called 'stempelwijken' (stamp neighbourhoods). These neighbourhoods are found across the Netherlands and their characteristic is the similarity and uniformity wherever they are found. These neighbourhoods are very modernist in their design, with a high percentage of high-rise buildings, which is rather distinctive to these neighbourhoods. These neighbourhoods or stamps were designed by the national government and the construction was done by the housing corporations. The benefit of this planning practice was that there was no need for various plans and architects in different places, as the 'stamp' could be applied everywhere. This allowed a rapid increase of the housing stock. Simultaneously, the Netherlands also assigned areas as 'groeikernen' or new towns, to cope with the increased population (Van der Cammen et al., 2012). These new towns however appeared to be overly attractive, adding to massive suburbanisation waves (Musterd & Ostendorf, 2008). The Dutch welfare-state regime of this period was strong and there was a large focus on providing housing for all, leading to a large amount of social rental housing.

2.1.2 1970s

Before an actual shift in urban development policies towards urban renewal, the Netherlands first endured an economic crisis in the 70s which lead to major structural unemployment (Van der Cammen et al., 2012). These times were also characterised by social movements, a famous example of which was the 1968 Paris student revolt, which procured wider social resistance against the for planning relevant top-

down approach. Citizens wanted more involvement in decision-making processes and bottom-up planning came into fashion.

The social issues propagated by the citizens was the poor quality of housing, especially in inner cities, where the dwellings dated back to the period 1880-1920. In the period between 1965 and 1984, Amsterdam, Rotterdam, The Hague and Utrecht saw a net loss of 536.500 inhabitants. This was both due to the changed desires of residents, the focus on new towns and the 'spreidingsbeleid' (distribution policy), which concentrated on improving the (economic) position of the new towns and countryside. There was little demand for new housing in the big cities, which led to the first phase of urban renewal. Musterd and Ostendorf (2008) discern two developments, the first one relates to a constant population, the second one relates to a changing population. The first was carried out under the label 'new construction for the neighbourhood', in which the government improved the housing, which was believed to lead to help fight poverty. It did increase liveability of these areas, however it did not reduce poverty. The second phase concerned itself with neighbourhoods that were on the same renewal list but did not allow for renewal (yet) because of organisational or financial problems. What happened in some of these neighbourhoods was a process of spontaneous renewal, where contrary to the other phase, new people did move into the neighbourhood, this could also be referred to as gentrification.

The neighbourhoods which were renewed and built in the 1970s are evidently different to the stempelwijken of previous decades. The uniformity of those neighbourhoods was perceived negatively and new developments were encouraged to be innovative, resulting in the Cauliflower Districts (Bloenkoolwijken). These neighbourhoods were diverse in buildings and open space and made way for residential yards (woonerven). In hindsight these neighbourhoods are also referred to as new prissiness (nieuwe truttigheid), as the neighbourhoods were monotonous in a different manner (Van der Cammen et al., 2012). It did however satisfy the needs and desires of residents, as those were in search of single-family homes surrounded by greenery. This search was one of the factors which contributed to the loss of inhabitants in the big four cities. To summarise, policy in the 1970s mainly concerned itself with new housing for neighbourhood residents (Musterd & Ostendorf, 2008).

2.1.3 1980s

The actual turn-around for these declining cities came when the political discourse shifted to the idea that in order to flourish economically and be competitive internationally, urban concentrations are indispensable. This came together in the 1988 vision on spatial planning (Vierde Nota Ruimtelijke Ordening), where the policy of new towns and 'spreidingsbeleid' was abandoned and substituted by a competitive policy focus with a central focus on the Randstad which should improve the economic position of the Netherlands, the network society (Van der Cammen et al., 2012). Advancements in economic competitiveness were nevertheless explored earlier already, specifically the concept of a 'compact city' was popular among policy makers. This had to: (Musterd & Ostendorf, 2008, p. 80) "create a promising arena for the international economic competition, where city-marketing would persuade multinationals to engage in public-private partnerships, bringing new economic growth to the city or city region." At the end of the 1980s, as part of the post-modernist transition of society, the consumer entered the housing market, which, contrary to its position in the previous decades, made houses a consumer good (Van der Cammen et al., 2012). This shift impacted the spatial aspects of housing, as well as the financial, which became especially visible in the 1990s, when large scale housing developments are initiated and social rental homes are being sold.

2.1.4 1990s

Since 1990, policy focusing on social issues really started to gather momentum in the public debate, however, these policies could be regarded as a mere means to increase economic competitiveness and attract investments. The policies of the previous decade which were explicitly concerned with economic motives, had decreased attention towards social cohesion and was harming this necessary force in society according to policy makers at that time (Musterd & Ostendorf, 2008). The focus shifted therefore on the neighbourhoods and its function in the life of its residents. Effectively, this is when the active social mixing policies started. The neighbourhood was seen as the area where people interact and as such functioned as a vehicle for social mobility. The Big Cities Policy (BCP) I (1994) concerned itself with low-income neighbourhoods. These areas were perceived to be segregated and the BCP I should fight this sort of segregation. Low-cost housing was demolished to make space for middle-and high-income residents, which was a very physical type of intervention, but one which recurred throughout the BCPs. According to Wouden et al. (2007) the motives for the BCPs can be distinguished as welfare and social justice. Welfare linked to the focus on economic improvement of cities as was initiated in the 1980s, whereas social justice links to what Musterd and Ostendorf (2008) argue as a discourse in which segregation and polarisation are increasing and which mixing policies can fix. They intertwine as well however, as the large cities were seen as disadvantaged areas, which impacted their economic status as well as their social status.

Another key policy in this decade was the Supplement to the Fourth National Policy Document on Spatial Planning (Vierde Nota Extra, known as Vinex) in 1991 (Van der Cammen et al., 2012). It was the final round of large-scale urban expansions and characteristic of its time, as planners did their utmost best to avoid uniformity while adhering to the strict guidelines which were set by the national government. As there was an increase in interest in owner-occupied housing and the average size of households was decreasing, thus leading to a larger number of households in general, this document provided increased housing supply.

2.1.5 2000s

BCP II recognised that attracting more affluent residents was too ambitious, which led to the idea of ‘a housing career within the same neighbourhood’ (Musterd & Ostendorf, 2008, p. 81). Musterd and Ostendorf emphasise that (p. 81): ‘both BCP’s start from the assumption that disadvantaged neighbourhoods are segregated neighbourhoods, which should become desegregated and ‘restructured’, first physically, after which social and ethnic mix is expected to follow’, which further on in their article is falsified.

The BCPs were based upon three basic pillars: the economic, the physical and the social (Musterd & Ostendorf, 2008). These pillars should all contribute to the ‘liveable city’ in which: ‘cities have neighbourhoods where everyone feels at home, they have thriving economies, [...] and communities that include everyone and do not exclude a person’ (ibid., p. 83). This is a remarkably similar kind of phrasing as the municipality of Groningen used in *The Next City*, regarding what is an inclusive city as discussed in the introduction. The three pillars were the key points of policy focus; to bolster the economic pillar work training programmes were introduced and ethnic entrepreneurship were encouraged, to improve the physical the supply of housing was revitalised and restructured, industrial areas were renovated or opened up and the open-space planning was fine-tuned, to improve the social, care, assistance, youth policy, social involvement and participation and overall safety received attention. By measures among all pillars the pillars will reinforce each other, was the argument. Musterd and Ostendorf (2008) are critical of this argument, as they divulge that the: “‘integrated’ policies were highly focused on physical interventions in particular’ (ibid., p.87), which is contrary to the ‘comprehensive planning’ which was propagated in the

BCPs. What's more, the social mixing goals of the BCPs ignore the fact that in reality there is already a social mix, as in the poorest neighbourhoods, the largest share of the population is middle-class. This suggests that the lower-class population is not cut off from society in general (Musterd & Ostendorf, 2008). Therefore, the political discourse is not in line with academic discourse, at least in this point in time (2008). The actual consequences according to Hochstenbach & Musterd (2018, p. 30) were 'a negative influence on housing options and affordability', which in the long run proved harmful to low-income households.

The physical interventions have significantly impacted the housing stock in cities, more specifically, it has reduced the social rental supply in favour of owner-occupied dwellings (Hochstenbach & Musterd, 2018). Through various tax deduction schemes and subsidies, an increasing share of the population was able to attain a house, however as the demand increased the prices rose, eventually eliminating the advantages of the schemes and subsidies for low income households. The 2008 financial crisis amplified this trend and had a large impact on the urban situation of cities. Low skilled jobs disappeared and other jobs were increasingly professionalised, leaving an increasing share of the population unemployed (Hochstenbach & Musterd, 2018).

2.1.6 2010s

Hochstenbach and Musterd (2018) discern a trend of suburbanisation of poverty in the last one-and-a-half decade. A review of actual segregation levels and the migration of low-income households in Amsterdam and Rotterdam within and between their respective inner cities, urban periphery and surrounding region in the period 2004-2013 showed that there is, although an undercurrent, both direct displacement of low-income households, as well as indirect suburbanisation through exclusionary measures. This decade has also seen a recovered housing market, which can be argued to have become overburdened; housing prices are reaching record heights and waiting lists for the social rental sector are still increasing. Hochstenbach and Musterd showed that for the structurally tight housing market of Amsterdam boom and bust periods do not affect the housing market as it does to Rotterdam, which is more prone to cyclical forces. The preceding boom period of the 2008 crisis saw house prices dropping, but as the current boom period continues, house prices are expected to increase. Such trends paired with mixing policies and state-led gentrification would logically lead to an exodus of lower-income groups out of the city. This would ironically lead to a higher level of inclusiveness of the cities, but further increase the regional gap in inclusiveness, as Glaeser et al. have warned for (2009).

Another factor which affects the increased housing prices, is the financialisation of housing. As dwellings and real estate becomes increasingly valuable, investors have become more involved in this sector. Instead of housing being purchased to live in, they are purchased to let, referred to as buy-to-let. Suggestions of 'zelfwoonplicht' (self-residence duty) have been made in various municipal councils, which would restrict the purchase of dwellings to households who will occupy it themselves (AD, 2019; Volkskrant, 2019b).

2.2 Inequality

The trend of increasing inequality is a recurring theme within this research. As such, it will be put in a more extensive context here. Many researchers and economists have warned for the increasing inequality between the wealthy and the poor of the world with renewed interest in the past years (e.g. Fukuyama, 1999; Piketty, 2014; Stiglitz, 2012). This also applies to the Dutch society (PBL, 2015). Globalisation affects this (Massey, 1991), but according to Piketty (2014), what is also part of the increasing inequality is that due to wealth concentration, the greater return to capital than economic growth, means that larger fortunes generate higher returns. In the Netherlands, research has shown that of all the available wealth in

the Netherlands, the richest 10% holds 61% of all wealth, whereas the poorest 60% possess 1% of all wealth (WRR, 2014). This has serious implications on the lives citizens are able to live, especially in cities. It affects the ability to attain finance for the purchase of a house for one, which has consequences for the spatial distribution of citizens over a city. Inequality also affects the access individuals enjoy to society. Cities have historically been the stepping-stone for improving one's position in society, but this is becoming less apparent (PBL, 2015). The commoditisation of housing and other aspects of the urban plays a significant role in this process (Chatterton, 2010), which has been fuelled by neoliberal policies, promoting privatisation and competition. Paradoxically, such policies are contrary to social mixing policies, which are being implemented simultaneously.

Research by Glaeser et al. (2009) on the economic causes and effects of inequality in cities, underlines the notion that inequality negatively affects citizens. However, they made a plea for policymakers to consider the urban context, as inequality within cities is not similar to national inequality. Whereas reducing inequality on a national level adds to the general welfare, reducing inequality on the local level does not necessarily. Segregating rich people from poor people will increase equality, however it will not add to the general welfare of those people, which puts them in the same socio-economic position. This also applies to Groningen; reducing inequality will not by definition improve inclusiveness. In the next section the implications of inclusiveness are put in context and are defined.

The mixing policies that are proposed by the municipality of Groningen are meant to contribute to the availability and sustainability of services and jobs, which is explained on page 15 of *The Next City* (Municipality of Groningen, 2018, p. 15): "Mixed neighbourhoods, with housing for all incomes and with employment, sport and recreation back into the neighbourhood, are the starting points [for producing an inclusive city]". Providing inclusiveness in this sense by applying mixing policies has proven far more successful (e.g. Costigan, 2010; Joseph, 2006). Costigan (2010) found that mixing policies contribute to (p. 249) "a reduced housing cost burden; more structured supportive services; dramatically improved surroundings; high-quality housing and community design; faster-paced complementary investments in public systems and amenities; and strategically restored market functioning that offers more choices, lower prices, new jobs, and additional tax revenues to support service delivery," which can all be considered to improve social conditions. This aspect of inclusiveness links to the earlier discussed article 'Inequality in Cities' (Glaeser et al., 2009), which argues that segregation in order to reduce inequality does not benefit the general welfare, therefore mixing policies are an effective means to achieving the availability and sustainability of services and jobs in the neighbourhood.

2.3 Inclusiveness: Getting Ahead and Getting By

So how exactly can we define inclusiveness? This section dissolves the concept and further explains and operationalises it. As discussed in the introduction, inclusiveness is a concept which is not very frequently used in literature on urban studies. It has however become common in international development literature (McGranahan et al., 2016). It is not clearly defined though, neither in development literature nor in urban studies (e.g. Gerometta et al., 2005). Some specific definitions are used, such as Hanson (2004) who defines the notion of 'inclusive design' as (p. 13): "creating environments and products that are usable by all, without the need for specialist adaptation or design". This is in line with some of the goals the municipality set out, such as 'providing for vulnerable groups in the field of, among other things, care and living' (Municipality of Groningen, 2018, p. 7.), but is not sufficient in describing other goals such as providing access to work or mixing population groups. In that sense inclusiveness is more about providing access to society. In the introduction, the distinction has been made between 'getting by' and 'getting ahead', which I now elaborate on.

As this research continues the concepts of getting ahead and getting by become more frequent throughout the text. That is because the theoretical distinction between the two reflects the different

aspects of inclusiveness I discern and build upon. The desire of the municipality to have self-sustaining citizens, where everyone has equal opportunities and chances at employment, where everyone joins in and where people take the lead over their own lives (Municipality of Groningen, 2018) requires a lot from its citizens. It requires serious capabilities and effort, whereas marginalised people are already having a hard time as it is (Wacquant, 1998). Literature on bridging social capital (Bolt et al., 2010) illustrates that some people are already able to fulfil such tasks, but only a small portion of society. Such people are willing and able to engage in such activities, as they are invested in their life in the neighbourhood, have the capabilities and the desire to do so (Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). For others, however it is difficult enough to sustain themselves and enjoy themselves, as concerns over finances, employment or housing require their attention (Woolcock & Narayan, 2000). Then, there is probably another group, one which is perfectly capable of sustaining themselves, but do not feel the need or desire to do all the tasks the municipality desires; the middle ground.

I divide these three groups in two groups. The people with capabilities and desire to get involved are people who ‘get ahead’, whereas the middle ground and the people having a hard time sustaining themselves are people who ‘get by’ or try getting by. To increase inclusiveness, the municipality should try to move the last two groups up to ‘getting ahead’, but here is where the difficulties come in. Contributing to getting by, can be achieved by urban restructuring and social mixing (Costigan, 2010; Joseph, 2006; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003), but increasing capabilities and the desire to engage is much more difficult. It is both required, but not acquired in the same way.

Inclusiveness has now been distinguished as providing for opportunities to ‘get ahead’ and as ‘getting by’. However, Groningen is aiming for an inclusive *city*, while most of the proposed measures are aimed at the lower scale of the neighbourhood level. A city can be considered inclusive much easier than a neighbourhood, as a city is compiled of several neighbourhoods with different services and different opportunities to ‘get ahead’, which offers inclusiveness by definition. However, to improve inclusiveness at the more individual level, measures on lower levels are indeed required, possibly on an even lower level than the neighbourhood. Many authors have examined the popular policy discourse of increasing bridging social capital at the neighbourhood level (e.g. Bolt et al., 2010; Kleinhans, 2004; Lees, 2008; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003), and found that basically none of the assumed effects are actually visible after mixing policy was put into practice, which also begs the question whether the scale is appropriate (Galster, 2001; Musterd & Ostendorf, 2008).

This brings us to the current proposed means, and why those are insufficient in reaching the targets of the municipality. As briefly mentioned, ‘renewed efforts for mixed neighbourhoods’ is the main tool which the municipality proposed for reaching the goal of an inclusive city, but academic literature is consentient about the ineffectiveness of this method in providing possibilities to ‘get ahead’. The municipality even lists a consulted source which supports this notion in their Omgevingsvisie (Atrivé, 2012). In this report it is argued that increasing social mobility is not affected by mixed neighbourhoods, only that it contributes to increased safety and liveability. Then how are spatial interventions to improve more elaborate social conditions justified? The argument for increasing inclusiveness through mixed neighbourhoods is usually based on one of three discourses, as distinguished by Lees (2008), namely the ‘Defending the neighbourhood’, the ‘Money-go-round’ and the ‘Networks and contacts’ arguments. I will discuss each in the next sections.

2.4 Rationales for Mixing Policies

Before getting into depth about the rationales, it is important to clearly define ‘mixing policies’. Frequently found uses for mixing policies are *ethnically mixing* (e.g. Andersen et al., 2016), *income mixing* (e.g. Brophy & Smith, 1997; Joseph, 2006) and *Social mixing* (e.g. Lees, 2008). However, not all are necessarily relevant for the topic of inclusiveness. I argue that in providing access to society and jobs and services

within the neighbourhood, it is only relevant to include income mixing and social mixing, leaving ethnic mixing out. The reason for this selection is due to the fact that ethnic background can be disregarded when also researching income and social mixing, as those two provide sufficient information on people. Ethnic background may be considered to contribute to the position in which a person finds itself in the income and social dimension, but ethnic background is value-loaded, whereas for example age and income are objective variables. Such are more suitable to measure and explain causations by. What's more, as society is becoming increasingly pluralistic, theoretically the importance of ethnic background should decrease over time, whereas differentiations in income related to socio-economic characteristics have been proven to increase (Glaeser et al., 2009; Piketty, 2014). For these reasons, the focus in this thesis will lie with social and income mixing.

Social mixing is also the most frequently found notion in the literature and can be argued to be the central theme in the general mixing policies literature. It is defined in several ways, more or less overlapping with the other mixing topics. Musterd and Andersson define social mixing as (2005, p. 762) "a mix of households according to their socioeconomic position", Lees as (2008, p. 2451) "moving middle-income people into low-income inner-city neighbourhoods" and Kleinhans (2004) argues that social mix (p. 374) "applies to almost every neighbourhood" and covers mixed indicators of the population characteristics. The definitions of Musterd and Andersson and Kleinhans have a similarity in them both pointing out the mixed socioeconomic position, but Kleinhans points out that in almost no single neighbourhood the entire population is of the exact same socioeconomic position and therefore every neighbourhood is already socially mixed. This ambiguity is mostly a theoretical hindrance, for, to most, the definition of Lees is more common. For this research, social mixing is combined with income mixing, chiefly used in the sense of the *practice* of social and income mixing rather than the situation of social and income mix, but we must be aware of the unclear use of the notion by some. Implemented mixing policies usually focus on the neighbourhood as the unit of attention and it is this area in which amenities and basic services concentrate (Galster, 2012). For the purpose of inclusiveness, this scale might be too large or too small (Galster 2001; Musterd & Ostendorf, 2008), but for the use of data in the remainder of this research, the neighbourhood is the most relevant and ideal unit for analysis, as it is the lowest level on which data is generally available in the Netherlands. The complete definition of mixing policies used in this thesis therefore is: 'The practice of mixing households within neighbourhoods, according to their socioeconomic position'. The next section will discuss the rationales for this definition of mixing policies.

2.4.1 Defending the neighbourhood

The defending the neighbourhood argument 'claims that since middle-class people are stronger advocates for public resources, socially mixed neighbourhoods will fare better than those without middle-class neighbourhoods' (Lees, 2008, p. 2451). Rosenbaum et al. (1998) argue similarly in their paper on the mixed housing initiative Lake Parc Place by arguing: "bringing in moderate-income residents would create demand for services" (p. 714). Byrne (2003) theorised in the same manner, arguing that new more affluent residents would have a 'determination to secure adequate public services' (p. 422), whereas lower income residents are implicitly argued not to possess the ability or social capital to achieve so. These assumptions of the capabilities of middle-class people to secure such public resources follow from the generally accepted notion that higher educated people (which the middle-class people presumably are) are better at getting what they want within existing institutional and legal frameworks. Musterd and Andersson (2005) have shown that in Sweden high-and middle-income areas do indeed retain a higher level of services and public resources and as such, it can be argued that bringing in middle-class households positively affects the "power" of the neighbourhood.

So, evidence of the ability of middle-class people to secure and retain public resources exists. A concept which strongly relates to an influx of the middle-class and higher-income households in poor

neighbourhoods, is the concept of gentrification. Lees (2008) argues that the influx of higher-income people can also have negative effects on low-income residents. Poorer neighbourhoods frequently host an extensive network of welfare benefits and supportive networks, which is considered by Lees as one of the benefits of social segregation. By the inflow of middle-income people, the amount of people necessary to maintain these benefits decreases and the viability of these benefits accrued from social segregation may cease to exist. No other literature which focused on mixing policies mentioned this effect, whereas literature considering gentrification does. For example, Lees refers to Cheshire, who argues that “people’s welfare does not depend on their own income as much as their own income relative to other people’s income living near to them” (Cheshire, 2008 in Lees, 2008, p. 2461). When mixing policies are inflicted upon these people, they may experience a negative effect to their welfare, while the initial policy goals usually are to improve their welfare by increasing social mobility. Bolt et al. (2010) show that if projects are ‘too successful’ it can lead to gentrification, instead of a social-economic mix.

One definition of gentrification is “[Gentrification is] part of an aggressive, revanchist ideology designed to retake the inner city for the middle class” (Smith, 1996 in Lees, 2008, p. 2457). Doucet (2014) rejects this negative definition in favour of a “broader concept of an upward class transformation and the creation of affluent space” (p.125). Gentrification as an economic force in shaping the urban is more relevant in the US context than in the Dutch context (Doucet, 2014). This follows from the laissez-faire capitalism in the US, which is not as strong in the Netherlands. Another factor is the managerial character of Dutch housing policies. However, some underlying mechanisms do apply in the Netherlands as well, which stresses the importance of awareness for the negative effects gentrification might have. In the last two to three decades, gentrification has changed from a developer-led, economic force into a policy instrument for decision makers (Lees & Ley, 2008), especially the Netherlands have been at the forefront of developing gentrification as an urban policy (Hochstenbach, 2016; Van Kempen & Van Weesep, 1994). The inclusive city proposal of Groningen is in line with this practice, as the municipality (2018) explicitly states to situate all income groups in every neighbourhood. But as has been shown, gentrification could have negative effects on low-income residents, also if it concerns gentrification as a result of urban policy. Therefore, it is important to acknowledge this in the context of Groningen and in the context of the inclusive city and to be critical of this discourse.

2.4.2 Networks and contacts

This “argument draws on Putnam’s (1995) influential account of bridging and bonding social capital to promote social mixing as the way to generate social cohesion and economic opportunity.” (Lees, 2008, pp. 2451). Bolt et al. (2010) suggest that there is a lot of bonding social capital present in segregated and low-income neighbourhoods, but a very limited amount of bridging social capital. Strong bonding social capital is perceived as a constraint to social mobility as it limits low-income households from accessing new potential opportunities and useful information when it comes to job or housing opportunities (Woolcock & Narayan, 2000). Strong ties within a neighbourhood can be favourable from the viewpoint of the individual, but this can lead to weakening of ties with the rest of the society (Healy, 1997 in Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). Bonding capital also links to the argument that extensive networks of welfare benefits and supportive networks exist in low-income neighbourhoods, mentioned in the previous section.

To strengthen the ties with the rest of society, policymakers try to desegregate neighbourhoods, in an effort to encourage more bridging social capital, as also proposed by the municipality of Groningen (2018). But historically, these efforts do not meet the expectations, albeit there are ambivalences (Bolt et al., 2010; Lees, 2008; Lees & Ley, 2008). Van Beckhoven and Van Kempen (2003) establish that mixing policies have a limited effect on social relations, capital and mobility in the Netherlands, although it does have a positive impact on the physical environment and it contributes to the *economic* vitality of a city, economic

vitality links mostly to the 'Money-go-round' argument. The interventions in a neighbourhood are described by Bolt et al. (2010) as disruptive to communities; breaking the bonding social capital while there is little increase in bridging social capital. Overall this will lead to a loss of social capital instead of the gain which was intended. Therefore, the notion that desegregation will lead to an increase in social mobility and social capital is "overly optimistic" (Bolt et al., 2010, p. 132).

2.4.2.1 Interaction

When a policy has succeeded in yielding an actual mixed-income neighbourhood, there is still at least one important process needed to realise certain benefits of this mixing. The benefits for the low-income groups in the neighbourhood will namely be achieved only if there is interaction (Brophy & Smith, 1997; Kleinmans, 2004; Rosenbaum et al., 1998; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). Brophy and Smith (1997) examined a set of mixed housing initiatives spread out over the US in the late 1990's. These cases are rather dissimilar, which confined the possible claims that could be made however, the notion that interaction is necessary was reoccurring in nearly every case and as such can be deemed credible. Kleinmans (2004) also finds that benefits of housing diversification and social mix are only expected to arise from social interactions. So, the social interactions between certain different social groups within a neighbourhood is the 'key' to making the assumed benefits of social mixing become reality. A couple of factors are considered as to why interaction will or will not happen.

Mixing policies try to find a good balance between the number of homeowners and social renters in a neighbourhood. Kleinmans (2004) sees this as an obstacle in the process of interaction between these two groups of people. He provides the argument that there is a big difference between the social worlds of homeowners and social renters. Homeowners are spending more time away from the estate and using local facilities far less than renters. Rosenbaum et al. (1998) recognises difficulties in interaction between different social groups. Middle-income groups are more likely to be employed, this means that they have less time to interact and they may have friends at work as well

In the case study research of van Beckhoven & van Kempen (2003) it became clear that in one of the research areas the new and the old residents still visit cafes, clubs and social contacts located outside of their residential area. So, in this case it does not seem realistic to expect the new and old residents will start to interact with each other, because both groups are heavily oriented on areas outside their own neighbourhood. Van Beckhoven & van Kempen (2003) provide a situation in which it is more likely interaction will occur. Mutual contacts between young families with children are observed. Parents meet each other on the street or at the playground of the school. This situation reaffirms that residents with the same background get on more easily with each other than households who have nothing in common. According to Kleinmans (2004) social interaction is not necessarily positive and could be negative, in the form of hostile attitudes between residents of different tenures.

2.4.2.2 Role-model argument

According to Kleinmans (2004) it is suggested by proponents of diversification and mixed tenure that higher-income residents may act as positive role models for low-income households and tenants of social housing in the neighbourhood. He defines the role model function as (p.380): "people's attitudes and behaviour towards their home, the living environment, collective action, and employment status". However, role-model effects are difficult to study empirically. Asking social renters whether they see house owners as a role-model is considered as patronising (Rosenbaum et al., 1998). This is one explanation as to why Kleinmans (2004) did not find evidence for role models in the articles he reviewed.

Although, there is not much empirical evidence for the existence of role models, it could still be used as a plausible explanation for certain youngsters who lack skill and have reduced labour market opportunities in low-income neighbourhoods. A spatial concentration on unemployed people would

provide negative role models for youngsters, which can cause a reduction in efforts to improve skills (Musterd & Anderson, 2005). This is reaffirmed by Glaeser et al. (2009), who found that low-income neighbourhoods enjoy a lower returns to skill ratio, which is effectively a reinforcement on youngster growing up in these neighbourhoods.

The role model argument is relatable to the previously discussed need for interaction. Kleinhans (2004) assumes on the basis of other relevant research that if role models exist, they are likely to operate through actual social interaction or through visual interaction. For instance, observing the behaviour of other people. So, providing the opportunity for interaction is apparently key to providing a successful mixed neighbourhood with sufficient bonding as well as bridging capital. Catering for interaction is therefore one of the focus points when considering inclusiveness in the city of Groningen in the 'get ahead'-sense. Interaction will return under the header of Social Control, which is further elaborated on in section 2.5.

2.4.3 Money-Go-Round

This "argument claims that tenurially and socioeconomically mixed neighbourhoods are able to support a stronger local economy than areas of concentrated poverty." (Lees, 2008, p. 2451). It relates to the goal of the municipality (2018) to provide jobs and services within the neighbourhoods. This notion appears to be logical in its core; higher average neighbourhood income can accommodate more amenities than lower income neighbourhoods, but there is a little more to it. Costigan (2010) did indeed find that mixing policies in the US resulted in (p. 249) "faster-paced complementary investments in public systems and amenities; and strategically restored market functioning that offers more choices, lower prices, new jobs, and additional tax revenues to support service delivery." Van Beckhoven & Van Kempen (2003) endorse Lees' (2008) argument in their case study on the Netherlands however, they also found that newcomers to the neighbourhood make far less use of the local services and facilities than the remaining low-income residents, which is limiting the local economy in getting stronger.

2.4.4 Main takeaways

In the previous sections the various aspects of mixing policies have been discussed. It has become clear that interaction among residents is a fundamental requirement for achieving the desired increase in bridging social capital, as discussed in the 'Networks and Contacts' section. This bridging social capital, or the possibility to 'get ahead', is also what Groningen is partially aiming for. Figuring out how interaction among residents of various income and social groups can be increased is therefore key in the future proceedings of this thesis.

The discussion on 'Defending the Neighbourhood' offered insights in the argued increase of capacity of a neighbourhood to be more pro-active and secure public services, but also considered the threat mixing policies might pose to informal supportive networks. The goal of 'self-sustaining citizens' the municipality has set, would according to this discourse surely benefit from mixing policies, provided that possible informal supportive networks are able to continue operation.

The Money-Go-Round argument was already partially established in the context section of the first chapter but has been further proven to be a mostly valid argument and also fits in with the inclusiveness aspect of providing jobs and services within the neighbourhood. Although one should be aware of the limited impact of mixing policies to the economic viability of the neighbourhood due to ties to out-of-neighbourhood contacts higher income people maintain.

2.5 Conceptual model of inclusiveness of a neighbourhood

Where the first conceptual model explained the process of neighbourhood change, this conceptual model explains the concept inclusiveness in a neighbourhood. Theory appears unified that the mechanics as shown in the first model do not function in reality. This new model functions as the tool of analysis for the empirical part of this research. The 7 indicators which interact with one another are displayed in a square, which reflects the totality of a neighbourhood. Some indicators are on patches of a similar colour, which refers to a similarity between the indicators. I deliberately opted for neutral colours as there is no clear good vs. bad indicators. The model builds from the bottom up, starting with safety which is of essential importance to a neighbourhood (Galster, 2012). All the essential aspects which a neighbourhood should at least consist of are depicted in this kind of blueish: some amenities and social control are required for a neighbourhood to be of a basic level (Forrest & Kearns, 2001; Galster, 2012; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). Social control reaches all the way to the top of the model however, referring to its importance in all the other aspects of a neighbourhood (Bolt et al., 2010). This blueish part of the model can be regarded as ‘getting by’. Then there are three more patches, separated from the blueish one by a dotted line, these can be regarded as ‘getting ahead’. The first one is quality of the neighbourhood. I reckon the quality is not of paramount importance, but does affect the overall level of the neighbourhood and more significantly, the happiness (Joseph, 2006; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). Happiness with the neighbourhood is important as people who feel attached to their neighbourhood and are not inclined to move indicate a high level of neighbourhood. From this, I presuppose that happy citizens will contribute more to the neighbourhood under the header of social engagement (Woolcock & Narayan, 2000). Then finally there is the stranger in our midst, economic status, which refers to the minima-households, the social assistance benefits and disadvantaged children. I argue that if citizens have to deal with such issues, they still might be able to ‘get by’, but will not be very happy, nor get engaged, in other words, not ‘get ahead’ (Forrest & Kearns 2001; Woolcock & Narayan, 2000).

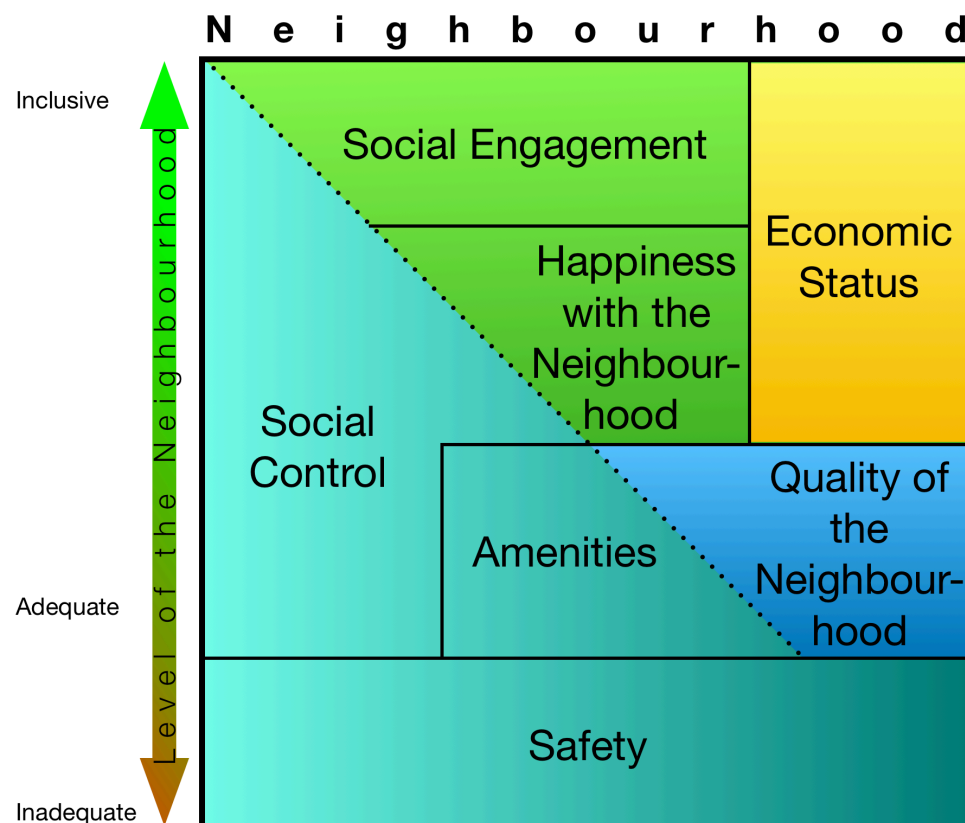

Figure 1. Conceptual model of inclusiveness.

Chapter 3. Methodology.

This chapter outlines the methodology of this research. The findings in the previous chapter functioned as the foundation on which to build the empirical research. The disparity in effects of mixing policies and its relation to inclusiveness the topic of interviews. As there is a high variety between neighbourhoods which have undergone mixing policies, purposive sampling for extreme or deviant cases (Bryman, 2016) will represent both sides of the spectrum. By selecting a neighbourhood which is inclusive and one which is not, based on the theories discussed in the previous chapter, and which both have been restructured, it is possible to draw rather solid conclusions on the policies which have been carried out and on the inclusiveness of the Groninger neighbourhoods. The next section concerns itself with the ranking of all Groninger neighbourhoods according to their inclusiveness score and the selection of two neighbourhoods for further investigation. The section after elaborates on the interviews which are held in the two respective neighbourhoods which appear from the ranking.

3.1 Research design

To answer the research question, I set out to conduct 5 interviews in each neighbourhood. The point of theoretical saturation may be higher (Bryman, 2016), but due to constraints in access and time, a total of 10 interviews should do. The choice for qualitative data over quantitative data links to several aspects of the goal of this research. Swanborn (1987) discerns various aspects in which the two sorts differ. Key to the choice for qualitative data follows from the differences he discerns. First of all the world view is different. In quantitative research the world is a mechanism, of which the functioning can be explained through universal laws. This naturalistic world view is not representative of the complex nature of the urban. Qualitative research regards the world as a largely unpredictable process in which humans shape the situation in interaction with others. This definition reflects the complex nature of the urban better. The notion of inclusiveness also works better with the definition of quantitative world view, as inclusiveness is not a fixed mechanism, rather a continued interaction of humans with each other.

Another difference which Swanborn (1987) describes are the knowledge-theoretic assumptions. Quantitative research is reductionistic whereas qualitative data is holistic. A holistic assumption allows researchers to consider a broad range of phenomena in relation to the topic, while a reductionist assumption eliminates as many variables as possible. In the complex situation of urban processes, it is important to remain open to the unexpected and the seemingly unrelated. Considering inclusiveness in all its versatility and complexity allows for a comprehensive consideration of the policies which might have led to inclusiveness. The complexity of the concept of inclusiveness however is also a limitation, which is discussed in section 3.2.4.

A common method of acquiring data when doing qualitative research is interviewing (Swanborn, 1987). As I really need to get an understanding of the processes, aspects and images involved experts have about inclusiveness, a simple survey does not suffice. Semi-structured interviews are a good way to gain insight in peoples' motives, feelings and ideas and as such is a good method for answering the research question (Longhurst, 2010). Appendix 3 contains the interview guide which was used during the interviews.

3.2 Inclusiveness Score

The Inclusiveness Score is calculated with Microsoft Excel. For this research, data from multiple sources is combined. First, there is the Wijk-en Buurtdata (Central Bureau for Statistics, 2019), which consists of all neighbourhoods, districts and municipalities within the Netherlands, paired with some basic information about each neighbourhood and municipality. Second, there is data from the Gronometer (Municipality of

Groningen, 2019), from which the relevant variables for this research are selected. This data is concentrated at the neighbourhood level and consists of data on liveability, income, ethnicity, tenure and demographics. This data has been paired to the first set, by joining the tables based on neighbourhood name (BU_NAAM). Third and final is the data from the municipality from the leefbaarheidsenquête which has been acquired through personal inquiry. This data is concentrated on an intermediate level between the neighbourhood level and district level of the Wijk-en Buurtdata.

3.2.1 Analysis

The goal of the analysis is to find 2 neighbourhoods, one which scores low on inclusivity and one which scores high, and which both have undergone spatial interventions i.e. restructuring. Which variables were included as measure a for inclusivity is found in appendix 1. Both social as well as physical aspects of the neighbourhood are taken into consideration, which links to the two-fold definition of inclusiveness. The variables have been assigned to the various indicators which were established in the theoretical framework.

After the data was linked, a mean and a standard deviation for each variable were calculated. Every case fell either below the standard deviation, within the standard deviation or above the standard deviation. When a case score fell below the standard deviation and when a low score meant a poor result, it was given a score of 1. When it fell below the standard deviation but a low score meant a good result, it was given a score of 3. When a case score fell within the standard deviation, it was awarded a score of 2. When a case score fell above the standard deviation and when a high score meant a poor result, it was given a score of 1. When it fell above the standard deviation and a high score meant a good result, it was given a score of 3. This was applied to all cases and all variables.

Then the variables were grouped under their respective indicator and the scores were added up and then divided by the number of variables within the indicator. Every indicator now has a score between 1 to 3 for each neighbourhood. All of these indicator scores were added up again and the divided again by the total of indicators (7). A final score for each neighbourhood has now been calculated. By sorting the scores, a ranking of neighbourhoods in Groningen based on inclusiveness is established. Based on this ranking and on information on restructuring policies, 2 neighbourhoods are selected for further inquiry. The ranking of the neighbourhoods can be found in appendix 2, while the most deviating Inclusiveness Scores are displayed in table 1.

Some cases had non-response, if the case miss response for more than half of the variables, they are excluded from the ranking. Various other cases missed response as well, but when more than half of the variables have response, the missing values were replaced by the mean, and thus a score of 2. The superscript numbers in table 1 and appendix 2 represent the amount of responses that were missing and have been replaced by the mean.

3.2.2 Neighbourhood selection

As the goal of this research is to investigate restructuring policies and its relation to inclusiveness, simply further investigating the most deviating neighbourhoods is not sufficient. Through internet research into the building composition and urban renewal processes, a smaller list of eligible neighbourhoods formed. This yielded 8 districts which were selected for urban renewal in the past. Those are: Vinkhuizen, Paddepoel, Lewenborg, De Wijert Noord, Corpus den Hoorn, de Grunobuurt, de Oosterparkwijk (Bloemenbuurt, Damsterbuurt, Florabuur, Gorechtbuurt and Vogelbuurt) and Selwerd (Dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken (Groningen), 1998). Of these, the neighbourhood Vinkhuizen-Zuid scored lowest in the ranking. After consultation of the web application: code.waag.org (Spaan & Waag Society, 2019), it was evident that various buildings were built quite recently and as such this neighbourhood fits within this research into inclusiveness in relation to restructuring policies and is selected for further research.

The highest scoring neighbourhood is the Grunobuurt. The web application was consulted for this neighbourhood as well, but showed very few recently built buildings. On the website of the local neighbourhood association (Webredactie, 2019) and the housing cooperation (Nijestee, 2017) it appeared that most of the urban renewal is being carried out at this moment (2018-2019), which explains the lack of recent buildings as shown in the web application. Therefore, I deem this neighbourhood not adequate for this research, as the specific focus of this research is on policies which have effectively contributed to inclusivity in Groningen and seeing as very few policies have been carried out yet, it most likely won't yield relevant answers. The next-highest scoring neighbourhood is Lewenborg Zuid. The web application and the neighbourhood website both confirm that extensive urban renewal has been carried out and as such this neighbourhood is selected for further research. Lewenborg-West scores higher, but as the housing supply there chiefly consists of owner-occupied housing (Alle Cijfers, 2019), it is not comparable with Vinkhuizen nor in line with the theoretical framework and the research questions.

<i>Neighbourhood</i>	<i>Inclusiveness Score</i>
1. De Hoogte	1,321429
2. Indische buurt	1,404762
3. Binnenstad-Noord ¹	1,5
4. Vinkhuizen-Zuid	1,505952
5. Binnenstad-West ¹	1,535714
26. Lewenborg-Zuid	1,892857
71. De Held	2,392857
72. Gravenburg ¹	2,392857
73. Hoornse Park ¹	2,416667
74. Piccardthof ¹	2,416667
75. Reitdiep	2,428571

Table 1. 5 lowest ranking neighbourhoods, 5 highest ranking neighbourhoods and Lewenborg-Zuid ranked descending according to their Inclusiveness Score. Superscript numbers refer to the number of missing variables.

3.3 Interviews

This part of the chapter engages with the justification, limitations, ethical considerations and systemisation of the practical part of this research. To answer the question of which policies have led to inclusiveness, interviews are conducted with experts on the two neighbourhoods. This chapter starts with an outline of how the qualitative data is systematically collected. The following part justifies the particular choices made in the data collection and considers the limitations, the final part will consider any relevant ethical limitations and deliberations.

3.2.1 Participants

The interviews were expert-interviews with various actors with a considerable amount of insider-knowledge of the neighbourhood. Approaching experts was based on a google search on 'neighbourhood associations' and after consultation with my supervisor, local police officers and district coordinators from housing cooperations were also approached for an interview. In total I sent 9 emails, 4 in Vinkhuizen and 5 in Lewenborg. In Vinkhuizen the community centre Vinkhuys, the residents' organisation Wijkoverleg

Vinkhuizen, WIJ-Vinkhuizen, the local district coordinator from the housing association Nijestee and the local police officer were contacted. Wijkoverleg Vinkhuizen was willing to participate, as was Nijestee, WIJ-Vinkhuizen and the local police officer. In Lewenborg the residents' organisation De Scheepsraad, WIJ-Lewenborg, the local district coordinator from the housing association Nijestee, and the local police officer were contacted. De Scheepsraad was not willing to participate in a face-to-face interview, WIJ-Lewenborg did participate and took the liberty to invite the Oude Bieb, a local citizens' initiative, which was also at the interview. There were some issues with the recording during this interview, therefore there is no transcript of the full interview, only a summary of the interview which was produced from recollection. WIJ-Lewenborg and De Oude Bieb proposed to do another interview, this time a walk-along interview, of which there is a full transcript.

3.2.2 Justification of interview guide

The questions in the interview guide are based upon the literature which has been discussed in the theoretical framework. The questions were slightly changed according to the organisation which was being interviewed. In the following paragraphs each question will be briefly discussed and justified. The full interview guide can be found as appendix 3.

Question 1 allows me to get to know the interviewee and the organisation he or she represents. Usually the interviewee also started to elaborate on the role the organisation plays within the neighbourhood and already offered some insight into the neighbourhood itself. This question also serves as a warm-up question (Harvard Sociology, 2018) which is easy to answer for the interviewee and gets them into the interview more smoothly.

Question 2 helps to gain knowledge about the neighbourhood, but also about the image the interviewee has of the neighbourhood and with which reference frame he or she considers the neighbourhood.

Question 3 is quite steering but considers both a positive and negative aspect the interviewee discerns in the neighbourhood. This question produces answers which can be linked to one of the themes of the inclusiveness scale and as such contributes to answering the research questions.

Question 4 very much relates to 'interaction' as discussed in chapter 2. It is also an important part of the inclusiveness scale of a neighbourhood and yields responses which contributes to answering the research question. By asking 'how' people interact instead of 'why' do people interact in way X, the processes are more explicitly explained (Harvard Sociology, 2018).

Question 5 offers insight into the Social Engagement within the neighbourhood and reflects an important aspect of inclusiveness.

Question 6 used to be question 4, but after reconsideration of the interview guide after interview 2, I found the question sets people up in either a very negative or positive 'mood', which is not desirable in light of objectiveness (Longhurst, 2010).

Question 7 refers directly to the spatial interventions and the practice of mixing policies. Answers to this question allows me to discern the effects and perception of various types of spatial interventions and mixing policies.

3.2.3 Limitations

As briefly mentioned in the data collection section, the complexity of the notion inclusiveness limits the certainty with which statements can be made about the generality of the conclusions. This is a characteristic of qualitative research which is commonly acknowledged, but nevertheless important to realise. Effort has been made to improve the certainty by extensively dissecting and defining inclusiveness and by carefully writing the interview guide and adjusting it after interviews had been conducted.

The method used has limitations: the number of interviews is not significantly high, which reduces the certainty with which to say that the image displayed in this research is the truest one. Of course, an image is just that, an image, and is never fully true, but the likelihood of producing an image as close to reality as possible is increased by the number of participants. By consulting experts, the credibility of the image displayed increases, and as such the information in this research can be considered rather accurate. To increase accuracy, the other neighbourhoods of Groningen are also considered in the analysis, as the data from the Gronometer and the Leefbaarheidsenquête help to produce a more accurate picture of the investigated neighbourhoods and Groningen in general.

3.2.4 Coding

The analysis of the interviews is conducted with the use of ATLAS.TI. By means of coding it is possible to systematically analyse each interview in a similar manner, as coding helps to identify categories and patterns in qualitative data (Cope, 2010) This was done according to a code tree, which can be found in appendix 5. I coded both deductively as well as inductively. As Strauss (1987) suggests, it is beneficial to perform *open coding*, which holds that quotations in the text can be made freely, only to actually code them afterwards. According to Cope (2010), this ‘opens up’ the data and allows all the interesting information to come forward. Therefore, I created quotations and initially used the existing code scheme, but as many quotations did not fit within the scheme, various other codes were established. A total of 260 quotations in 8 transcripts were coded with 504 codes. In the code tree the total times the code was used is displayed by the superscript number after the respective code.

3.2.5 Ethical considerations

As an individual, one is always biased towards any construction of reality, which especially in conducting interviews can be altering the results of research. To clarify my positionality in the interviews, I elaborate on the some of the 12 aspects Harvard Sociology (2018) discerns which make a successful interviewer.

One of these aspects is ‘*knowledgeable*’, which is a very relevant aspect in conducting any interview. As I have spent a considerable amount of time on the theoretical framework of this research, the theory and policy behind social mixing policies are very familiar to me. The neighbourhoods which are the scope of this research are not as familiar though, especially Lewenborg-Zuid was unfamiliar. To gain more knowledge, I biked around the neighbourhood and I added a question where participants describe the neighbourhood. Vinkhuizen was more familiar, as I occasionally do groceries there. To get even more acquainted I walked through this neighbourhood. Knowledge regarding the practice of conducting interviews was part of my bachelors’ education, as well as my masters’.

Every interview I start with an introduction to my research. During the contact with participants through mail, I elaborated to most already the purpose of the research. At the end of each interview I allow for questions and try to summarise the interview. I try to let people finish each sentence, but occasionally interrupt in order to have the interviewee clarify his or her statements. During the interviews I try not to acknowledge the interviewee too much, but I find it hard to refrain from nodding and agreeing to statements. However, this is not only bad, as this can make the respondent feel heard and appreciated, which is also valuable for the fruitfulness of the interview (Bryman, 2016). I consider the interview guide as a side-piece in the interview. It helps to make sure all topics are covered, but it does not have to be followed strictly. This allows for a more natural conversation, although it is sometimes hard for me to pick the conversation up again after the interviewee is finished and I have to consider what has been answered and which question is fit to discuss next.

Each participant has been made aware of his or her rights regarding the interview and filled out an informed consent form, which can be found in appendix 4. This means that I have explained that it is

completely voluntary to participate, that the audio recording is confident, that their name are confident as well, if not specified otherwise, and that they can refuse to answer any question and are free to withdraw from the interview at any time. I explain my research and my study at the start of each interview, so participants know what the data is for, what is the goal of the research and to whom it might be distributed.

One aspect which was largely out of my control, was the joint interview which was conducted together with my fellow student Pim Terpstra. He investigated social cohesion in relation to mixing policies in the district of Vinkhuizen and the interview with Wijkoverleg Vinkhuizen was interesting to the both of us, therefore I invited him to join me. The interview took a little bit longer due to this, but nevertheless did not deviate much from the other interviews. The transcription of the interview was distributed, with me transcribing the first 37 minutes and Pim the rest of the 1.14h interview.

Chapter 4. Data and Findings.

This chapter discusses the data which was collected as described in chapter 3. The discussion will evolve around the two cases, Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid. These neighbourhoods will be more thoroughly explained and illustrated, after which the interview findings will be applied to each and compared to one another. First however, the inclusiveness score and the underlying themes will be further explored, as this data collection offers a myriad of insights and thus is interesting to further analyse and consider in the remainder of this research.

4.1 The indicators of the Inclusiveness Score

In this section, the inclusiveness score and each of its indicators is displayed in a map. These maps illustrate the various scores each neighbourhood achieved on the basis of data from the Gronometer and the Leefbaarheidsenquête. The neighbourhood boundaries are in line with the Wijk- en Buurtkaart from the Central Bureau of Statistics (CBS), which was established based on municipal data. The data used to rate neighbourhoods is therefore rather crude, and data on lower scale levels would increase the credibility and the possibility to make solid statements about these neighbourhoods, but such data was unavailable. Furthermore, it is important to realise how the scores in the maps were calculated, as the calculation method affects the scores and the distribution of the scores. For more information on the calculation method, please see 3..... What is most important to take away from the calculation method, is that the scores are relative to the other neighbourhoods of Groningen, therefore it says very little about the absolute qualities of the neighbourhoods and it cannot be used to compare cities.

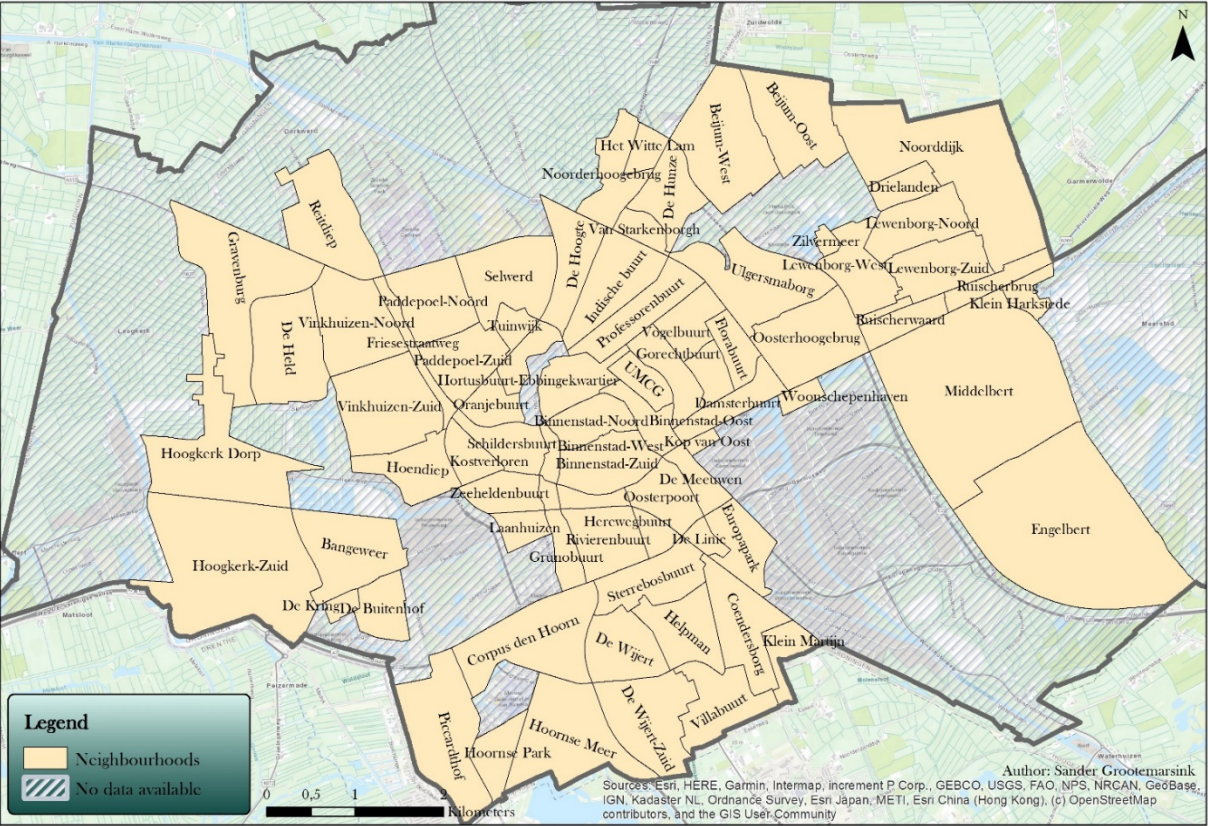

Figure 2. Neighbourhoods included in the data set.

The first section briefly reviews the general Inclusiveness Scores, after which various indicators will be discussed. The next few sections review maps based on the inclusiveness score indicators which are part of the blueish section of the conceptual model. From subheading 4.1.6 onwards, the yellow and green categories of the conceptual model are reviewed. In the map above (Figure 2) each neighbourhood which is included in the data set is labelled. Due to the size and information in the other maps, no labels are displayed in those.

4.1.1 Inclusiveness Score

This map displays the inclusiveness of each neighbourhood. The map clearly illustrates that the restructured neighbourhoods do not score above average but are also not the worst-scoring neighbourhoods. That fate falls upon De Hoogte, the Indische Buurt and Binnenstad-Noord. On the other end of the spectrum, quite a few neighbourhoods fall within the category 2,26-2,50. According to the inclusiveness score, there is a considerable difference among the neighbourhoods of Groningen.

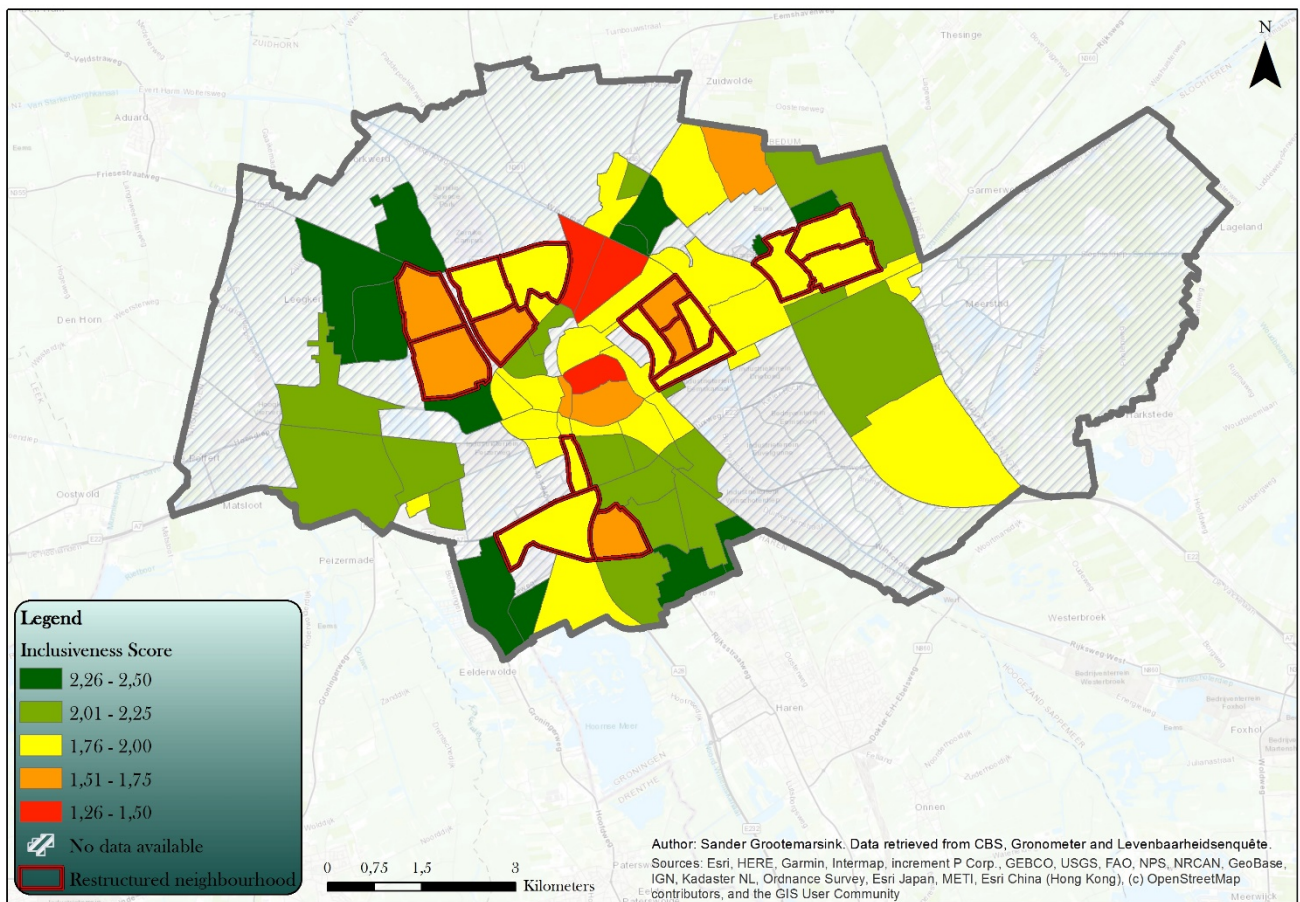

Figure 3. The Inclusiveness Score for each Groninger neighbourhood mapped.

4.1.2 Safety

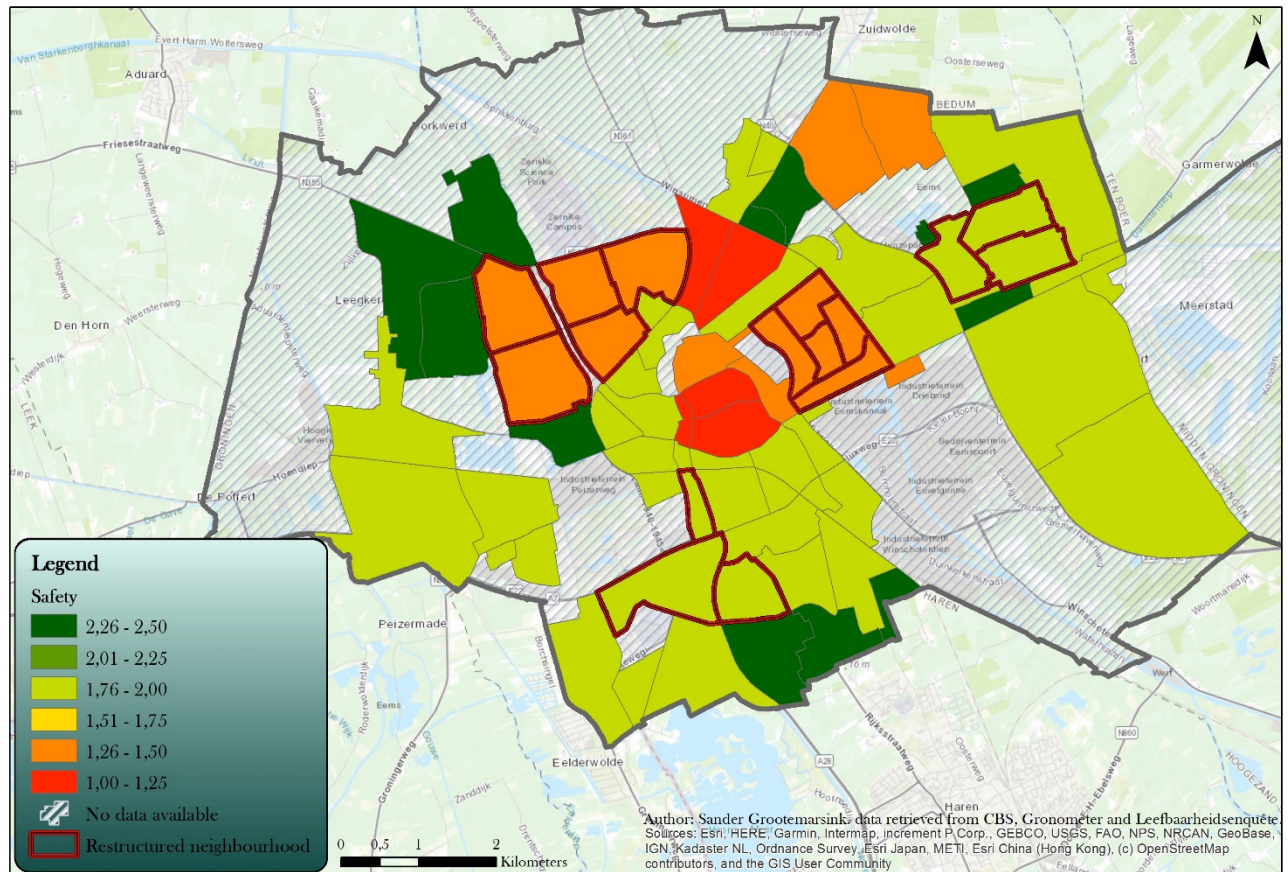

Figure 4. Indicator: Safety.

This map displays the scores of each neighbourhood on safety. Variables which constitute this indicator are ‘Perception of threat’ and ‘Sometimes feels unsafe’. This map shows more relative variance than the first map. What is distinctive is that the northern neighbourhoods which have been restructured are considered rather unsafe. The city centre is rather unsafe as well, but this is not unusual for a city. Southern neighbourhoods all score positively on safety, especially in the wealthier neighbourhoods Villabuurt, Wijert-Zuid and Klein Martijn. Something similar can be witnessed in the wealthier northern neighbourhoods of Reitdiep, Gravenburg De Held, Starckenborgh en De Hunze. According to this indicator, not every neighbourhood is currently adequately equipped to provide for inclusiveness in the sense of getting by, whereas other very much are.

4.1.3 Amenities in the Neighbourhood

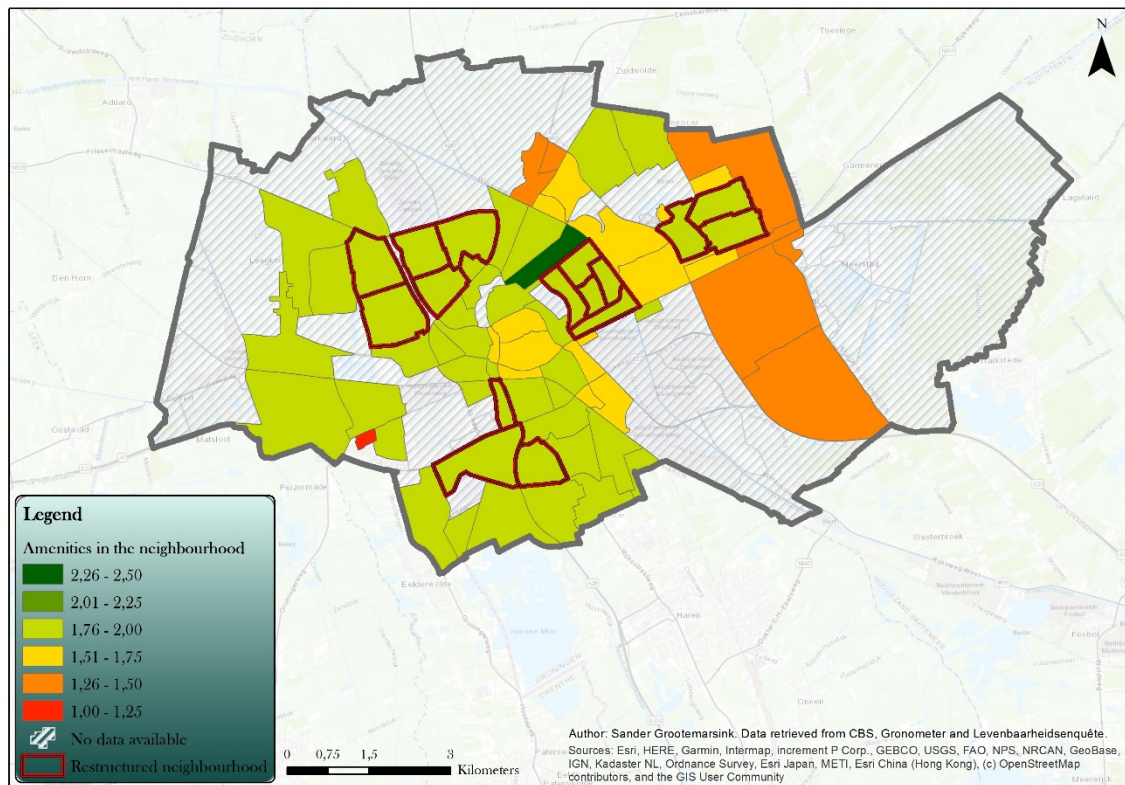

Figure 5. Indicator: Amenities in the Neighbourhood.

This map displays the scores of each neighbourhood on amenities in the neighbourhood. Variables which constitute this indicator are ‘Content with Public transport’, ‘Content with Green space’ and ‘Content with shopping amenities’. What is clear in this map, is the generally similar level of amenities in each neighbourhood, as most neighbourhoods show green and there are few outliers, which means that there is very little variation among the neighbourhoods. The neighbourhoods in the city centre probably score lower due to the small amount of green space, while the areas in the eastern part of the city, which largely consist of industrial and retail area, likely score low on both public transport and green space. There is one neighbourhood which scores between 1 and 1,25, which is De Kring, this is an extraordinary neighbourhood, as it is a trailer park. According to this indicator, almost each neighbourhood is adequately equipped to allow citizens to ‘get by’, in terms of amenities.

4.1.4 Social Control

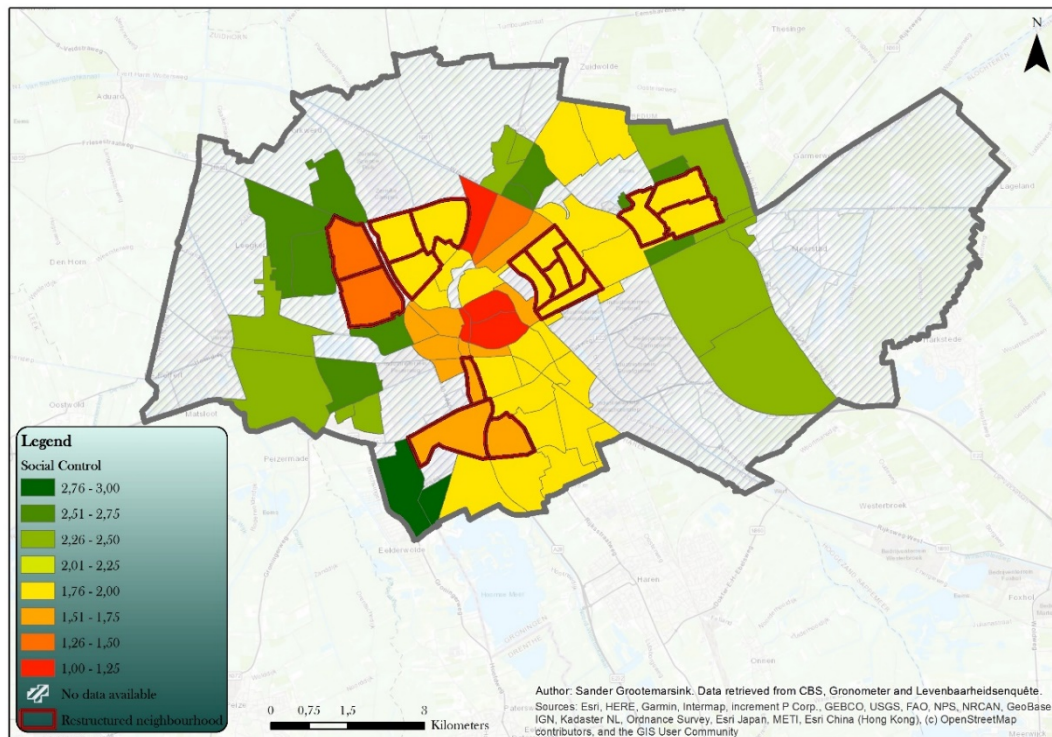

Figure 6. Indicator: Social Control.

This map displays the scores of each neighbourhood on Social control. Variables which constitute this indicator are ‘Neighbours are keeping watch’, ‘Responsibility for neighbourhood’ and ‘Social cohesion’. As can be expected, the anonymity of the city centre does not yield a good score regarding the social control indicator. One thing that is clear though, is that the restructured neighbourhoods score below average on this indicator. Especially Vinkhuizen performs poorly. On the other hand, neighbourhoods on the fringes of the city of Groningen seem to achieve a higher level of social control compared to the more central neighbourhoods. Without conducting a statistical analysis it’s impossible to make solid statements, but it appears that social control and safety show similar spatial patterns, which would not be odd, considering the variables in both indicators. According to this indicator, there once again is a highly differentiated level of social control in each of the neighbourhoods in the city of Groningen, meaning that ‘getting by’ is harder to achieve in one place than the other.

4.1.5 Getting by

By mapping these indicators on the neighbourhoods of Groningen, some patterns seem to appear. It seems that safety and social control affect each other, which is theoretically also very likely. Amenities do not appear to play a significant role in the differences of inclusiveness between neighbourhoods. Now the other indicators are displayed and discussed, after which some general remarks on the relation between getting by and getting ahead are formulated.

4.1.6 Economic status

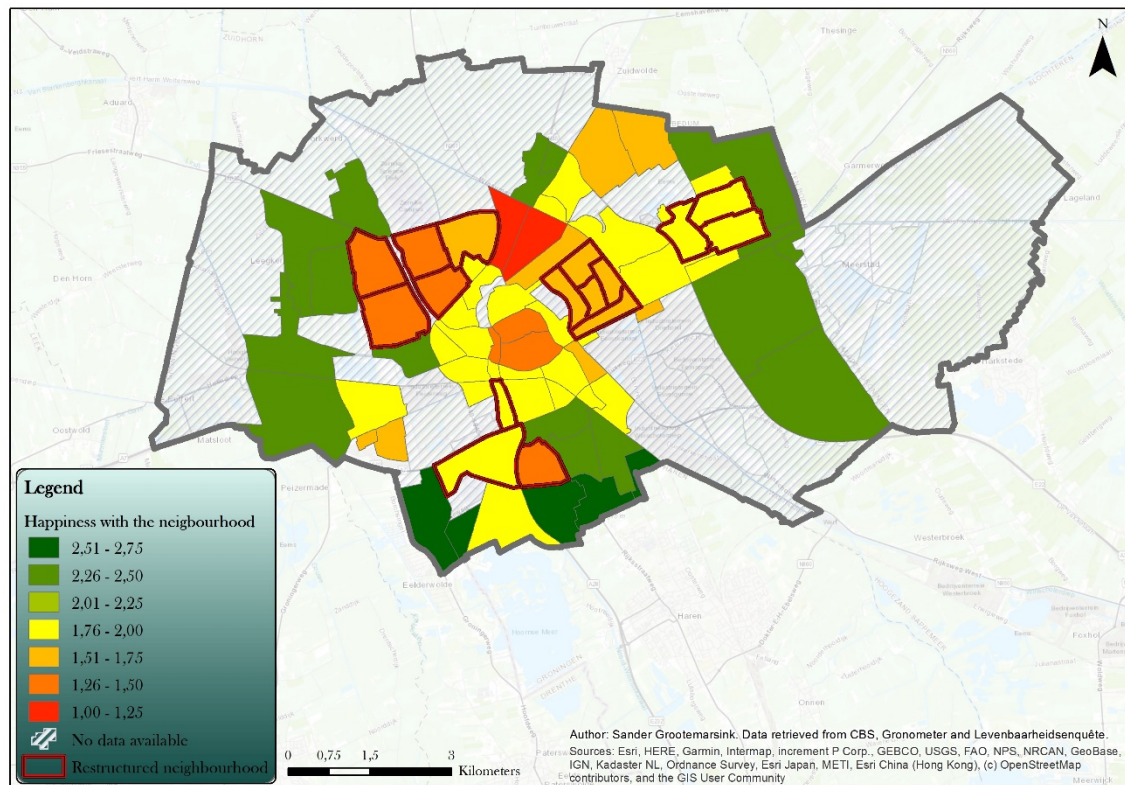

Figure 7. Indicator: Economic Status.

This map is the first one of the category ‘getting ahead’. This map displays the scores of each neighbourhood on Economic status. Variables which constitute this indicator are ‘Minimum households’, ‘Unemployed which are looking for employment’, ‘Disadvantaged children’ and ‘people with social assistance benefit’. First of all, I find it important to point out that it can be argued to be arbitrary to award a score to neighbourhoods regarding this topic, as it is ambiguous to prescribe a lifestyle that is better than the other. These scores however, do prescribe a lifestyle, namely one in which a citizen should work and should not be a minimum household, these are highly politicised topics which do not reflect the authors’ opinion, but do reflect the goals set by the municipality in their *omgevingsvisie*. As this research builds upon this document, it is reasonable to include this indicator in this research, but be aware that this is a politically founded indicator. Drawing up this indicator presupposes that existing people with a disadvantaged economic position have a negative impact on the ability of a neighbourhood in general to ‘get ahead’, or in other words, to be self-sustaining citizens which are capable of participating in society and to take the lead over their own lives. A concentration of such people in a neighbourhood harms the potential bridging social capital and thus is a threat to inclusiveness.

This map shows the variance between neighbourhoods, this time regarding economic status. High scoring neighbourhoods are the southern neighbourhoods, where there are few disadvantaged children and unemployed. Quite a few of the restructured neighbourhoods are among the worst performing neighbourhoods regarding economic status. According to this indicator, ‘getting ahead’ in terms of economic status seems to be an issue in a considerable number of neighbourhoods, and remarkably this seems especially so in neighbourhoods which have been restructured. The particularities of this find are further discussed in chapter 5.

4.1.7 Happiness with the neighbourhood

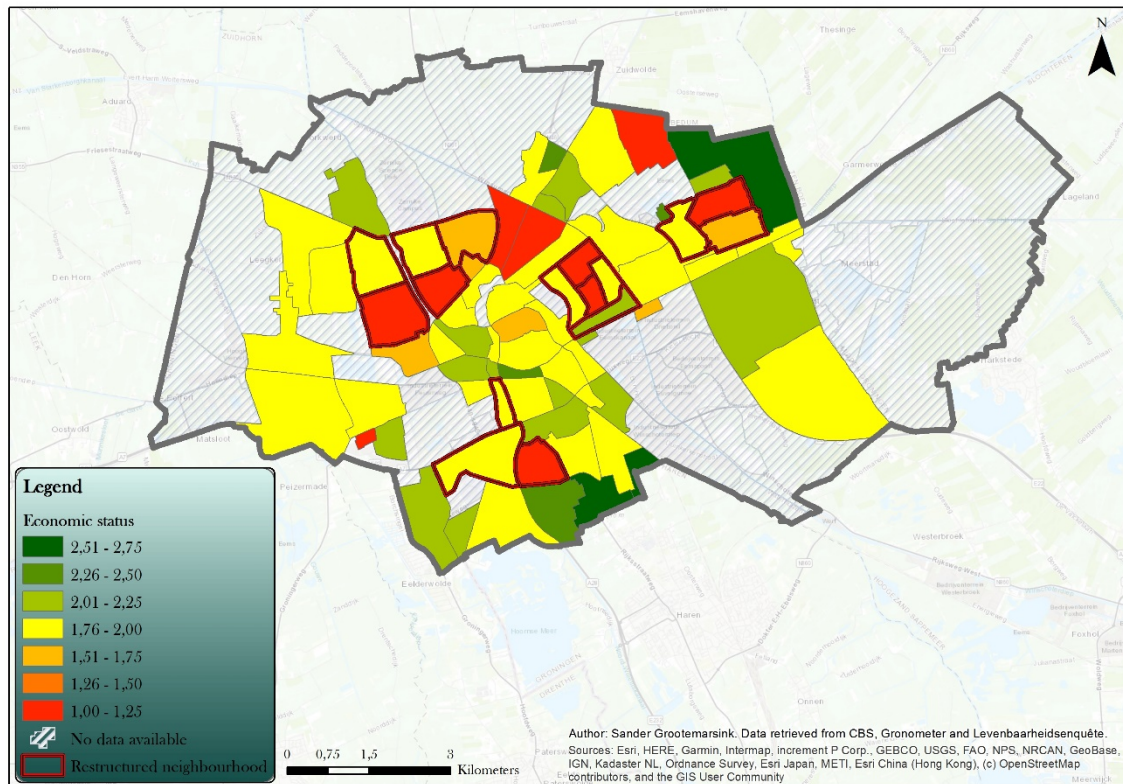

Figure 8. Indicator: Happiness with the Neighbourhood.

This map displays the scores of each neighbourhood on Happiness with the neighbourhood. Variables which constitute this indicator are ‘lives in a pleasant neighbourhood’, ‘Attached to neighbourhood’ and ‘Relocation inclined’. This map suggests that people in the restructured neighbourhoods are not necessarily very fond of it, whereas people on the fringes and in the south of the city are considerably happier with their neighbourhood. According to this indicator, in most restructured neighbourhoods citizens continue to be unhappy about their neighbourhood and continue to have a desire to move and do not feel very attached, whereas in neighbourhoods surrounding the central city this indicator is rated considerably higher.

4.1.8 Social engagement

This map displays the scores of each neighbourhood on social engagement. Variables which constitute this indicator are ‘Willingness to assist neighbour in case of illness or handicap’, ‘Actively contributed to the neighbourhood’, ‘Actively contributed to the neighbourhood by volunteering’, ‘Actively contributed to the neighbourhood by engaging in politics and policy’, ‘Contributed actively to liveability in the neighbourhood’, ‘Actively contributed to the neighbourhood by any other means’, ‘Willingness to get active for the neighbourhood’ and ‘Participation in activities in community centre, library or cultural centre’. What becomes clear from this map, is that there is no clear pattern in social engagement throughout Groningen. Some neighbourhoods perform very poorly: Vinkhuizen, de Wijert or De Hoogte for example, whereas other neighbourhoods perform outstandingly: Reitdiep, Piccardthof or De Hunze for example. One pattern which is rather clear, is that most of the restructured neighbourhoods do not score high; Paddepoel and Lewenborg do reasonably well, but the Oosterparkwijk, Vinkhuizen and Corpus den Hoorn perform below average. When comparing economic status to social engagement, it

appears there is some overlap in well-performing neighbourhoods. All in all, social engagement does not show noticeable patterns and differs highly among neighbourhoods

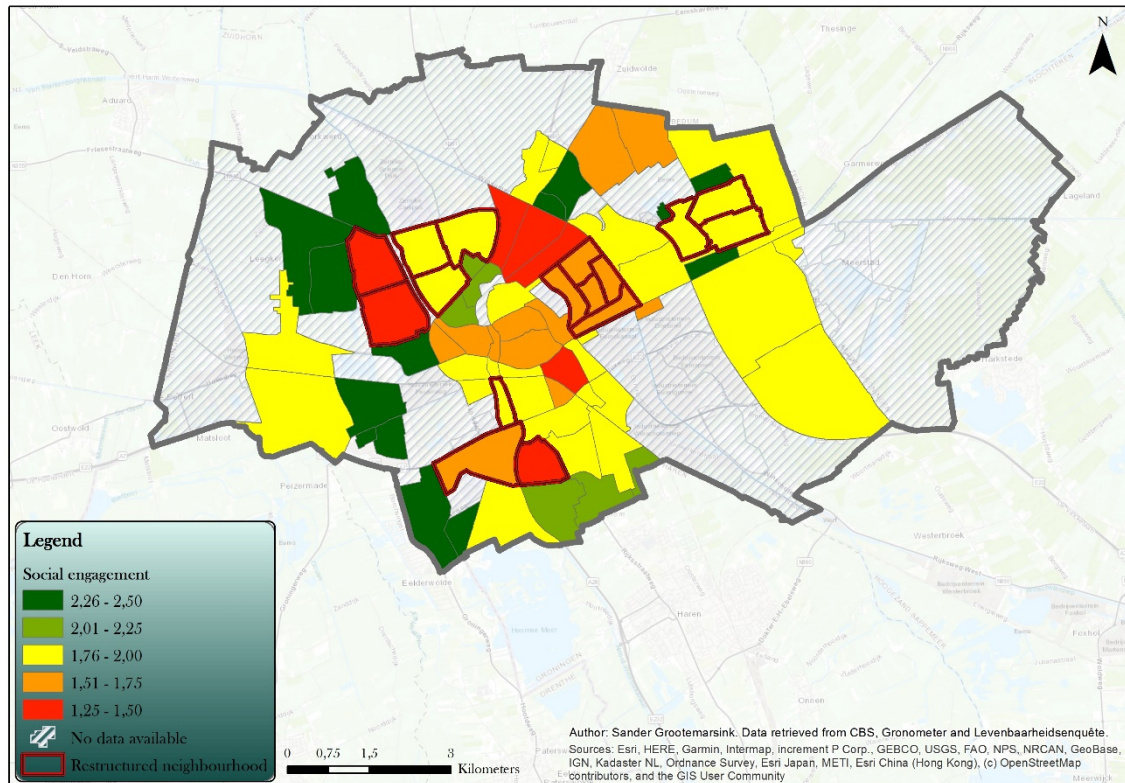

Figure 9. Indicator: Social engagement.

4.1.9 Getting ahead

When comparing the indicators from the blueish patch from the conceptual model to the green and yellow one, it seems that indeed neighbourhoods that do not sufficiently provide the ‘getting by’ requirements have a hard time achieving good scores on the other indicators. It seems that especially social control is important for social engagement and happiness with the neighbourhood, confirming the large portion social control takes up in the conceptual model. Economic status, however, shows no clear patterns in relation to social control or social engagement, or any of the indicators for that matter. This begs the question how economic status does, if at all, affect inclusiveness.

4.2 Quantitative analysis of Inclusiveness Score, Housing stock, Citizen Origin and Income Level

As the gathering of data from the Gronometer and the Leefbaarheidsenquête, which paired with the CBS Wijk- and Buurtdata, yielded a large dataset, this begged for a statistical analysis. The information from the Wijk- and Buurtdataset concerned itself with housing stock, income levels and ethnicity. Adding these variables into a model regarding inclusiveness could yield more information regarding objective characteristics of inclusiveness. Therefore, I carried out a multiple linear regression, entering one variable as I went. In the next paragraphs I briefly elaborate on each of the variables.

The housing stock is divided in private rent, social rental and owner-occupied housing. As discussed in chapter 2, the government was heavily invested in social rental housing during the 1950s and 1960s. This is reflected in the percentage of social housing in both Lewenborg-Zuid as well as Vinkhuizen-Zuid (table 3).

Although ethnicity is not one of the pillars on which inclusiveness should be based, as I have argued in chapter 2, it is nevertheless a variable which cannot be completely neglected. Public discourse continues to concern itself with ethnic topics and policy documents continually press the topic of ethnicity. Inclusiveness by definition makes no differentiation between any member of society and therefore also not between different ethnicities. This is not to say that characteristics of different ethnicities do not reflect upon inclusiveness. Non-Western ethnicities generally perform worse in society (SCP, 2019), therefore a higher majority of non-Western ethnicities may influence the inclusiveness scores. Andersen et al. (2016) found trends which related ethnic segregation to social housing and thus this analysis is justified.

Income is one of the most logical variables according to theory to account for a difference in bridging social capital, i.e. inclusiveness. It is a generally accepted notion that people with higher income levels are generally higher educated and thus possess more abilities and networks to get ahead (Woolcock & Narayan, 2000). Neighbourhoods with a higher share of high-income groups are therefore more likely to score high on inclusiveness and vice versa. Below follows an account and discussion of the multiple regression analysis of these variables with the inclusiveness score as the dependent variable.

The analysis was conducted with IBM SPSS Statistics V.24. A summary of the outcomes of the analysis can be found in table 2. Model 1 yields that the higher the stock social rental housing, the lower the inclusiveness score. This finding is in line with theories about bridging social capital in relation to owner-occupied housing (Forrest & Kearns, 2000). Model 2 adjusts for Non-Western ethnicity, which yields that still social rental housing significantly affects inclusiveness, as does an increase in the share of people of Non-Western ethnicity. Model 3 adds the Income level of the neighbourhoods, which yields a highly interesting finding, as the social rental housing stock is no longer significant in this model, meaning that the share of people of Non-Western ethnicity and low-income level account for the decrease in inclusiveness. Model 4 leaves out social rental housing stock completely and yields an even higher impact of people of Non-Western ethnicity and an adjusted R square of 60.3%, which is a high score to account for variance in the dependent variable of Inclusiveness.

To conclude, this analysis shows that neighbourhoods with many social rental dwellings in general are less inclusive. This is caused by the concentration of low-income citizens and a concentration of people with a Non-Western ethnicity. These findings reflect the inequality within the Dutch society, or at least in the Groninger society. My initial argument as to not include ethnicity in the general notion of inclusiveness can, based on these findings, be refuted as it appears that a concentration of ethnicity has the same impact on inclusiveness as income segregation has.

*0.05 < p-value < 0.1. **0.01 < p-value < 0.05. *** p-Value < 0.01.

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
Share social rental	-,007***	-,006***	-,001	X
Non-Western ethnicity	X	-,010**	-,018***	-,019***
Income level	X	X	,001***	,001***
Adjusted R Square	44.9%	45.9%	59.6%	60.3%
	N=73	N=60	N=55	N=55

Table 2. Outcome of Multiple Linear Regression Analysis.

4.3. Restructured neighbourhoods in Groningen: Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid

In this section, the two neighbourhoods which were selected, as described in the methodology chapter, are discussed. First a brief overview of the spatial structure and the spatial interventions are given, after which the results of the interviews are discussed.

4.3.1 Overview of Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid

The neighbourhoods are Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid (see figure ...). Lewenborg-Zuid is the highest scoring restructured neighbourhood, whereas Vinkhuizen-Zuid is lowest scoring restructured neighbourhood. The neighbourhoods were built in more or less the same time period (1969-1973), but the urban ideologies were very different. Vinkhuizen-Zuid was still a part of the ‘stempelwijken’ period of the 1960s, whereas Lewenborg was built during the early 1970s and is a ‘cauliflower neighbourhood’. Lewenborg-Zuid was partially a step away from the modernist architecture of the 1960s. The more playful layout of the neighbourhood, with lots of green space throughout the neighbourhood is what sets it apart from Vinkhuizen-Zuid. It did however retain some attributes, as a considerable number of large flats were still constructed and the remainder of the housing stock mainly consisted of single-family dwellings. Both neighbourhoods are part of a larger district, being Vinkhuizen and Lewenborg. Both districts boast a shopping mall with a variety of shops, various schools and sports amenities.

The urban restructuring was of different kinds. In Lewenborg-Zuid, this started around 2000. The interventions here have been made because the liveability was below average and residents of some of the flats caused excessive nuisance. 3 of these high-rise flats were demolished and new owner-occupied housing was put in its place. Similar policies were applied to Vinkhuizen-Zuid. In the 1990s the neighbourhood faced a negative image and excessive nuisance, violence, alcohol abuse and rancor. The aim was to improve liveability, as well as to create a neighbourhood according to the ‘housing career within the neighbourhood’, as discussed in chapter 2. Various interventions were made: the Basaltflat was demolished and replaced with owner-occupied housing. The shopping mall was completely restructured with a different design. Along the Siersteenlaan, the *portieklats* were dismembered and renovated, opening up the ‘artery’ of the neighbourhood. Green spaces surrounding the area (Eelderbaanzone) were partly used to build more owner-occupied housing. And finally, along the Aluminiumlaan some of the *portieklats* were replaced with higher-end owner-occupied housing. Another impact on the neighbourhoods which is not necessarily related to the restructuring policies, is the sale of social rental housing. As described in chapter 2, home-ownership became popular in the 1990s and as both neighbourhoods at the time consisted predominantly of social rental housing, the sale of social rental housing was opulent in these neighbourhoods, especially in Lewenborg-Zuid.

Currently (data from 2017), the share of social rental housing in Lewenborg-Zuid is 40,90%, whereas in Vinkhuizen-Zuid it is 62,90%. The share of people of Non-Western ethnicity in Lewenborg-Zuid is 18,90% and 23,70% in Vinkhuizen-Zuid. Finally, the relative income level in Vinkhuizen-Zuid is considerably lower compared to Lewenborg-Zuid. As the previous section demonstrated, these characteristics are detrimental for a high inclusiveness score. However, there are more aspects which affect the inclusiveness of a neighbourhood. Many different aspects were touched upon in the interviews. In the following paragraphs, various quotes from the interviewees are discussed. The conceptual model found at the end of chapter 2 functions as a tool for analysis of these quotes and allows for a systematic inquiry of inclusiveness in both neighbourhoods. The order of the two sections is a little bit different but consider

the same topics. In table 3 the inclusiveness score for each neighbourhood is expanded into the indicators as discussed in section 4.1, which is sometimes referred to in the next sections.

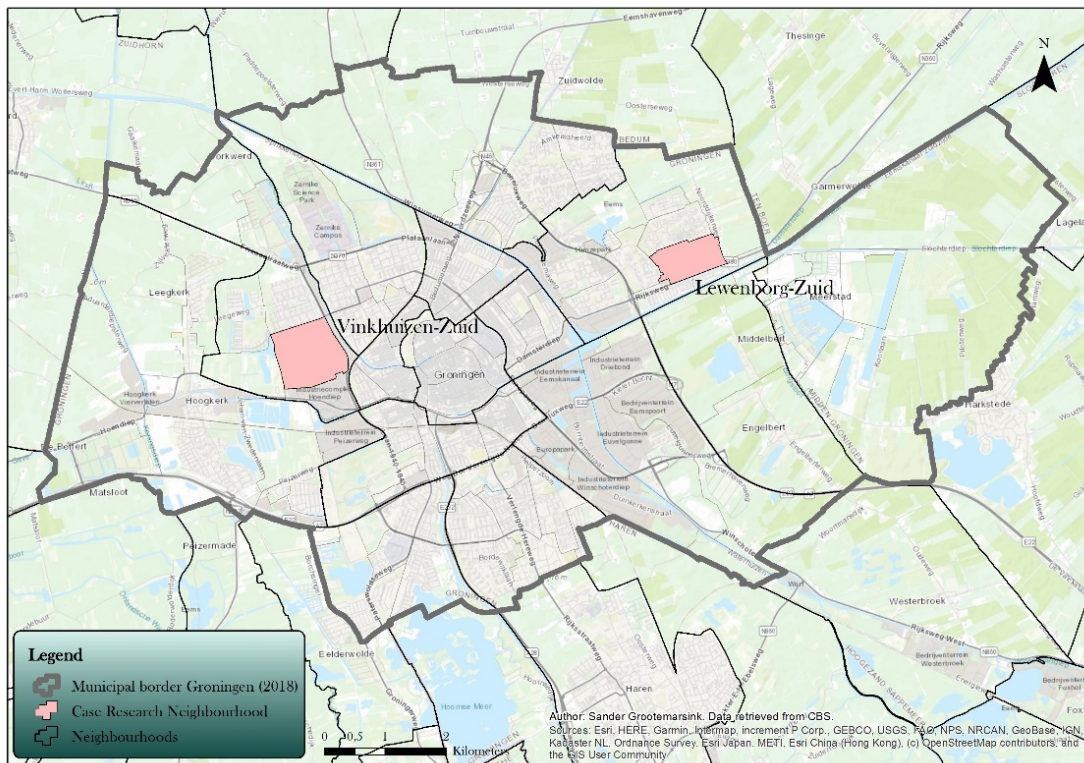

Figure 10. Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid within the municipality of Groningen (2018).

Indicator	Vinkhuizen-Zuid	Lewenborg-Zuid
<i>Inclusiveness Score</i>	<i>1,506</i>	<i>1,8929</i>
Economic Status	1,25	1,75
Quality of the Neighbourhood	1,63	1,50
Happiness with the Neighbourhood	1,33	2
Amenities	2	2
Safety	1,50	2
Social Control	1,33	2
Social Engagement	1,50	2

Table 3. Comparison of Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid according to Inclusiveness Indicators.

4.3.2 Lewenborg-Zuid

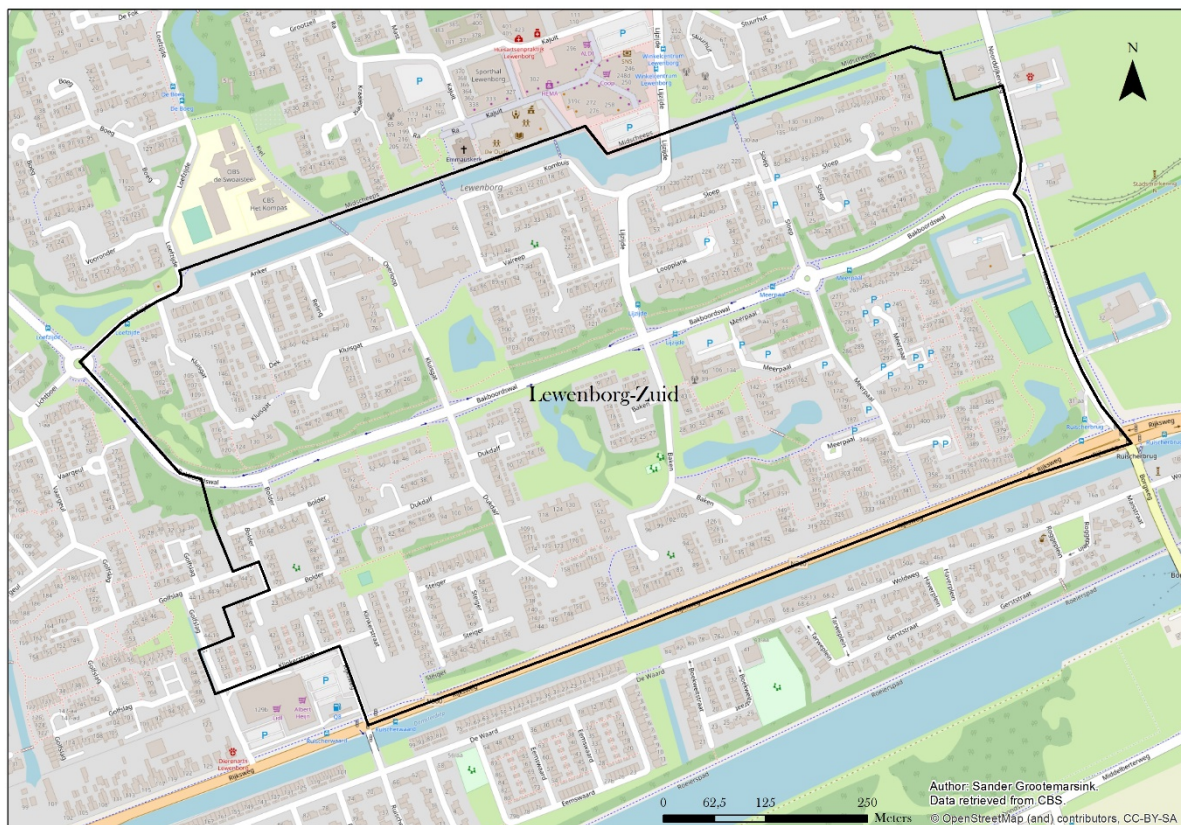

Figure 11. Map of Lewenborg-Zuid. Notice the dead-end streets (i.e. Cauliflowers).

4.3.2.1 Spatial interventions

The spatial interventions in Lewenborg yielded an increase to liveability, according to ‘De Oude Bieb’-cofounder and long-time resident Daan. She said: *“People were throwing furniture and trash of the balconies and people were hanging around the buildings. Even though my children were 7 and 9 then, I didn’t allow them to go to school alone, 800 meters down the road”*. Such situations have a negative impact on the feelings of safety, which for a neighbourhood are very important. The conceptual model shows that safety is the foundation for all other aspects (Galster, 2012) and this quote illustrates the importance of safety in reality. Daan continues: *“After the flats were demolished it felt so much safer and everyone felt it was a more liveable and pleasant neighbourhood. (Female)”*. This sentiment was shared by the local police officer. The spatial intervention which was implemented here: demolishing social rental housing and replacing it with (mostly) owner-occupied housing appears to have improved social conditions. Both the safety as well as the quality of the neighbourhood improved and as such residents are happier with the neighbourhood, which is similar to findings from Van Beckhoven and Van Kempen (2003). The previous unhappiness led to the economically independent residents to move out: *“They [the more stable families] went out yes, but it was of course also true that at that time the sale of the rental properties here started, and I think a lot of people have opted for that, the neat people. (Female, Daan)”* This suggests that the outflow of wealthier citizens was two-fold, on the one hand these people were unhappy with the liveability, while on the other hand the macro-economic trend of home-ownership and the sale of social rental dwellings (Van der Cammen et al., 2012) led to increased segregation as the poorer people had no opportunity compared to the wealthier, which is a contradictory finding to Musterd and Ostendorf (2008), who argued that segregation did generally not increase in Dutch cities around this time period. Apparently,

the neighbourhood restructuring in this neighbourhood functioned efficiently in increasing social conditions and thus inclusiveness.

4.3.2.2 Social Control

There are mixed views on social control among the institutions in Lewenborg. Whereas WIJ-Lewenborg experienced Lewenborg-Zuid to be indeed a mixed neighbourhood, they felt that it existed mostly of two groups, the employed and the unemployed, and because of highly different rhythms they interact very little, which links to Kleinhans, who argued that the different classes have different 'lifeworlds' (2004). Daan did not experience it in this way but did state that there is big difference between the distinct 'cauliflowers' and she could not make a statement about any other than her own. Each cauliflower can be considered a neighbourhood on its own and according to her, this worked rather well, at least in her cauliflower. This links to people's externality space (Galster, 2001), which seems to clash with the institutional neighbourhood boundaries. She further declared that she wondered whether the garages and sheds, which are situated on the street-side, negatively impact social control, because of the reduced sight. As such, she desired more social cohesion. It is interesting she links the urban structure to social conditions, which suggest that spatial interventions can indeed improve inclusiveness, which links to Gehl's argumentation in *Life between Buildings (...)* on the importance of architectural and urban style on social interaction. Another factor she mentioned which affects social conditions and is also mentioned by Gehl, is high-rise: *"I think that anyway, then [in high-rise buildings] you are less involved with each other because you do not see each other (Female)."* WIJ-Lewenborg added to this: *"Because you are less outside, because it is not interesting to go outside. Only to get into the car or to go to the mall. (Female, community worker)"* These remarks provide insights on the scale of which a neighbourhood should ideally be designed. As briefly mentioned in chapter 2, the concept of neighbourhood in this research is based on the municipal definitions and boundaries of neighbourhoods, but these comments suggest that the desires the municipality has regarding life in the neighbourhood, a different scale level would be more functional. In terms of Galster (2001), the congruence, generality and accordance of people's externality spaces should perhaps be institutionalised in order to achieve inclusiveness. Nijestee also reaffirmed this reconsideration: *"I believe that people no longer really live in a district (wijk) but more in a street or their neighbourhood (buurt) or maybe even in their residential building. (Female, Neighbourhood coordinator Lewenborg)"*

This might be due to individualism and a more general fear of the outside world, according to WIJ-Lewenborg and Daan: *"I think it already started with individualism. (female, community worker)"* *"it also plays a part, of course, that the world has become more one, something threatening, that has come closer, also through the internet and that more different people have come to live together, perhaps, which also makes people inclined to live in their own house safe and locked up and keep the angry outside world out. (Daan)"* *"unknown makes unloved? (female, community worker)"* *"yes that they have less control over the world around them, so that it all plays a part (Daan)"* *"yes, unknown makes unloved. And, change resistance, I don't want to adapt, I refuse to adapt. (female, community worker)"* This is an interesting notion which would have a significant impact on neighbourhood life. The conceptual model does acknowledge the importance of social control throughout all the aspects of a neighbourhood and when residents only keep to themselves and care very little about their surroundings, social engagement and actual inclusiveness are hard to achieve (Bolt et al., 2010).

4.3.2.3 Social mix

The neighbourhood in general is very liveable according to the institutions. The safety increased tremendously due to the demolition of the flats, as exemplified above. What also contributed to a higher level of safety is the new population occupying the new owner-occupied houses, who have according to

WIJ-Lewenborg more stable families with less social and financial issues. Nijestee acknowledged this, saying that people who live in social rental housing have a harder time dealing with other activities, as they are busy with worrying about whether they will have food for their children at the end of the day. If such issues do not affect people, it allows attention for life outside the door and maintenance for their house, according to the local police officer of Lewenborg, WIJ-Lewenborg and Daan, which is also generally acknowledged in academic literature (i.e. Bolt et al., 2010; Galster 2012; Woolcock & Narayan, 2000). However, it is important to not only look at home-owners and social renters, as the trend of purchasing a home also led citizens who have just enough money to pay a mortgage buy a house, but then have no money left for maintenance: *“[They had] no apple for the thirst or what do you call that .. a hmlhmlm behind the hand to pay for the maintenance, (Daan)”* which arguably negatively impacts the quality of the neighbourhood.

Another aspect which was mentioned rather frequently is the desire for interaction with ‘other’ groups of people, or the lack thereof. *“In general, you will notice that people who have bought a house move closer together, and the people who rent as well (Nijestee, Female, Neighbourhood coordinator Lewenborg)”*. This quote from Nijestee illustrates what many people expressed, that there is little desire from either lower or higher income groups to interact with the other. Literature has of course already showed this and emphasised its importance in forming social capital (Brophy & Smith, 1997; Lees, 2008; Modai-Snir & Van Ham, 2018), but it remains interesting in light of the proposed social mixing policies that there is no desire from citizens to actually mix. Nijestee put it in perspective and remains hopeful, but also realistic: *“look, we want them to organise things together hand in hand, maybe that is too ambitious, and people always have things. Because people in social rental housing next to each other have problems, people in owner-occupied houses next to each other have problems, yes. Unfortunately, we cannot all go through one door and that is life, and whether that’s buy or rent... That may be life, maybe that is a nice conclusion. (Female, Neighbourhood coordinator Lewenborg)”* This may indeed be a nice conclusion, as there are advantages and disadvantages to both social mixing as well as segregation (Lees, 2008), it is however up to policy makers to decide which advantages weigh heavier than the disadvantages. In the final chapters of this research I try to formulate these advantages and disadvantages, which can then be used to make a balanced decision. The local police officer does recommend it, as according to him it contributes to the peace in the neighbourhood: *“Yes I think so [does contribute to peace], I think it might also cause some conflicts, because the owner of owner-occupied properties are a bit more serious (...) while a tenant shrugs his shoulders. Yes, it is good if there is a mix, I think. (male, local police officer Lewenborg)”*

4.3.2.4 Social engagement

Lewenborg has been selected for an experiment. This experiment is called Golvend Lewenborg and is sponsored by the municipality. It depicts a type of social engagement, as residents can put forward their ideas for the neighbourhood to this organisation. According to WIJ-Lewenborg it is a very broad initiative though, and most ideas concern themselves with higher scale levels. Daan knew of some more local initiatives which neighbours started themselves: *“At one cauliflower they once bought picnic benches together and put them on the square, there was no one else involved than the neighbours (Daan).”* although this is not really common, it is an example of social engagement. WIJ-Lewenborg is not aware of such similar initiatives in Lewenborg-Zuid. In general, they did not experience a lot of engagement from this part of Lewenborg. This might have to do with the fact that according to Daan such initiatives heavily depend on the ‘organisation thrift’ of one person, who takes upon him/herself the leadership role. Research by for example Horlings (2010; 2012) has emphasised the need for leadership, especially in small communities such as neighbourhoods. As the social engagement indicator of Lewenborg scores 2, one would expect that initiatives would be more common, however it appears that even though there is more bridging social capital and opportunity to get ahead, people are not seizing the opportunity, which

was also demonstrated by Blokland and Van Eijk (2010) . This was also mentioned by Daan: *“The crazy thing is that residents here have the opportunity to do something nice with their surroundings, but they don't seize it, or they don't want it, or they don't know about it. (Daan)”*

4.3.2.5 Main takeaways

Key points regarding Lewenborg-Zuid are:

- Spatial interventions affected social conditions;
- Spatial structure influences social contacts and social conditions;
- Individualism might cause the crumbling affection with the neighbourhood;
- The trend of house purchase led to some homeowners who can't afford maintenance;
- There is still little desire to interact with 'other kinds of people';
- Institutions do see positives in social mix;
- Social engagement is heavily dependent on the motivation and capability of a 'leader of change'.

These main takeaways will be further discussed and compared to Vinkhuizen-Zuid and Groningen in general in the next chapter.

4.3.3 Vinkhuizen-Zuid

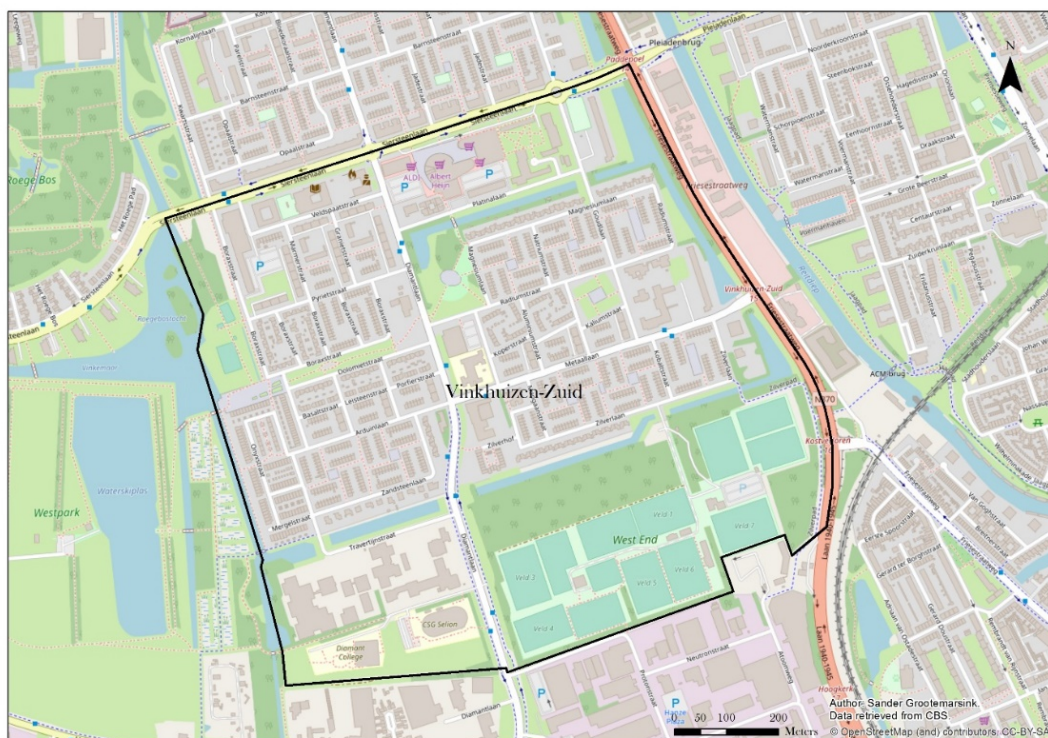

Figure 12. Map of Vinkhuizen-Zuid. Notice the stamp-like building structure.

4.3.3.1 Social Control

According to the interviews, social control is in Vinkhuizen-Zuid in general rather weak, some dotted social cohesion (one variable of this indicator) exists, especially around the squares and the parents' network around schools do provide some social control. The social cohesion around the squares is brittle and fragile though, as Nijestee describes: *“I have had times that I had a residents' committee at almost every square, where a lot was organized. Well, really a lot of cohesion arose. But well, that is often brittle and can be over in one instant due to an incident or a single fight, because a little boy and little boy have a fight, then one chooses the little boy and others the other one, then you already have 2 groups (Male,*

Neighbourhood coordinator Vinkhuizen)". In this instance it appears that the strong bonding social capital of the citizens is not fixed, it is subject to continuous shifts which change the interaction. This fragile aspect of bonding social capital is often neglected nowadays, whereas among modernisation theorists social relations could also be considered as obstacles (Moore 1997 in Woolcock & Narayan, 2000). The police are familiar with such shifts in the social cohesion: *"a lot is going on at the little squares, they depend on each other, one has constant overview on each other and there life is led, also by youth, also by smaller youth. (...) Everyone has his or her own background and ideas about how to deal with, for example, conflicts with children playing. Well as you know, kids sometimes argue. That is part of it. But then everyone has their own idea of how you should deal with it and this causes little conflicts (Male, local police officer Vinkhuizen)"*. These conflicts are not necessarily something major which influence feelings of safety but might affect the happiness with the neighbourhood and the social capital. The social control should be considered in its context as WOV pointed out that there are living 11.000 citizens in Vinkhuizen: *"It is a large city district (...), that influences how people react to each other. So, it is also a neighbourhood where I think a lot of people barely or perhaps very superficially know their neighbours (Male, Secretary WOV)"*. The idyllic images of social cohesion, which could be linked to the notion of *Gemeinschaft* (Tömmies, 1887) and is perceived in villages, are impossible to achieve according to WOV: *"the deep cohesion of 'Noaberschap' [From Wikipedia: Noaberschap is a small, mostly agricultural, close-knit community of neighbours. Every noaber has a so-called noaber obligation. This is the obligation to assist the other noabers with advice and assistance if required.] is too far-fetched for the city. I think that's just impossible (Male, Secretary WOV)."*

4.3.3.2 Spatial interventions

Nuisance is not remarkable according to every expert interviewed; the police officer said that there is always some nuisance in each neighbourhood and WOV said: *"I don't see many violent incidents, not at all, actually we generally treat each other well, but still it is a metropolitan neighbourhood with some nuisance and every now and then you hear some nuisance, but I don't find it striking or very unsafe (Male, Secretary WOV)."* According to the experts, shaking up the population of Vinkhuizen has improved safety and reduced nuisance. This is in line with theory on segregation and urban renewal, which emphasise that segregation amplifies unsafety and nuisance and reducing segregation will as such reduce nuisance and feelings of unsafety (Forrest & Kearns, 2001; Galster, 2000; Van Beckhoven & Van Kempen, 2003). The Jadesstraat was mentioned repeatedly: *"My parents said: 'Remember, don't go to the Jadesstraat, way too dangerous.' And the Boraxstraat. Those were streets where I was not allowed to go (Nijestee, Male, Neighbourhood coordinator Vinkhuizen)." Another remark regarding the Jadesstraat came from WOV: "The restructuring interventions did certainly help, it is now no longer whole streets (which are unsafe) like the Jadesstraat used to be, a notorious street, but those are divided, yes, little houses, it is divided into sections and it has really become much better and more liveable. Here and there are still some crazy houses, but most people are normal... Yes... (Male, Secretary WOV)"* The spatial interventions of demolishing social rental housing, selling social rental housing and building owner-occupied housing seems to have delivered positive results for the liveability, more specifically for the safety, social control, happiness with the neighbourhood and the amenities, which did improve significantly according to the interviewees. Whereas there was only 'one Supermarket and a Chinese restaurant' (WOV) before the restructuring, now there are multiple supermarkets and also some other shops. According to Nijestee it might be more successful now, both due to the restructuring, but also since De Held, a neighbourhood adjacent to Vinkhuizen was built around the same time, increasing the potential market for shops.

4.3.3.3 Social Mix

Quite a few interesting statements regarding the social mix in Vinkhuizen-Zuid were propositioned. For starters, both the police and Nijestee stated they saw a relation between income level and social issues: *“Qua neighbourhood issues, there’s more in Vinkhuizen than in other parts. (...) De Held: very few issues, so I can see that relation, between education level and income level, that’s quite significant (Male, Local police officer Vinkhuizen)”*. What’s more, Nijestee wondered what renewal did really improve for the long-term residents economically: *“I’ve asked myself, what did it really yield for those people? Sure, it’s nice to see a new building when you open the curtains, but people do not suddenly have an education or a good job (Male, Neighbourhood coordinator Vinkhuizen)”*. Here, a large issue regarding social mixing policies is exposed which links to both the advantages and disadvantages of social mixing. The advantage is that issues reduce when there is less concentration of low income and education level residents, so when a neighbourhood is mixed. WOV pointed this out: *“Such people [the new higher-income population] provide more quietness than unstable families where parents are divorced and children are derailing (Male, Secretary WOV)”*. They even suggested that the new people provide opportunities for others to *“mirror themselves”*, which very much reflects the ‘role-model’ argument made by Kleinhans (2004). This mixing then indeed improves the general level of the neighbourhood as there is less nuisance and unsafety. It however also shows the disadvantage, which is that social mixing practically has no actual useful effect on the long-term residents. These residents do not suddenly gain a better economic or educational level, which is what are the desired social conditions after spatial interventions in the long run. This reflects the critical appraisal by Musterd and Ostendorf, whom are very critical about the contributions to social conditions that are supposed to be offered by mixing policies (2008).

On top of that, Nijestee put forward the proposition that numbers might play a large role in social mixing practices: *“People with a different income and educational level move into the neighbourhood and that would on average improve the neighbourhood, but that of course doesn’t reflect the actual situation, it’s an average. (...) You shouldn’t be obsessed by numbers (Male, Neighbourhood coordinator Vinkhuizen).”* The tendency of policy makers to argue whether policies do or do not work depending on numbers is heavily criticised in this quote, and rightfully so. Numbers and statistics do not reflect the actual situation in neighbourhoods, as the social indicators are very difficult to capture in numbers, and if they are, do not do justice to the complexity of real life. This calls therefore for more attention to the actual real-life situation in the neighbourhood and again links to the externality space of residents (Galster, 2001), which is not reflected in the institutional boundaries of neighbourhoods.

4.3.3.4 Social Engagement

One notion which was recurrent in each interview regarding social engagement, was the necessity of top-down engagement from institutions to facilitate citizens’ initiatives. In the interview with Nijestee, the following conversation illustrates the challenges of social engagement: Answer (A): *“We take upon us a facilitating role.”* Question (Q): *“Without that facilitating role, would initiatives take place at all?”* A: *“It would be a lot more difficult. (...) You need to do it together with residents. (...) Otherwise nothing happens.”* Q: *“Does it have to do with your target audience [social renters, rev.]?”* A: *“That is true, yes. (...) People cannot oversee how to arrange it, this already starts with language, don’t use jargon.”* (...) Q: *“So there’s also a task for the responsible institutions there?”* A: *“The bottom determines the level, yes (Male, Neighbourhood coordinator Vinkhuizen).”* This extensive excerpt points out a few interesting things, namely the need for a facilitating role from institutions, the level of education and income, the procedure and the usage of language. Especially language and procedure are interesting, as inclusiveness presupposes that everyone joins in. This can result in two things, one, you raise the level of everyone, so they are able to participate within the current framework. Or two, you lower the bar and make it available for everyone to participate within a new framework. What is happening is that the idea is that people should become higher educated and learn to participate within the existing frameworks, but a good case

could be made for lowering the level and changing the frameworks of participation. This viewpoint can be regarded as the ‘institutional view’ (Woolcock & Narayan, 2000), which holds that the capacity of groups to act depends on the quality of the institutions under which they reside. This view is positioned on the macro level, but, as this example shows, also affects the micro level.

Regarding the facilitating role of institutions, the WOV stated: *“Everything in Vinkhuizen happens with the WIJ-team in-between. There’s always a need for a social organisation. And as soon as such an organisation withdraws, it falls apart (Male, Secretary WOV)”*. and also on the level of education: *“[regarding a passive stance] That mindset is more common in Vinkhuizen than in a higher educated neighbourhood, for example the Villabuurt. Because people in Vinkhuizen do not have managing positions as a job; at their job they are being told ‘you should do this or this’, so it’s a wait-and-see attitude, not a pro-active stance like in the Villabuurt, where people when they think something should change realise they can do it themselves. It is not a large difference, but it is part of it (Male, Secretary WOV).”* This notion is an interesting way of thinking about the differences in inclusiveness between the neighbourhoods of Groningen. It supposes that the spatial structure or social conditions are not at the root at the differences, but the mindset of the residents affects the social engagement. This may reflect the ‘affluent residents’ which Byrne (2003) and Musterd and Andersson (2005) describe, who are achieve more “power” in the neighbourhood.

Social Control is in short supply, as the police put it: *“I’ve got the idea that everything is fairly anonymous (Male, Local police officer Vinkhuizen)”*, this however doesn’t exclude social participation and engagement, of which there are mixed impressions. The WOV did not consider there to be many initiatives, whereas WIJ-Vinkhuizen did, the police were able to name a few and did consider initiatives to be a strong aspect of the neighbourhood. Nijestee also expressed many people volunteered and showed interest in their occasional ‘liveability consultation’, they did however point out that they feel there is a misconception about engagement, because the scale levels are too large: *“...people are reasonably involved, when you live in a small part of the neighbourhood you find it interesting to know what happens there, but when you live in Vinkhuizen-Zuid and in Vinkhuizen-Noord something is about to happen, then you wouldn’t care would you? (...) That’s too large and unclear (Male, Neighbourhood coordinator Vinkhuizen)”*. This relates to previous comments by WOV about the size of the neighbourhood, which again begs the question whether neighbourhoods as we currently know them in the Netherlands are the ideal unit for increasing inclusiveness. A sentiment shared by Musterd and Ostendorf (2008). Regarding initiatives, it is apparently unclear to the different institutions in Vinkhuizen-Zuid whether they perform good. What is clear though, is the facilitating role institutions are required to fulfil in order to sustain any social engagement.

4.3.3.5 Main takeaways

Key points regarding Vinkhuizen-Zuid are:

- Brittle social control
- Large size of the neighbourhoods limits the opportunities for social cohesion
- Spatial interventions affected social conditions, as segregation was reduced
- Social mix reduces neighbourhood issues
- Social mixing does not directly benefit long-term low-income residents
- Facilitating role from institutions required for social engagement
- Mindset may affect engagement
- Desired scale of participation does not align with the interests of residents

These main takeaways will be further discussed and compared to Lewenborg-Zuid and Groningen in general in the next chapter.

5. Discussion and Conclusion

‘Getting by’, the more elemental part of inclusiveness, has been broadly laid out in this research. Its main features are a sufficient level of safety, Amenities and Social Control. Getting ahead’ is the elevated part of inclusiveness. It is more of a virtue than a necessity, but a virtue which is valuable and, to the municipality of Groningen, desirable. It consists of Economic Status, Happiness with the Neighbourhood, Quality of the Neighbourhood and Social Engagement. Each of these indicators of inclusiveness have to a smaller or larger extent been part of the findings section. ‘Getting by’ is essential in order to ‘get ahead’, a basic level of getting by is therefore indispensable when inclusiveness is desired. Social mixing can add to that basic level (Van Beckhoven & Van Kempen, 2003), but the argument is that it also adds to the elevated level (Municipality of Groningen, 2018).

The question I posed at the start of this research is whether spatial interventions can improve inclusiveness. To answer this question, I reviewed inclusiveness in Groningen and further investigated two neighbourhoods in which spatial interventions were implemented with the goal of improving social conditions, which can to some extent be regarded as similar to inclusiveness. This chapter elaborates on these answers, relates it to existing theories, questions these theories, ponders how to go forward with spatial interventions in light of increasing inclusiveness, rattles existing discourses and raises questions regarding spatial interventions as well as inclusiveness. Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid serve as examples and as inspirations for the discussion, which means they are not the main feature of the discussion. This is possible because there is data available from other Groninger Neighbourhoods as well, which offers the possibility to look at inclusiveness at comprehensive level, and to formulate more general, but also specific and applicable policy recommendations, as well as more solid conclusions.

5.1 Inclusiveness through spatial interventions

It is clear from both Vinkhuizen-Zuid and Lewenborg-Zuid that every interviewee saw an increase in liveability after the spatial interventions, thus adding to the basic level of inclusiveness, ‘getting by’. Costigan (2010) already emphasised some of the beneficial characteristics of social mixing policies however, it is critical to point out that such changes in for example maintenance and safety depend on government authorities to continue to ‘care’ for the neighbourhood, which require considerable continuing investments. The ‘ignorance’ of Costigan regarding this point might be traced back to the general difference between the American welfare-state, or lack thereof, and the Dutch welfare-state, which historically is much more invested in ‘caring’ for its citizens and also its neighbourhoods.

All interviewees also remarked that the general atmosphere in the neighbourhoods improved, with fewer issues and nuisances among neighbours, seemingly increasing the aspect of social control. This aspect of ‘getting by’ continues to confront us with difficulties though. This is also partly inherent to the type of indicator. Whereas amenities and safety (although the feeling of safety is somewhat relative) can be expressed in numbers and are rather static, Social Control is not. It is much more ‘brittle’, as Nijestee called it, when he described social cohesion around some of the squares of Vinkhuizen-Zuid. Perhaps the general structure of urban neighbourhoods does not allow for strong social cohesion. The squares in Vinkhuizen-Zuid are reasonably sized for strong social cohesion according to the interviewees, but still, what little social cohesion exists is constantly scrutinised by nuisance, disagreements and fights, according to the interviewees. This raises the question whether bonding social capital, which is associated with this group of lower income residents, is even a strong characteristic of this group (Putnam, 2000; Lees, 2008). One hypothesis is that the proximity of the houses constrains strong social cohesion. Another one is that the socio-economic composition of the residents constrains strong social cohesion. The truth lies probably in-between the two and they probably reinforce each other. However, shifting the socio-economic

composition won't necessarily improve social control, as Kleinhans argued that different groups have different lifeworlds and interaction might be hostile, while Chesshire (in Lees, 2008) argues that welfare is experienced relative to others' welfare, thus creating friction between different groups. Therefore, the scale should probably also be altered.

The findings regarding this indicator are very much in line with previous findings as discussed in 2.4.2 Networks and Contacts. It is "overly optimistic" (Bolt et al., 2010, p. 132) to assume that the new residents will interact with each other and create social cohesion, even when they live opposite to each other. There is no desire to get involved, which is reflected in multiple ways, for example through lifestyle or school choice. According to WIJ-Vinkhuizen people do not want to place their children in the socially mixed primary school, but rather in one with children from higher educated and/or higher income parents. This is rather unfortunate really, because schools can (Van Beckhoven & Van Kempen, 2003), and to some extent are according to WOV, places where parents from different backgrounds can meet and where children can broaden their gaze. This could increase the level of the school and consequently offer more chances for the disadvantaged youth, and as the regression analysis showed that income affects the inclusiveness score, it could in the future lead to a higher Inclusiveness Score.

Speaking of which, the results of the regression showed that a considerable amount of the differences in inclusiveness between the Groninger neighbourhoods is due to a concentration of low income residents and residents with a Non-Western ethnicity, which was also found by Andersen et al. (2016). Improving the position of these groups is what inclusiveness is all about. The spatial interventions however do not contribute to improving their position. Social interventions are then required to improve their position, as emancipation and integration through education are key methods for improving their position. Spreading these groups equally over Groningen would increase the inclusiveness and look good in numbers, but as previously discussed, this won't address the core issue of social and economic disadvantages and increasing inequality. That is also why spatial interventions lead to different results in inclusiveness; such interventions may restructure a neighbourhood, but it does so within an existing situation, within a specific urban structure and a pre-determined socio-economic composition which affects how social conditions evolve and does not address the core issue.

The level at which governments are addressing the core issue might be the reason for these imperfect spatial interventions. In the findings on Lewenborg-Zuid and Vinkhuizen-Zuid it appeared that the neighbourhood level was too large for residents to identify with. Galster (2001) theorised about the nature of neighbourhood and distinguished three aspects which constitute neighbourhood, in the minds of residents. The first one is Congruence, which refers to "the degree to which an individual's externality space corresponds to particular predetermined geographical boundaries," of which the municipal boundaries are an example. To clarify, externality space is "the space in which changes one or more spatially based attributes initiated by others are perceived as altering the well-being the individual derives from the particular location." Then there is Generality: "the degree to which an individual's externality space for different spatially based attributes correspond" and Accordance: "the degree to which externality spaces for different individuals located in close proximity correspond". So, the correspondence of attributes among individuals is important to define the 'neighbourhood-unit'. The difficulty in creating close-knit neighbourhood life may be due to dispersing externality spaces of citizens. This was wonderfully explained by WIJ-Lewenborg and Daan, who blamed individualism for the decrease in neighbourhood interest, participation and cohesion, which is synonymous for dispersing externality spaces.

As inequality in that sense grows, it is hard to stop it from growing. Perhaps the only way to affect it and reach it may be in schools, which is the place where, how individualistic one may be, everyone goes. Synchronising the externality space and sparking citizenship can be best achieved here, however synchronising externality space brings about itself a lot of ethical questions, as it may infringe on individuals' liberty to form their own identity and judgement.

Sparking citizenship relates to the aspect of Social Engagement. The excerpt of the interview with Nijestee Vinkhuizen might be the most telling, in regards of participation. It showed that there is a high need for the government and other institutions to play at least a facilitating role, sometimes even an active role, to get things of the ground and up and running. Apparently, this has not improved social engagement to the level the municipality desires. This is not to say that such a facilitating role is a bad thing. Indeed, it allows socially disadvantaged citizens to still get things done, albeit with some subsidised assistance. One could argue that with a socioeconomic mix the middle-class could provide this help to the disadvantaged, but such a rational standpoint does not reflect the sentiments, desires and preferences of people, which was also exposed by Blokland and Van Eijk (2010).

Another aspect of 'getting ahead' is the overall willingness to get involved and to participate in the neighbourhood and in society. This has to do with several things, but one particular thing which arose in the interviews is the image of a neighbourhood, which may impact the willingness to engage. WOV articulated that the municipality treated Vinkhuizen too much as a 'zorgenkindje' (problem child), which reflected upon the citizens and backwards upon the municipality. Galster (2012) also pointed out the issue of stigmatisation in neighbourhood processes, and it seems that this applies to Vinkhuizen. Such stigma creates a negative image for outsiders, but insiders may also internalise such conceptions, affecting their willingness to participate in neighbourhood life. I reckon that higher educated are even more susceptible for such stigma, with which they want to have no business. This is a threat to the ability of more affluent residents to attain and retain services (Byrne, 2003; Musterd & Andersson 2005). This ability was recognised by WOV, who argued that there is a small but significant difference between residents in the Villabuurt and Vinkhuizen, namely that the former ones fulfil more managerial positions, whereas the latter are more used to obeying orders from managers, which reflects on Social Engagement in neighbourhoods.

5.2 Policy recommendations

On the basis of these discussions, there are certain spatial interventions which appear to contribute to inclusiveness. There also appeared some new topics and aspects which could be affected by policy interventions, be it physical interventions or social interventions. This section proposes various policy actions and directions which could contribute to inclusiveness.

The physical intervention I propose is two-fold. On the one hand a more spacious approach to small-scale neighbourhood structures. Constructing and restructuring neighbourhoods at a lower scale level, with for example squares or 'cauliflowers' as a basis for life in the neighbourhood is beneficial for the social control. On the other hand, I recommend a socio-economic mix *within* this small scale, as to have various socioeconomic groups living next to each other. There are advantages and disadvantages to both. For one, research has shown that people feel unhappier when living close to people of a higher class (Cheshire, in Lees, 2008). It also requires more investment, as smaller scale requires more space for roads, green space etc. It would however benefit the social cohesion and might create a healthy mix to achieve some sort of *Gemeinschaft*. If it would not yield that, it would still be beneficial to the safety, quality and economic status within the neighbourhood.

From a spatial justice perspective, it is recommendable to also mix within wealthier neighbourhoods, although they may not favour it. If this increasing social mixing in schools and increases the safety and quality of the neighbourhood for the disadvantaged residents, it increases their opportunities to 'get by'. The same holds for mixing in poorer neighbourhoods. Practice has proven that mixing increases the opportunity to 'get by' for residents, but the current reframing of social mixing policies as policies for inclusiveness is not reflecting what is achieved with these policies. In order to improve inclusiveness, there is a need for social interventions.

Concerning social interventions, there are a few interesting possibilities. Firstly, there is a need to reduce the stigma that lesser inclusive neighbourhoods face and secondly, a need for a change in attitude. The stigma affects the appreciation residents have for their neighbourhood and consequently reduces the social engagement and the happiness with the neighbourhood. It is however difficult to shift the passive ‘the municipality should fix it’-stance, into the pro-active ‘We can fix it ourselves’-stance. Such a shift would hugely benefit Social Engagement, thus benefiting Social Control but most likely also Happiness with the neighbourhood. It is an interplay of various aspects.

Both of these interventions can be amplified by, third, conscious placement policies and fourth more social mixing in schools. Nijestee, the local police officer and WIJ-Vinkhuizen all acknowledged how beneficial conscious placement policies have proven in increasing the liveability of Vinkhuizen-Zuid and the opportunity for residents to ‘get by’. The experience Nijestee has gained with this practice is very valuable and extending this policy to different neighbourhoods with social issues can improve that neighbourhood. It is however delicate, in the sense that it reduces the inclusiveness of neighbourhoods, as certain people are preferably not placed in a certain neighbourhood, thus excluded. But as Groningen desires to be an inclusive *city*, this would not be a problem as long as there are placement opportunities elsewhere in the city. Social mixing at schools will increase interaction among parents as well as among children and can increase social equity. Exploring opportunities to obligate parents to place their children at the local primary school can achieve actual effects of the social mix.

To conclude, there is a need for both physical and social interventions, just as WIJ-Vinkhuizen emphasised. The new Omgevingswet offers this possibility, as it demands an integral approach to the living environment, which includes a wide variety of aspects. Perhaps what went wrong during the Big Cities Policies period regarding ‘comprehensive’ planning (Musterd & Ostendorf, 2008) can now be adjusted and still be successful. For it to be successful, interaction is still vital and apart from social mixing at a smaller scale, physical interventions will not suffice. Further research is necessary to explore the opportunities the current societies offers to reduce inequality and bring people from different socio-economic groups closer together.

5.3 Final remarks

This research quite successfully operationalised inclusiveness and critically examined whether spatial interventions can produce inclusiveness. I argue that it cannot in itself. It can contribute to it by mixing at a lower scale level, but this negatively impacts the relative experienced welfare. From this research it did however not become clear what the actual desires of citizens are, which is a shortcoming. To actually represent their opinion, a more sizeable research is necessary. This was initially the goal of this research, but time availability in relation to the required sample constrained this. To counteract the absence of residents’ opinions more attention was allocated to the Inclusiveness Score and a statistical analysis was included, which yielded interesting and convincing results. The findings of this research raise new questions. One was already put forward in the previous section, but there are more. For example, what is the right balance between concern (read stigma) from the municipality towards a neighbourhood and of freedom or self-reliance? What are the possibilities in making school mixing compulsory? And what would be the actual effects of such policies, both regarding placement and results? How can the attitude or mind-set of residents be altered? With more conscious placement policies, will there still be a place for everyone in the city? And is it sufficient to be an inclusive *city*? Shouldn’t everyone have the possibility to live near friends and family in a certain inclusive *neighbourhood*? How can we also mix in more well-to-do neighbourhoods, instead of, what is common now, the poorer neighbourhoods? Many of these questions are up to politics to decide, whereas others can be subject to further research.

All in all, it is clear that spatial interventions in themselves, in their current form, cannot achieve actual inclusiveness. It can lay the foundations, i.e. cater for 'getting by', but it does not provide the requirements for 'getting ahead'. To achieve this, if at all (which in itself is questionable), social interventions are required as well. Such 'comprehensive' planning has been a policy discourse before (Musterd & Ostendorf, 2008), but this did still majorly focus on physical interventions, and had the neighbourhood as focus point. In future policies, the 'neighbourhood-unit' needs to be redefined. From my research it appears that the scale should be smaller, but it was also propositioned that due to individualism, the internet and increased mobility the scale should be larger. What is clear though, is that the time of 'Noaberschap' or *Gesellschaft* (Tönnies, 1957) is diminishing and that with continued globalisation (Massey, 1991) and commoditisation (Chatterton, 2010) the individual is becoming more individualistic, which poses a huge challenge for planners, geographers and policy makers.

Literature

- AD. (2019, January 30). Opkopen Amersfoortse woningen door beleggers aan banden. Alle Cijfers. (2019). Informatie buurt Lewenborg West: Retrieved 21 May 2019, from <https://allecijfers.nl/buurt/lewenborg-west-groningen/>
- Andersen, H. S., Andersson, R., Wessel, T., & Vilkkama, K. (2016). The impact of housing policies and housing markets on ethnic spatial segregation: comparing the capital cities of four Nordic welfare states. *International Journal of Housing Policy*, 16(1), 1–30. <https://doi.org/10.1080/14616718.2015.1110375>
- Andersson, R., & Musterd, S. (2005). Housing mix, social mix, and social opportunities. *Urban Affairs Review*, 40(6), 761–790. <https://doi.org/10.1177/1078087405276006>
- Atrivé. (2012). *Sloop en nieuwbouw in aandachtswijken*.
- Behrens, K., & Robert-Nicoud, F. (2014). Survival of the Fittest in Cities: Urbanisation and Inequality. *Economic Journal*, 124, 1371–1400. <https://doi.org/10.1111/ecoj.12099>
- Blokland, T., & van Eijk, G. (2010). Do people who like diversity practice diversity in neighbourhood life? Neighbourhood use and the social networks of ‘diversity-seekers’ in a mixed neighbourhood in the Netherlands. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(2), 313–332.
- Bolt, G., Phillips, D., & Van Ronald, K. (2010). Housing policy, (De)segregation and social mixing: An international perspective. *Housing Studies*, 25(2), 129–135. <https://doi.org/10.1080/02673030903564838>
- Brophy, P. C., & Smith, R. N. (1997). Mixed-Income Housing : Factors for Success. *Cityscape*, 3(2), 3–31.
- Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5th editio). Oxford: Oxford University Press.
- Byrne, J. P. (2003). Two Cheers for Gentrification. *Howard Law Journal*, 46(3), 405–432. <https://doi.org/10.3868/s050-004-015-0003-8>
- Central Bureau for Statistics. (2019). Wijk-en Buurtkaart 2018. Retrieved 10 May 2019, from <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/nederland-regionaal/geografische-data/wijk-en-buurtkaart-2018>
- Chatterton, P. (2010). Seeking the urban common: Furthering the debate on spatial justice. *City*, 14(6), 625–628. <https://doi.org/10.1080/13604813.2010.525304>
- Cope, M. (2010). Coding Transcripts and Diaries. In N. Clifford, S. French, & G. Valentine (Eds.), *Key Methods in Geography* (pp. 440–453). London: Sage Publications.
- Costigan, P. M. (2010). Comment on Mark L. Joseph’s ‘Is mixed-income development an antidote to urban poverty?’ *Housing Policy Debate*, 17(2), 249–258. <https://doi.org/10.1080/10511482.2006.9521569>
- Dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken (Groningen). (1998). *Thuis in de stad: volkshuisvestingsplan gemeente Groningen 1998-2010*.
- Forrest, R., & Kearns, A. (2001). Social cohesion, social capital and the neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2125–2143. <https://doi.org/10.1080/00420980120087081>
- Fukuyama, F. (1999). *The Great Disruption: Human Nature and the Reconstitution of Social Order*. London: Profile Books.
- Galster, G. C. (2001). On the Nature of Neighbourhood. *Urban Studies*, 38(12), 2111–2124. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9833.2004.00234.x>
- Galster, G. C. (2012). The mechanism(s) of neighbourhood effects: Theory, evidence, and policy implications. *Neighbourhood Effects Research: New Perspectives*, 23–56. <https://doi.org/10.1007/978-94-007-2309-2-2>
- Gemeentes, V. van N. (2018). Omgevingsvisie. Retrieved 12 December 2018, from <https://vng.nl/onderwerpen/index/ruimte-en-wonen/omgevingswet/omgevingsvisie>
- Gerometta, J., Longo, G., & Häussermann, H. (2005). Social Innovation and Civil Society in Urban Governance: Strategies for an Inclusive City. *Urban Studies*, 42(11), 2007–2021. <https://doi.org/10.1080=00420980500279851>
- Glaeser, E. L., Resseger, M., & Tobio, K. (2009). Inequality in cities. *Journal of Regional Science*, 49(4), 617–646. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9787.2009.00627.x>
- Hanson, J. (2004). The Inclusive City: delivering a more accessible urban environment through inclusive

- design. *RICS Cobra 2004 International Construction Conference : Responding to Change*, 1-39.
- Harvard Sociology. (2018). *Strategies for Developing Interview Guides*.
- Harvey, D. (1989). From Managerialism to Entrepreneurialism : The Transformation in Urban Governance in Late Capitalism. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 71(1), 3-17.
- Hochstenbach, C. (2017). State-led Gentrification and the Changing Geography of Market-oriented Housing Policies. *Housing, Theory and Society*, 34(4), 399-419.
<https://doi.org/10.1080/14036096.2016.1271825>
- Hochstenbach, C., & Musterd, S. (2018). Gentrification and the suburbanization of poverty: changing urban geographies through boom and bust periods. *Urban Geography*, 39(1), 26-53.
<https://doi.org/10.1080/02723638.2016.1276718>
- Joseph, M. L. (2006). Is mixed-income development an antidote to urban poverty? *Housing Policy Debate*, 17(2), 209-234. <https://doi.org/10.1080/10511482.2006.9521567>
- Kleinhans, R. (2004). Social implications of housing in urban diversification in urban renewal: A review of recent literature. *Journal of Housing and the Built Environment*, 19, 367-390.
- Lees, L. (2008). Gentrification and social mixing: Towards an inclusive urban renaissance? *Urban Studies*, 45(12), 2449-2470. <https://doi.org/10.1177/0042098008097099>
- Lees, L., & Ley, D. (2008). Introduction to Special Issue on Gentrification and Public Policy. *Urban Studies*, 45(12), 2379-2384. <https://doi.org/10.1177/0042098008097098>
- Lefebvre, H. (1968). *Le Droit à la ville [The right to the city]*. Paris, France: Anthropos.
- Longhurst, R. (2010). Semi-structured Interviews and Focus Groups. In N. Clifford, S. French, & G. Valentine (Eds.), *Key Methods in Geography* (1st ed., pp. 103-116). London: Sage Publications.
- Mandanipour, A. (1998). *Social exclusion in European cities: processes, experiences, and responses*. (A. Mandanipour, G. Cars, & J. Allen, Eds.). London: Jessica Kingsley Publishers.
- Marcuse, P. (2009). Spatial Justice : Derivative but Causal of Social Injustice. *Spatial Justice*, (1), 1-6.
- Massey, D. (1991). A Global Sense of Place. *Marxism Today*, 38, 24-29.
- McGranahan, G., Schensul, D., & Singh, G. (2016). Inclusive urbanization: Can the 2030 Agenda be delivered without it? *Environment and Urbanization*, 28(1), 13-34.
<https://doi.org/10.1177/0956247815627522>
- Municipality of Groningen. (2018). *Omgevingsvisie 'The Next City': de Groningse leefkwaliteit voorop?* Groningen.
- Municipality of Groningen. (2019). Gronometer. Retrieved 10 May 2019, from <https://groningen.buurtmonitor.nl>
- Musterd, S., & Ostendorf, W. (2008). Integrated urban renewal in the Netherlands: A critical appraisal. *Urban Research and Practice*, 1(1), 78-92. <https://doi.org/10.1080/17535060701795389>
- Nijestee. (2017). Vernieuwing Grunobuurt. Retrieved 21 May 2019, from <https://www.nijestee.nl/over-nijestee/nieuws/vernieuwing-grunobuurt>
- PBL Netherlands Environmental Assessment Agency. (2015). *De stad: magneet, roltrap en spons. Bevolkingsontwikkeling in stad en stadsgewest*. The Hague: PBL. <https://doi.org/PBL> (2015), De stad: magneet, roltrap en spons. Bevolkingsontwikkelingen in stad en stadsgewest, Den Haag: PBL.
- Piketty, T. (2014). *Capital in the 21st Century*. Cambridge, MA.: Harvard U.P.
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon & Schuster.
- Rosenbaum, J. E., Stroh, L. K., & Flynn, C. A. (1998). Lake Parc Place: A Study of Mixed-Income Housing. *Housing Policy Debate*, 9(4), 703-740. <https://doi.org/10.1080/10511482.1998.9521314>
- Sociaal en Cultureel Planbureau. (2019). Discriminatiemonitor niet-westerse migranten op de arbeidsmarkt.
- Soja, E. (2010). Spatializing the urban , Part I. *City*, 14(6), 629-635.
<https://doi.org/10.1080/13604813.2010.539371>
- Spaan, B., & Waag Society. (2019). Code.waag.org. Retrieved 20 May 2019, from <https://code.waag.org/buildings/#52.3731,4.9037,15>
- Staatsblad. Wet van 23 maart 2016, houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving (Omgevingswet), Besluit 658 § (2016).
- Stiglitz, J. E. (2012). *The Price of Inequality*. New York: W.W. Norton & Company.
- Strauss, A. (1987). *Qualitative Analysis for Social Scientists*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Swanborn, P. G. (1987). *Methoden van sociaal-wetenschappelijk onderzoek*. Amsterdam: Boom.

- Tönnies, F. (1957). *Community & society (Gemeinschaft und Gesellschaft)*. East Lansing: Michigan State University Press.
- United Nations. (2015). Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development.
- Van Beckhoven, E., & Van Kempen, R. (2003). Social effects of urban restructuring: A case study in Amsterdam and Utrecht, the Netherlands. *Housing Studies*, 18(6), 853–875.
<https://doi.org/10.1080/0267303032000135474>
- Van der Cammen, H., de Klerk, L., Dekker, G., & Witsen, P. P. (2012). *The Selfmade Land: Culture and Evolution of Urban and Regional Planning in the Netherlands*. Houten - Antwerpen: Het Spectrum bv. <https://doi.org/10.1007/s13147-013-0234-y>
- Vereniging van Nederlandse Gemeentes, V. (2018). Factsheet Omgevingsvisie.
- Volkskrant. (2019a). De term woningnood dekt de lading van dit drama al lang niet meer. Retrieved 29 January 2019, from <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/de-term-woningnood-dekt-de-lading-van-dit-drama-al-lang-niet-meer~b32c86e2/>
- Volkskrant. (2019b). Nieuwbouwhuis kopen in Amsterdam? Dat kan straks alleen nog als je er zelf gaat wonen. Retrieved 14 March 2019, from <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/nieuwbouwhuis-kopen-in-amsterdam-dat-kan-straks-alleen-nog-als-je-er-zelf-gaat-wonen~baef2b0d/>
- Wacquant, L. (1999). Urban marginality in the coming millennium. *Urban Studies*, 26(1), 10–36.
- Webredactie. (2019). Grunobuurt. Retrieved 21 May 2019, from <https://www.grunobuurt.nl/de-buurt/projecten-werkzaamheden>
- Woolcock, M., & Narayan, D. (2000). Social Capital: Implications for Development Theory, Reserach and Policy. *World Bank Research Observer*, 14(2), 1–26.
- Woonbond. (2017). Te weinig aanbod betaalbare huurwoningen. Retrieved 18 December 2018, from <https://www.woonbond.nl/nieuws/te-weinig-aanbod-betaalbare-huurwoningen>
- World Bank. (2013). *Inclusion Matters: The Foundation for Shared Prosperity*. Washington, DC.
- Wouden, R. van der, Hammers, B., & Verwest, F. (2007). *Toekomstverkenning grotestedenbeleid: een beschouwing*. The Hague.
- WRR. (2014). *Hoe ongelijk is Nederland? Een verkenning van de ontwikkeling en gevolgen van economische ongelijkheid*. The Hague.

Appendices

Appendix 1. Variables with: type of original data, origin original data and indicator of the Inclusiveness Score.

<i>Variable</i>	<i>Type of data</i>	<i>Which dataset</i>	<i>Indicator</i>
1. Neighbours are keeping watch	%	Liveability survey	Social Control
2. Willingness to assist neighbour in case of illness or handicap	%	Liveability survey	Social engagement
3. Responsibility for neighbourhood	%	Liveability survey	Social Control
4. Actively contributed to the neighbourhood	%	Liveability survey	Social engagement
5. Actively contributed to the neighbourhood by volunteering	%	Liveability survey	Social engagement
6. Actively contributed to the neighbourhood by engaging in politics and policy	%	Liveability survey	Social engagement
7. Contributed actively to liveability in the neighbourhood	%	Liveability survey	Social engagement
8. Actively contributed to the neighbourhood by any other means	%	Liveability survey	Social engagement
9. Willingness to get active for the neighbourhood	%	Liveability survey	Social engagement
10. Participation in activities in community centre, library or cultural centre.	%	Liveability survey	Social engagement
11. Minimum households (a minimum household is a household which has an income at max 110% of the legal minimum)	%	Gronometer	Economic status
12. Unemployed which are looking for employment	%	Gronometer	Economic status
13. Disadvantaged children	%	Gronometer	Economic status
14. People with social assistance benefit (bijstand)	%	Gronometer	Economic status
15. Content with public transport	%	Gronometer	Amenities in the neighbourhood
16. Content with cleanness of living environment	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
17. Content with maintenance green space	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
18. Content with playing grounds	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
19. Content with maintenance sidewalks	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
20. Content with maintenance biking lanes	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
21. Content with maintenance roads	%	Gronometer	Quality of the neighbourhood
22. Scale score deterioration – Combined indicator for whether the following occur in the neighbourhood: daubing walls and / or buildings, rubbish on the street dog poop on the street and destruction of bus shelters, bicycles or street furniture.	Numeric	Gronometer	Quality of the neighbourhood

23. Social cohesion - The value for social cohesion is composed of a number of questions from the liveability survey: People are asked if they know each other, if they interact pleasantly with each other, to what extent the living environment is characterized as cosy and to what extent they feel at home in the neighbourhood.	Numeric	Gronometer	Social Control
24. Lives in a pleasant neighbourhood	%	Gronometer	Happiness with the neighbourhood
25. Attached to neighbourhood	%	Gronometer	Happiness with the neighbourhood
26. Relocation inclined - Desire to move out of the neighbourhood if possible	%	Gronometer	Happiness with the neighbourhood
27. Quality of dwelling	Numeric	Gronometer	Quality of the neighbourhood
28. Content with green space	%	Gronometer	Amenities in the neighbourhood
29. Content with shopping amenities	%	Gronometer	Amenities in the neighbourhood
30. Sometimes feels unsafe	%	Gronometer	Safety
31. Perception of threat	Numeric	Gronometer	Safety

Appendix 2. Ranking of all neighbourhoods according to Inclusiveness Score.

<i>Neighbourhood</i>	<i>Inclusiveness Score</i>	<i>Neighbourhood</i>	<i>Inclusiveness Score</i>
De Hoogte	1,321429	Noorderhoogebrug ¹¹	1,982143
Indische buurt	1,404762	Ruischerbrug ¹⁰	1,982143
Binnenstad-Noord ¹	1,5	Badstratenbuurt	1,988095
Vinkhuizen-Zuid	1,505952	Zeeheldenbuurt	1,988095
Binnenstad-West ¹	1,535714	Stationsgebied ²	1,994048
Binnenstad-Zuid ¹	1,535714	Tuinwijk	2
Vinkhuizen-Noord	1,613095	Hoogkerk Dorp	2,005952
De Wijert	1,625	Hoogkerk-Zuid	2,005952
Beijum-Oost	1,666667	Rivierenbuurt	2,017857
Bloemenbuurt ²	1,684524	Middelbert ¹¹	2,017857
Vogelbuurt ²	1,702381	De Linie	2,02381
Paddepoel-Zuid	1,72619	Noorderplantsoenbuurt	2,035714
Beijum-West	1,77381	Oranjebuurt	2,035714
De Kring ³	1,803571	Coendersborg	2,047619
Selwerd	1,809524	Helpman	2,047619
Woonschepenhaven ²	1,809524	Herewegbuurt	2,053571
Lewenborg-Noord	1,821429	Het Witte Lam ¹¹	2,053571
Paddepoel-Noord	1,833333	Europapark ¹	2,059524
Florabuurt ²	1,845238	Kop van Oost	2,059524
Gorechtbuurt ²	1,845238	Bangeweer	2,077381
Binnenstad-Oost ¹	1,880952	Sterrebosbuurt ¹	2,083333
Corpus den Hoorn	1,880952	Noorddijk ¹¹	2,089286
Damsterbuurt ²	1,880952	De Buitenhof	2,125
Oosterhoogebrug	1,880952	De Wijert-Zuid	2,238095
Ulgersmaborg	1,880952	Ruischerwaard	2,244048
Lewenborg-Zuid	1,892857	Klein Martijn ¹	2,255952
Professorenbuurt	1,89881	Villabuurt ¹	2,255952
Oosterpoort	1,910714	De Hunze	2,279762
Kostverloren	1,916667	Drielanden	2,279762
Lewenborg-West	1,928571	Van Starkenborgh ¹	2,279762
De Meeuwen	1,940476	Zilvermeer ¹	2,315476
Grunobuurt	1,952381	Hoendiep ¹	2,357143
Laanhuizen ³	1,952381	De Held	2,392857
Hortusbuurt- Ebbingekwartier ¹⁰	1,964286	Gravenburg ¹	2,392857
Schildersbuurt	1,970238	Hoornse Park ¹	2,416667
Hoornse Meer	1,982143	Piccardthof ¹	2,416667
Engelbert ¹⁰	1,982143	Reitdiep	2,428571
Klein Harkstede ¹³	1,982143		

Appendix 3. Interview guide in Dutch.

**rijksuniversiteit
groningen**

**faculteit ruimtelijke
wetenschappen**

Beste meneer/mevrouw,

Hartelijk dank dat u wilt deelnemen aan dit onderzoek naar inclusiviteit van de stad Groningen. Dit onderzoek dient als mijn masterscriptie, maar wordt ook gevolgd door de Gemeente Groningen aangezien zij hierin geïnteresseerd zijn. Uit dit interview en de andere interviews die ik afneem hoop ik informatie te krijgen over de verwachtingen, meningen en ideeën van bewoners over de stad Groningen en de buurt waarin ze leven. Ik heb een aantal vragen voorbereid onder bepaalde thema's zoals werk en leefbaarheid, wat naar verwachting zo'n uur zal duren. Tussendoor is er voor u ook de gelegenheid om dingen aan te kaarten naast de vragen die ik heb. Het interview zal worden opgenomen en getranscribeerd (uitgetypt). Ik neem het op met mijn telefoon en upload het dan op de beveiligde computer van de universiteit, waar het vergrendeld is, dan zal ik het van mijn telefoon verwijderen. Uw naam zal nergens worden vermeld, enkel een pseudoniem. Wel zou ik graag willen noemen dat u van de organisatie bent. Het onderzoek zal publiek worden, zodat het door zoveel mogelijk mensen gelezen kan worden. Mocht u een vraag niet willen beantwoorden, dan is dat uiteraard geen probleem. Mocht u vooraf nog vragen hebben dan is dit het moment. Zo niet, dan begint nu de opname en het interview.

Kunt u uzelf even kort introduceren?

Kunt u Lewenborg-Zuid/Vinkhuizen-Zuid voor mij omschrijven?

Wat vindt u de sterkste eigenschap van de buurt? En wat is het grootste verbeterpunt?

Kunt u beschrijven hoe u vindt dat bewoners met elkaar omgaan?

Kunt u beschrijven hoe betrokken inwoners bij de buurt zijn? En bij de maatschappij in zijn geheel?

Wat vindt u van de buurt in zijn geheel?

Wat vindt u ervan dat de gemeente wijken mengt? (Sociale huur vervangen door koopwoningen)

Appendix 4. Consent form.

**rijksuniversiteit
 groningen**

**faculteit ruimtelijke
 wetenschappen**

Instemmingsformulier interview

Het doel van dit onderzoek is om beleidsinstrumenten te onderscheiden die succesvol tot inclusiviteit hebben geleid in de stad Groningen. Inclusiviteit is gedefinieerd als het feit dat iedereen zich kan redden, maar ook dat mensen actief betrokken bij de maatschappij. Dit interview dient het doel om een menselijke blik op het beleid te kunnen werpen en echt van de mensen zelf horen hoe zij het ervaren.

U heeft laten weten dat u wilt meewerken aan dit onderzoek door mee te doen aan een interview. Tijdens dit interview zal de interviewer u een aantal vragen voorleggen over het reilen en zeilen van het leven in uw buurt. De interviewer wil dit gesprek graag opnemen, zodat hij alle informatie die ter sprake komt kan meenemen in zijn onderzoek. De opname zal enkel gebruikt worden om het gesprek uit te typen, daarna zal het onmiddellijk verwijderd worden. Uw naam zal nergens worden vermeld in het onderzoek, enkel een pseudoniem. Wel zou ik graag de organisatie die u vertegenwoordigd benoemen in mijn onderzoek. De resultaten van het onderzoek zullen openbaar worden gemaakt en onder andere door de gemeente worden bekeken. De volgende gegevens zijn nodig om tot overeenstemming te komen.

Ingevuld door _____ en _____

- Ik geef toestemming voor deelname aan dit interview;
- Ik geef toestemming voor een opname van dit interview;
- Ik stem ermee in dat wat ik vertel vermeld mag worden onder de naam van de organisatie die ik vertegenwoordig.

Handtekening geïnterviewde: _____

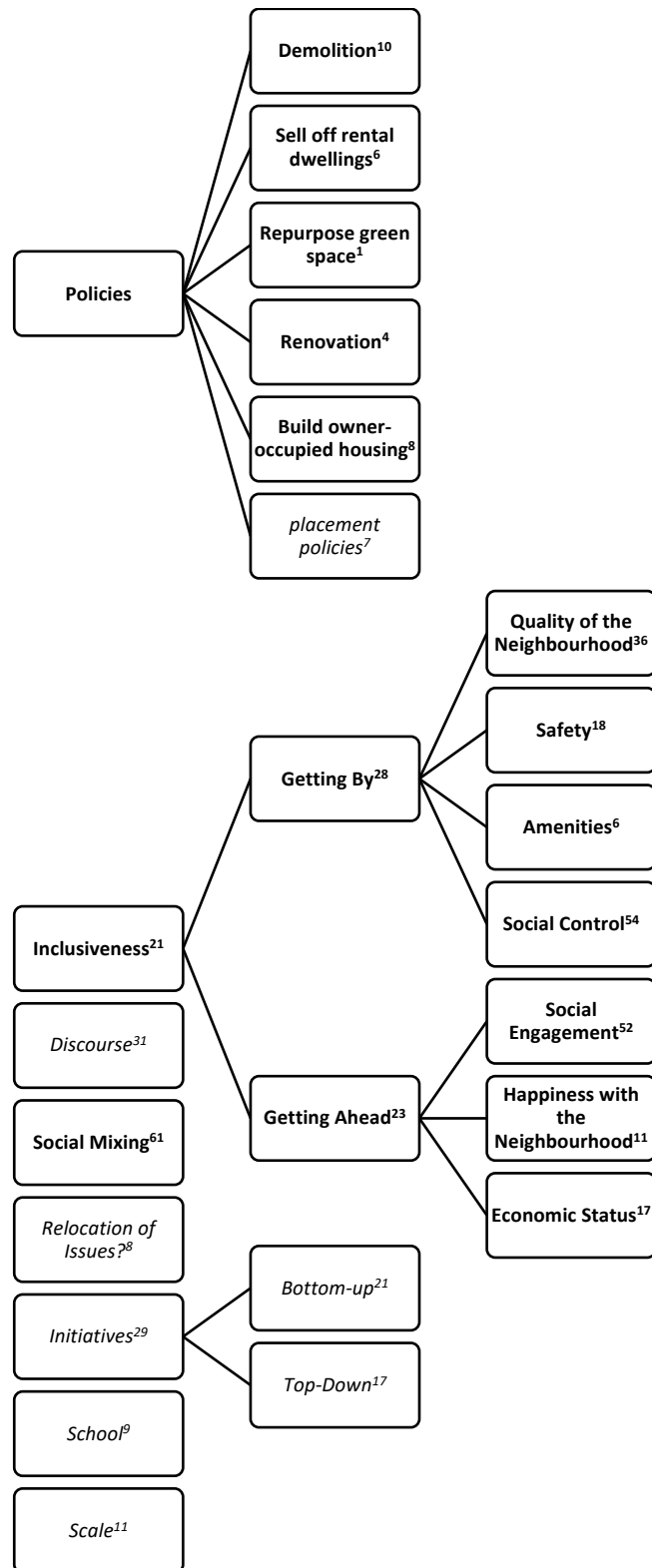
De onderzoeker committeert zich aan alle bovenstaande overeengekomen gegevens.

Handtekening onderzoeker: _____

OPTIONEEL: Indien de geïnterviewde graag het uiteindelijke onderzoek zou willen ontvangen per mail kan hij/zij hier het emailadres waarnaar dat verstuurd moet worden hier noteren _____

Dit document is in tweevoud opgemaakt, één voor de geïnterviewde en één voor de onderzoeker.

Appendix 5. Code tree.

Codes in **bold** were established deductively, while codes in *italic* were established inductively. The superscript numbers behind the code refer to the number of times the code was linked to a quotation.

Appendix 6. Interview transcripts in separate PDF-file.

Interview transcripts

Part of the Masterthesis: GRONINGEN, AN INCLUSIVE CITY; SOCIAL MIXING
POLICIES REFRAMED by Sander Grootemarsink.

S: refers to the interviewer;

R: refers to the respondent, in cases there is more than one respondent they are numbered;

P: refers to Pim Terpstra, with whom a joint interview was conducted.

Due to privacy reasons most names have been made invisible, as well as some confidential information which was shared during the interviews.

Table of Contents

Transcript interview Wijkoverleg Vinkhuizen	2
Transcript interview with WIJ-Lewenborg and De Oude Bieb.....	15
Transcript interview with local police officer Vinkhuizen.....	17
Transcript interview with Neighbourhood coordinator Vinkhuizen.....	26
Transcript interview with WIJ-Vinkhuizen	39
Transcript interview with Local police officer Lewenborg.....	50
Transcript walk-along interview WIJ-Lewenborg and De Oude Bieb.....	63

Transcript interview Wijkoverleg Vinkhuizen

P: Welkom

S: Hartelijk dank dat u deel wilt nemen aan dit interview. Mijn onderzoek gaat over inclusiviteit, de gemeente heeft dit als doelstelling opgenomen in de omgevingsvisie die ze in 2018 hebben gepubliceerd. Inclusiviteit is een beetje vaag omschreven, en ik heb daarnaar gekeken, en ik wil nu graag ontdekken hoe de bewoners daarnaar kijken en hoe de wijk en wijkorganisatie eraan kijken. Maar allereerst is mijn vraag of u uzelf even wilt introduceren.

R: Eh dat is goed, mijn naam is [REDACTED], ik ben wijkbewoner sinds het jaar 2017. Maar ik ken de wijk al wel langer van Vinkhuizen. Mijn zus woont daar sinds 2004 en wij zijn ingetrokken in het huis van mijn schoonouders, die daar woonachtig waren sinds 2002. Ik ben vrij snel, in ieder geval meteen heb ik me opgeworpen als lid van wijkoverleg Vinkhuizen. Dat is de... de Stad heeft eigenlijk en dat is eigenlijk vrij bijzonder in de stad Groningen dat alle wijken eigenlijk wel een soort wijkvertegenwoordiging, wijkorganisatie, bewonersorganisatie hebben die hier een officiële status hebben binnen de gemeente. Maar toen ontdekte ik ook al snel dat die wijkorganisatie nogal op zijn kont lag. En dat toen nou binnen de kortste tijd was ik ook gebombardeerd tot secretaris en samen met de nog fungerende penningmeester het enige bestuurslid, toen hebben we dat het afgelopen jaar proberen uit te breiden en dat is goed gelukt. Dus dat eh dat vind ik een prettig gebeuren. Ik kwam zelf uit de Hunze, dus nouja dat was ook wel een bepaalde cultuurschock om eh in Vinkhuizen terecht te komen. Ookal kende ik die wijk dan van buiten om er dan vanbinnen in te zitten is toch wel anders dan, dan in de Hunze, ook anders in de beleving van mensen die daar wonen, maar ook hoe de gemeente de wijk behandelt.

S: oké.

R: En daar zitten nog hele grote verschillen tussen de stadsdelen heb ik gemerkt en niet verwacht. Dus stadsdeel Oost heel anders fungeert dan stadsdeel west. Dat was wel een ervaring.

S: Oh oké.

R: Zelf werk ik niet in de wijk. Ik werk 3 dagen per week bij de belastingdienst, dus bij de rijksoverheid. Verder ben ik een beetje beeldende kunstenaar, dichter en actief in de wijk tegenwoordig als bestuurslid voor wijkoverleg vinkhuizen.

S: was u dat ook al in de Hunze?

R: Ja. Daar was ik ook al secretaris van ehm bewonersorganisatie de Hunze/starkenborgh. Dus al vrij lang betrokken bij de laagste vorm van openbaar bestuur is het eigenlijk.

P: Was voor u de reden om naar Vinkhuizen te gaan puur alleen omdat dat huis vrijkwam van uw schoonouders of had u het ook gedaan als die niet vrijkwam in die zin?

R: nou de reden was mijn vrouw, die die had het huis in de Hunze en die heeft ook dit huis geërfd en zij was slecht ter been en nou goed het huis in de Hunze was vrij groot met een trap dus dat werd voor haar heel onhandig en in dit huis is alles gelijkvloers met voorzieningen nou écht om de hoek want we wonen aan het winkelcentrum dus dat was gewoon een handiger huis en meer levensduurbestendiger dan zo'n huis in een buitenwijk. Want dat is natuurlijk de Hunze, dat is ja echt een slaapwijk zonder voorzieningen, wel ideaal voor kinderen, ja alleen voor een gezin met kinderen, maar voor oudere mensen is het gewoon niet handig, dus dat was de reden, ja gewoon een medisch-praktische reden

P: een medisch-praktische reden.

S: En wijkoverleg Vinkhuizen. Voordat u kwam lag het behoorlijk op zijn gat zei u, kunt u een beetje vertellen waar zij zich de laatste tijd mee bezig hebben gehouden? Daarvoor en misschien nu op dit moment?

R: Daarvoor hebben ze, nou sinds 2002 is eh was natuurlijk de wijkvernieuwing in vinkhuizen een groot issue, toen leefde wijkoverleg ook nog wel ook omdat er heel veel aandacht en geld

ingestopt werd en heel veel bewonersavonden georganiseerd werden met heel veel leuke dingetjes voor de mensen met optredens, worstjes en barbecues en weet ik niet allemaal om die mensen mee te trekken. Daarna is dat wat ingezakt, maar ook de aandacht, een soort schijnwerper vanuit de gemeente die is hoep van die wijk afgehaald en daarmee zakte wijkoverleg ook in. Want ja de buurtcommissie zijn ook allemaal stuk voor stuk overleden, ehm er zat een kleine opbloei in 2017 toen was er het idee dat kwam eigenlijk meer uit de korrewegwijk wat eerst een vogelaar prachtwijk was, kracht pracht weet ik veel hoe. En daar was een budget voor uit met een bottom-up idee vanuit de wijk zelf een pot met geld verdeeld kon worden. Dat is toen ook in stadsdeel west geïntroduceerd en dat heette... is bij wijkoverleg in vinkhuizen is dat wijkbudget betiteld en in een commissie gestopt samen buurten. Voordat ik erbij kwam heeft voornamelijk wijkoverleg, dat was eigenlijk in praktijk één mevrouw, zich mee bezig gehouden.

S: oké.

R: Maar ook daar, het verdelen ging nog wel, maar daarna de uitvoering dat was toch een moeilijk proces waar zij toch op doodliep bij de ambtenarij. Dus toch dat de gemeente met toch het snel en Quick met QuickScans noemen ze dat dan toch minder Quick zijn dan wat in het normale omgang wordt verstaan onder snel en korte termijnen. Maar goed waar eigenlijk denk ik wat voor alle wijken geld, waar reageren wijkoverleggen en wijkraden op? Op de plannen van de gemeente die soms heel snel op elkaar volgen. Dus eh, in plaats van dat er initiatieven worden ondernomen, dat is heel moeilijk. Is het voornamelijk nou de gemeente wil nu meer daar bouwen nu willen ze opeens een weg zo, nu willen ze een school opheffen. Dat zijn dingen waarop gereageerd wordt.

P: dus vooral reactionair eigenlijk?

R: Dat kun je wel zeggen ja. En dat zit natuurlijk ook in het feit dat je altijd met vrijwilligers zit ehm, dat soort zaken daar wordt gewoon actief reactie op verwacht door de gemeente, en daar ben je al heel veel tijd voor kwijt, dus dat je dan heb je bijna geen tijd meer om iets zelf van onderen op te bouwen.

S: Want is het opgericht met de gedachte om het van onderop initiatieven te ehm.

R: Voor zover ik weet is opgericht in 1984 is voortborduring op een eerdere wijkorganisatie. Bewonersorganisaties zijn vooral opgericht aan het begin dat is in Lewenborg natuurlijk ook gebeurd: De scheepsraad, om bewoners te verzamelen en ook om juist en vooral in een beginfase van een wijk komen er bepaalde dingen naar boven en is de cohesie ook sterk omdat de mensen allemaal op hetzelfde moment in die wijk zijn komen wonen. En zij hebben wat bewoners zich verenigd nou dit zijn onze belangen binnen de wijk van bijvoorbeeld er is nog geen fietspad aangelegd, de vuilnis wordt niet goed opgehaald de route loopt niet goed of er is nog geen bus route. Dat is volgens mij de oorsprong geweest, vooral Binnen Groningen dan van wijkorganisaties. En ook in het geval van Vinkhuizen. Dus en ja goed hoe meer subsidiegeld hoe meer je kunt doen er is altijd wel wat dingen met dat geld gebeurd, straatfeesten, fietsvierdaagse in vinkhuizen daar komt dan geld vanuit wijkoverleg dat gaat dan naar die fietsvierdaagse.

S: En hebben jullie daar een centrale rol in om dat?

R: Nee eigenlijk is dat alleen maar geld geven

Allen: Gelach

R. Nee in het verleden is het wel een meer centrale rol geweest, nou ja goed het is een organisatie die al langer bestaat met hoogtepunten en dieptepunten gekend en toen ik binnenkwam was het duidelijk een dieptepunt. Binnen die wijkorganisatie.

S: en nu zit het weer in de lift.

R: Nou Ja goed, ja vind ik wel, gezien het feit dat we toch weer een voltallig bestuur bij elkaar hebben kunnen weten te brengen vind ik dat toch een stukje lift en ook een stukje van heel

voorzichtig begint er ook wel weer een beetje het idee te ontstaan dat je zelf weer wat kunt organiseren. Dus dat is ook lift. Ja.

S: jazeker.

R: Dat is ook weer, op een gegeven moment werd er ook niet meer gereageerd op de taak die je hebt als bewonersorganisatie namelijk reageren op plannen van de gemeente. En dan wordt op een gegeven moment gedaan van och ja die organisatie, daar doen we verder niets meer mee, die informeren we ook niet meer en er is ook een wijkconvenant geweest in 2009, ik weet niet of je daarvan weet, die is gesloten tussen de gemeente, de gebiedsteams zoals ze nu heten voorheen stadsdeel overleggen, nee niet stadsdeel, stad nou god hoe heten ze nou, ze veranderen ook erg vaak van naam, nou goed de gemeente verschillende deelgebieden van de gemeente hebben met wijkorganisaties convenanten gesloten en een van die dingen is dan dat de gemeente belooft heeft wijkorganisaties als eerste altijd te informeren over een plan en door te spreken. Nou in de praktijk is dat helemaal niet meer zo. Dan lees je vaak eerder iets in het dagblad van het noorden dan dat je het van de gemeente te horen krijgt

S: ah oké...

P: daar hoor je weleens vaker verhalen over

R: ja.

S: en dat proces dat jullie reactie geven op plannen, is dat dan echt het bestuur dat dat volledige advies geeft die reactie geeft, of is dat ook met een vergadering of een algemene leden iets...?

R: Nou idealiter is dat een soort democratisch gebeuren een wijkorganisatie, ook dat lag wat op zijn kont en dat is ook zeker niet uniek in vinkhuizen dat inderdaad de achterban was afgebrokkeld en onbekend was geworden, er werd ook geen contributie meer geheven dus dan is het onbekend wat is je achterban eigenlijk. Er waren wel verouderde ledenlijsten met is wat nou echt de achterban. En op de algemene ledenvergadering van 2018 kwamen 6 mensen, dus dan zit je wel heel slecht, dit jaar was het een stuk beter. Ehm, van hoe ga je reageren, dan zeggen we nou goed er is een wijkorganisatie en de gemeente vindt het wel belangrijk en er wordt geld ingestoken. Het gaat, dat is 15000 euro, de gemeente doet alsof die wijkorganisaties die we hebben, daarin zijn de bewoners verenigd en vertegenwoordigd, daarom wordt er ook geld in gegeven. Maar de gemeente weet donders goed de meeste die hebben eigenlijk geen contact met hun achterban, het zijn vaak bestuursleden die er al 30 jaar zitten. Dat is in de tuinvijk het geval, of het is zelfs een stichting geworden, dat is in paddepoel het geval, dat is altijd al een stichting geweest, dus die hebben dan geen achterban. Dan zeg je van nou ik ben gekozen op een algemene ledenvergadering, ook al zijn er 6 mensen, dat maakt niet uit, er staat niet in de statuten dat er een minimale opkomst moet zijn. Dan voel ik mij dus ook, net als een volksvertegenwoordiger vertegenwoordigd om namens de wijk een geluid te laten horen op bepaalde plannen. Dus wat ik heb gedaan binnen wijkoverleg vinkhuizen is een verdeling in portefeuilles, je hoeft niet van alles iets te weten. Naast het dagelijks bestuur van penningmeester secretaris, voorzitter portefeuilles verkeer communicatie groen en grijs armoedebestrijding en dus dat je dat. ook nog senioren zijn 5 portefeuilles. Dus dan ligt eraan wat de gemeente wil, gaat het over verkeer dan gaat de jongen van verkeer ermee bezig.

P: Maar u zei zelf dat er niet veel mensen meer op reageren, hoe zou u zeggen dat dat verbeterd kan worden of dat contact tussen mensen onderling misschien?

R: contact verbeteren. Nou wat wij dan proberen is inderdaad... we hebben wel een stukje communicatie, dat bestaat dan uit een facebookpagina; binnen vinkhuizen leeft facebook best nog wel, onder jongeren is dat wat afgebrokkeld

P: wat minder

R: Ja. Maar goed, onder zo'n wijk als Vinkhuizen leeft dat heel sterk, dat had ik ook niet helemaal verwacht, we hebben een website, die schijnt nog wel redelijk bezocht te worden. En een pagina in de Westerkant, dat zijn dan mediums om mensen te bereiken. En dan heb je toch een redelijke doelgroep die je daarmee pakt en waar je mee communiceert en we

proberen ook pols uit te zetten met een duidelijke korte vraagstelling/reactie op van wat vinden jullie als bewoners hiervan, A of B, het moet niet te ingewikkeld worden voor mensen, dat is wel heel duidelijk, dat je niet een daar krijg je weinig mensen voor binnen.

P: zou u zeggen dat op die manier u de organisatie ervoor zorgt dat er onderling tussen mensen, bewoners wat meer contact komt?

R: Nee, dat is alleen maar omdat je een stukje betrokkenheid zoekt naar de bewoners toe en onderling omdat ze wel, er zit toch een groot percentage op facebook en dan zien ze he er zijn mensen die reageren, dus dan hoop ik dat dat misschien ook verbindend werkt. Omdat je ziet van he ik ben niet alleen als ik reageer. Binding proberen we wel te doen bij, dan zit je toch met een stukje organisatie, we hebben namelijk wel geprobeerd dit jaar, er was geen koningsdag georganiseerd binnen vinkhuizen. Toen hebben we op het laatste moment gezegd en gezorgd dat er een stukje vrijmarkt zou komen en dat is toch een stukje verbinding naar de wijk toe. Dus dan komen we daar een aantal mensen ook op af, dus.

P: Voelt u ook omdat u die vertegenwoordigende functie vervult ook veel meer verbondenheid, u persoonlijk meer verbondenheid met de bewoners van vinkhuizen?

R: nou goed, ja ik bedoel ik ben zelf bewoner van vinkhuizen, ik ken wat mensen in vinkhuizen dus ja dat verbetert wel jazeker wel, ook omdat je in zo'n organisatie zit voel je je meer verbonden met de mensen die daar wonen en zeker ook met de wijk omdat je ook weet van he hoe zit die wijk in elkaar omdat je daar heel vaak over na moet denken. En dat, nou goed, ben niet altijd in wijkorganisatie geweest, dus dat merk je ook enorm verschil zoals mensen er gewoonlijk instaan, nou bijvoorbeeld een van onze bestuursleden Katja die woont al 30 jaar in de wijk en die is sinds een jaar of wat bezig binnen de politiek ook, die zit bij 100% Groningen, en dat ze toen pas begon te merken he welke wijk woon ik eigenlijk in, hoe zit die wijk in mekaar? Van dat je de meeste mensen wonen in een straat en kennen die burens misschien wel een beetje maar daar houd het vaak mee op. Die hebben geen idee ik woon in die wijk, dit is mijn wijk, dit is, vinkhuizen is opzich gebouwd stedenbouwkundig gedaan vanuit de wijkgedachte gebouwd van rondom het centrum en winkels en voorzieningen, zodat iedereen daar wel samen komt. Oorspronkelijk was dat een functie bedeeft aan een groot kerkgebouw was gekoppeld die midden in die wijk stond, maar die is natuurlijk nu weg is omdat dat verbindende element helemaal niet meer bestaat binnen de samenleving. De stadskerk heeft dat een beetje overgenomen, aan de andere kant van de ringweg. Niet zoals dat bedoeld was ooit zoals van die wijkgedachte.

P: U noemde ook al uzelf als bewoner van vinkhuizen, in de tijd dat u, de relatieve korte tijd, wat vindt u het meest prettig en of onprettig van Vinkhuizen?

R: Nou dat is een lastige. Want wat is het meest prettige van vinkhuizen, ehm

P: Laat ik het anders zeggen, wat is de prettigste ervaring die u heeft gehad in de afgelopen anderhalf jaar dat u hier woont?

R: Ehm, een aangename ervaring vond ik dat het toch vrij gemakkelijk is om op die manier contact te leggen binnen de wijk. Dat is wel prettig dat mensen vrij direct zijn. Ja dus op een bepaalde manier wel bereikbaar, wat minder prettig is in de wijk is ehm, ehm, Het is ook een wat volkse wijk en een beetje dat vind ik voornamelijk onprettig vanuit de gemeente gedacht, de gemeente behandelt de wijk, vind ik, vrij lang al wel een beetje als het putje van Groningen. En dat straalt ook op die wijk af, er zijn weinig mogelijkheden tot groenvoorzieningen en verbetering moeten overal om gebedeld worden, bijvoorbeeld als ik kijk naar stadsdeel oost daar staan, daar staan talloze van die blikvangers, wij hebben daar een jaar over moeten bakkeleien van mogen wij alsjeblieft een van die blikvangers, dus dat vind ik wel zo'n verschil van hoe de wijk ook behandeld wordt. Dat plannetjes ook voor bijvoorbeeld die ringweg, nou dat wordt dat echt afgeschoven op Vinkhuizen. Dus de gemeente denkt eh, straalt dat een beetje af en dat straalt ook een beetje terug van die wijk. Dat dat niet niet ja, het heeft ook een slechte naam natuurlijk, altijd gehad Vinkhuizen. Het is ietsje verbeterd door de

wijkvernieuwing, maar goed dat vond ik als je weer terug gaat naar prettig niet prettige ervaring, praktisch vind ik dan ehm, het is een interessante wijk, ook om in te wonen, ik vind dat zeker niet onprettig, ehm, dus dat dat is een prettige ervaring, dat het een interessant gebeuren is dat wel een dynamiek heeft van zichzelf en waar mensen zich ook heel erg, en dat had ik niet verwacht, heel verbonden voelen met die wijk, omdat ze daar zijn opgegroeid. Zich echt Vinkhuizer voelen.

P: En dan als verbonden met vinkhuizen of ook met elkaar?

R: Met vinkhuizen maar ook met elkaar omdat soms van die mensen die wonen daar al generaties, dus mijn buurvrouw ook die woont er sinds, die woont er 40 jaar ofzo, ehm, dus mensen in het bestuur ook die zijn geboren en getogen, dus dat vind ik ook wel, dat had ik niet verwacht omdat ik echt het idee had dat het echt zo'n doorstroom wijk was, mensen wonen hier even, beginnen hier aan de onderkant van de huurdersmarkt en zodra ze kunnen vluchten ze

P: vluchten ze weg

R: vluchten ze weg, ja. Terwijl in de Hunze heb je dat veel meer, dat is veel meer doorstroom, dat zijn min of meer die middle class starterswoningen voor jonge gezinnen en dan is er uitbreiding en dan gaan ze weg. De gemiddelde levensduur van de bewoning is dan een jaar of 7 en in vinkhuizen is dat toch voor een heel groot gedeelte, in Noord minder dan in Zuid denk ik, langer. Noord heeft natuurlijk een hele grote studentenpopulatie

P: Los van de student gezien, daarna mag je ook weer wat zeggen hoor, maar de er is natuurlijk een grote groep die er lange tijd woont, sinds die wijkvernieuwing heb je ook in zowel noord als zuid die ook voor jongeren en starters wel interessant zijn, zouden die ook dan daar langer blijven of zouden die dan wel weer, ziet u er bijvoorbeeld ook een toestroom van bijvoorbeeld jongeren die dan bij de organisatie aansluiten

R: Nee nou goed nee, tussen jongeren en wijkorganisaties dat gaat slecht samen heb ik het idee. Zie ik er eigenlijk wat ik, we hebben ook stadsdeel overleg dan zie je ook de besturen van de andere wijken hier in west en ook in oost. Dat hebben we ook weleens gehad toen ik daar nog zat. En jongeren zie je eigenlijk niet in dit soort organisaties. Jongeren zijn duidelijk met andere dingen bezig in hun leven dan met bewonersorganisaties en wijkopbouw.

P: betekent dat dan dat ze niet veel contact, met oudere bewoners, maar de mensen die er al wat langer wonen of is het vooral de ouderen

R: Nou jongeren hebben als het gezinnen zijn, die hebben heel veel contact met elkaar op de school. Heel belangrijk sociaal gebeuren is het moeder- en vader netwerk rondom de schoolpleinen. Dat is een heel leven op zich en op zich is dat ook wel iets wat we wel willen aanboren omdat dat ook een hele duidelijke doelgroep is en die ook verbondenheid heeft maar niet communiceert met de andere bevolkingsgroepen. Jongere gezinnen.

P: dat is ehm interessante bevinding

R: En dat heb je in vinkhuizen natuurlijk ook best heel veel jonge gezinnen met kinderen in vinkhuizen lopen

P: jaja ik zie er altijd genoeg vooral naast die school bij de brandweer is het altijd heel druk. Hier kan ik wel wat mee.

S: Ja ik ook wel hoor, maar dat beeld dat, wat de gemeente dan projecteert op vinkhuizen, ehm, toen u er, zelf bent gaan komen, u kende de buurt natuurlijk al, maar had u zelf ook daardoor wat negatieve verwachtingen misschien?

R: Nou zeker wel, toen mijn schoonouders er kwamen wonen in 2002, toen ehm toen zeiden mijn vrouw en ik hoe kun je dat nou doen? Je gaat gewoon in het getto wonen.

P: gelach

S: Nu u daar zo woont, ervaart u dat dan nog steeds zo?

R: Nou het heeft wel getto, getto is een beetje een zwaar woord, maar het heeft wel zware neiging, het heeft moeilijke neigingen, vrij veel zwerfvuil, vrij veel hondenpoep overlast, jongeren natuurlijk. Ehm vernielingen. Dus het heeft elementen die gevaarlijk zijn voor eh, voor

juist zo'n wijk en voor de stad. En dat elkaar kan versterken, dat zie je natuurlijk wel in Noord, als je allemaal studenten bij elkaar propt, ja goed, die straten zien er duidelijk niet beter uit. En dat doe de leefbaarheid zeker afnemen. En voorheen zaten er natuurlijk veel hele ladingen tokkies waren gevestigd in vinkhuizen. Daar stond die wijk om bekend. En nu ik er woon valt het ook wel mee moet ik zeggen hoor. Ja.

P: het is niet zo erg, Gelach

R: Het is niet zo erg, nee het is niet zo erg, maar het is wel een interessante wijk omdat het zo Gemêleerd is en dat maakt het best

S: Gemêleerd qua?

R: Gemêleerd qua bevolking zeker, je hebt hoger opgeleiden, best wel wat zitten, gemêleerd qua culturele achtergronden, ehm, bevolking dus jong en oud, studenten maar ook heel veel ouderen zitten er en veel gezinnen, dus dat maakt dat je wel een visie krijgt als je die mensen ook hoort en dat heb je binnen zo'n wijkoverleg, dan hoor je toch meer. Ook onder het idee om een beelden van hoe de stad er moet zien en wat een prettige wijk is wat mensen willen. En dat is wel verruimend, dus dat vinden wij ook zeker

S: Zorgt dat voor frictie? Dat gemêleerde?

R: Ehm. Het gemêleerde zorgt niet zozeer voor frictie binnen de traditionele bewoning, dus gezinnen, dus dan heb je gezinnen met niet westerse achtergronden tegen westerse achtergronden, eigenlijk is daar helemaal geen frictie. Frictie zit hem wel bij jongere bewoning, en dat ligt voornamelijk aan de, aan dat die aantallen te groot zijn geworden. Dus als je twee of drie studentenhuisen hebt binnen een straat dan gaat dat nog best, dan vinden mensen dat ook wel leuk en grappig, maar als jij de helft van de straat studentenhuisen hebt dan vinden mensen het niet meer leuk. En die studenten die hier wonen dat zijn vaak toch niet studenten die hier graag blijven, dus in vinkhuizen. Die hebben zoiets van nou ik begin in vinkhuizen en dan hoop ik dat er een kamer in de binnenstad krijgen, daar is het verloop vrij groot. Daar zitten ze hooguit 2 jaar en dat geeft frictie omdat je dan ook geen gevoel hebt met je wijk. Goh ik ga hier mijn hele studie wonen want het is hier leuk. Meer van ik heb dit kamertje maar, liever niet.

Allen: gelach

S; en er zitten ook best wel veel senioren in vinkhuizen, vooral rond de siersteenlaan, die flats,

R: Eh ja, klopt ja

S: Veel seniorenflats volgens mij, verloopt dat allemaal, hoe verloopt dat?

R: Hoe dat gaat met de... Senioren laten zich weinig horen en daarom vond ik het ook belangrijk dat er wel een geluid van senioren kwam, omdat een flink percentage binnen de wijk is. Eh juist ook in die wijk gaan wonen omdat er best wel wat heel wat voor seniorenwoningen zijn, heel veel bejaardenwoningen, hoe gaat dat daar nou mee. Op zich is dat een stille en dankbare bevolkingsgroep natuurlijk, want ze zijn braaf, ze geven geen overlast eh en ze klagen ook weinig. Het mag wel wat meer zijn geluid laten horen. Nouja goed. We hebben nu, zijn bezig met zon seniorenplatform om dat op te zetten en te horen wat zijn de wensen van die mensen? Maar kijk eh, zij zijn natuurlijk oude mensen hebben natuurlijk ook niet zoveel wensen, die willen toch graag een rustige omgeving wonen en dat hun tv het doet, dat zijn twee heel belangrijke dingen voor die mensen

S: Ik vraag ik expliciet naar omdat ik ook, ik had ehm, twee meisjes van 16 en 17 geïnterviewd en die waren ook opgegroeid in vinkhuizen en die benadrukten best wel dat de senioren niet super niet heel goed konden vinden met de jeugd daar. Of dat daar nogal eens, omdat het heel multicultureel is en daar, dat was dan incidenteel maar dat meisje, was dan aan het fietsen over het winkelplein, dat eh,

R: dat is een frictie natuurlijk van jongeren die eh kinderen die fietsen over de stoep en die bejaarden lopen daar met hun rollators.

S: maat dat zij nageschreeuwd krijgt ga terug naar je eigen land, is dat?

R: nee dat vind ik niet typisch vinkhuizen hoor nee, dat is gewoon een onbeschofte bejaarde.

S: Ja ik weet niet hoe representatief dit is.

R: Ja in hoeverre is het representatief ja het is een volkse wijk dus ze hebben het hart op de tong liggen, dat wel, ja.

P: Zou u kunnen zeggen dat eigenlijk niet die mix van culturele achtergronden, maar meer de mix van leeftijd dan frictie veroorzaakt? Omdat u zegt de jongeren en de ouderen hebben wat meer frictie met elkaar dan de achtergronden

R: nou frictie zit hem dan in het winkelcentrum, dat is een bekend probleem, dat winkelcentrum is naar buiten gevouwen door die wijkvernieuwing, eerst was dat naar binnen, dat was destijds in de jaren 70 het idee dat dat allemaal naar binnen moest net als paddepoel en vinkhuizen is daar een beetje, nou ja goed eh, eraf getrokken variant ervan. Op een gegeven moment

P: tja tja

R: tja, op een gegeven moment was dat een iconische winkelcentrum in zoverre van treurigheid, die had je weinig in Nederland, op een gegeven moment was er ook alleen nog maar een supermarkt en een chinees en voor de rest stond verder alles leeg het was heel donker en de buurt die was allemaal aan de buitenkant, maar voor bejaarden was het op een bepaalde manier interessant, want er waren wat bankjes en daar konden ze met hun rollatorjes naar toe, dat is naar buiten gekeerd dat betekent dat de verkeersstromen dat de verkeersstromen aan de buitenkant zitten en dat is nooit goed opgelost. Je hebt eigenlijk een soort shared space gebied en shared space is altijd een hartstikke leuk, maar praktisch zie je toch dat het niet optimaal werkt. En zeker als ik kijk naar de fietsstromen binnen vinkhuizen, zoals ze geleid zijn bij het winkelcentrum zijn niet goed, niet goed gelijk. De frictie is dat bejaarden willen naar de Albert Heijn, dat is een, dus eigenlijk wat zijn twee dingen die bejaarden leuk vinden is de Albert Heijn en tv kijken. Nou Ja goed ze willen niet heel veel, die mensen zijn oud en moe dus je moet ook niet te veel van ze verwachten, maar goed ze zijn wel onbeschoft als ze meisjes naropen met nare dingen en beetje racistisch.

S: Ja was maar een persoon natuurlijk magoed

R: het zijn wel dingen die gebeuren op straat en bejaarden zijn niet per se de aardigste mensen, dat hoeft niet, maar het is geen multiculturele frictie of ook geen frictie tussen bejaarden en jongeren. Alleen ja op dat winkelcentrum. Als je het echt hebt over frictie dan zit het in vinkhuizen noord tussen studenten en mensen die daar eh een koopwoning hebben, daar zit echt frictie.

S: heb jij ehm?

P: Nee ehm ik had meer dan ik verwacht had.

S: oké, ja ik heb nog wel meer vragen hoor.

R: Ga gewoon door.

S: Kunt u beschrijven hoe de bewoners met elkaar omgaan, in de dagelijkse omgang?

R: Ehm, nou dagelijkse omgang dus een van die dingen heb je zelf al genoemd, dus het is wat volkser dan bijvoorbeeld wat gedistingeerdere wijken, eh dus maar over het algemeen is het een redelijke omgang voor een stad, het is niet als in een dorp dat iedereen elkaar kent, zeker niet. Het is wel een grote stadswijk en ook grootstedelijk opgezet vanaf het begin en dat heeft meteen invloed op hoe mensen op elkaar reageren. Dus het is ook een wijk waar denk ik heel veel mensen hun burens amper of misschien heel oppervlakkig kennen. En maar op zich wel omgang met elkaar is niet vijandig, ik zie geen, ik zit natuurlijk toch op eerste rang bij ons voor 't huis komt alles voorbij, iedereen gaat naar een van die supermarkten toe dus iedereen komt daarlangs. Ik zie daar vaak weinig incidenteels gebeurt, moet ik zeggen. Wel zie ik bij het winkelcentrum, maar dat is ook, dat is ook in Lewenborg bezig, bij het winkelcentrum zijn ook concentratieplek van mensen die je liever niet ziet. Dus dat is met eh, een Lewenborg heb je overlast gehad van voornamelijk Antilliaanse achtergronden, die daar dan wat hangen en gelukkig heb je in vinkhuizen geen hangars maar je ziet wel jongens waarvan je denkt van met

wel hele dure auto's, en boem boem muziek eruit dan denk ik hoe kom jij aan die auto, goh dat zijn knulletjes van 20. Dus dan denk ik... Dus nou goed, maar ik zie niet veel gewelddadige incidenten, helemaal niet, eigenlijk over het algemeen gaan we redelijk met elkaar om, maar toch het is wel een grootstedelijke wijk met wat overlast dus en zo nu en dan hoor je wel wat van overlast, maar ik vind het niet opvallend of heel onveilig.

S: Maar vroeger, was dat wel meer...?

R: Jazeker. Ja het was natuurlijk een beruchte wijk, bepaalde straten waren nogal berucht waar dan nog weleens wat gebeurde. En de rotste appels zijn er zeker wel uitgehaald.

S: door?

R: Door die wijkvernieuwing

S: Ja?

R: Dat heeft zeker geholpen, maar er zit natuurlijk best wel volk waarvan ik denk nou ja, ja... Maar dat zijn dan stuk, ja plukjes huizen, het zijn niet meer hele staten zoals vroeger de Jadestraat was, een beruchte straat en dat is opgedeeld in vakken en die is echt veel beter en leefbaarder geworden. En daar zit ja her en der van nou wat is dit voor gek huis, maar de meeste mensen zijn wel normaal... Ja...

S: Door de wijkvernieuwing denkt u?

R: De wijkvernieuwing is wel belangrijk geweest voor Vinkhuizen leefbaarder te krijgen en dat is grotendeels gelukt. Heeft ook wel zijn nadelen gehad bijvoorbeeld met de groenbeleving van de wijk.

S: Ok.

R: Heel veel groen opgeofferd voor de wijkvernieuwing. De gemeente heeft daar eigenlijk de wijkvernieuwing betaald door het openbaar groen te verkopen.

S: Dus ze hebben ook sociale huur verkocht. Ze hebben niet gesloopt?

R: Ja er is wel veel gesloopt hoor want de siersteenlaan was een megablock zoals dat toen heette dus dat was toen, eh een vrij nieuwe ervaring in stedelijke planning. En dat moest dat een grote boulevard voorstellen maar in werkelijkheid zorgde het voor anonimisering. Maar dat mega block is nu opgebroken naar de basaltstraat. Er stond daar ook een grote flat, ook afgebroken en dus zijn er hele blokken weggehaald.

S: Maar de bewoners die daar inwoonde?

R: Ja waar zijn die gebleven? Maar dat vragen wel meer wijken zich af. De besmoerstraat was ook ene beruchte straat, dat is niet in Vinkhuizen natuurlijk, en waar zijn die mensen gebleven? Ja dat is een vraag die ik vaker hoor.

S: Misschien hebben die mensen zich wel leren aanpassen.

R: Ja natuurlijk misschien gedeeltelijk wel, want we zitten wel in een economisch beter tijdperk. Maar wat denk ik ook heeft geholpen tegen de overlast is internet. Jongeren hebben minder de neiging op straat te hangen omdat ze nu lekker kunnen gamen. Dat is mijn eigen ervaring, vroeger zag je veel meer jongeren op straat hangen. Sinds dat internet groot is geworden niet meer. Dat heeft denk ik ook meegespeeld. Maar wat ik heb begrepen worden alle ernstige gevallen naar de provincie geplaatst, naar de dorpen.

P: Nou daar ben je mooi klaar mee dan.

S: Maar er zijn ook heel wat koopwoningen en nieuwe woningen bijgebouwd. Dat trekt een ander type...

R: Zeker in Vinkhuizen zuid, Vinkhuizen zuid stond altijd bekend als heel erg. Die wijkvernieuwing is daar dan het sterkst ingezet in de koperstraat en alimuniumstraat daar zijn hele blokken gesloopt en dingen daarvoor in de plaats gezet. En dolemietstraat zijn allemaal chique woningen dus daar is een heel ander publiek voor in de plaats gekomen.

S: wat voor effect heeft dat gehad denkt u?

R: Dat heeft een heel goed effect gehad, omdat je dan ook meer inkomensgroepen hebt binnen de wijk. Waar mensen zich ook aan kunnen spiegelen. Het zorgt ook voor rust in de wijk want mensen met banen zijn vaak meer stabiele gezinnen. Dat geeft meer rust dan onstabiele gezinnen waarbij maar 1 iemand werkt of ouders gescheiden zijn en kinderen die ontsporen. Dus dat haalt de druk van de wijk en zorgt er ook voor dat ze elkaar niet aansteken. Dus dat is heel belangrijk. Dus meer gemêleerd binnen de wijk.

S: Is daar veel interactie tussen die mensen?

R: Nee dat moet je ook weer niet denken. Die interactie die heel graag gezocht wordt is haast niet te doen binnen de wijk. Wat ik ook zie binnen Vinkhuizen is dat alles wat gebeurt qua interactie gebeurt met het Wij-team ertussen. Dus dat er altijd een maatschappelijk organisatie betrokken moet zijn om iets op te zetten. En zodra die organisatie zich terugtrekt dan valt het ook weer in elkaar. Ze gaan niet zelf trekken.

P: Heeft u een idee waardoor dat zou kunnen komen?

R: Daar is de cohesie toch te klein voor. Dan moet je toch wel een heel sterke wijk hebben wil je iets organiseren. Als ik zo in de stad kijk dan zie ik maar weinig wijken die dat echt kunnen. Waar dat wel goed kan is de Noorderplantsoenbuurt waar je allemaal mensen wonen zoals advocaten die bijvoorbeeld ook voor hun werk dingen moeten organiseren. In Vinkhuizen is dat natuurlijk veel moeilijker. In Vinkhuizen wonen toch meer gezinnen met kinderen en die mis je toch meer met dat soort dingen te organiseren zoals een buurtbarbecue

S: Nou we hebben het er al even over gehad dat er bij de algemene ledenvergadering niet veel kwamen opdagen. Dit jaar was dat beter?

R: Ja dit jaar was het ongeveer 50 mensen dus dat is een redelijke opkomst zeker gezien er niets spannends op de agenda was gezet.

S: Maar er zijn meerdere organisaties binnen de buurt. Jullie organisatie is dan vooral om met de gemeente te sparren.

R: Ja

S: Zijn er ook organisaties die over de wijk gaan die dan ook die activiteiten organiseren.

R: Nou dan heb je het Wij team en voorheen had je buurtcommissies en de laatste daarvan was buurt 6. Oorspronkelijk was Vinkhuizer opgedeeld in buurten. Nou goed je had dan verschillende buurten. En buurt 6 organiseerde dan dingen uit zichzelf. Maar die organisatie bestaat sinds vorig jaar niet meer. Dus als iets wordt georganiseerd dan gaat het wij team naar die straat toe bijvoorbeeld de zandsteenlaan die dan elk jaar dingen organiseren. Er is dan nog wel de Goudlaan die...

S: Ja daar zit dan ook dat gebouw daar toch want je hebt het Vinkhuys waar...

R: De goudvink heb je daar.

S: Ja want zulke plekken, spelen die dan daar nog belangrijke rol in de buurt?

R: Je hebt 3 buurthuizen, de Wende, Goudvink en t Vinkhuys en in zuid heb je nog de speeltuinvereniging. En jouw onderzoek ging voornamelijk over zuid toch?

S: Zuid ja

R: En als je dan naar zuid kijkt dan heb je t Vinkhuys en de speeltuinvereniging en die spelen zeker een rol. Als je kijkt naar de speeltuinvereniging die doet dan een keer in de zoveel tijd een bingo. Ik ben er nooit geweest maar als ik hoor hoeveel mensen dat trekt, dat is heel groot. Ja.

P: Beetje t camping effect, op de camping bingoën.

R: Ja en bingo willen ze dan, en een paar jaar geleden hebben we geprobeerd met wijkoverleg Vinkhuizen om dat met onze vergadering te combineren omdat bingo zo groot werd maar dat lukte niet.

Allen: Gelag

S: Bingo is dan toch niet het wondermiddel.

R: Nee bingo is niet de genezer van alles.

P: Dat zou een mooie conclusie zijn om te schrijven. Overal bingoën.

S: We gaan een bingo organiseren en dan sociale cohesie maken.

R: Ja dat geeft een stukje sociale cohesie.

S: Kunt u beschrijven hoe betrekken de inwoners zijn bij de maatschappij.

R: Nou uhm een aantal wel maar over het algemeen niet heel sterk. Maar dit is niet Vinkhuizen eigen. Bij vinkhuizen wel minder dan bij andere wijken minder geïnteresseerd. Als we dan kijken, we brengen weleens nieuws naar buiten over bijvoorbeeld een bepaalde inspraak situatie over, laatst over de acm locatie, van als ik dan zie op facebook als ik zie hoeveel mensen reageren dan zijn het er 2 ofzo. Maar als t gaat over een poes in de boom dan vinden ineens 20 mensen het leuk. De maatschappelijke betrokkenheid is toch wel vrij gering.

S: Wat zijn daar dan de voornaamste oorzaken voor?

R: Veel belangrijker voor hen is wanneer de supermarkt open is. Als je kijkt naar wat willen mensen in een wijk dan is dat een winkel, die goed bereikbaar is, dat vinden ze wel belangrijk.

S: Maar politiek gezien?

R: Nee maar het wordt wel beter. Vinkhuizen was altijd een van de dramatische wijken voor de opkomst van verkiezingen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van de vorige keer ging het een stuk beter. Een stijging van toch wel 10%. Dat komt toch wel door de goudvink, het nest van 100% Groningen. Die zitten daar geconcentreerd en dat trekt dan toch wel volk.

P: Ja

R: Das toch wel een verbetering van de wijk als je het dan toch over politiek hebt maar het ontbreekt toch wel een beetje voor de wijken. Niet alleen voor deze wijk.

S: Uhm naja u heeft al gezegd dat dat mengen of de herstructurering of de wijkvernieuwing, dat vervangen van de sociale huurwoningen door koopwoningen dat dat heeft geholpen.

R: Ja ja dat moet je dan wel concluderen ja.

S: Ja dus meer van dat helpt wel?

R: Mengen helpt zeker ja. Dat je gemêleerde wijken hebt. Vinkhuizen was wel een heel geconcentreerd idee. Een bijna traditioneel idee met een centrum waar t dan moet gebeuren en aan het zuiden van de stad de rijken woningen, en dan de betere wijken doen we dan de huurwoningen dus het was wel heel erg gesegregeerd. En dat zag men aan het eind van de vorige eeuw ook wel in dat dat in Vinkhuizen volledige was doorgeslagen was, die segregatie in de stad.

S: Momenteel is Selwerd nog wel, en de Hoogte en de Indische buurt zijn wijken die ook niet heel goed scoren.

R: Nee terwijl Selwerd nog wel de wijkgedachte heeft gehouden en toch wel chiquer en beter is gebouwd dan Vinkhuizen die een beetje afgeraffeld is en eigenlijk zoiets was van we hebben er niet zoveel zin in. Ja en op een gegeven moment zag de gemeenteraad in dat dit de verkeerde weg is en daaruit is Leeuwenborg ontstaan.

S: Ja

R: Een heel ander idee, heel groen en met wijkcohesie met gebieden waar mensen gaan coheseren.

S: Maar de sociale huur daar vervangen door koopwoningen in die wijken geeft dan...?

R: Ja geeft een beter beeld, geeft een rustiger beeld, en dus een beter beeld voor allemaal. Cohesie wordt niet zozeer beter maar mensen voelen zich veiliger binnen een wijk en dat is wel cohesie. Dat je je veilig voelt op straat, dat je niet hebt van ik word elk moment overvallen of er staan allemaal hangroepjongeren of er is een schietpartij of daar zijn ze wezen vechten. Dat je dat niet hebt dan voel je je prettig in je wijk en daardoor sta je meer open voor andere mensen en dat is de verbetering en dat is de cohesie.

P: Zou je dan zeggen dat voor echte sociale cohesie dat die wijkverenigingen essentieel zijn?

R: Als je voor echte sociale cohesie wil gaan dan zal je veel kleinere wijken moeten hebben want die wijken zijn veels te groot. De wijk vinkhuizen heeft 11.000 inwoners, net zoveel als de

gemeente Appingedam. Dus wil je sociale cohesie dan moet je wijkjes hebben van zo'n 600-1000 mensen. Dan kun je de cohesie wel pakken omdat mensen elkaar allemaal kennen en de lijnen kort zijn. Niet in zo'n grote wijk van 11.000 dan moet je dat niet verwachten. Het is wel belangrijk dat je momenten biedt voor mensen om die cohesie te vinden zoals in buurthuizen. De speeltuinvereniging is erg belangrijk daarvoor en een bewonersorganisatie geeft ook stem aan de wijk omdat je dat krantje hebt. Das ook verbinding. Van hey ik hoor ergens bij, dit is de wijk en dit gaat over de aquamarijnstraat en dit over de zandsteenlaan. Dat is ook een stukje cohesie maar die diepe cohesie van nabuurschap is veel te hoog gegrepen voor de stad. Dat is denk ik gewoon onmogelijk. Wel dat je elkaar respecteert en veilig voelt in de wijk, dat is wel iets wat je kunt bereiken. Het is beter dan vroeger maar niet optimaal.

S: Dus op schaalniveau, dan zou je niet sociale cohesie op wijkniveau moeten nastreven maar op straatniveau?

R: Nou op buurtniveau, dus het idee van die 6 buurten in Vinkhuizen was helemaal niet zo slecht. Die zijn inderdaad behapbaar. Wat je wel hebt in Vinkhuizen is dat je wat cohesie hebt rond de zogenaamde stempels. Als je het hebt over stempels zoals de zandsteenlaan, die hebben behoorlijk wat cohesie. Die hebben uitzicht op het speeltuintje en die kennen elkaar wel.

S: Ja ik hoorde ook van 3 straten, de goudlaan en de andere 2 ben ik kwijt, maar die hebben met z'n 3en die dan barbecues organiseren en dat is dan..

R: Ja dat is dan buurtniveau en dan kun je die cohesie dan wel vinden maar het blijft dan wel bij dit soort dingen.

S: Ja en niet hoger..

R: Nee het gaat niet hoger dan een barbecue en een straatfeest.

P: Das ook wel wat waard

R: Ja zeker wel das ook wat waard. Het is mensen kennen en herkennen.

S: Maar wat Groningen wil als inclusiviteit en dat elke bewoner meedoet met de buurt en wijk, is mijn hypothese dat dit een beetje ambitieus is.

R: Dat denk ik wel. Er is een hele grote groep die niet is geïnteresseerd en die zal dat ook niet zijn. Ik ben ook bezig met Peter Poot die probeert een wijk democratie op te zetten en die kwam ook met een seniorenplatform. Die zei dat als hij 50% mee laat komen dan is hij tevreden. Niet 50 mensen maar 50%. Dat is een hele andere ambitie en dat is meer aan de kant van de gemeente. Je moet wel verder dan de harde kern die er altijd wel is maar op een gegeven moment houdt het wel een keer op. Het is een stuk hobby is het voor mensen om maatschappelijk te zijn, kost ook veel tijd. Maar wat wel haalbaar is voor iedereen is respect voor elkaar, respect voor je omgeving en veiligheid, dan ook op straat voor iedereen.

S: Doet u dit vooral als hobby?

R: Hobby ja hobby wat is een hobby. Ik doe dit vrijwillig maar ik vind dit wel belangrijk en dat geeft een bepaalde gedrevenheid om mee te doen in je buurt en dat hoort ook bij een democratische samenleving. Verbetering begint klein en bij jezelf en je omgeving. Wat kan je daar aan doen wat niet goed is en beter kan.

S: Dan bent u wat dat betreft een voorbeeld burger voor wat nagestreefd... wat ze willen nastreven.

R: Begrijp ik ook wel ja, maar goed als ik dan zie van eh. Uit mijn ervaring, ook in Leeuwenborg ken ik wel mensen en t zijn altijd wel dezelfde harde kern, dezelfde koppen die we terugzien die dan inderdaad de voorbeeldburgers vormen. Dat is dan het laaghangend fruit maar er is geen ander fruit.

S: Ja, participatiesamenleving willen ze naartoe hè

R: Nou dat vind ik ook wel, er mag wel wat meer geparticipeerd worden en dat is wel de neiging in Vinkhuizen en dat probeer ik ook om te draaien dat mensen zeggen van de gemeente moet er wat aan doen. Maar de gemeente zijn we met z'n alle natuurlijk dus dan moeten we zelf maar

wat doen. Op een gegeven moment staat er achter goudvink staat een bankje. Die stond eerst gericht kijkend naar de ringweg. Een beetje idioot natuurlijk.

S: Met dat water?

R: Ja met dat water, en op een gegeven moment hebben we die omgedraaid met een foto erbij dat we die hebben omgedraaid. Kregen we meteen reactie op de website van hij is goor, de gemeente moet hem schoonmaken. Naja goed, dan gaan we hem toch zelf schoon maken? Dus zaterdag half 11 gaan we hem schoonmaken, stond ik in mijn eentje natuurlijk.

Allen: gelach

P: maar hij was wel schoon!

R: Ja hij was wel schoon en dat werd ook wel gewaardeerd maar de reactie was dat de gemeente hem moet schoonmaken. Dat was de eerste reactie maar nee we kunnen hem ook zelf schoonmaken. Mensen meetrekken is toch wel lastig hoor.

S: Het is eigenlijk de mindset die moet veranderen?

R: Ja en als je het over Vinkhuizen hebt zit die mindset er meer in dan in bijvoorbeeld in een hoger opgeleid villawijk hebt. Omdat de mensen in vinkhuizen toch vanuit hun maatschappelijke positie op werk dat zij geen leidinggevende functies hebben. Dus dat ze gewoon verteld worden van je moet dit en dit en dit. Dus als zij zeggen van wij willen dit is het het van nee dat willen we niet want wij zijn de baas. Dus dat een afwachtende houding en niet een actieve houding en niet van als er iets moet veranderen waarom kan ik dat zelf niet. Maar dat is een heel subtiel klein verschil. Het is niet dat dit substantieel groot verschil is maar een klein verschil tussen Vinkhuizen als je dat afzet tegen villawijk. Maar Vinkhuizen en Leeuwenborg zijn dan wel weer heel vergelijkbaar.

S: Ja dat denk ik ook wel... Goed...

P: Hebben we nog meer?

S: Nou we hebben het er even over gehad over wat u wel of niet prettig vindt maar kan u vertellen wat u de sterkste eigenschap vindt van de buurt?

R: De sterkste eigenschap van de buurt vind ik eigenlijk toch de wijkgedachte zoals die is opgezet en gepland. En dat maakt een heel groot stuk van de leefbaarheid uit. Namelijk een centrum met daaromheen woonbuurten. En dan afgezet met een grote flat en dan toch groenstroken er omheen. Dus die wijkgedachte is een hele slimme gedachte waardoor de buurt alles op loop en fietsafstand heeft. En dat zorgt ook meteen voor een duidelijk centrum wat de mogelijkheid geeft tot een soort cohesie. Je ziet altijd elkaar wel bij de Albert Heijn of bij de Lidl. Dus dat is net als in de stad Groningen, als je daar lang woont of komt dan kom je altijd op de grote markt altijd wel een bekende tegen. Dat is in Vinkhuizen ook bij het winkelcentrum. Als centrum van de wijk. Das het sterke punt van die wijk. En het slappe punt van bijvoorbeeld gravenburg. Heeft geen centrum, maar de straten op elkaar en mensen kennen elkaar niet dus er is geen cohesie in te krijgen.

S: Oké en wat is dan het grootste verbeterpunt?

R: Het grootste verbeterpunt vind ik, groenvoorziening en uh... en openbare afvalstromen. Groen en dan ja goed, ik zou ook verkeer willen noemen want daar zit ook een behoorlijke druk op denk ik. De verkeersafhandeling binnen de wijk, maar dat geldt ook voor de hele stad. Zeker ook in het noorden van de stad. In Lewenborg en Beijum is dit beter geregeld met de ringwegen door de wijken heen. De groenvoorziening in Vinkhuizen was al slap toen de wijk was opgebouwd al met het idee dat de groenvoorziening zit aan de buitenkant. Daar is al veel van afgesnoept. En de bouwplannen van de gemeente zijn op dit moment voor de wijk, van minister Ollongren, voor stadsdeel west om veel woningen bij te bouwen waardoor het groenvoorziening een beetje achter blijft. Dus dat is het zwakke punt van de wijk.

S: Oké

P: Groenvoorziening als in dat grote park in Vinkhuizen noord bij de Diamantlaan?

S: Het Roegerbos?

P: Nee dacht het grote park bij de Diamantlaan?

R: Ja nou groot...

P: Ja oké groot, wat is groot...

Allen: Gelach.

P: Maar meer van dat soort parkjes zou wel helpen?

R: Nou dat lijkt me wel dat je binnen buurten wel meer groen hebt. Mensen hebben daar wel behoefte aan en mensen worden er rustig van. Als je geen groen hebt, worden mensen eigenlijk... dat is buiten de menselijke omgeving. Mensen vinden dat prettig.

P: Ik ben klaar.

S: Heb je nog vragen?

P: Nee ik weet niet of jij nog vragen?

S: Nee, heeft u nog wat aan te vullen?

R: Ja wat gaan jullie precies doen met dit onderzoek? Want jullie hebben verschillende interviews gedaan en die van jou gaat over vinkhuizen zuid?

P: Nee mijne gaat over heel vinkhuizen, uhm in eerste instantie gaat het tussen het verband van sociale cohesie en de sociale mix. Ook met die hele wijkvernieuwing. Daar gaat mijn hele onderzoek en dat ga ik afspiegeling tegen oude bewoners zoals Katja die u noemde?

R: Ja Katja ja

P: Ja die er 30 jaar woont en dan de mensen die in de nieuwe woningen komen wonen en hoe dat allemaal met elkaar reilt en zeilt. Kijk men gaat ervan uit dat je door die sociale mix sociale cohesie krijgt maar dat werkt niet altijd zo. In ieder geval niet direct. En daarom afzetten tegen mensen die er langer wonen en die er korter wonen door die te interviewen. En daar moet dan een conclusie uit komen. Dat is in ieder geval mijn insteek.

R: Ja ja maar is dat dan een kort onderzoek?

P: Nee nee niet per se korter. Het gaat er ook om dat planners bij de gemeente weten dat als ze weer een wijkvernieuwing gaan doen hoe ze dat beter kunnen doen. Kijk Vinkhuizen heeft die wijkvernieuwing ook veel gebracht. Tenminste vind ik persoonlijk. Maar het gaat me ook meer om de insteek die ze erin brachten. De veiligheid is beter maar de sociale cohesie die zou moeten volgen uit de wijkvernieuwing is er in ieder geval niet door de wijkvernieuwing gekomen. Dus in mijn onderzoek wil ik wijzen, om sociale cohesie te creëren zal je veel meer moeten doen dan een sociale mix creëren.

R: Ja je hebt dan ook die wijkcentrum t Vinkhuys, Goudvink en de Wende zijn meer zaalverhuur bedrijven dan dat het echt wijkcentra zijn. Dat doen ze dan bijvoorbeeld aan de Korreweg beter of in de dok als we het over Lewenborg hebben.

P: Ja ik heb ook wel gevonden dat deze link niet zo werk en dat je toch wel iets op sociaal vlak zal nodig hebben en om dat te ondersteunen doe ik eigenlijk meerdere interviews.

R: Ja en wat dus interessant is, Wij proberen uit wijkoverleg Vinkhuizen de cohesie te verbeteren door een koffiekiosk en hopelijk komt die dit jaar. We proberen inderdaad met dit soort initiatieven wat bij te dragen aan cohesie.

P: Ja ik noem het dan in mijn onderzoek sociale initiatieven in plaats van dat je de ruimtelijke structuur verandert, die dan de sociale cohesie creëert. En als je dan ook de beleidsstukken erop naleest zie je daar natuurlijk de veiligheid en de naam verbeteren maar ook om de sociale cohesie te verbeteren. En dat is volgens mij grotendeels niet gelukt omdat je het ook afbreekt omdat je ze dan ook wegstuurt. Naja dat is dus wat ik doe.

R: Ja interessant, maar ik denk wel dat cohesie begint wel met een onderkant. Want je moet een wijk zo plannen dat cohesie mogelijk is. Maar dat was vinkhuizen al vanaf begin al maar niet omdat de gemeente dat zo goed had verzonnen maar vanaf de jaren 30 eigenlijk al met hoe je een wijk moet opzetten.

P: Naja dat komt ook in mijn onderzoek voor dat je eigenlijk sociale cohesie afbreekt om nieuwe weer te beginnen. Maar das wat ik doe.

R: Ja en jij?

S: Ja naja het is in het kader van een masterscriptie en ik ben begonnen met de omgevingsvisie van de gemeente en ze kwamen zelf met de vraag van met welk schaalniveau we het beste kunnen doorgaan met het mengen van wijken. In het eerste blok van dit jaar heb ik literatuuronderzoek gedaan naar sociaal mixen. Mixen van hogere en lage inkomens vooral. En daar bleek wel uit dat de hele wetenschap vindt dat het niet werkt zoals het beoogd is maar toch wil de gemeente er toch mee doorgaan. Dus toen had ik zoiets van ja dat lijkt me niet the way to go. En daar heb ik een soort index gemaakt van inclusiviteit en daarin zit dan sociale cohesie, sociale engagement dus participatie in de samenleving, veiligheid van de wijk, kwaliteit van de wijk, economische status van de wijk. Ben even vergeten maar nog een paar. En daar heb ik een ranking van gemaakt van de wijken in Groningen. Het slechtste scoorde de Hoogte en het beste Reitdiep. Uhm maar ik wilde kijken naar de wijken waar het beleid was toegepast al eerder, om die sociale mixing te creëren. Nou Vinkhuizen zuid, Vinkhuizen is daar een voorbeeld voor, en Lewenborg. En in Lewenborg scoorde relatief gezien waar het beleid is toegepast het beste en Vinkhuizen zuid scoorde het laagste op de index die ik gemaakt heb. En ik wil dan kijken waar dat verschil dan door komt. Hoe werkt het dan beter in de ene wijk en slechter in de andere wijk. En dan de beleidsinstrumenten die toen zijn gebruikt om te mixen wil eigenlijk een aanbeveling op maken aan de gemeente en in het algemeen aan planologen van ja die waren de eigenschappen van Vinkhuize en dit waren de eigenschappen van Lewenborg en dit beleid is hier toegepast en dit daar. Wat werkt wel en wat werkt niet en wat kan je het beste doen in toekomstige ingrepen. Dat is mijn ambitie.

R: Nou dat is een behoorlijke ambitie. Dat lijkt me nogal wat onderzoek om dat in harde gegevens te laten zien.

P: Nou daarom doen we ook deze interviews. Kijk veel data kan je halen van het internet maar het gaat er ook om wat mensen zelf vinden en zelf ervaren. En dat is moeilijk te doen via het internet.

R: Je hebt ook krantenartikels uit die tijd uit de kast getrokken?

S: Ja ik heb beleidsdocumenten uit 1998 waarin dat allemaal is uitzet.

R: Ja een interessante site waar ik altijd interessant vind om onderzoek te doen is de krantvantoen. Dat je dan ook stukken hebt uit de gezinsbode en het nieuwsblad waar dan ook vaak wijkinterviews in staan van mensen die dan spreken en hoe ze dan die wijk voelen en ervaren.

S: Ja dat is wel interessant.

R: Ja dat is altijd wel interessant om te lezen.

S: Om ook een beeld te vormen hoe mensen in die tijd erover dachten.

R: Ja en ook om te zien hoe het standpunt door de tijd is veranderd. Dan krijg je een idee hoe dat toen is gebeurd en waarom. Goed nou dan nemen we dit papiertje mee.

S: Ja en dan stop ik de opname.

End of interview

Summary of the interview with WIJ-Lewenborg and De Oude Bieb

We begonnen eerst met introductie, ze werkte er sinds oktober vorig jaar, dus nog niet zo heel lang en ze woonde altijd in de oosterparkwijk en woont nu net aan de rand van Lewenborg. Naar aanleiding van het overbrengen van de wmo wet en andere van de rijksoverheid naar de gemeente is de WIJ opgericht die deze taken overneemt. Eigenlijk is het een fusie van veel verschillende instellingen. Wij Lewenborg heeft daarom ook 50 werknemers met allemaal verschillende vakgebieden expertises. [REDACTED] is opbouwwerker en ondersteunt initiatieven en andere organisaties in hun taken. Zo heeft ze te maken met golvend leeuwenborg. Dit is een experiment van de gemeente waarbij de gemeente geld geeft aan deze organisatie waarmee zij initiatieven van bewoners kunnen bekostigen. Alle bewoners kunnen zoiets voorstellen bij het dagelijks bestuur van golvend leeuwenborg die er dan gezamenlijk mee aan de gang gaan. Het zijn vooral initiatieven die op de wijk in zijn geheel betrekking hebben en niet zozeer gaan om de lagere schaal niveau, zoals buurt of straatniveau. Het voorbeeld dat ze gaf was de verkeersoverlast bij de school, het idee was om senioren in te zetten als verkeersregelaars om zo het verkeersoverlast aan te pakken.

Zij beschreef Lewenborg-zuid als een bijlmer achtige buurt. De flats die gesloopt zijn hadden en zorgden voor een lage leefbaarheid, dat was niet positief. Nu noemt zij het een forenzen wijk en een duidelijke mix van koop en huur. Er wonen volgens haar vooral alleenstaanden en jonge gezinnen en die zijn vooral op zichzelf gericht. Ze vond het een beetje een té nette buurt, er wordt niet echt in geleefd, niet zoals zij dat voor ogen heeft.

Menging en inclusiviteit, zij noemde dat zelf. Ze had zelf in de oosterparkwijk gewoont en daar was onder het mom van gemeleerde wijken en het verbeteren van de leefbaarheid ook huurwoningen verkocht en gesloopt voor koopwoningen. Die woningen zouden ervoor zorgen dat het beter ging in de buurt met meer welbespraakte mensen, maar er kwamen hekken om de koophuizen en er was geen interactie. Zij was hier geen fan van. In Lewenborg was dit beter. Ze merkte wel dat het andere mensen zijn die in koop wonen dan in huur. Mensen in koop zijn volgens haar meer van huis, omdat ze aan het werk zijn overdag. Zij vond leeuwenborg-zuid meer een werkwijk dan een woonwijk, omdat er niet echt in wordt geleefd.

Omgang. Wist ze niet zo heel goed. Ze had het idee dat mensen heel erg in zichzelf waren gekeerd.

Wel veel jeugdproblematiek volgens [REDACTED], die daar zelf ook mee werkt. Meest van heel Groningen. Omgang van mensen is ook niet altijd goed, want sommige gezinnen veel schelden, alleen patat eten, slechte opvoeding. Daarom initiatief van vreedzaam leeuwenborg, waar scholen en bewoners een lijn trekken en die samen aanhouden hoe jongeren zich zouden moeten gedragen.

Daan

Sloot halverwege aan. Was korter van stof. Zij woont al 22 jaar in de wijk en toen ze 6 jaar geleden werkloos raakte ging ze zich al snel als vrijwilliger inzetten. Naar aanleiding van een onderzoek dat ze zelf hadden uitgevoerd naar eenzaamheid en sociaal isolement en een initiatief van de gemeente werd de oude bieb opgezet door Daan samen met wat anderen. De woningbouwcoöperatie geeft hun dit in bruikleen. De gedachte is dat mensen in een isolement raken als ze langdurig in armoede leven omdat ze dan niet makkelijk kunnen afspreken omdat koffie te duur is en ook omdat ze bang zijn dat het confronterend is dat anderen het beter hebben. De oude bieb is daarom een soort huiskamer waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, maar ook waar mensen nieuwe kennis en vaardigheden kunnen opdoen, omdat dit ook wegeeft en mensen dan nog meer achter gaan lopen in armoede.

Zij omschreef Lewenborg zuid als heel open en toegankelijk, dat was ook het sterke punt dat ze noemde, maar dat geen meer over Lewenborg in het algemeen. Het verbeterpunt voor haar was toch wel de vernielingen, maar dit werd vooral door WIJ-Lewenborg opgeworpen. Er worden bomen in brand gestoken, veel afval, ramen ingegooid van de oude bieb.

Ze onderscheidde de bloemkooltjes van de buurt in zijn geheel. Binnen deze gebieden bestond de meeste cohesie, in vergelijking met de buurt in zijn geheel. Daan opperde dat dit misschien kwam doordat de pleintjes allemaal grenzen aan de garages van de huizen wat het zicht ontnaemt op de anderen. Je ziet elkaar wel op de parkeerplaats en dan groet je wel even, maar er is niet veel meer dan dat. Zij zei dat dat wel sterker kan zijn, en dat zij dat liever zou zien.

Binnen de bloemkooltjes waren wel initiatieven soms, maar niet veel. Minder in vergelijking dan de andere delen van Lewenborg volgens WIJ-Lewenborg. Zo was er wel eens door de bloemkool picknickbanken aangeschaft, maar niet iedereen doet daar dan aan mee. Ook niet elk deel heeft de mensen die hiervoor nodig zijn volgens Daan. Dit noemde WIJ-Lewenborg ook al, zei had het over de 4 typen bewoners die de WER had onderscheiden met de hele actieve en betrokken bewoner, maar ook de hele afzijdige bewoner.

De sloop van de flats was voor Daan heel belangrijk. Die flats waren inderdaad als in de bijlmer en verloederden erg. Mensen gooiden meubels en afval van het balkon en mensen hingen rondom de flats. Ze durfde haar kinderen niet meer daar aan voorbij te sturen naar school alleen. Toen de flats weg waren was het veel veiliger en vond iedereen het veel beter leefbaar en een meer plezierige wijk. Daan woont zelf in huur tussen de koop, maar daar ziet ze bijna geen verschil. Wel is voor sommige huizenkopers de onderhoud te duur, waardoor dat achterstallig is op sommige plekken. Voor wijkvernieuwing was er onderling tussen de huurhuizen niet een opvallend onderscheid of issue in vergelijking met nu de meningen van koop en huur. Vooral de flats hadden een invloed. De vernieuwing vond volgens hen alleen plaats in Lewenborg zuid. Maatschappelijke betrokkenheid was niet heel hoog. Vooral binnen de oude bieb merkte Daan dat het lastig was om mensen te enthousiasmeren om te gaan stemmen. Dit interesseert ze niet, terwijl het ze wel aan gaat benoemde Daan.

Weinig reactie en initiatief vanuit Lewenborg zuid, komt dat doordat het beter is? Of doordat ze niet betrokken zijn? Dat bleef onduidelijk.

Er was niet veel frictie binnen de buurt. Alleen de jeugd, maar WIJ-Lewenborg noemde dit van alle tijden, terwijl Daan het wel opmerkelijk veel vond.

Nee-nee stickers tonen desinteresse en afzijdigheid volgens WIJ-Lewenborg.

Beide benoemden dat Lewenborg wel een beetje een dorp is, omdat het redelijk op zichzelf gericht is en onafhankelijk van de stad is sociaal gezien.

Transcript interview with Local police officer Vinkhuizen

S:Ik heb mijn interview of mijn onderzoek al even kort toegelicht, ehm ik zou u willen vragen wilt u uzelf even kort introduceren

R: Ik ben [REDACTED]. Ik ben wijkagent in vinkhuizen en de held, sinds 2010 hier wijkagent en sinds 2003 in Beijum, dus 2003 tot 2010 ben ik in Beijum wijkagent geweest. Nou sinds 81 bij de politie en eigenlijk begonnen op het platteland, Noord-Groningen. En sinds 2010 hier. Ja.

S: En kunt even uw taken omschrijven die u...

R: Functie? Taakomschrijving, ehm, mijn functie in het dagelijks werk is het, het vroeg signaleren van problematiek, ehm, mijn netwerk bedienen in die zin ook bij gesignaleerde problemen zo snel mogelijk het probleem daar aankaarten en neerleggen waar het hoort, en waar het zinvol is om het neer te leggen. Ehm, bovendien proberen in de wijk de oren en ogen te zijn dus goede informatiepositie in de wijk te hebben en kennen en gekend worden. Ja. Dat is eigenlijk het probleem, dus vroeg signalering door je vertrouwenspositie, goeie informatie positie in de wijk en zo snel mogelijk proberen de

S: Kunt u een voorbeeld geven van zoiets?

R: Nou dat kan variëren van overlast, een overlast pand waarbij sprake is van psychische verslavingsproblematiek, nou die problematiek leidt vaak tot overlast, klachten, dan heb je als organisatie bijvoorbeeld de woningbouwstichting erbij, je hebt de gemeente erbij, de vnn erbij, je hebt vaak raakvlak met de forensische psychiatrie., het wij-team als het loket functie voor de hele hulpverlening binnen de gemeente en dan zo snel mogelijk met elkaar de informatie delen en proberen de overige instanties de urgentie van het probleem onder ogen te brengen. Ja dat is eigen lijk de essentie van het hele verhaal.

S: daar komt wel veel bij kijken.

R: Ja je netwerk is gewoon heel belangrijk he? Kijk, als je praat over geluidsoverlast of verslaafden die meer soortige problematiek heeft, overlast veroorzaakt doordat die aan het schreeuwen is of zijn radio knoeterhard aanzet, kijk weet je, ons, ons als politie zijnde zijn ook beperkt, bij wijze van spreken constateren, zo droog kun je het eigenlijk wel zien, constateren, bon uitschrijven en bij de 2^e 3^e keer in beslag nemen, dan koopt die een nieuwe radio dus dan is het probleem niet opgelost. Het is maar een klein deeltje, een invalshoekje van het hele probleem, maar goed wij zitten in de sociale vuurlinie om zo maar te zeggen, daar waar het fout gaat daar zit je, dus eh vaak kom je als politie toch wel zeer snel in contact met ellende en daar waar het niet goed gaat.

S: oké, kunt u vinkhuizen eens voor mij omschrijven?

R: Vinkhuizen-Zuid is eigenlijk een sociale woningbouw, waarbij sprake is van triplex woningen he, de drie hoge flatbouw en rijtjeswoningen waar heel veel sprake is van pleintjesstructuur. Ehm, aan de pleintjes speelt best wel het een en ander, men is op elkaar aangewezen, men heeft voortdurend het overzicht op elkaar op de pleintjes en daar wordt natuurlijk het leven geleid, en ook door jeugd op pleintjes ook door kleinere jeugd op pleintjes. Sommige delen heb je ehm, heb ik het idee dat nou ja, ehm, hoe moet ik dat zeggen, dat er sprake is van sociaal wat zwakkere bewoners. Iedereen met zijn eigen ideeën achtergrond ehm, en visie op hoe om te gaan bijvoorbeeld met conflicten met kinderen die daar op dat pleintjes spelen. Nou zoals je weet, kinderen hebben ruzie soms. En dat hoort erbij. Maar dan heeft ieder zijn eigen idee van hoe zou je daar dan mee om moeten gaan. De een zegt kom bij mij, en de ander zegt, moet je eens luisteren als scheidsrechter ineen ruziënde groep kinderen proberen iedereen tot zijn recht te laten komen en hele duidelijk afkaderen dit mag en dit mag niet, en dat wordt dan niet gewaardeerd en dan zomers begint dat dan altijd wel weer op te spelen. En voor de rest ja zitten er ook wel sociaal wat zwakkere gezinnen. Ja en als je dan een aantal zwakkere gezinnen hebt aan zon pleintje, dan gaat dat niet altijd even makkelijk. Nou verder heb je in zuid een aantal grote scholen, ehm. Daar hebben dan wel contacten mee qua woonoverlast en qua veiligheidsbeleving denk ik dat niet zoveel invloed heeft op Vinkhuizen zuid.

S: op de woonbeleving ook niet?

R: Denk ik niet nee, waar wel wat klachten over zijn is bijvoorbeeld jeugd die door het diamantpark loopt en naar de supermarkt loopt en wat rotzooi achterlaat tussen de middag. Maar ik denk dat is redelijk afzonderlijk van de wijk en met de pleintjes.

S: oké, het sociale netwerken rondom die scholen bijvoorbeeld, binnen de wijk, is dat nog, zijn die aanwezig?

R: nee ik denk dat die vrij gescheiden zijn. Natuurlijk zullen er wel mensen zijn die in die wijk wonen en daar naar school gaan, maar voor de rest is er niet veel verbinding denk ik, tussen de scholen en de wijk. Nog Zuidelijker heb je een stukje detailhandel, nah daar is eigenlijk ook wel vrij rustig. In tegenstelling tot noord, daar is ook sprake van pleintjes structuur, daar zijn ook wel een aantal pleintjes die zorgen baren, waar het zelfde van sprake is, maar daar heb je als eigenaardigheidje nog weer het grote aantal studentenwoningen in de Brillantstraat, de aquamarijnstraat, Jadestraat en die door een ander leef ritme en andere leefgewoontes wel in conflict komen met de overige bewoners.

S: Ja ik ben ook in gesprek geweest met wijkoverleg vinkhuizen, de secretaris daarvan die gaf dat ook te kennen inderdaad, dat de studentenpopulatie, dat dat daar nogal frictie oplevert, Maar mijn onderzoek gaat specifiek over zuid, dus die studentenpopulatie houd ik me dus niet zo mee bezig. Maar het is inderdaad wel interessant om dat verschil te zien tussen die delen. Ehm, wat vindt u de sterkste eigenschap van Vinkhuizen-Zuid?

R: de sterkste eigenschap. Ja weetje, een leuke ontwikkeling dat zijn bijvoorbeeld ehm, het ontstaan van bijvoorbeeld initiatieven als de Roege Boys, dat zijn een vinkhuizer inwoners, oud Vinkhuizers die ehm, nou vroeger ook niet altijd even makkelijk zijn geweest, recht toe recht aan kerels, en die dus in vinkhuizen zuid de roege boys zijn begonnen , die regelen allerlei activiteiten voor jeugd hier uit de buurt. Dat is een leuk initiatief. Er wordt veel gedaan voor de jeugd in vinkhuizen, in zuid zit dan ok de het speeltuintje, de speeltuinvereniging, ehm. In vinkhuizen dan het buurtpreventie team, waarbij burgers met elkaar gaan lopen door de wijk en ehm, en daar gewoon zichtbaar zijn, waaronder dus ook Vinkhuizen Zuid.

S: wat voor invloeden heeft dat denk u?

R: Nou ik denk dat dat wel goed is, als je bijvoorbeeld in het diamantpark mensen hebt in een hesje, duidelijk zichtbaar en die gaan het gesprek aan met mensen, kijk dat zijn intiatieven dus ook un zuid, ja, dat is wel mooi om te zien. Kijk want voor een wildvreemde als je door de zandsteen rijdt weet jij niet wat vreemd is in de straat op dat moment, dat weten zij wel. Zij weten wat normaal en wat abnormaal, welke autos daar bij wijzen van spreken de laatste dagen in een keer gezien worden en opvallen die daar normaal niet staan. Weet je, en dat is wel denk ik de kracht van zon buurtpreventie team. Dat zijn wel, rond overlastplekken of daar waar wat klachten over zijn, dan lopen ze ergens wat vaker langs, ja. Dus dat zijn ja, dat zijn wel leuke dingen. Leuke ontwikkelingen.

S: En wat is het grootste verbeterpunt?

R: Het grootste verbeterpunt, zou kunnen zijn, bedoel je.

S: Ja.

R: Ik denk plaatsingsbeleid.

S: Van de woningbouw?

R: van de woningbouwstichting ja. He, dan heb je met name de huismeesters en nijestee, die hebben hier eigenlijk alles in de verhuur, en ik denk dat een goed plaatsingsbeleid wel heel veel zou kunnen helpen, rond de pleintjes, mocht er sprake zijn van een verhuizen, dat daar gewoon stabiele gezinnen worden geplaatst. Ik denk dat dat heel veel zou kunnen schelen. Ja gevolg is waar plaats je de anderen..?

S: Ja dat zou mijn volgende vraag zijn inderdaad.

R: Ja, dat weet ik dus ook niet, maar ik denk dat de gezonde mix tussen wat meer spreiding van, van nouja, het is niet minderwaardig bedoelt, maar wat sociaal zwakkeren tussen de sterkeren.

S: Dat zou de buurt beter of sterker maken?

R: Ja . Ja. Dus die hoekjes creëren waar alle zwakkeren, he mensen met veel problemen komen te zitten, ik denk dat dat wel een punt is.

S: oké. Ehm, kunt u beschrijven hoe u vindt dat de inwoners met elkaar omgaan.

R: Ehmhhh, van heel goed tot eigenlijk, ja, heel slecht.

S: Ja?

R: Ja. En dat komt voor uit onwil en onmacht denk ik. Ik denk dat het ehm, maar dat heeft ook te maken met mijn perspectief he, ik ben opgegroeid in dorpen en daar is de sociale controle groot, ons kent ons iedereen kent iedereen en dat heb je hier in zon stad niet, dat heb je nergens. En eh ik denk dat een groot deel goed met elkaar omgaat, vertekende beeld voor mij is ook daar waar het goed gaat en daar waar alles pais en vree is daar kom ik dus niet he , dus ik heb daar een beetje vertekend beeld van, denk ik, nee niet een vertekend beeld, een vertekende beleving. Want als ik, eigenlijk denk ik dat het redelijk allemaal op zichzelf leeft, ehm, en redelijk met mekaar omgaat. Maar overal zijn wel in bepaalde hoeken van bepaalde wijkdelen, zijn pijnpunten, en dat is met name dan op plekken waar de, waar wat zwakker is. Daar heb je gewoon meer problemen. Dus ehm, dat ik bijvoorbeeld kan zeggen vinkhuizen gaat slechter om dan bijvoorbeeld in mijn beleving in Beijum, kan ik niet zeggen. .... Qua buurtproblematiek denk dat er hier wat meer speelt dan in het andere deel van de wijk.

S: Andere delen van de wijk?

R: andere delen van de wijk, denk ik. Je komt ook in delen waar het heel, heel pijnlijk is, maar ehm, ik heb het idee, het is allemaal redelijk op zichzelf, redelijk anoniem, maar aan de andere kant heb je ook wel weer echte ouderwetse Vinkhuizers die hier zijn opgegroeid, die hier familie hebben, die zijn de wijk niet uit te slaan. Die zijn hier geboren, opa en oma zijn hier geboren, vader en moeder zijn hier geboren, die willen gewoon niet de wijk uit, die willen hier blijven en die zijn echt wel geworteld en kennelijk zien die het toch als hun plekje.

S: positieve beleving.

R: Ja, ja, of geworteld zijn en niet anders weten.

S: Ja.

R: Ja zeg het maar..

S: Ehm, kunt u beschrijven hoe betrokken bij de buurt zijn.

R: Wisselend. Heel wisselend.

S: Van???

R: Van absoluut niet betrokken tot zeer betrokken, en dan zo erg betrokken dat ehm, dat nouja dat dat slokt hun wel op. Maar.. Maar en dan ja, ik denk dat de gemiddelde de betrokkenheid bij de wijk, ja dat niet echt heel erg speelt, nee.

S: dus in het algemeen

R: ja redelijk op zichzelf allemaal denk ik.

S: is daar ook geen behoefte aan?

R: weet ik niet, weet ik niet. .... Ik denk dat instanties heel betrokken zijn bij de wijk. Als ik praat over bijvoorbeeld jeugd jongerenwerk, de .... Werkers, die zijn enorm betrokken bij de jeugd en die hebben goed contact en er wordt van alles georganiseerd en daar komt ook wel respons op, dat zie je dan wel, en ehh maar vanuit de burger naar de wijk toe, ik denk dat dat die niet heel erg is.

S: Het moet een beetje van een kant komen?

R: ja dat idee heb ik wel ja. Ja. En dan voldoet het ook aan een behoefte hoor, absoluut, het is niet zo dat er van alles wordt georganiseerd en dat er , dat daar geen behoefte aan is, die behoefte is er wel, ja.

S: maar het komt niet vanuit de burger zelf

R: nee dat idee heb ik niet nee

S: en hoe betrokken zijn de mensen in de buurt bij de maatschappij in zijn geheel?

R: .... Ik denk minder dan gemiddeld.

S: Dus politiek, minder geïnteresseerd?

R: Dat beeld heb ik wel.

S: En qua werk?

R: ehm, ik denk dat er een groot deel ook wat inderdaad zonder werk zit, ehm, dat het inkomensniveau lager is dan bijvoorbeeld de held. Die is wat lager. Dat idee heb ik. Ja.

S: hoe zou dat verholpen kunnen worden?

R: Plaatsingsbeleid, en ehh, en simpel gezegd als jij nagaat dat je hier in de wijk heb je hoekjes daar worden nieuwe koopwoningen gebouwd, op de mooie plekjes in de wijk, aan de rand tegen het Westpark, niet extreem dure woningen maar wel mooie mooie mooie woningen en leuke straatjes. Dar zie je ook direct, daar komen wij niet, dat zie je direct. Het is zelfs zo dat ik daar was voor mij, dat zeg ik je nou vanuit helemaal vanuit mezelf. Ik kreeg laatst iemand aan de telefoon en die was weloverwogen, die was genuanceerd, reflecteerde aan zichzelf in het telefoongesprek, en ik vraag waar woont u? 'Hier in vinkhuizen.' Ik zeg 'oké, waar woont u dan?' Nou dat was in een net aangebouwd straatje en dat eh, dat was voor mij even een eyeopener eigenlijk hoe ik dan zelf daar in zit, he dit is niet een inwoner van vinkhuizen.

S: nee ja okeee.

R: Ja weet je? Hoe ik eigenlijk aan het typeren was en aan het categoriseren, maar eh hoe snel je daar in in intrapt, in die valkuil. En eh, maar daar heb je dus geen problemen mee. De held, heel weinig sociale problematiek, dus die, dat verband zie ik wel, opleidingsniveau .. inkomensniveau. Dat is, heel erg ja.

S: Dus daar merkt u ook wel echt verschil. Dat de koopwoningen die daar bij worden gebouwd, dat is andere bevolking dan..

R: ja andere bevolking, ander publiek, ja andere bevolking.

S: wat voor effect heeft dat op de buurt?

R: Ehm, het gaat makkelijker samen, ja.

S: makkelijker? Oke.

R: en ehm, kijk er is natuurlijk een categorie mensen die makkelijker in staat is om het leven op de rails te krijgen en te houden he? en die hebben gewoon de wind in de rug in die zin, maar die zijn ook in staat om dat eh en eh, en er is ook een categorie mensen, ja, die het gewoon moeilijker heeft, ja.

S; en ja komen die verschillende soorten mensen met elkaar in contact?

R: Dat denk ik wel.. Dat denk ik wel.. Maar nogmaals, ehm, dat moet dan wel door het verenigingsleven of eh, mekaar toevallig treffen of in gezamenlijke activiteiten moet je elkaar dan treffen. Ik denk ook dat die mensen redelijk op zichzelf gericht zijn hoor.

S: leven ze een beetje langs elkaar heen?

R: Kan ik zo niet zeggen, dat kan ik niet zeggen. Het is ook niet groep A en groep B hier in de wijk natuurlijk, zo zwart wit moet je het niet zien denk ik, maar wel dat iedereen redelijk op zichzelf is. Ja. Ja. Daar zit voor mij heel veel beleving in hoor, wat ik nu allemaal zeg. Ik kan dat niet goed onderbouwen, maar dat is een onderbuikgevoel.

S: ja hmlhm, maar dag in dag uit heeft u te maken met de wijk, dus..

R: ja ja ja.

S: Wat vindt u van de buurt in zijn geheel.

R: De buurt in zijn geheel | ? Ik vind het, persoonlijk, vrij ongezellig aandoen. Ehhh, Je hebt wel mooie hoekjes hier, maar voor de rest is het redelijk, nou volgens mij jaren 60 sociale huurbouw, ehm. Net wat ik zeg, 3 hoog flats, ehm, ik een aantal hoge flats aan de goudlaan en aquamarijnstraat en eh, ik vind het niet echt gezellig aandoen nee. Nee. Het is allemaal nou, vrij, vrij haaks op elkaar allemaal, heel geordend, en eh. Ja. Ik, hoe het eruit ziet dat ik denk, dat zou, als je het opnieuw zou doen en ook opnieuw wilt opbouwen, niet zo. Nee.

S: Kunt u nog wat zeggen over het winkelgebiedje hier?

R: Ja, nou he ik denk, je hebt er 3 supermarkten, je hebt wel wat variatie in winkels, 3 redelijk grote supermarkten, daar wordt geklaagd over het fietsen op het, op het winkelplein, ehm. Voor de rest hebben we daar niet veel ellende qua hangjongeren of iets dergelijks of dat daar veel overlast wordt veroorzaakt door verzamelde jongeren met auto en boem boem boxen en pizzadozen en, dat speelt hier niet.

S: Niet?

Nee het is met name het, naja het fietsen over het winkelcentrum, en ehm daar hebben we meer en mindere aandacht voor. Recent zijn er ook nog weer wat klachten geweest, nou handhaving loopt daar ook wel over de markt en over het plein. Parkeren. Ehm, daar is laatst is het plein aangepakt fysiek. En om mensen duidelijk te maken, he dit is de grens, tot waar gefietst mag worden en binnen die grenzen, niet iedereen houdt zich eraan, maar het is een open plein. Dus het nodigt ook enorm uit om dus, als je met het fietsje bent om nog even die 10 meter nog door te fietsen, dus eh dus en dat zie je met meerdere winkelcentra, bijvoorbeeld ook in paddepoel, of nee in Selwerd. Daar daar, daar probleem is voor ons een beetje, het liefst hadden we gezien dat het fysiek moeilijk was om er met de fiets op te komen, dan ben je er klaar mee. En ehm, en het probleem van onze handhaving, wij kunnen daar elke dag gaan staan en elke dag kun je schrijven, maar dat doe je over een jaar nog, en over 2 jaar ook nog.

S: geen definitieve oplossing..

R: nee. Dus dat zou eigenlijk, maar goed. Ik snap ook wel dat het fysiek niet... of moeilijk toegankelijk maken voor fietsers en bromfietzers, dan heb je wel weer een probleem met mensen die dan weer niet mobiel zijn, die kunnen er dan moeilijker komen, het is altijd afwegen. Voor de rest, het winkelcentrum is niet echt een bron van van hangende jeugd of overige stoorzaken, verzamelende jeugd.

S: en die overlast van fietsers, komt dat geluid van overlast bij alle bewoners weg, of is dat? Bij wie vooral?

R: nee.. Ik denk met name een paar winkeliers en ook in meer en mindere mate een aantal bewoners boven het winkelcentrum. Heel enkel eens een keer van een bewoner die zegt van .. dus ehm. Het is niet zo dat ik wekelijks of maandelijks daar heel veel klachten over krijg. Maar af en toe wordt er eens over geklaagd.

S: En rondom het winkelcentrum wonen volgens mij vooral senioren.

R: Veel.

S: Veel. Zit daar.. hoe is de interactie met de buurt van die bevolkingsgroep.

R: nou is eigenlijk wel goed. Ja. Ja.

S: Verder weinig ehh.. conflict of frictie?

R: Met? Onderling?

S: Ja of, onderling of met jongeren in de buurt?

R: Nee, niet echt met jongeren in de buurt per definitie. Mocht er al conflicten zijn dan is het meer met mekaar. Ja. Maar opzich, dat heb je gewoon, af en toe dan heb je gewoon in een vve, of, dat mensen veel tijd hebben en enorm op elkaar kunnen letten en dat je denkt waar gaat het over, maar niet buitensporig veel, nee, het is redelijk rustig.

S: niet noemenswaardig?

R: Nee.

S: en dan, in deze wijk is wijkvernieuwing geweest rond het jaar 2000, ik weet niet of u veel weet van hoe de situatie ervoor, ja ik denk het wel van hoe de situatie daarvoor was?

R: ik kan dat niet vergelijken, ik heb geen beeld van voor die tijd, maar de wijkvernieuwing, dat zal ik je straks even laten zien, dat behelst eigenlijk meer de flats hier aan de siersteenlaan, ook drie hoof, waarbij het onderste deel, ehm, daar zijn dan mooie appartementen of mooie studio woningen, mooie woningen zijn ervan gemaakt. Ja dat is natuurlijk mooi, dat zijn hele mooie woningen. Dat is eigenlijk alles.

S: Ja? Ik dacht dat er ook nog wat gesloopt was, wat triplex woningen, hierzo.

R: ja er zijn volgens mij ook nog woningen, dat zijn rijen geweest en dan hebben ze een deel ertussen uit gesloopt en dat is 2 onder 1 kap geworden. Ja.

S: En ze hebben ook sociale huur gekocht, van wat ik heb begrepen, dat zijn dan nu koopwoningen geworden, heeft dat, ja ja u kan het niet echt vergelijken..

R: ja ik kan bijvoorbeeld niet zeggen hoe de veiligheidsbeleving of de cohesie nu anders is dan toen, daar kan ik niks over zeggen. Maar het is natuurlijk wel mooi, een stukje boraxstraat, waar dan eh, dat kun je wel zien daar zijn twee woningen uitgesloopt en dan heb je gewoon Van die rij met 2 onder 1 kapjes heb je dan overgehouden met garages ernaast. Dat zijn nette woningen. Ook wel woningen waarbij eigenlijk in die hoekjes we niet zo veel van doen hebben, nu je het zegt zo.

S: en volgens mij volgens de aluminiumstraat is dat, daar staat ook wat nieuws

R: komen we ook niet, nee. Nee.

S: dus dat zijn, en daarvoor.

R: het zijn woningen die gaan over de 200.000 euro, dik, denk ik, en nee daar komen we ook niet nee. En dat zijn gewoon blinde vlekjes voor ons, eigenlijk wel goed dus.

S: ja. Ja. Oké. En wat vindt u ervan dat de gemeente die wijken zo mengt, door koopwoningen ertussen te zetten?

R: Ik vind het op zich een goeie zaak, ja ja. Ik denk dat dat een goeie zaak is. Ja dat houdt het echt gewoon gemêleerd en ehm. Je ziet gewoon, op wijkniveau kun je zeggen, het wordt meer gemêleerd, dat zie je bijvoorbeeld ook in andere buurten waar volksbuurten, waar hele rijen worden opgeknapt en daar komt ander publiek in, de woningen worden verkocht. De woningen gaan meteen richting de 200000 euro of daarboven. Er komt een heel ander publiek. Het effect van opknappen, particuliere verkoop, dan krijg je jonge startende gezinnen veel, en dat zijn hoekjes soms waar je eerder een hoop ellende had, hoop politie bemoeienis, en het is over. Dus op wijkniveau juich ik dat toe. Maar dan is de vraag, op groter niveau, hoe ontwikkelt zich dat dan he? Hoe eh hoe, je kunt als wijk simpel het is, het moet geen protectionisme worden hehe, je moet wel een breder verband zien, we hebben het nu in de wijk hartstikke mooi, en hoe de buitenkant daarmee omgaat of waar het spul allemaal terecht komt, ze redden zich maar, dus een bredere visie is denk ik wel heel belangrijk. En dat is denk ik, heeft dat ook weer te maken met plaatsingsbeleid.

S: Ja... Maar, dus het is voor de wijk is het goed.

R: Ja voor de wijk is het goed, dus als je het afkadert voor de wijk, dan is het goed.

S: maar waar ze dan uiteindelijk terechtkomen..?

R: jaa. Ja hoe eh hoe en hoe ga je er dan mee om. Het is een waterbed effect denk ik. Communicerende vaten.

S: bent u zo op de hoogte van een gebied in de stad, dat zich echt ontwikkelt heeft de laatste tijd misschien als een probleem?

R: Nou ik weet van mijn vervangende collega, buuragent, die destijds buurtagent was in de studentenlaan is dat volgens mij, dat is een stukje van Selwerd nog net, tegen de eikenlaan aan volgens mij, de studentenlaan is dat. Ehh, daar zijn een aantal straten opgeknapt, echt, echt een oude volksbuurt, nieuwe kozijntjes erin, boven en onderwoningtjes, dat waren duplex woningen, die zijn uit elkaar getrokken dus je hebt een boven en een benedenverdieping. Hartstikke leuke woningen, die zijn allemaal verkocht, niks meer te doen. Nou dan heb ik met een collega, die zei een paar maanden terug, toen daar nog niet die vernieuwing was geweest was daar ontzettend veel interventie en heel veel problematiek. Die mensen gaan eruit en die.. en het is over. Je komt er bijna niet meer.

S: Dat is hoe je het wilt hebben.

R: Dat is hoe je het wilt hebben. Maar wat is er gebeurt met al die gezinnen die zijn vertrokken?

S: daar hebben jullie geen beeld van?

R: nee daar hebben wij geen beeld van.

S: misschien weet de woningbouwcoöperatie dat, die spreek ik volgende week. De wijk coördinator van Nijestee, voor vinkhuizen.

R: ehh, en wie is dat?

S: ehm ja ik heb hem wel in de mail staan, ik weet het zo niet

R: [REDACTED]

S: Ja [REDACTED] ja.

R: Ja kijk dat soort initiatieven zijn er, ik dat is bijvoorbeeld een bewonersoverleg altijd met [REDACTED], dan schoven wij ook wel eens aan, maar de laatste tijd in verband met drukte komen we daar niet meer maar dat zijn wel dingetjes, daar zitten we dan ook in. De laatste tijd niet, maar eerder schoven we daar wel 10 minuutjes aan, over de probleempjes de dingetjes in de buurt. Dus die ja. Ehh, ik zie duidelijk wel vooruitgang bij stadsvernieuwing, ja.

S: En, qua initiatieven in de buurt, u noemde als de roege boys, zijn er nog meer, zijn er veel van zulk soort dingen?

R: nou niet zo gek veel, buurtpreventie, roege boys, er zullen ongetwijfeld meer initiatieven zijn hoor

S: ja daar hebben jullie niet zoveel zicht op

R: heb je al gesproken [REDACTED] van het wij-team?

S: nee nog niet maar daar wil ik nog wel contact mee opnemen. Ik heb al wel met het wij-team in Lewenborg gesproken. Ja die hebben overal in de wijk natuurlijk tentakels staan.

RL: en in Lewenborg weet ik daar heb je natuurlijk het winkelcentrum en dat daaromheen is vernieuwd. Je hebt er die as eigenlijk, met het water waar rondom heen alles h, nieuwbouw is geweest.

S: Flats die gesloopt zijn.

R: Ja, flats gesloopt zijn. Daar is meer wijkvernieuwing geweest en ook recenter dan hier.

S: Ja die opzet van die wijk is ook heel anders dan van vinkhuizen natuurlijk, daar heb je echt van die bloemkooltjes eigenlijk, en hier is het stempelwijk eigenlijk.

R: Ja ja, ja.

S: wat voor verschil zou dat hebben denkt u?

R: Ehh, ehm, dat wat ... het is, ik denk dat het wat, wat minder formeel overkomt, dat is feitelijk hetzelfde als in eh in eh, in Beijum, daar is die hele groene .. en daar zag je dus ook wel, ah, het doet wat knusser, eh wat je ook zegt, bloemkooltjes, het zijn wat meer hoekjes op mekaar.

S: ja..

R: Naar mekaar toe. Enne dat heb je hier, dat idee heb ik minder. Zo heb je bijvoorbeeld in Beijum had je de heerdenstructuur, de heerden, en dat is ook een beetje het zijn.

S: werkte dat goed?

R: ja dat idee had ik wel? Ja..

S: Maar dat lijkt er toch wel een beetje toch op, zoals ik het dan zie, op die pleintjes die je hier hebt.

R: ja. Ja.. Maar het oogt, het oogt ehm, minder koud en in de wijk, in mijn beleving het oogt daar allemaal wat minder koud.

S: Komt door het groen misschien?

R: Ja. Sowieso. Ja absoluut. Ja goed, eh ik denk ook demografisch gezien, Beijum is een hele, was in die tijd en is denk ik nu nog, een hele jonge wijk, ontzettend veel jeugd, dus ontzettend veel ehm trefplaatsen van ouders en, en bij die scholen, bij verenigingen en ik heb het idee dat vinkhuizen, hier zit ook wel jeugd, maar zo massaal als daar en zo jong als daar heb je hier niet. Het is over het algemeen een wat oudere bevolking denk ik. Weet ik niet helemaal zeker maar dat is mijn beleving.

S: Ja volgens mij klopt dat wel.

R: Mensen in een andere levensfase dus ook. En eh, ik denk door, ook door de leeftijdsopbouw, dat dat er dus in dat soort wijken, Beijum ook veel meer activiteit is, het leeft.

S: het leeft meer?

R: is het meer betrokken.

S: En tegenwoordig hebben we het in de politiek vaak over de participatiesamenleving, hoe zou u dat u voor zich zien hier in de wijk?

R: Ja dat is een mooi, mooi, mooi, mooi, mooi doel, mooie visie. En dat zou heel mooi zijn, maar ik denk dat de betrokkenheid en de wil er niet zo heel gek en groot is hier.

S: Maar het wijkpreventie team is wel een mooi voorbeeld?

R: ja dat zijn leuke initiatieven ja zekers.

S: het sluit er wel heel erg op aan volgens mij.

R: Je moet het wel zien het is als buurtpreventie team dus je gaat eigenlijk voor veiligheid maar veiligheid in de breedste zin van het woord, het zijn geen veredelde stadswachten. Het is echt kennen en gekend zijn, praatje hier, praatje daar. De stoeptegels die verkeerd ligt, eh, daar waar al 3 dagen de gordijnen dicht zitten die normaal open zijn en ehm, weet je dat. Dat. Lampie kapot, van de straatverlichting. Je kunt het zo gek niet bedenken. Interventie in conflicten, dat moet daar zijn ze niet voor. Zichtbaar in de wijk aanwezig maar geen stadswachten of handhavers, die kant moeten we absoluut juist net niet op.

S: Dus als ik het goed heb begrepen, het hele verhaal. Er zijn een aantal plekken daar zitten sociaal zwakkere gezinnen.

R: Ja.

S: En daar ontstaat vooral een beetje de problematiek. In de nieuwbouw wat er bij wordt gebouwd, dat niks te doen. Dus dat is goed.

R: daar is niks te doen, daar is niks te doen, blinde vlekken voor ons. Dus dat is goed

S: dat is goed, ehm ja, plaatsingsbeleid is heel belangrijk.

R: denk ik. Ja.

S: Als je, je kan wel een paar zwakkere gezinnen bij elkaar hebben, maar het moet niet overgerepresenteert zijn denk ik.

R: Nee.

S: en... En qua structuur van de wijk is het wat zakelijk en afstandelijk

R: ja wat koeler en wat killer.

S: dat kan, ja een negatief effect hebben op de woonbeleving misschien.

R: Ja. Ja. Dat is mijn beleving.

S: ben ik dan nog wat vergeten?

R: Opleidingsniveau, inkomensniveau, maakt dat dus ehm een net wat je zegt, ook voor de nieuwbouw, dat beperkt de groep ook, heel beperkt he, binnen de andere groep dat daar een ander publiek voor is.

S: Meer gemengd publiek is, zorgt voor minder problemen

R: denk ik ja denk ik

S: meer blinde vlekken eigenlijk..

R: Ja dat denk ik.

S: is er nog een vraag die ik had moeten stellen die ik niet gesteld heb?

R: hahahaha... ehmm.. Nou, nee. Ik zou het zo niet weten.

S: Nog iets aanvullen wat besproken is?

R: Neuh, maar dat ik het idee heb eh wat betreft eh alle instanties, mn netwerk, en dat is niet mijn netwerk, maar hét netwerk met alles wat hier zit. Dat dat mekaar behoorlijk goed weet te vinden. Ja.

S: dus dat werkt goed?

R: Dat werkt goed. Ja. Dus als ik jou was zou ik nog inderdaad [REDACTED], ehm, ja.

S: die twee vooral.

Door collegas : KOFFIE!

S: hahaha, het is tijd voor pauze?

R: ja.

S; nou dan is dit een mooi moment om de opname te stoppen..

End of the interview

Transcript interview with Neighbourhood coordinator Vinkhuizen

S: Dan zet ik nu de opname aan

R: Nou goed toen toen was het al bekend dat Vinkhuizen zuid gewoon zwak scoort, lage opleidings, veel werkloosheid, eh weinig inkomen dat soort. En ehm nou goed er is om hun heen is er heel veel gebeurd maar bij de gezinswoningen zelf daar is behalve het opknappen van pleintjes het toevoegen van speeltoestellen en dat soort dingen. En de boel voorzien van nieuwe brandgang hekken is daar niet heel veel gebeurd. Mensen die daar toen woonden wonen er nog steeds, afgezien van de verhuizingen die natuurlijk overal plaats vinden. Ik heb me ook wel eens afgevraagd, wat heeft dat voor die mensen nou echt opgeleverd? En het is altijd fijn dat als je de gordijnen opendoet en je ziet een nieuw gebouw voor je of nieuwe hekken in de brandgang en dat is allemaal hartstikke mooi, maar daarmee heb je niet opeens dan wel een opleiding of wel een goeie baan of eh, een hoge inkomen of iets meer te besteden of nouja, wat dan ook. Dus... Ja het is ook niet zaligmakend he, wijkvernieuwing. Het is mooi om gemiddelden in buurten en wijken een beetje omhoog te krijgen, dan heb je een sociaal zwak stuk, voeg je in een paar straten wat duurere woningen aan toe. Daar komen mensen met een ander inkomen en een ander opleidingsniveau op af en daardoor zou dat geheel in de wijk iets omhooggaan, maar dat zegt natuurlijk niks over de feitelijke situatie, het is een gemiddelde. En op zich vind ik het een hele mooie gedachte dat je buurten en wijken creëert waar gewoon voor iedereen een plekje is, en je moet ook niet wat je in Amerika hebt met van die hekken er omheen... en dan villa's ...

S: Gated Communities

R: En eh daar, zon scheiding is volgens mij het ergste wat je kunt krijgen in jouw stad. Dus die die mix op die manier eh, prima, maar je moet ook niet je blindstaren op cijfertjes en als die dan omhoog gaan denken van oh nu is het helemaal zo (duim omhoog) en dat geldt natuurlijk voor heel Nederland, de mensen die profiteren van als het economisch beter gaat is die die aan het werk is en het al goed heeft en daarmee verbloem je een beetje de club die het wat zwakker heeft, maar juist die club huurt wel bij ons, dat is onze doelgroep, ja.. Dat blijft lastig... En wij kunnen daar op een beperkte manier aan bijdragen, he, we hebben leefbaarheidsacties waarbij we mensen bij elkaar proberen te brengen om gezamenlijk iets in hun buurtje te gaan doen, en of dat nou toevoegen is van groen of eens een keer een leuke middag of feestje in het buurtpand of een straatlunch, of nouja he, denk maar, maar daarmee los je die problemen natuurlijk niet op. Je zorgt voor een beter leefklimaat, je probeert ervoor te zorgen dat mensen elkaar leren kennen, want dat scheelt ook al veel in een buurt. Als je mij tegenkomt in een lift en je weet dat ik zomaar wat heb geflikt en je kent mij verder niet, dan is het lastiger om mij aan te spreken dan wanneer ik een hele avond met jou op een feestje heb zitten kletsen, en jij denkt oh god ja ik zal hem even vragen of die zijn rommel wilt opruimen weet je wel, dat soort dingen... Dus wat dat betreft, ehm zijn dat zaken die wij, nou daar kunnen we iets aan doen, maar echt daar achter de voordeur, opleiding, werk, inkomen, dat is voor ons natuurlijk moeilijk om daar iets in te verbeteren voor die mensen.

S: Maar het vergt van jullie wel altijd de inspanning?

R: ja we doen altijd mee. Kijk we kennen de mensen natuurlijk wel. Als er een soort van actie is, we hebben een aantal maanden, nou een paar maand geleden ook in vinkhuize zuid huisbezoeken gedaan omdat er veel opmerkingen en meldingen waren over vocht en schimmel in de woningen. Hebben we alle mensen individueel bezocht, als ze de deur opendeden natuurlijk. En gevraagd hoe het wonen was, vocht en schimmel problematiek, foto's gemaakt. Dan kom je best wel armoe tegen, en ook wel schrijnende situaties. Waarvan je je wel eens afvraagt is dat nou echt nodig dat in Nederland mensen zo nog moeten leven, dat is echt gewoon armoe, geen vloerbedekking, of amper een tafel en stoel in de kamer. Ja. Daar hebben we ook mee te maken.

S: Ja...

R: En dan ehm, ja kijk die die buurten eh, die krijgen op een gegeven moment natuurlijk een beetje een stempel, onder de mensen zelf en de naam van nahh. Dus de enige mensen die daar

nog op gaan reageren dat zijn mensen die al een band hebben met de mensen die eh nu ook wonen.

S: De woningen die daar in de wijk geplaatst worden.

R: de woningen die vrijkomen, dan krijg je een opeenstapeling van dezelfde type mens met dezelfde sociale problematiek. En dat wordt lastig.

S: Dat merken jullie echt dat dat...

R: We proberen altijd die situatie voor te zijn, maar goed je krijgt natuurlijk de eerste signalen en dan, dan is het in feite al in gang gezet, we hebben af en toe acties van als er een woning vrijkomt, gaan we niet adverteren op woningnet, dat is het centrale aanbodsysteem van de woningen, maar daar gaan we zelf iemand bij zoeken waarvan wij vinden dat die nouja, goed zou zijn voor de buurt zeg maar.

S: oké

R: Dat hebben we in Vinkhuizen zuid ook een tijd gedaan, het is daar ook een stuk rustiger, een stuk prettiger om te wonen, maar ook dat neemt niet weg he de mensen met problematiek die wonen daar nog steeds en hun problemen zijn daarmee niet opgelost. Het is wel wat prettiger en rustiger wonen, maar goed daar zijn wij ook van he, dus wat dat betreft.

S: Dus dat, op die manier hebben jullie er ook invloed op?

R: ja. Ja. En vorig jaar in de oosterparkwijk was er ruzie in de straat en daar sloegen mensen mekaar letterlijk de koppen in en dat was een ex van die en dat was een zusje van die en die had een kind met die en die waren nu gescheiden en de zus daarvan woonde, he, en toen hebben we ook gezegd, we gaan mensen verhuizen. Het heeft geen zin hier gesprekken aan te gaan want dat is zon wirwar van families en vetes en noem maar op. Dus toen zijn we ook actief ook mensen gaan uitplaatsen en ook actief mensen daar gaan in plaatsen, dus zo kunnen we af en toe sturen. Dat doen we niet al te vaak...

S: Het is wel heel ingrijpend lijkt mij

R: Dat is behoorlijk ingrijpend ja, maar dat gebeurt dan natuurlijk vaak dat met mensen die zelf ook weg willen, dat ze bedreigd zijn in de straat of dat ze zich niet meer veilig voelen met hun kinderen daar of dat ze iedere nacht last hebben van het lawaai en de muziek en dat soort dingen. Dat is best ingrijpend, dat klopt.

S: Maar dan, want u probeert dan,

R: Zeg maar je hoor

Jullie proberen dan mensen te zoeken die daar bijpassen, want mensen die zouden reageren via woningnet, dat zouden ook sociaal 'zwakkeren' zijn misschien

R: kunnen zijn

S: kunnen zijn

R: Dus dan weet je dan dan bestaat de kans dat er iemand op reageert waarvan wij zeggen, wij vinden u niet de juiste persoon, en als je een woning op woningnet plaatst dan kun je niet in een gesprek zeggen van nou jij lijkt mij niet geschikt en dan moet je hele zwaarwegende redenen hebben om te zeggen wij willen liever niet dat u hier komt wonen.

S: en zulke mensen, dat kwam ook terug in een ander gesprek dat ik heb gevoerd, waar gaan die mensen, die daar dan niet goed passen, waar gaan die heen?

R: ergens anders...

S: In de stad wel?

Want dat was dan heel erg geclusterd in Vinkhuizen-zuid, er zijn nu, ja mensen hebben zich misschien aangepast of mensen zijn ergens anders gaan wonen, maar is het dan verschuiving van de problematiek, of is het een oplossing van de problematiek

R: nouja, zo zwart-wit is het natuurlijk niet, de ene keer is het een oplossing, kijk als jij ineens traatje in de Oosterpark woont en je staat daar bekend als de grote sterke man die het allemaal voor het zeggen heeft want die woont er het langst van iedereen in de straat en die is een beetje

de sheriff of wat dan ook, en in een andere wijk is die een nobody en manifesteert die zich heel anders, snap je?

S: ja...

R: dus dat verschilt. Kijk iemand die aan drugsverslaafd is en ehm aanloop heeft van een hoop mensen en een hoop gedonder en weet ik veel, de kans bestaat dat als je die ergens anders heen verhuist dat de club mee verhuist en de overlast daar verder gaat. Daar zijn wel hulpprogramma's voor maar garanties heb je niet wat dat betreft.

S: Maar het helpt dan, want het wordt wel gedaan, het blijft iets wat gedaan wordt, ook door de overheid, dus het zou wel helpen? Enigszins, ja helpen of verlichten he, kijk je kan ook op den duur denken van he die mensen die al zolang gedonder in die portiek van die bewoner, die moet hier gewoon maar even weg, en dan voordat we een nieuw huurcontract met zo'n persoon gaan afsluiten komt daar een heel verplicht hulpcontract achter die zich dan gaat wonen bij een organisatie, bijvoorbeeld lentis krijgt de woning op naam en die bepaalt zelf wie er inkomt en op het moment dat diegene dan zorgt voor overlast dan moet die eruit. Dus dat soort proefwoonconstructies zijn er dan ook wel he, om te kijken of mensen goed kunnen wonen.

S: Oké, dus op die manier een beetje... Maar verlichten noem je het vooral? Het is niet zozeer het oplossen van.

R: Nee, want iemand die daar woont en verslaafd is en door ons ontruimd wordt, die vindt wel weer een ander plekje, misschien wel bij vrienden of vriendinnen in een woning, dat is ook wel voorgekomen, iemand die ontruimd is uit zijn eigen straat en vervolgens bij hun aan de overkant van de straat bij in trekt, wij kunnen niet zeggen dat mag niet...

S: nee... Ehm, nog even een stapje terug, kunt u uzelf even introduceren?

R: ik ben .... Wijk coördinator in een aantal wijken in de stad, waaronder Vinkhuizen Oosterpark, paddepoel en de Schilderswijk. Ik ben betrokken bij allerlei projecten op het gebied van sloop en nieuwbouw, onderhoud en eh energieverbetering en allerlei leefbaarheidsprojecten en dan met name gericht op communicatie naar bewoners en andere belanghebbenden. Dus ik heb regelmatig contact met groepen bewoners, gisteren hadden we bijvoorbeeld inloop in de oosterparkwijk, omdat we daar een heel gebouw willen gaan verduurzamen, dan zorg ik voor de juiste info en dat mensen uitgenodigd worden voor zon inloop, dat er informatieboekjes zijn en dat mensen goed geïnformeerd worden en dan hopen dat mensen akkoord gaan met het project, om een voorbeeld te nemen.

S: Kunt u Vinkhuizen zuid voor mij omschrijven. Ik heb hier u staan, dus ...

R: Behoorlijk eenzijdige wijk, ehm heel veel sociale huurwoningen nog steeds ondanks dat wij er wel eens wat verkopen, maar dat gaat ook niet zo heel snel meer. Er zit wel een nieuwbouw stuk in dat nieuw is, we hebben de Geraniumstraat helemaal gesloopt en daar zijn 36 nieuwe koopwoningen neergezet, maar nog steeds heel veel sociale huur. Veel gezinswoningen en portiekwoningen, 3 hoog. Ehm veelal dezelfde type bewoning, mensen met wat ik net zei he, lage inkomens, hoge werkeloosheid, dat soort, en ja nouja, de sociale problematiek dat in dat soort buurtjes tegenkomt. Ruzies onderling op pleintjes, lawaai als het mooi weer is bij mensen in de tuin, drankgebruik, misbruik, hoe je het noemen wilt. En op zich wel enigszins gedateerde woningen, eh niet super goed geïsoleerd bijvoorbeeld, maar ook het type bouw zorgt ervoor dat je ook wel wat leef geluiden ervaart. Maar tegelijkertijd ook wel hele gewilde woningen want er is echt een roep om gezinswoningen in de stad, daar zijn ook nieuwe regels voor bedacht dus eh.

S: Wonen mensen er graag?

R: Ehm... De mensen die ik gesproken heb tijdens die huisbezoeken die geven wel aan dat ze, dat ze er wel fijn wonen, ze wonen er wel fijn, het zijn grote huizen, gezinshuizen, mooi tuintje achter, ja dat geldt natuurlijk niet voor iedereen. Maar goed mensen zijn ook vaak niet in staat om te verhuizen, gewoon vanwege geldgebrek of ze kunnen niet overzien hoe ze dat moeten

regelen dus dan blijven ze maar gewoon op hun plek zitten, maar overwegend, wat ik hoor in elk geval tevreden.

S: Oké, ehm, welk beleid hebben jullie precies uitgevoerd met de wijkvernieuwing?

R: Ehm, Een van de uitgangspunten was is dat we een wijk wilden creëren waar voor iedereen, toen eigenlijk al, een plekje was, er waren toen heel veel gezinswoningen, heel veel voormalige bejaardenblokjes, ik weet niet of je die woningen nog kent, een rijtje van vijf beneden vijf boven, die waren wat kleinere blokjes, je ziet ze in paddepoel onder andere.

S: ohja volgens mij staat er nog 1tje

R: niet van ons, maar zou kunnen dat ie verderop ergens staat. En de meeste 3 hoog en zes portieken, die hebben we doormidden gehakt en daar zijn de nieuwbouwstukken tussen gekomen. De gedachte achter die huisjes is ook wel bijzonder. Je gaat wonen in een flatje, dan krijg je een vriendje of vriendinnetje, dan ga je kindjes maken, dan ga je naar een gezinswoning, dan gaan de kinderen het huis uit en schuif je door naar een bejaardenwoning. Nou hoe simplistisch en overzichtelijk is dat...

Allen gelach

R: Nouja goed, op den duur zijn die voormalige bejaardenhuisjes, die voldeden gewoon niet meer aan de eisen van deze tijd, sowieso veel te klein natuurlijk he, een slaapkamertje he, omdat we ervan uitgaan dat als je oud bent en je bent alleen dan heb je maar een kamertje nodig, onzin natuurlijk. Dat was toen een beetje de gedachte denk ik. En ehm we wilden dus zorgen voor meer diversiteit eh, ook wel nieuwe instroom en ook wel mensen in de wijk door laten stromen naar een wat grotere of duurder woning of van huur naar een koopwoning, en die mogelijkheden waren heel beperkt.

S: als ze wilden doorstromen, dan verhuisden ze...

R: Dan moesten ze de wijk uit. En we vonden het ook wel belangrijk om mensen in hun sociale omgeving te laten wonen, zodat je niet min of meer gedwongen ergens anders weer opnieuw moest beginnen omdat je de woning die je graag wilt niet kunt vinden in de wijk. Dus we hebben bij de kalium, aluminium, die portiekwoningen, die 6 portieken warend dus doormidden gezaagd, ruimte gecreëerd, als je hier de diamantlaan hebt en hier de goudlaan, dus daartussen in zijn die blokken gezet, en ehm die waren ook zo weg die woningen, ik moet eerlijk zeggen dat ik niet weet of dat heel veel mensen uit Vinkhuizen waren of dat dat vooral heel veel mensen van van buiten waren, maar daardoor werd die eentonigheid toch wel een beetje, een beetje teniet gedaan he, want ook die bejaardenhuisjes die bij elkaar stonden die gingen weg en die straten met die ellenlange portiekwoningen die waren ook voor een groot deel verdwenen. Er was gewoon te veel van hetzelfde, allemaal in de jaren 60 gebouwd, na de ... de behoefte van de babyboomers, dus er waren heel veel woningen nodig en het moest snel snel, dus de kwaliteit liet ook te wensen over, dus is er gekozen om die woningen af te breken en daar dus nieuwe koopwoningen voor terug te zetten. Met de gedachte van meer diversiteit, verschillende doelgroepen en voor iedereen iets.

S: En wat was vooral, het beoogde resultaat? Wat was het doel van die diversiteit?

R: Nou ik denk zorgen voor een juiste mix en een goeie afspiegeling in die wijk.

S: Afspiegeling van de samenleving?

R: van de samenleving, want als je overal alleen maar sociale huurwoningen hebt staan, dan krijg je natuurlijk een heel eenzijdige type bevolking daar. En het was ook een zorg om het winkelcentrum te upgraden, dat was ook op sterven na dood, dat heeft jarenlang, nou dat je dacht er gebeurt helemaal, voordat een Albert Heijn of een andere grote keten naar de buurt komt moet je ook kunnen aantonen dat er wat koopkracht in zo'n wijk zit, dat hangt een beetje aan elkaar samen. Aan de siersteenlaan voor het winkelcentrum hebben we koopwoningen gebouwd en woningen flink gerenoveerd en voorzien van lift, zodat ouderen dicht bij voorzieningen konden wonen, die woningen waren ook heel snel verkocht trouwens. We hebben tegelijk het winkelcentrum aangepakt, dat heeft Nijestee betaald en daarna weer

afgestoten omdat we het wel belangrijk vonden dat, nouja, je hebt gewoon voorzieningen nodig in een wijk, winkels, scholen, bussen, anders dan gaan mensen daar niet wonen, dus dat is eh, allemaal aangepakt en toen zag je ook langzamerhand dat de boel echt opkrabbelde, want er is een tijd geweest dat Vinkhuizen eigenlijk werd genoemd waar mensen niet wilden wonen, en dan kwamen ze hier en van goh, ik wil verhuizen, maar niet naar Vinkhuizen. Dat zijn vaak al de eerste signalen dat het niet goed gaat met een wijk.

S: maar dat gebeurde nog wel een beetje zei u in het begin, toch?

R: Nouja dat deel met die gezinswoningen dat we zelf zeggen van bepaalde mensen willen we niet, ja dat is zo.

S: was het dan ook niet moeilijk om toen de huizen, om Vinkhuizen aan mensen die ene huis wilden kopen te verkopen? U zei wel dat ze snel verkocht werden.

R: Ze waren zo weg.

S: Dat is dan toch een beetje, als het zo'n reputatie had.

R: ja... Kijk die woningen die hadden we natuurlijk aantrekkelijk geprijsd, dat scheelt, je had veel woning voor relatief weinig geld.

S: in vergelijking met andere delen van de stad.

R: ja, dus dat was een voordeel, er zullen ongetwijfeld mensen uit de directe omgeving hebben gedacht, he leuk kan ik toch in dit stukje van de stad blijven wonen, dus die hebben om die reden misschien een huis gekocht. Kijk we hebben die verkoop zelf niet gedaan, dus ik ken zelf niet de nieuwe instroom daar, maar dat zijn natuurlijk wel mensen met inkomen en met werk, dagbesteding, want je hebt een hypotheek nodig, die krijg je niet zomaar. Dus dat heeft wel gezorgd voor in elk geval een upgrade van het gemiddelde van de wijk. En je had dan nog de mix he, je had de gezinswoningen, sociale huur, en dan had je een stuk, en dan had je weer een stuk sociale huur en dan had je nog een particulier deel waar wat koop in zat, dat zat er toen al en zit er nu nog steeds, volgens mij was dat ook koop, maar dat weet ik niet zeker, het kan ook van een belegger zijn die het deels verkoopt en deels verhuurt. Dan heb je het winkelcentrum, waar ook huur en koop van ons door elkaar zit. Daarboven. Dan heb je de siersteenlaan aan de overkant heb je huur en koop door elkaar, dan heb je gezinswoningen jadestraat huur en koop door elkaar. Dus eigenlijk is er eigenlijk wel een hele goeie mix ontstaan, en ehm in die blokken gezinswoningen heb je ook gewoon huurders en kopers die in hetzelfde blokje wonen.

S: Merken jullie nu dan ook dat er minder van die ruzies zijn, van die problemen die er speelden voordat dit plaatsvond?

R: Nou dan moet ik heel ver teruggaan, en ehm, ik denk dat imago belangrijk is. Ehm, toen ik vroeger, ik heb ook een tijdje in Vinkhuizen gewoond, toen zeiden mijn ouders denk erom, niet naar de Jadesstraat, veels te gevaarlijk. En de boraxstraat. Dat waren straten daar mocht ik niet komen. Nou als je nu kijkt, Boraxstraat dat zijn die gezinswoningen, geschakeld, samengevoegd en in de verkoop gegaan. Het is een fantastisch mooi straatje. Het is niet ons deel dus ik weet niet wat er aan sociale zaken speelt. En de Jadesstraat is eh, voor een groot deel ook verkocht inmiddels. En eh, ja. Dat is af en toe nog eens onrustig met oud en nieuw, dat is ook wel weer een paar jaar geleden. Het fluctueert een beetje.

S: maar over het algemeen?

R: Over het algemeen is het rustiger geworden... Mensen vinden het fijn.

S: dus wat dat betreft heeft het geholpen.

R: mensen zijn blij dat het winkelcentrum weer functioneert, want echt een aantal jaren...

S: een supermarkt en een chinees nog...

R: ja precies, toen ik daar woonde moest ik wel eens pinnen, toen was het nog overdekt en dicht en je moest werkelijk waar, wie het verzonnen heeft weet ik niet, je moest een gang door, links rechts winkels en het was overdekt en helemaal aan het eind in het hoekje had je het pinapparaat. Nouja dat voelt natuurlijk hartstikke onveilig en vervelend en bij de ontwerp van het nieuwe winkelcentrum is ook bedacht om helemaal naar buiten gericht te gaan bouwen, dus

alles zie je aan de buitenkant, het is open het is vriendelijk en ja daar komen ook mensen uit andere wijken naar Vinkhuizen.

S: Ja want de Hunze was er al wel net gebouwd, toen volgens mij voor de wijkvernieuwing? Of nee de Held.

R: De held. Oh dat is een goeie.

S: Ik kan me voorstellen dat dat ook een ...

R: Dat was al wel begonnen in ieder geval. Of het helemaal klaar was weet ik niet. Daar had je helemaal niks ja. Dus die mensen waren ook afhankelijk van het winkelcentrum.

S: De markt werd ook wat groter misschien voor die winkels.

R: Ja. Ja. Dat heeft er ook aan bijgedragen ja. Ja.

S: Wat is de sterkste eigenschap van de buurt.

R: en dan heb je het echt over zuid?

S: ja echt over zuid, ja als het niet lukt over geheel Vinkhuizen anders.

R: Ehm, nou ik over het geheel van Vinkhuizen wel iets zeggen, over het algemeen ziet het er heel fraai uit, er is veel groen, daar worden ook veel onderhoud aan gepleegd he, met zorg aan gewerkt. Ehm, het winkelcentrum, het hart, de wijk heeft echt een hart, het winkelcentrum is echt het hart van de wijk. Mensen zijn weer trots op hun wijk, dat is ook wel jaren anders geweest. Koopprijzen en de stijging van die prijzen, nouja goed dat is ook landelijk en stedelijk, maar dan kun je ook wel zien dat mensen bereid zijn te betalen om in Vinkhuizen te wonen, dat is natuurlijk ook een goed signaal. Er zijn ontzettend veel activiteiten in de wijk, je kunt echt, er zijn 3, 4, 5 buurtpanden, wijkpanden, het vinkhuis, de goudvink, de wende, er zit een grote speeltuin, er zijn voorzieningen als scholen, nou het winkelcentrum hebben we al genoemd, park met een vijver, sportveldjes, de pleintjes zien er goed uit, voldoende speelgelegenheden, dus ik denk de wijk wat dat betreft mooi en goed bijligt. We zijn beperkt aan het verduurzamen,

Vinkhuizen zuid is al een stuk verbeterd, qua leefbaarheid. Ehm, Maar ik vind wel ten opzichte van de rest van de wijk, ziet het er minder mooi uit.

S: En dan vooral?

R: Vooral, wat mij een doorn in het oog is, dat zijn die uitbouwjes, dan hebben mensen aan de achterkant nog een schuurtje en dan hebben ze, nou goed een tuintje zou het behoren te zijn, maar dat wordt heel vaak compleet betegeld en dan hebben ze gewoon een uitbouw gemaakt met spaanplaat of dat soort dingen, dat worden wat groter en er schijnen koelkasten te staan en er kijken mensen televisie, dus zit je eigenlijk gewoon buiten je muren en dat hebben ze zelf aangebouwd, echt vreselijk. Dus dat gaan we wel, daar zijn we wel over aan het nadenken over hoe we dat een beetje kunnen gaan indammen. Ehm, maar goed, de wet voorziet, we kunnen mensen niet alles verbieden, dus dat is lastig, dat willen we ook niet, we willen ook dat mensen hun woning zo maken dat ze er prettig wonen en het gevoel hebben goh dit is mijn woning, maar dat moet wel een beetje een goeie mix in gevonden worden. Sommige hebben het wel keurig gedaan, dan vind ik een uitbouw niet mooi, maar dan ziet het er wel netjes uit. Nou dat stuk van de wijk vind ik het minst aantrekkelijk, ook omdat het gewoon, nou zeker vanaf de metaallaan, tussen metaallaan en zilverlaan allemaal alleen maar die gezinswoningen van ons zijn, dat is ook gewoon saai, met dezelfde pleintjes, dezelfde stempelstructuur.

S: Werkt het, is er een sterke band onderling op die pleintjes tussen de bewoners?

R: Ehm, ik heb tijden gehad dat ik bijna op elke pleintje een bewonerscommissie had, waar ontzettend veel georganiseerd werd. Nouja echt wel een flinke cohesie ontstond. Maar goed dat is vaak ook broos en kan door een incident of door een enkele ruzie ook in een keer weer weg

zijn, want jantje en pietje ruzie hebben, dan kiest de ene voor jantje en de ander voor pietje, dan heb je alweer 2 groeperingen he. Of kindjes krijgen ruzie en daardoor krijgen ouders discussie, dus het is ook vaak nog broos. En dat heeft natuurlijk ook weer te maken denk ik met het type bewoner, he communicatief niet altijd even sterk, en in plaats van dat er wordt gezegd kom joh, we gaan eens om tafel om de zaken op te lossen, is het op een iets andere manier...

S: U omschrijft dat er veel initiatieven, of veel activiteiten worden georganiseerd, veel buurthuizen zijn. Ehm, wordt dat door de bewoners zelf georganiseerd, die ...

R: Ehm er zijn wel veel bewoners betrokken als vrijwilligers bij die buurtpanden, en ook bij die speeltuin zijn ook gewoon bewoners die dienstdraaien en op die middag aanwezig zijn. We hebben zelf een buurtpand waar we bewoners overleggen hebben, waar bewoners ook hun eigen recepties en bijeenkomsten kunnen houden. Je hebt nog een bejaardencentrum waar je gewoon kunt eten als je wilt. Dat heb je bij meerdere buurtpanden, waar je voor weinig geld kan eten. Sjoelen kaarten, al dat soort activiteiten, dat is ruimschoots aanwezig. Kinderboerderijtje, speeltuin had ik al genoemd. Er was een voetbal, nee er zijn vast allemaal voetbalclubs daar aan de achterkant, Gruno en forward zaten daar vroeger. Dat was het vooral denk ik. Dus bewoners zijn.

S: Dus bewoners zijn wel betrokken... Ehm, en hoeveel aandacht is daar vanuit de gemeente daarvoor, is dat? Zijn zij daar heel erg in coördinerend, of, ik weet niet of je daar goed van op de hoogte bent.

R: Ehm, nee vind ik lastig om te zeggen. Weet ik zo niet, ehm. De gemeente heeft natuurlijk wel onder andere de Wende, dat is een buurtpand, dat draait op vrijwilligers, maar of dat dan echt mensen uit de wijk zijn of dat dat vrijwilligers zijn van de ... dat eh, dat weet ik niet, daar ken ik het niet goed genoeg voor. Er wordt wel geprobeerd om als er activiteiten zijn, zeker als we zelf activiteiten organiseren dat dat gedragen wordt door de bewoners. Het heeft niet zoveel zin als ik daar ga staan, 'nou jongens vandaag gaan we ...' Ja zo'n bewoner denk van 'nah, daar heb ik helemaal geen belang bij', dan doet ie dat natuurlijk niet.

S: Nee, u merkt dat dat wel zo, dat dat wel gedragen wordt

R: bij ons wel, we hebben een moestuin achter het buurtpand, daar zijn gewoon 15 vrijwilligers iedere week werkzaam, en die moestuin heb ik niet bedacht, dat hebben zij zelf voorgesteld, wij doen dan een beetje het faciliterende...

S: Dat wel? Dat is wel...

R: Dat is ook wel in sommige situaties moet dat ook wel gewoon, dan moet er een melding, er moet worden uitgezocht hoe het met erfgronden zit, en je moet met bouwgrenzen en binnen het gebied van ons blijven, daar moeten we wat voorwerk voor verrichten. Ze hebben een startkapitaaltje nodig voor het hek en wat andere materialen. Dat moeten ze zelf ook doen. Maar dan zorgen wij ervoor dat er dan geld beschikbaar komt.

S: Maar zonder dat jullie die faciliterende rol zouden spelen, zou er dan iets van de grond ...?

R: Nou dan wordt het in elk geval een stuk moeilijker. Want waar moet zo'n bewoner dan terecht en als die financiële ondersteuning nodig heeft dan moet die fondsen gaan aanschrijven en we proberen het dan altijd wel een beetje samen te doen. Bij zo'n buurtpandje dat beheer ik dan en daar probeer ik mensen zoveel mogelijk vertrouwen te geven, ik ga ervan uit dat jullie dat zelf kunnen doen, maak even samen een plannetje, jij vertelt je idee even, ik vertel wat vanuit Nijestee mogelijk is, en als we daar een goeie weg in vinden dan wordt er begonnen met zoiets. ... En we hebben, ontstenen is natuurlijk ook een heel actueel onderwerp in de stad. WE hebben een paar weken geleden bij een hoogbouwflat gestaan met ik geloof 15 bewoners. En dan stonden we voor de flat en zeiden we goh jongens moet je kijken, je hebt hier een parkeerplaats van 125 bij 65 meter land, het zijn allemaal stenen. Zullen we het een beetje gaan opvrolijken? Dat was dan wel op ons initiatief, maar wij gaan dan daar staan en wachten af of er bewoners komen, als er niemand naar beneden komt of niemand wil erover praten, dan is er geen interesse, dan kunnen we alsnog zelf besluiten om het zelf te doen, maar daar is het vaak

een beetje te duur voor. Maar er kwamen toch aardig wat bewoners naar beneden en toen hebben we mooie plannen gemaakt. Dus zo is het ook een beetje, de ene keer zijn iets meer leidend, vooral als wij er zelf belang bij hebben of als het ingewikkelde materie is, maar wij weten ook dat als je iets wilt bereiken in de buurt, dan moet je dat samen met bewoners doen, en nouja vooral ook luisteren en wat zij belangrijk vinden. Anders dan gebeurt er niks.

S: Het ligt misschien ook wel aan de doelgroep waarmee jullie dan werken, mensen die in aanmerking voor sociale zijn meestal niet de hoogopgeleiden die misschien zelf die capaciteiten hebben om dat wel zo zelf te doen.

R: dat is wel zo ja.

S: dan blijft het wel belangrijk om die faciliterende rol ...

R: ja er is ook de eeuwige discussie bij ons, heel simpel gezegd, laten we die bewoner maar zwenmen en kijken of die eruit komt en zijn plannetjes zelf uitvoeren of geven we hem een handje en gaan wij het vele werk verrichten. En we krijgen heel vaak verzoeken van bewoners, van goh zou je ook... Dan zeggen we goh nou leuk idee, maar eigenlijk is het belangrijk dat je dat met meerdere mensen in je straat doet dus misschien is het goed als je nog even in de straat rondvraagt en kijkt wie er mee willen doen. Ja is goed, nou dan hoor je wel weer van me.

S: en het blijft stil

R: en het blijft stil, terwijl het op zich misschien wel een heel idee is of misschien wel heel goed voor de buurt, nou dan kunnen we er alsnog voor kiezen nou weet je wat, wij sturen wel even het briefje of organiseren een oploopje, maar dat is gewoon afhankelijk van de situatie en wat er precies gewenst is.

S: maar dan merk je wel dat er vaak wordt gekeken naar de organisatie om het op te pakken?

R: Ja of er worden ideeën gedumpt, wij willen wel ...

S: En dan, dat om zelf dan die stap te zetten,

R: Vinden ze moeilijk. Goh dan zou je eigenlijk bij de burens moeten aanbellen om te kijken wat die ervan vinden, nou daar heb ik geen contact mee, of goh aanbellen, kun je niet even een briefje sturen, dat is toch veel makkelijker, ja voor jou wel. Die acties zijn er natuurlijk op gericht dat mensen elkaar spreken, en daarom stimuleren wij mensen ook, van goh vraag even na. Natuurlijk kun je iets moois in je buurtje krijgen, maar dat moet niet alleen voor jou zijn, het is dan ook echt voor de straat, dus probeer er nog wat mensen bij te krijgen. En vaak gaat het ook heel goed hoor. Dat is ook heel leuk. Vaak dan is er ook, dan hoor je niks meer. En dat heeft ook wel te maken met, met het type bewoner,

S: omdat die toch in een lage inkomensgroep, lagere opgeleide

R: ja het vaak vaak toch niet kan overzien. Kijk Het begint dan met brieven sturen, taalgebruik, je moet dat gewoon simpel en eenvoudig houden, zodat het voor iedereen begrijpelijk is, niet met vakjargon aankomen of hele ingewikkelde moeilijke zinnen of ellenlange brieven of wat dan ook, dat is niet aan onze doelgroep besteed.

S: dus daar ligt eigenlijk ook een taak dan Bij de verantwoordelijke instanties om dat begrijpbaar te maken.

R: Dat zou het mooiste zijn. Ik krijg wel eens brieven van de gemeente waar ik geen chocola van kan maken, ja het zal wel, ik ben benieuwd wat de anderen daarvan vinden.

S: Als je een inclusieve stad wilt zijn, waar iedereen aan mee kan doen, dan zouden zulke dingen ook voor iedereen...

R: Dan bepaalt de onderkant de kwaliteit. Ik ben sowieso van simpel en eenvoudig en ehh niet te interessant doen en dat soort dingen, dus ik houd het vaak simpel en overzichtelijk. Je kan met mensen prima praten over het inrichten van een parkeerplek of eh een grasveld, he om daar iets leuks mee te doen want dat is iets anders dan dat je vraagt van goh, wat zullen we met het beleid ten aanzien, van nou noem maar eens iets groots hier in de stad, gaan doen. Dan kan zo'n bewoner toch niet overzien.

S: Ja dan kun je op kantoor op die manier erover praten maar naar de buitenwereld toe...

R: Ja...

S: Nouja we hebben het al even gehad over hoe betrokken inwoners bij de buurt zijn, hoe betrokken zijn ze bij de maatschappij in zijn geheel?

R: Ja kijk ik vind het altijd moeilijk om alle bewoners over een kam te scheren en te zeggen van zo zijn ze en zo doen ze, er zijn natuurlijk altijd, altijd verschillen. Eh, wat ik merk bij bewoners die ik regelmatig spreek is dat ze voornamelijk gericht zijn op hun eigen buurtje en wijk, die gaan niet even een weekendje naar Parijs of een weekje naar New York of even lekker hier het centrum in, die hebben hun eigen buurtje, het winkelcentrum, de camping, de voetbalclub, misschien nog de buurtkroeg, de familie en en en ja, ik geloof niet dat je bij hun aan hoeft te komen met de oorlog tussen China en Amerika op economisch gebied, daar zullen zij niet zo mee bezig houden.

S: Politiek überhaupt?

R: politiek überhaupt... Nou ze zullen er wel tussen zitten maar, die indruk heb ik niet, ik heb niet stevige politieke discussies als ik in het buurtpandje ben met de bewoners

S: wel heel erg bij de buurt en de wijk zegt u, gaat het dan wel over beleid dat over de wijk gaat, zijn ze daarin geïnteresseerd?

R: Ehm, nou kijk we hebben leefbaarheidsoverleggen in Vinkhuizen, dat doen we in ons buurtpandje, lekker op de locatie zelf, makkelijk voor mensen, dan hoeven ze niet naar kantoor maar zitten we mooi daar, daar zitten ongeveer 20 mensen per keer aan tafel, dat is hartstikke veel.

S: 20 bewoners?

R: Ja, dat is meer dan wij gewend zijn. Ik informeer hen dan over alles, maar ik wil ook graag van hen weten wat er speelt en leeft in de buurt. Daar zit iemand van de gemeente bij, voor het groen, voor de openbare ruimte, eh voor de veiligheid, de politie zit er vaak...

S: Ik sprak [REDACTED]

R: [REDACTED]! Ja.

S: Die zei al dat hij er ook wel eens was

R: ja, en zo voedt je mekaar, je krijgt te horen wat er speelt in de buurt en wij informeren mensen over waar wij mee bezig zijn, maar dat gaat niet over het financiële beleid van Nijestee voor de komende jaren, maar dat is onderhoud, we gaan daar schilderen en we zijn van plan daar iets met zonnepanelen te gaan doen en we hebben een plannetje om bij de ommelanden flat iets leuks met planten te gaan doen in het kader van de ontstening van de stad, vind je dat ook leuk? Nou zorg dan dat je wat bewoners bij elkaar krijgt, dan gaan we kijken wat we bij jullie kunnen doen, dat is een beetje het niveau.

S: Ja... WOV daar heb ik ook een interview mee gehad, en die vond, dat het was behoorlijk doodgebloed, dat Wijkoverleg en dat is nu wel meer leven zit erin als ik het goed begrepen heb, maar die merkte wel dat er niet heel veel interesse was vanuit de buurt. Want de voormalige ACM-locatie was het volgens mij, dat daar dan een inloopavond over was en dat daar bijna niemand op komt dagen bijvoorbeeld.

R: Kijk wat volgens mij al jarenlang een grote denkfout is bij de gemeente, dat heb ik ook heel vaak, nou met verschillende mensen veel over gehad, mensen zijn best betrokken, maar kijk naar jezelf, als jij in een buurtje woont, dan vind je het leuk om te weten en te horen en mee te praten over wat daar gebeurt, maar als jij in Vinkhuizen woont, in het zuiden, en in het noorden van de wijk gaat iets gebeuren, dan zou jij toch verder een piet zijn? En dat is een beetje het Wijkoverleg Vinkhuizen he dat is over de hele wijk, dat is hartstikke groot, maar hoe vaak komt het nou voor dat jou dat raakt omdat er in jouw buurtje iets gaat gebeuren, het is gewoon niet zo groot. Dat is veel te veel te groot en onoverzichtelijk.

S: het schaalniveau is dan niet geschikt?

R: nee... Het eerste wat wij hebben gedaan toen we begonnen met wijkvernieuwing in Vinkhuizen is de wijk indelen in buurtjes, mensen voelen zich verbonden van buurtjes, we hadden buurt 4,5,6, dus in plaats van 1 grote wijk hadden we al 3 buurten. Dat werkt veel beter.

S: Ja... Dus, in de toekomst zou de gemeente eigenlijk misschien op een kleinere schaalniveau voor...

R: nouja, kijk ze zijn gewoon ingedeeld in wijken, en zo werken zij. En eh ik kan me ook voorstellen dat ze dat doen, want ik vraag me af wanneer je in alle buurtjes moet gaan zitten, dat is natuurlijk ook geen doen, dat is zoveel en zo groot, dat is ook lastig, maar mijn ervaring is dat als jij mensen betreft bij iets dat in de directe omgeving gebeurt of gaat gebeuren, dat de interesse om ook mee te doen en er iets van te vinden veel groter is. Dat snap ik ook wel. Nouja beeld het jezelf maar in, dat zul je zelf ook hebben denk ik. En dat is lastig. En dat blijft ook lastig. En het WOV, nouja goed ik ken de ontwikkelingen daar, volgens mij is het ook gewoon, is de is het bestuur, de club mensen is vaak groter dan het aantal aanwezigen in de zaal bij een bijeenkomst, en dat vind ik voor die mensen hartstikke sneu, want die doen hartstikke hard hun best en die doen alle moeite ervoor om mensen te krijgen, maar, ja, je moet naar mensen toe, mensen willen niet meer dat ze naar een zaaltje toe moeten hobbelen op een woensdagavond van 8-10 weet ik veel.

S: en met het doel dat de overheid heeft gesteld als participatiesamenleving

R: ja participatie is ook gewoon in jouw straatje iets doen he, dat kan ook zijn dat je het hondje van de burens uitlaat of een beetje een overgebleven prakje naar je buurman van 82 op 3 hoog brengt. Dat kan van alles zijn, je moet niet alleen in je huis blijven en je gordijnen dichtdoen en helemaal verpieteren, die mensen heb je ook, dat is gewoon, ja actief meedoen, vrijwilligerswerk bij een sportclub of fietsen in de buurt of met mekaar gaan eten in de buurt, restaurantje of in de stad of wat dan ook. Participatie is, vind ik niet alleen maar papier prikken in het park om de boel netjes te houden, het moet ook niet een verkapte bezuinigingsactie.

S: Zo kun je ook bekritisieren ja... Ehm, nouja plaatsingsbeleid hebben we het ook al over gehad, ehm...

R: Nou ja, kijk, ehm, normaal gesproken komt iedere woning, wordt leeg gemeld, zetten wij op woningnet, kan iedereen zien dat die woning beschikbaar is en kan iedereen erop reageren. In uitzonderlijke situaties of probleemgebieden of adressen waar al langere tijd overlast is geweest en waar wij gewoon zeker willen weten dat er een goede huurder in komt, gaan wij intakegesprekken houden omdat wij vinden dat we het niet kunnen maken dat iemand die 3 jaar overlast heeft gehad nu weer een nieuwe bewoner boven of naast zich krijgt die ook weer voor overlast gaat zorgen

S: waarbij de kans groot is dat.

R: precies, je weet het nooit zeker. Door goed te scannen en de gesprekken aan te gaan proberen een goeie kandidaat te vinden, dat zijn wel uitzonderingen,

S: dus over het algemeen is het vrij wie daarin komt?

R: Ja, de afspraak met stad is alles op woningnet, iedereen mag daar op reageren, alleen in uitzonderlijke gevallen kun je iemand weigeren.

S: ehm, wat vindt u er eigenlijk van, dat gemengde wijken, dat bewust koopwoningen neerzetten tussen de sociale huur, sociale huur verkopen...

R: Daar noem je twee verschillende dingen he, ik vind het... op zich heel goed dat je eh de wijk mengt, koopwoningen, huurwoningen, dat is denk ik ook belangrijk voor een school. Als je een school hebt met alleen maar mensen uit Vinkhuizen zuid, dan krijg je daar ook weer een hele eh, eentonige samenstelling, en ik denk dat het heel goed is dat mensen die nouja, ook een beetje van mekaar kunnen leren, bepaalde milieus, dat als je ergens gewend bent dat papa en mama aan het werk zijn, dat anderen dat ook kunnen zien, dat dat eigenlijk ook voorkomt dat mensen s ochtenden de deur uitgaan omdat ze naar het kantoor en niet de hele dag thuis zijn,

want als je alleen maar van dat soort voorbeelden om je heen ziet, dan ben je eigenlijk al de volgende generatie aan het kweken.

S: Zou dat zo'n sterke rol daarin spelen?

R: Ja ik denk het wel. Er is vaak gezegd dat eh kindjes die wat beter zijn in de klas weinig last hebben van iemand die minder goed is, maar dat iemand die wat minder goed is en wat minder makkelijk meekomt zich heel goed kan optrekken aan iemand die wat sneller leert. Dus daar is nog wel wat winst te behalen. En ik vind het goed ook voor het beeld, gewoon voor het aangezicht dat je niet alleen maar de sociale gezinswoningen hebt, maar dat je ook gewoon een aantal, wat andere woningen voor de diverse beeld ook, voor de aantrekkelijkheid. En je hoeft echt niet, en dat, goed, dat vergelijk ik ook altijd mijn eigen vriendenkring, ik zoek de mensen op en ga met mensen om waar ik iets mee heb. En over het algemeen zijn dat mensen die een beetje in jouw straatje passen, een beetje hetzelfde zijn als jij. Je mag best zeggen dat iemand die laagopgeleid is en weinig geld heeft eh, anders leeft en anders is en anders in de wereld staat dan iemand die eh, werk heeft een hoger inkomen, een hypotheek, weet ik veel. Dat is niet altijd leuk misschien om te constateren, die mensen zijn anders. Dus dat je die niet met elkaar krijgt om koffie te drinken, dat snap ik wel, en dat vind ik ook helemaal niet zo erg, zo lang je elkaar maar wel kan pruimen in de buurt, oh die die is verslaaf of oh daar heb je die rijke stinkerd, je moet elkaar ook wel gewoon kunnen pruimen in de buurt.

S: Dus als ik het goed begrijp, is het niet zozeer misschien die interactie tussen de volwassen die dan in die buurt komen wonen, wat dan vooral in 2000 en daarvoor in de literatuur of in de academische wereld in ieder geval het argument was om dan die wijk te mengen, dan komen die lagere-inkomensgroepen in contact met mensen in hogere inkomensgroepen, kunnen meer, netwerk wordt groter, maar het is vooral de jeugd, dat het voor de jeugd meer kansen biedt.

R: Nee nouja, kijk ik zou niet zeggen dat van, de verschillende groepen niemand mengt, ik bedoel dat dat weet ik niet, er zullen best tussen zitten, maar als ik het op mezelf betrek, als ik dus in mijn vriendenkring kijk, dat zijn allemaal een beetje mensen, eh uit mijn hokje zeg maar.

S: Dat is ook wel met onderzoek wel aangetoond.

R: Ja, dus wat dat betreft, maar dat je mekaar dan misschien ziet bij de voetbalclub in eh hetzelfde buurtje, dat je elkaar op het schoolplein ziet, dat zijn ook contact momenten natuurlijk, dat je elkaar in de winkels tegenkomt en gewoon in de buurt ziet, dat zal misschien ook wel een bepaalde werking hebben, maar ik kan me voorstellen dat als je zorgt dat je eh, in zo'n wijk een school hebt waar iedereen uit die wijk naar school gaat, dat dat ook een hele versterkende werking kan hebben. We zijn nou bezig in de Oosterpark hier, en daar was de bedoeling om de school hier op hetzelfde moment open te laten gaan als de school daar bij het student hotel

S: Ja?

R: Het boterdiep. Ook omdat ze graag willen dat mensen hier uit de wijk naar deze school gaan om het vele fietsen te beperken, maar ook om mensen uit dezelfde wijk op dezelfde school te hebben en mekaar daar te laten ontmoeten met mekaar. School is natuurlijk wat dat betreft een enorm bindingsmiddel in de wijk, nou goed er zijn wat vertragingen dus ik vraag mij af of dat gaat lukken maar goed daar wordt nu ook over gedacht, over de functie van een school.

S: Ja... Ja een school is natuurlijk wel, vooral op de basisschool komt iedereen bij elkaar, op de middelbare onderwijs is natuurlijk al wel veel meer gescheiden, daar kun je ook kritiek op hebben op zich.

R: ja dus wat dat betreft, kijk toen mijn dochter naar de lagere school ging hebben wij ook gevraagd van goh hoe zit het met de afspiegeling hier, ik woon in het zuiden van de stad, dat is over het algemeen toch aardig opgeleid, koopwoning, een stationcar, kindjes eh, he, het betere van, van het leven zeg maar, dus ik vroeg ook in wat voor klas komt ze terecht hier? Maar ja, en als ik dat nu zie dan is het over het algemeen toch veel van hetzelfde. En wij vinden het belangrijk dat ze gewoon, naja, met allerlei soorten kindjes contact maakt, en leert kennen.

S: in aanraking komt

R: dat is de maatschappij.

S: is er nog een bepaalde manier waarmee de gemeente kijkt, of Vinkhuizen behandelt?

R: Dat zijn eigenlijk vragen die moet je aan gemeente stellen natuurlijk ehm,

S: Nouja misschien juist omdat jullie van een afstandje, jullie hebben zowel te maken met ...

R: nou kijk wat het lastige is, als je het hebt over de wijk Vinkhuizen, de gemeente kijkt natuurlijk naar de wijk Vinkhuizen, wij kijken naar de gebieden waar wij onze woningen hebben in Vinkhuizen. Dat is ongeveer, nou wat zal het zijn, een derde? Ehm, ik heb natuurlijk contact met mensen van de gemeente en we weten al jarenlang dat Vinkhuizen zuid problemen kent en dat die problemen bekend zijn. Ik denk ook dat het een van de nieuwe aandacht wijken gaat worden in de stad, dat dat begrip ken je he, dat bepaalde wijken in de stad aangemerkt zijn als zijnde, van die gaan we wat extra's doen, want hier is het gemiddelde toch wat lager dan, of we maken ons zorgen over iets.

S: Net als Selwerd toch?

R: Valt selwerd daaronder? Ik dacht

S: ik dacht van wel ... of ik haal er door elkaar.

R: nee ik dacht van niet, Indische buurt, de hoogte

S: Ja dat zou kunnen, de hoogte hebben jullie ook veel, oh nee dat is de huismeesters.

R: nee niks. Het zou zomaar kunnen dat dat uitgebreid wordt en dan komt Vinkhuizen daarop zich wel voor in aanmerking.

S: maar is er een bepaald stigma?

R: Ik denk dat eh, dat blijkt ook uit uit de visies van de afgelopen jaren, de wijk is van een diep dal geklommen, is mooi en goed verbeterd, heeft een hoop positieve dingen, maar we merken nu dat het weer een beetje aan het terugzakken is. Dus vandaar de alertheid voor de wijk.

S: Oké, het is aan het terugzakken?

R: Ja... Als je naar de leefbaarheidsmonitor kijkt, ze scoren wat slechter, wat ik vaak hoor is het groen onderhoud he, nou goed dat lag jarenlang op een heel hoog niveau. De gemeente heeft bezuinigd in de openbare ruimte dus er is meer groen bij de stoepranden, meer eh, meer onkruid, dat soort, dat geeft ook vrij snel dat er dan een onguur of een minder prettig beeld. Dat horen we vaak van bewoners. Daar de bepaalde studentenbewoning, in het noorden, de briljantstraat, nou echt volgens mij echt een compleet plein, het zijn studentenhuizen, daar is ook wel wat gedoe om. Misschien ken je de boomhut van de turkooistraat wel, dat is ook zoiets, hot item, daar hebben mensen in een boom een soort van ja, hut of zuipkeet gebouwd, dat is, dat levert veel overlast op. Dus de leefbaarheidsmonitor geeft aan het gaat niet meer zo, omhoog als de afgelopen jaren, maar het is wat gestagneerd en lichte daling. Dus alle reden om erbij te zijn en te blijven.

S: Nou, heel veel geleerd, ehm, is er nog iets wat ik had moeten vragen wat ik ben vergeten volgens u?

R: Nou of er nog ingrijpende plannen voor de komende jaren gepland staan vanuit de coöperatie.

S: En zijn die er?

R: nou wat ik net zei ..... **Gecensureerd wegens interne informatie.**

R: nouja verder als ik ons deel van de wijk bekijk en zie wat er allemaal aan koop is en huur en koop door elkaar, kijk een blok gezinswoningen waar de huur en koop door elkaar zitten kun je ook niet slopen he, dan moet je kopers uitkopen, dus dat, die kans is heel erg klein. Er staan hoogbouw flats maar die voldoen ook nog steeds, dus daar zal ook niet veel mee gebeuren denk ik, niet dat wij op korte termijn allerlei sloopplannen hebben, of er moet nog ergens een stukje groen zijn waarop gebouwd mag worden, dat we dan wel iets nieuwbouw gaan doen, maar volgens mij is dat bij ons in elk geval niet het geval, we gaan.

S: is er nog groen?

R: nou we zijn bezig, we gaan nu naar het reitdiep, Vinkhuizen de held daarachter is het reitdiep, daar hebben wij nu ook een stukje grond, daar gaan wij 18 gezinswoningen bouwen.

S: tussen die flats die daar staan aan de noordkant van Vinkhuizen en het winkelcentrum daar of nog verder nog?

R: nee nog verder, aan de andere kant van de ringweg. En in meerstad hebben we volgens mij wat grond en we zijn bezig om op de suikerunie wat grond te krijgen, we proberen natuurlijk wel nieuwe locaties te vinden in de stad, omdat we wel willen blijven groeien, en ook het liefst in de stad willen blijven met onze woningen, maar wij gaan niet in Vinkhuizen op korte termijn woningen slopen en daar dan nieuwe woningen neerzetten. Dus dan moet het echt zijn dat we grond kunnen krijgen waar we nog iets mee kunnen.

S: Ja want wat ik van, wat Eef in ieder geval zei, dat er toch wel weinig groen is in de buurt. Dat dat bij het Westpark, daar was groen afgesnoept om die nieuwbouw neer te zetten?

R: Ja... goh dat is ook maar net wat je, als ik kijk we hebben langs de ringweg aan de west of aan de oostkant, daar hebben wij die hoge flats staan, daar zit allemaal nog groen achter, met vijvers en en bomen en volgens mij hele stukken ehm .... Hoe noem je dat? ... Nou in elk geval waardevol groen, we hebben dat plein bij de radiumstraat waar heel veel speeltoestellen staan maar waar omheen ook allemaal groen zit, je hebt aan de zuidkant bij de voetbalvelden heb je nog heel veel groen, je hebt de diamantpark, je hebt ....prak je hebt westpark, aan de achterkant heb je daar die moestuintjes bij de flats.

S: Het roegebos

R: Het roegebos

S: Dus vergeleken met andere wijken

Niet slecht bedeed, is mijn gevoel

S: ligt ook heel erg aan referentiekader

R: ja aan de persoon, zou wel meer kunnen natuurlijk, maar dat proberen we ook, ontstenen, meer gras, in plaats van dichte tegels, stoepen waar toch niks mee gebeurt of waar iemand loopt of verder geen functie heeft, hup eruit, groen erin, dus dat soort dingen doen we ook.

S: is er nog iets waar u op terug wilt komen, of wilt aanvullen wat besproken is?

R: neehoor. Ik zou het fijn vinden als je het voor jezelf houdt en als je het verwerkt hebt dat je het gewoon, nouja.

S: het hele gesprek? Wat ik opneem... Ik zal hem nu stopzetten...

We hebben besproken dat de plannen worden onthouden uit dit transcript en de verdere verwerking. Een stuk daarvan is zwart gearceerd en het andere stuk is uit het transcript weggelaten. Meneer vond het niet erg om met naam en toenaam in het onderzoek te komen en had na het doorspreken ook geen bezwaar tegen eventuele publicaties, zolang de confidentiële delen van het gesprek onthouden werden.

End of the interview

Transcript interview with WIJ-Vinkhuizen

S: Goed, ehm, kunt u uzelf even kort introduceren?

R: ja, ik [REDACTED] en ik werk voor wij Vinkhuizen, wat ik doe, ik ben opbouwwerker in deze wijk en als opbouwwerker ondersteun ik vooral groepen bewoners, voor de leefbaarheid dus niet echt individuele hulpverlening, dat is ook niet mijn achtergrond qua opleiding. En ondersteun groepen bewoners op leefbaarheid en leefbaarheid is natuurlijk super breed, een containerbegrip maar dan moet je denken aan overlast, verkeer maar ook participatie, als bewoners zich willen inzetten in de wijk, waar kunnen ze dan terecht, welke ondersteuning hebben ze nodig maar ook ondersteuning van buurthuizen, Wijkoverleg, het wov waar je al geweest bent en dat doe ik vooral samen met bewoners maar ook samen met de gemeente, de politie, de woningbouwcoöperatie, eigenlijk alle instellingen die iets zouden kunnen doen aan de leefbaarheid in de wijk, daar heb ik contact mee. Dan ook het verbinden tussen die verschillende partijen, dat is vooral mijn taak. En als je, er is wel een beetje de verschuiving van mijn werk, want ik werk in deze wijk ongeveer 10 jaar, en voorheen werkte ik voordat het wij-teams waren ook al in deze wijk en dan was het vooral gericht op ondersteuning van bewonersgroepen, accommodaties, vooral kijken naar wat er goed ging en dat versterken, alleen er is de laatste jaren en dat vind ik ook wel mooi, steeds meer een link gekomen tussen hulpverlening en mijn werk, en het idee daar achter is, en daar sta ik ook wel heel erg achter, is dat, kijk deze wijk, ehm, nouja kent kent veel plekken waar het goed gaat, veel initiatief nemende bewoners, veel krachtige bewoners die veel kunnen, veel accommodaties veel mogelijkheden, maar daarnaast is er natuurlijk ook best veel sociale problematiek, dus veel hulpvraag, de kunst is vooral om die aan elkaar te verbinden. Dus hoe kunnen nou die individuele bewoners die hulpvraag hebben, hoe kunnen nou die bewoners initiatieven of die buurthuizen of wijkaccommodatie of wat dan ook deels ondersteunend zijn aan die hulpvraag. Dat is ook wel, dat zie ik voor mezelf ook wel als nieuwe opdracht, mijn werk.

S: sinds dat? Sinds dat de wet WOV?

R: Nou sinds de wij-teams is dat wel meer een werkwijze geworden en opzich hadden we dat idee natuurlijk al eerder al wel, dat we de wijk willen versterken door hun eigen kracht, maar doordat je nu wij-team bent heb je veel meer zicht op wat zijn nou die individuele hulpvragen. Omdat je veel meer samen werkt met collega-hulpverleners, en eerder was het nog wel, je hebt een organisatie die is voor hulpverlening, je hebt een organisatie die is voor het opbouwwerk, je hebt een organisatie die is voor jeugdwerk, dus dat was veel meer verkokert, dus het is nu veel meer, nouja, gezamenlijk, ja. Ja.

S: en er zijn veel initiatieven?

R: ja, kijk de wijk, dat typeert Vinkhuizen heel erg vind ik, aan de een kant heb je best wel een hoge mate van sociale problematiek, als je er echt een beetje erboven stijgt zou je kunnen zeggen dat armoede, opvoeding en jeugd, en ouderen en eenzaamheid, dat zijn eigenlijk op drie hoofdthema's de grote dingen die spelen in een wijk. Maar daarnaast heb je inderdaad ontzettend veel bewoners initiatieven, je hebt ontzettend veel accommodaties, je hebt sportverenigingen, je hebt heel veel instellingen die in de wijk zitten zoals een cosis, een il marine? ? Als je misschien op onderzoek gaat naar zo'n sociale kaart dan ontdek je ze allemaal wel, dus ehm, dat vind ik opvallend aan deze wijk, dus aan de ene kant de mate van sociale problematiek, die is best wel hoog, maar aan de andere kant de hoge participatiegraad van bewoners, die zich vaak voor hun eigen omgeving, dan kun je denken voor hun eigen pleintje of voor hun eigen straat of hun eigen speeltuin inzetten. En het leuke is ook wel dat heel veel mensen die zich inzetten voor hun wijk, dat zijn niet per definitie de mensen waar het echt super goed mee gaat, dat zijn ook wel bewoners die ook wel te kampen hebben met de sociale problematiek die ik eerder schetste. Die te maken hebben met armoede of met wat voor dingen dan ook, dus het is dus niet heel erg duidelijk de scheiding van, dit zijn de mensen die eigenlijk niks kunnen en dit zijn de mensen, daar zit echt wel overlap in.

S: dat zit door elkaar heen?

R: ja. Ja. Ja. Dus dat is, dat is eigenlijk ook als je een beetje van een afstand, in ieder geval van mijn beeld uitzoomt van de wijk dan zie je dat.

S: oké, en die initiatieven, zijn die dan, beginnen de bewoners daar zelf mee, zetten ze die zelf op?

R: Verschilt, soms wel, dat is wel het mooiste, dat is wat je wilt he, dat bewoners bij ons komen met het idee en zeggen hee [REDACTED] ik wil graag, ik noem wat, een straatspeeldag in mijn straat of ik wil graag een plek voor de jeugd omdat die nu overlast veroorzaakt en we willen als bewoners of als ouders daar wat voor doen, dat gebeurt, zeker, maar op sommige plekken weten we ook, dat er eigenlijk dingen zouden moeten veranderen en dat bewoners daar, als je het duurzaam wilt oppakken en ook wil neerzetten, de rol die zij zouden moeten krijgen, daar gaan wij ook actief stimuleren, en aanbellen en op straat in gesprek en zeggen van nou we zien dit, we horen dit, we horen signalen van meldpunt overlast van andere bewoners, van politie, zouden jullie zelf mee willen denken en mee willen doen om een oplossing te vinden

S: dus dan hebben jullie wel een actieve benadering naar de bewoners?

R: ja soms, zeker ja, in sommige gevallen hebben we dat heel erg. Ja.

S: Maar ook gevallen dat jullie...

R: er zijn ook gevallen waarin bewoners naar ons toe komen en die zeggen we hebben al een kant en klaar idee en we weten niet hoe we verder moeten gaan, help ons alsjeblieft, dus dat verschilt heel erg per plek, per bewonersgroep.

S: Dan hebben jullie een beetje een faciliterende rol?

R: ja, ja kijk dat is altijd de afweging die je natuurlijk maakt he, van wat wordt onze rol? En onze rol is zo veel mogelijk het zelfredzaam maken van de bewoners, dus elke keer als er iemand langskomt, of als er een groep aan de bel trekt, dan maken we de inschatting van ja, wat kunnen ze zelf, en welke handvatten kunnen wij ze bieden om het ook zo veel mogelijk zelf op te pakken en wat moeten wij wel doen om te zorgen dat het ook gebeurt zeg maar, maar bij voorkeur laten we zoveel bij de bewoners, bij de buurt zelf en zijn wij faciliterend. Ja. Maar soms dus ook stimulerend.

S: dus beide rollen?

R: ja, zeker. Ja.

S: oké. Ehm, wat zou u de sterkste eigenschap van de buurt noemen.

R: nou de sterkste eigenschap, ik denk dat ik dat al genoemd heb, dat Vinkhuizen en dat valt echt wel op, een hoge participatiegraad heeft van bewoners.

S: ten opzichte van andere?

R: dat, nouja, dat idee heb ik zelf altijd, maar dat komt natuurlijk ook doordat je zelf natuurlijk in de wijk zit he, maar ik praat natuurlijk ook wel veel met de gemeente en ik, eerlijk gezegd denk ik dat als ik het vergelijk met een Paddepoel, met een selwerd, met een Hoogkerk denk ik wel dat we daar inderdaad goed op scoren, en dat is heel erg uiteenlopend he, van 2 bewoners die graag een voetbaltoernooitje willen organiseren in zomer tot ehm, een straat die nieuwe speeltoestellen wil voor hun buurt of wat dan ook, dus het is wel echt van klein naar groot, maar dat alles bij elkaar, maakt vind ik, dat wij ervaren dat er veel mensen zijn die zich willen inzetten. Wat wel opvalt, kijk Vinkhuizen is natuurlijk een hele grote wijk, meer dan 10000 inwoners, je hebt Vinkhuizen zuid en je hebt Vinkhuizen noord, nou daar zit toch al wel een behoorlijke tweedeling, Vinkhuizen noord is toch al heel anders dan zuid.

S: waarin zit dat verschil?

R: Nou Vinkhuizen zuid bestaat voornamelijk uit sociale woningbouw, sociale corporatie bezit, wat maakt dat daar ook, nouja daar daar woont een andere bewonerssamenstelling omdat in noord veel meer koop is, en in noord heb je dus ook andere bewonerssamenstelling, daardoor ook andere problematiek of andere kansen. Vinkhuizen noord heeft bijvoorbeeld heel veel studenten, dat komt doordat veel huizen zijn opgekocht he door mensen toentertijd die, nou het is natuurlijk mooi dat je een huis kan kopen en daar ontrekkingsvergunning voor aanvraagt,

een vergunning om kamers te verhuren, waardoor zo'n wildgroei is ontstaan van studentenwoningen en Vinkhuizen zuid, nou daar woning veel meer multi-problem gezinnen, dus echt veel gezinnen, veel kinderen, maar veel armoede, veel werkeloosheid, veel opvoedingsvragen/problematiek, veel overlast, dus daar zit echt wel verschil tussen.

S: maar hoe lang, je werkt hier 10 jaar bij wij Vinkhuizen

R: nou 10 jaar in Vinkhuizen, wij bestaat nu 2 jaar, en daarvoor werkte ik, ik ben begonnen via de organisatie stuw, dat is een kleine organisatie, welzijnsorganisatie, daar werkten alleen maar opbouwwerkers en vrijwilligers coördinatoren en daarna werden we de mwd, en de mwd was een grote speler in de stad met ook vooral hulpverlening en toen kwam mwd en de stuw dus samen en daar ontstaat dan een beetje de mix tussen welzijn en hulpverlening en hoe kunnen we dat versterken zeg maar en dat vloeide voort uit het wij-team zeg maar.

S: maar is die sociale problematiek, is dat afgenomen of is dat toegenomen is de laatste 10 jaar, of is het gelijk gebleven.

R: kijk, eh, wij kijken ook heel erg op straatniveau, en als je kijkt naar Vinkhuizen zuid waar er 10 jaar geleden echt een aantal straten eruit sprongen waar echt ontzettend veel overlast was.

S: voorbeeld?

R: ehm, voorbeeld van een straat of een voorbeeld van?

S: van een straat

R: ja, kijk qua onderzoek is het niet handig om de straatnamen erin, want dat is qua privacy natuurlijk niet zo handig, maar...

S: ja, want de jadestraat die kwam bij mij heel erg naar voren in andere gesprekken

R: ja bij de jadestraat is het eigenlijk een straat die nu heel erg opkomt met bepaalde problematiek, ja goed ik kan wat noemen, maar dan moet je kijken hoe zorgvuldig je dat gaat benoemen in je verslag. Maar de zilverlaan en de zandsteenlaan waren 10 jaar geleden echt straten, dat is Vinkhuizen zuid, 2 hele grote straten vergelijkbaar met de jadestraat, wat heel problematisch was, waar bewoners zich onveilig voelden, waar heel veel aan de hand was, de politie kwam daar veel, veel criminaliteit, bewoners die eigenlijk niet meer te motiveren waren om zich in te zetten voor hun eigen buurt omdat de overlast tot hier zat, en als de overlast tot hier zit en je komt in een buurt en je zegt jongens wat zouden jullie zelf kunnen doen, dan ontstaat er een soort van Calimero effect, en dan zeggen bewoners van ja het heeft totaal geen zin om iets in te zetten, want het heeft toch geen zin. En daar hebben we de afgelopen, nouja de eerste 5/6 jaar dat ik hier zat juist in die straten, ook samen met de woningcorporatie, politie ontzettend veel in geïnvesteerd en dat zijn straten die nu de afgelopen 234 jaar relatief rustig zijn, dus waar je echt wel verschil ziet in ieder geval wel beleving van bewoners in hun straat.

S: zijn er dan ook bewoners uitgeplaatst bijvoorbeeld? Of is het wel dezelfde groep bewoners en gedragen ze zich anders?

R: nou bewoners uitgeplaatst, dat is heel moeilijk, maar er zijn wel bewust bewoners niet in geplaatst, en dat is natuurlijk een andere benadering, en dat is vooral met Nijestee, die constructie is toen bedacht, dat we heel goed gingen kijken, kan deze straat dit nog wel aan, en moeten we niet veel beter screenen van tevoren dat als er iemand op een huis reageert, of dat wel goed is voor de wijk. Maar niet alleen goed voor de wijk, maar ook goed of slecht voor dat gezin dat daar komt, want je moet natuurlijk ook een eerlijke kans krijgen als je in z'n straat komt. Dus het is niet alleen maar geredeneerd vanuit die straat zeg maar maar ook diegene die je daar plaatst. En dat heeft wel effect gehad, dat weet ik zeker, want je kan natuurlijk heel erg op het sociale zitten, met de buurt met elkaar in gesprek, maar als je daar maar continu nieuwe mensen instopt die, die betrokken of niet eerder betrokken waren bij dat proces, ja dan is het eigenlijk een beetje dweilen met de kraan open. Ja. Ja. Dus zeker die 2 straten, zilverlaan en zandsteenlaan, zien wij nou vergeleken met 10 jaar geleden, dus de laatste 3, 4 jaar dat het qua aantal meldingen achteruitgaat, ook de beleving van bewoners, want we zijn natuurlijk nog steeds veel in gesprek, dat bewoners, dat is natuurlijk het belangrijkste, dat is belangrijker dan

de cijfers, dat bewoners zich prettiger voelen, dus leefbaarheid positiever ervaren dan 10 jaar geleden.

S: zijn daar ook fysieke ingrepen gedaan?

R: ehm ja zeker, en dat geldt eigenlijk wel voor heel Vinkhuizen, en dat heb je waarschijnlijk van [REDACTED] ook wel gehoord, is dat wij ...-akkoord hadden, dat is een potje met geld vanuit de gemeente en vanuit de woningcorporaties en dat was veel, uit mijn hoofd was dat iets van 10 miljoen voor de hele stad en een gedeelte dan ook voor Vinkhuizen en dan bijvoorbeeld een miljoen euro voor 4 jaar en vanuit dat budget zijn ontzettend veel fysieke ingrepen geweest in overleg met de bewoners. Dan moet je vooral denken aan speelplekken, parkjes, dat soort dingen. Die zijn vooral ingericht samen met bewoners, en hoe dat dan gebeurd he, dat wij bijvoorbeeld dop straat zijn, wij zijn in gesprek en dat we horen van nou hier op het plein wordt alleen maar gedeald dus dan hebben we overlast, er speelt eigenlijk nooit een kind, dat wij dan met de buurt, met de straat in gesprek gaan en vragen oké, dit is de situatie, hoe zouden we deze situatie kunnen veranderen? En hoe zou dat dan volgens jullie er anders uit moeten zien. Dat leidt bijvoorbeeld tot de herinrichting van een plein, andere speeltoestellen in overleg met de ouders, met de kinderen, gezamenlijke afspraken maken he, wanneer mag je er spelen, wat zijn de gedragsregels, dat soort dingen, dus dat is een combinatie van en fysieke ingrepen maar vooral ook sociale ingrepen, dus dat staat niet los van elkaar, en dat is natuurlijk een beetje het lastige van een fysieke wijkvernieuwing, dat is wat er vaak gebeurd, we slopen die huizen waarvan we weten dat daar veel problemen zijn. Nou die bewoners worden ergens anders geplaatst, misschien in een andere wijk ofof, en we zetten er een mooi gebouw neer met tweeverdieners en de praktijk is dat die, die nieuwe groep weinig tot geen contact heeft met de groep die er al woont.

S: dus het lost niet veel op?

R: dus, in mijn ogen, lost dat weinig op. Fysieke wijkvernieuwing haalt weinig uit als je daar geen sociale wijkvernieuwing aan vast plakt.

S: Levert het wel iets op?

R: Nouja, ehm, ik kan mij voorstellen, kijk een wijk waar mensen zich, hoe mensen de wijk ervaren en zich voelen in een wijk, doet natuurlijk met je qua veiligheid, qua nouja of je vindt dat je buurt er verzorgt uit ziet of niet. Dus als jij een heel mooi strakke flat tegenover jou hebt of een shabby rijtje, ik denk dat dat qua beleving voor bewoners wel wat uitmaakt zeg maar, dus dat dat speelt wel mee, maar ik denk dat het vooral, he kijk, fysieke wijkvernieuwing is vooral op papier heel mooi, omdat je natuurlijk, de cijfers van een wijk veranderen, als je daar 3000 nieuwe bewoners hebt, het gemiddelde inkomen veranderd, nouja goed, op papier lijkt dat anders, maar de vraag is of degenen die het voorheen ook al slecht hadden, of die het beter hebben, in heel veel gevallen denk ik van niet.

S: Niet?

R: nee. Nee.

S: Dat is wel een belangrijk punt.

R: Ja. Ja. En ik zeg niet dat het niet kan he, ik zeg alleen dat je heel goed na moet denken, als je een fysieke wijkvernieuwing inplant, dat kan dan in mijn ogen niet als je daar geen sociale wijkvernieuwing aan vastkoppelt.

S: is dat dan ook echt een tweedeling, in het type bewoners en in hoe zij zich gedragen ten opzichte van hun buurt?

R: ja, vind ik wel. Kijk de zandsteenlaan is bijvoorbeeld een goed voorbeeld, dat is een wijk, daar fysieke wijkvernieuwing, natuurlijk op heel veel plekken plaatsgevonden. Je moet je voorstellen, je hebt van die stempels hier he, dat ken je waarschijnlijk wel, nou de zandsteenlaan is een grote straat, allemaal sociale woningbouw en daaromheen zijn allemaal best wel dure koopwoningen geplaatst, met het idee hee, dan gaat dat meer mixen, maar wij hebben natuurlijk contact en hier en bij deze nieuwe groep, maar aan beide kanten horen we eigenlijk

hetzelfde, aan deze kant, dus de vanuit de sociale woningbouw, die bewoners zeggen jaa, dat is niet onze soort volk, daar hebben we niks mee, en ehm, tegelijkertijd horen we bij de koperskant horen wij precies hetzelfde, he nee, dat is niet ons type volk, we hebben het druk, we komen terug en we bemoeien ons daar niet mee, en eigenlijk is dat maar 3 meter uit elkaar, maar er zit een kloof van 6 kilometer zeg maar, dus ja, dat alleen maar, dat op papier uittekenen dat werkt niet, nee.

S: Maar, er zijn ook sociale huurwoningen die dan zijn verkocht, tussen de sociale, nog wel tussen de sociale huur, zijn dat dingen die beter werken?

R: ja, nouja ik kan me voorstellen, ik heb ook heel lang in de tuinwijk gewerkt, dat is hier vlakbij en dat vind ik zelf een goed voorbeeld waar het dus wel heel goed heeft gewerkt, en ehm, en waarom dat zo is? Kijk de tuinwijk is een volksbuurt

S: is bij station noord daar toch?

R: ja, en wat daar gebeurd is, toen werkte ik daar ook, en de huismeesters ging daar renoveren en ehm, heel lang was de twijfel van gaan we het slopen of gaan we het behouden, dus uiteindelijk is gekozen om de wijk te behouden, het is karakteristieke bouw, mooi voor de stad, wat er is gebeurd is dat er toen veel sociale woningen zijn samengevoegd en uhm, die woningen die ze samengevoegd hebben zijn verkocht. En veel bewoners hebben toen een keus gekregen, nou dit gaat er gebeuren in de wijk, wil je vertrekken dat mag, dan geven we je een zetje in de rug, dan krijg je zelfs een potje met geld mee, dan gaan we kijken of we ergens anders een woning voor je kunnen krijgen, maar het grote gedeelte van de bewoners zei van nee, dit is mijn wijk, ik ben hier opgegroeid, ik heb hier familie wonen of ik voel me hier veilig, ondanks dat geld ga ik niet weg, dus dat zegt ook al wat he, die gebondenheid met de wijk, ehm en wat er gebeurde is dat iedereen die dus iets had met die wijk, die tuinwijk, die bleef. Maar tegelijkertijd komt er een nieuwe instroom van kopers, die dus die nieuwe huizen gingen bewonen, maar je merkte heel erg dat er bij de bewoners die, dus de oorspronkelijke bewoners die bleven, dat er een soort van trots en een soort van urgentie werd gevoeld, van wij gaan deze nieuwe bewoners laten zien in wat voor leuke wijk zij terecht komen. Natuurlijk is dat fysiek ook makkelijker he, want je hebt niet hier een nieuw huis en hier een ouder huis, maar ze woonden allemaal in hetzelfde huis en wat ook die woningen van de huurders, die werden opgepimd, die hadden hetzelfde huis maar misschien wat kleiner omdat ze het huurden, maar het mooie aan die beweging is dat die oude bewoners die dus trots waren op hun wijk, die nieuwe bewoners meenamen in hun wijk, dus ook nieuwe bewoners die werden er enthousiast van die kwamen in bewonersorganisaties, dus daar ontstond veel meer het emanciperende effect zeg maar, wat je eigenlijk wilt beogen natuurlijk in de wijk, wat het uiteindelijk gemaakt heeft tot een wijk waar het ontzettend goed gaat, wat een hele gewilde wijk is, waar qua sociale problematiek nou, vergeleken met 20 jaar geleden of 10 jaar geleden, nihil is. Dus dat is denk ik een voorbeeld waar het heel goed kan. Maar dat is dus echt een combinatie van sociaal en fysiek, want in het sociale hebben wij natuurlijk ook heel veel gedaan om die nieuwe bewoners welkom te heten samen met die oude bewoners, "welkom in de buurt", bewoners gingen de burens langs met een tasje, "welkom in de wijk, dit is wat we doen, kom een keer mee naar de bestuursvergadering, kom een keer helpen in de moestuin" plus, en dat is misschien wel het belangrijkste, dat dat werd gedaan door de bewoners vanuit een eigenaarschap van hun wijk en dat, voor Vinkhuizen kun je je afvragen of dat er is, he want er zijn niet heel veel bewoners in Vinkhuizen die zich heel erg Vinkhuizenaar voelen, of heel erg trots zijn, ze zijn er wel, maar het is niet het algemene gevoel van he wij zijn vinkhuizenaren en daar zijn we trots op zeg maar.

S: waar komt dat door?

R: Nouja ik denk dat dat deels komt door er ook heel veel verloop is van bewoners, studenten, er is natuurlijk heel veel verloop, studenten wonen ergens een jaar of 2/3 jaar en die gaan zich niet committeren. Er zijn ook veel bewoners die hier belanden omdat ze hier een goedkoop

huis krijgen of omdat ze hier een 2^e kans krijgen, we hebben hier ook sinds een aantal jaar veel nieuwkomers, dus Syrië-gangers of eh, nouja,

S: Syrië-gangers of vluchtelingen?

R: nee vluchtelingen. Ehm, dus dat dat is anders, een andere insteek dan dat je zegt ik kies voor die wijk omdat ik me daar fijn voel, je komt hier terecht, en dat is niet voor iedereen zo hoor, want er zijn echt wel mensen die hier al hun hele leven wonen en zijn opgegroeid en hun ouders wonen hier ook, dus het is niet generaliserend, maar over het algemeen is dat wel de ervaring. Ja.

S: en, het imago van Vinkhuizen, speelt dat ook een rol?

R: ja, natuurlijk, ja denk ik wel, zeker als je de afgelopen jaren, het is de laatste tijd wat rustiger, maar zeker 2/3 jaar geleden was Vinkhuizen veel in het nieuws, en veel negatief in het nieuws, ehm ja en beeldvorming is natuurlijk super hardnekkig en de tuinvijk waar ik het net over had, daar gaat het nu wel goed, maar die heeft ondanks dat het eigenlijk al 2/3 jaar heel goed ging hadden zij nog steeds te maken met het imagoprobleem van 'de tuinvijk', want vroeger was dat een of andere beruchtste buurten in Groningen, dus dat duurt een paar jaar voordat dat slijt zeg maar.

S: Maar is het bij Vinkhuizen ooit helemaal gesleten?

R: nee nee, maar dat is ook niet dat het nu aan het slijten is, er gebeuren nog steeds regelmatig dingen waardoor er nieuws is, dus..

S; het was natuurlijk in de jaren 90 nog een stuk extremer dan nu volgens mij, toen was ik er überhaupt nog niet maar van wat ik heb gehoord allemaal, dat kleeft nog steeds allemaal een beetje?

R: ja, zeker dat denk ik wel. EN bijvoorbeeld dingen zoals oud en nieuw, misschien heb je het ook wel teruggelezen, Vinkhuizen-Noord heeft echt een geschiedenis met oud en nieuw, he dat was voor bewoners, voor veel bewoners die daar toen woonden, dat is niet eens zo lang geleden, was oud en nieuw pas geslaagd als er 3 keer ME was geweest, 4 charges, dan was het een leuk feest zeg maar, en terwijl dat eigenlijk de laatste 4/5 jaar best wel goed gaat, maar nog steeds, en ook bij de gemeente en, en ook bij de politie heeft het nog steeds het imago van ohja, Vinkhuizen, oud en nieuw, letten we op? Daar is het onrustig. Terwijl als je kijkt naar de afgelopen 4 jaar is dat helemaal niet zo.

S: paddepoel heeft het over genomen.

R: Nou precies, die doen hun best om die traditie een beetje over te nemen, maar snap je wat ik bedoel? Dat imago dat is heel erg sterk, en dat is lastig van je af te schudden.

S: uhm, blijkt het ook nog vanuit de gemeente?

R: uhm, wat bedoel je?

S: dat imago, dat beetje negatieve imago denk ik, heeft de gemeente, kijkt die met een speciale bril naar Vinkhuizen?

R: Ehm, ja. Ik denk dat dat imagoprobleem, wat ik zeg, dat blijft kleven, dat is niet alleen maar bij bewoners, dat is niet alleen bij de gemeente maar ook bij de politie, bij bij, bij ons, ook ik als professional, dat je dat in je achterhoofd houdt, maar zeker ook bij gemeenten, dat denk ik wel ja.

S: is dat lastig, voor het vooruitgaan van een buurt?

R: nou weet je, ik denk dat het, ehm, ik denk dat het niet, ik denk niet dat het heel belemmerend is omdat wij natuurlijk ook gesprekspartner zijn met de gemeente en ehm, kijk, het hoeft ook niet per definitie heel slecht te zijn, want het is ook een soort van bewustwording, dat het nu beter gaat, he, dus als jij, ik denk dat het goed is om dat bespreekbaar te maken, dat is ook wel wat we doen he, dat we met oud en nieuw overleggen met de gemeente en daar wordt, he, barnsteenstraat, dat is de plek van oud en nieuw wat van oudsher problematisch is, ik denk dat het ook onze rol is om dat stigma er ook een beetje af te halen, he want dat gaat natuurlijk heel erg over beleidsstukken, dat is best wel verdraagd he, dat loopt soms wat achter

en, daar zie ik voor ons ook wel een rol, ja nouja, ja soms is het lastig denk ik. Ja, maar het kan ook, het kan ook goed zijn, of onze taak zijn om dat beeld ook te verversen zo nu en dan.

S: het zorgt wel voor waakzaamheid ook?

R: ja, dat is het denk ik ook wel ja, voor waakzaamheid, en ehm, ja, dat is het denk ik wel, ik vind het wel een goeie vraag hoor, of dat ook belemmerend is voor... ja nouja ik denk dat het in sommige gevallen ook wel belemmerend kan zijn, ook voor het hele idee van bewonersparticipatie, meer regie in de wijk, meer zelfredzaamheid, dat is wat de gemeente zegt aan de ene kant, aan de andere kant, als je nog steeds het beeld hebt van een wijk waar, waar het volgens jouw perceptie veel slechter gaat dan het de afgelopen 5 jaar gaat, de vraag is dan in hoeverre geef je dan ook of durf je dan ook zo'n wijk de vrijheid te geven om het zelf te doen, zeg je dan eerder van hier heb je 50.000 euro, red je er maar mee, of zeg je dan ehm, nou, gezien de geschiedenis, doe eerst maar 10.000 en bewijs het maar, dat zou kunnen hoor, dat daar de vraag is of dat dan heel slecht is he? Dat weet ik ook niet, maar dat speelt ongetwijfeld mee. Ja.

S: ehm we hebben het al even over de sociale mix gehad, ja sociale mix, economische mix is het ook een beetje, beetje tweeledig, die hebben niet heel veel onderling contact, zoals je al omschreef zandsteenlaan.

R: ja dan bedoel je vooral de ehm, de kloof tussen

S: sociale huur en koop

R: ja, precies overigens er is niet altijd per definitie een kloof he, want als jij het hebt over bijvoorbeeld de zandsteenlaan en de sociale corporatiewoningen daartussen, een aantal worden verkocht door corporatiebezit, dat wordt verkocht, afgestoten. Ehm, dat zijn vaak hele goedkope huizen, en dat maakt het voor ons soms zelfs lastiger, kijk iemand uit een huur, een huis huurt van de corporatie, daar is soms nog makkelijker mee te krijgen of afspraken mee te maken dan, of aan te spreken, dan iemand die daar een koophuis heeft die dat voor heel weinig geld gekocht heeft, dus niet per definitie een kapitaal krachtiger iemand is, of een sterkere iemand, en die zijn huis verwaarloosd en waar dingen gebeuren waar we eigenlijk niet zoveel mee kunnen, dus dat is soms ook...

S: dat je er minder zicht op hebt?

R: Ja, ja. Dus het is niet per definitie positief, nee.

S: oké, maar die mensen hebben dan misschien onderling, die volwassen hebben misschien onderling niet zoveel interactie, hun kinderen, hebben die meer onderling contact?

R: ehm, ja dat is een goeie vraag, ik denk dat is ook, dat is, nou ik denk niet, ik denk niet dat dat per definitie de bruggenbouwers zijn tussen die generaties denk ik.

S: nee?

R: Nee

S: ze spelen niet met elkaar in de speeltuin?

R: nouja, ehm. Ja dat gebeurt wel, maar ik ben een beetje aan het kijken naar, als ik Vinkhuizen van bovenaf bekijk en ik weet waar nieuwbouw is en ik weet waar de sociale corporatiewoningen zijn, dat is nog steeds best wel afgesloten van elkaar. Er zijn maar een paar plekken waar dat echt, waar ze echt tegenover elkaar wonen zeg maar. Bijvoorbeeld de Jasperstraat, daar zou je eigenlijk even langs moeten fietsen, daar zie je heel duidelijk nog, hier staan sociale corporatiewoningen, en hier staan echt mooie nieuwbouwwoningen, dat zijn die woningen die zo lopen, moet je maar een keertje kijken en daar tussen in zitten speelplekjes. Daar zie je natuurlijk wel dat kinderen met elkaar spelen, want die hebben niet per definitie van he, jouw vader werkt niet dus ik mag.. Eigenlijk voor de rest zijn er niet ontzettend veel plekken waar dat zo is gecreëerd.

S: Maar dan op scholen misschien?

R: Ja nouja op scholen zou kunnen, maar er zijn genoeg mensen die zeker en dat weten we wel, de wat kapitaalkrachtigere, de krachtigere, de tweeverdieners of he, die hun kinderen hier niet naar school doen.

S: ja?

R: Ja

S: Bewust?

R: Ja, die hun kind bijvoorbeeld naar de held naar school brengen of gravenburg, dat absoluut ja,

S: Maar er zijn ook mensen die het wel, denk ik, ook wel hier in de buurt naar school doen?

R: ja zeker ja, maar over het algemeen, als je kijkt naar de populatie van de kinderen dat vooral ehm, nou de sociale corporatie woningen of de mensen die toch wel wat, wat meer in de sociale problematiek zitten.

S: oké? Dus dat mixt niet heel erg

R: Nee niet per definitie nee. Nee.

S: Want dat zou wel, meer

R: dat zou mooi zijn, maar dat heeft natuurlijk ook alles te maken met imago, zo van mensen denken Vinkhuizen, ondanks dat het eigenlijk een heel erg goede school is, dat is natuurlijk zonde, juist omdat dat een school is met zoveel aandachtsgebieden, he kinderen, is het kwalitatief een goede school, alleen zijn er veel ouders dus geneigd om te zeggen, ik breng mijn kind wel een wijkje verder, nouja met de goede intentie, dat dat beter is voor hun kind, maar dat is natuurlijk maar de vraag he... Ja...

S: Zou dat het verbeteren, als het meer, gewoon iedereen in de wijk naar school zou gaan?

R: nou ik denk zeker dat het, dat dat een mooie manier is om meer verbinding te creëren, absoluut, ja. Ja. Ja dat denk ik wel want dat is natuurlijk veel minder, dat contact daar is veel minder vanuit wij-zij, maar vanuit onze kinderen, en dus ja, dat zou een mooi middel zijn denk ik om laagdrempelig, laagdrempelige voorziening zijn wat je eigenlijk wil in een wijk, waar mensen elkaar ontmoeten, waar mensen op een geforceerde manier, zonder dat dat vanuit problemen is, met elkaar contact kan.. ja. Maar dat is wel een hardnekkige, want dit speelt natuurlijk overal.

S: ehm, goed, nou we hebben al heel wat besproken, onder andere veel initiatieven in deze buurt, mensen willen best wel participeren, ehm, is dat iedereen eigenlijk die? Zit daar nog een onderscheid in? Een duidelijk onderscheid in wie participeert en wie niet?

R: ehm, je bedoelt qua leeftijd, qua cultuur, of of, nou, ehm, eigenlijk, kijk Vinkhuizen is heel, kent meer dan 80 nationaliteiten, heel divers, heel multicultureel, en ook al generaties lang. En dat is wel mooi als je kijkt in sommige straten is Achmed is naast jan opgegroeid en is dat geen ding ofzo zeg maar, er is wel discriminatie, maar op heel veel plekken is dat gewoon en zo ziet de straat eruit en is dat niet een ehm, dus je ziet ook wel het , als ik kijk naar de bewonersprojecten die we hebben, dan zijn het echt of typische vinkhuizenaren die hier hun leven al wonen en bij wijzen plat Gronings praten, maar ook vrouwengroepen vanuit 6 verschillende culturen die een cateringbedrijf beginnen en die hier allemaal niet geboren zijn of niet in de land geboren zijn, maar ook jongeren, he we hebben veel actieve, actieve club jeugd wat bij de jeugdsoos komt, die zelf ook dingen oppakt met ondersteuning van jeugdwerk, er zijn veel ouders die vanuit de speeltuin of vanuit de buurt dingen doen.

S: dus eigenlijk is..

R: ja ik wil niet zeggen dat er een specifieke groep is wat daar de boventoon in voert zeg maar, nee. En dat is juist voor ons heel mooi want dat betekent dat je veelzijdige groepen hebt die ehm, wat wel beter zou kunnen is, dat er meer samenhang is tussen al de verschillende initiatieven, want er gebeurt veel en dat is hartstikke mooi, maar dan bedoel ik niet alleen initiatieven van bewoners, maar ook de initiatieven van instellingen. Je hebt 3 accommodaties hier, of 2 buurtcentra en een speeltuin, wat veel is voor een wijk, wat heel goed is, maar de

samenhang daartussen zou soms echt wel beter kunnen, maar over het algemeen is het wel echt een gemixte groep wat participeert, ja.

S: en ehm, toen met de wijkvernieuwing, toen werd de buurt opgedeeld in 6 buurten volgens mij

R: ja

S: dat bestaat niet echt meer, nouja voor sommige bewoners wel, en sommige bewoners, als ik ergens zeg buurt 5, 6 of 4 zeg maar, ja de mensen die er langer wonen en te maken met de renovatie vooral, met de vernieuwing die weten dat, maar ik denk 80% die weet dat niet, misschien 95% weet het niet.

S: Want het is natuurlijk een hele grote wijk, het is wel een beetje opgedeeld in noord en zuid, maar, is het het te groot soms voor initiatieven of.

R: Ja nouja kijk,

S: wat zou een mooi streven zijn?

R: voor een grote van een wijk?

S: ja, de tuinvijk is dat volgens mij een stuk kleiner ook

R: tuinvijk is 4/5 straten? En ook nog eens allemaal parallel aan elkaar en twee straten zo, dat is heel overzichtelijk met één buurtcentrum en ehm, ja wat, goeie vraag, kijk, ik wat wij heel veel zien is dat Vinkhuizen dus een hele grote wijk is dus dat mensen niet allemaal binding hebben met Vinkhuizen, laat staan dat iemand uit Vinkhuizen zuid binding heb met Vinkhuizen-noord, dat is niet zo, dus dan kunnen we ook wel, dat is een beetje het klassieke model vanuit de gemeente, we hebben een wijkraad en die wijkraad moet de belangen vertegenwoordigen van alle wijkbewoners en de gemeente gaat dan in gesprek met de wijkraad, en die zegt, jongens we willen daar een flatgebouw gaan bouwen, wat vinden jullie daarvan? Dan zegt de wijkraad in 9 van de 10 gevallen doe maar, he we weten het eigenlijk ook niet, en dat is, dat was de manier van bewonerscommunicatie van de gemeente, en tegenwoordig is dat niet meer zo, het is niet zo duidelijk, en wat in Vinkhuizen mooi is dat het wijkoverleg, waar je mee hebt gesproken, heeft gezegd, luister gemeente, jullie kunnen dat wel vragen van ons, maar zeker op sociaal vlak, weten wij helemaal niet wat er allemaal speelt in een wijk en moeten we daar ook echt als WOV veel meer in gaan verdiepen, daar zijn ze ook heel erg mee bezig nu, hoe gaan wij veel meer tentakels in die wijk hebben zodat wij ook echt vanuit die wijk kunnen praten, maar terugkomend op jouw vraag, wat wij heel erg doen is dat we heel op lokaal niveau in gesprek gaan met bewoners, en vooral die stempelbouw is heel helpend daarin

S: zo rond die pleintjes?

R: ja rond die pleintjes, niet eens vaak op straat niveau, want de jadestraat, kent 4 pleintjes, en als jij op pleintje 1 woont dan kom jij misschien nooit op plein 4 en het interesseert je ook weinig wat daar gebeurd. Maar als jouw kinderen spelen op pleintje een en jij zit hier elke dag of weekend in je voortuin en, nou je houd een oogje in het zeil voor je buurman die op vakantie is, dan is dat jouw leefgebied en wil je best wel over dat gebied meepraten of meedoen, maar verder dan dat hoeft het ook niet, en dat is wat ons betreft ook prima, dus we investeren heel erg in die lokale gemeenschap zeg maar, dus ja, dan is het ook moeilijk om te zeggen op welke schaalgrootte zou het dan wel werken he, dat heeft ook heel erg te maken hoe verbonden voel je je met de wijk, daar werkt het groter omdat daar een soort van volksbuurt gedachte achter zit, een soort van trots, he dit is onze wijk, maar wij investeren veel meer op het creëren van, dit is ons plein, en dit is ons stukje, wij voelen ons hier verantwoordelijk voor, dus we willen dingen doen, dus ik vind het moeilijk om te zeggen, om nou aantallen te noemen, dat weet ik niet, het is heel gebonden aan hoe

S: maar qua hele wijk, als Vinkhuizen-zuid, zal 5000/6000 zijn, dat is te?

R: ja, nouja, voor ons om te werken is het prima, dat is overzichtelijk, dat is niet te groot, maar het is wel te groot, zeker vanuit de context en de beleving van de wijk van de bewoners om te zeggen we gaan Vinkhuizen zuid maken tot een hecht bewonersclub zeg maar, nee.

S: dan is er een andere structuur nodig

R: een andere structuur, ehm, en de vraag is of dat, of dat dan in zo'n wijk ooit haalbaar is he, dat moet je je ook afvragen, want dat begint eerst met trots en verbinding en, verbinding is natuurlijk nog wel te organiseren, maar hoe organiseer je trots? Dat is natuurlijk moeilijk, ja. En dat zie je natuurlijk wel vaker, dat zie je ook in wijken als Lewenborg, Beijum, en uhm, nouja, soortgelijke wijken, ja.

S: goed, het is eh ook alweer bijna 12 uur, ehm, wilt u nog wat aanvullen ergens op?

R: Nee, ik ben wel benieuwd naar het verslag uiteindelijk

S: zal ik het even opsturen?

...

S: dan zet ik de opname stop.

End of the interview

Transcript interview with Local police officer Lewenborg

S: Allereerst wil ik u vragen of u uzelf even kort wilt introduceren.

R: Oh ja zeker, Ik ben [REDACTED], ik ben, ik werk al lange tijd bij de politie, ik ben slecht sinds 3 jaar wijkagent van Lewenborg, dat doe ik samen met mijn collega sien de goede, ik heb niet alleen lewenborg, ik heb ook ruischwaard ik heb ook oosterhogenbrug heb ik erbij, uh, ja, noorderhogebrug, nou kortom best een groot gebied, eigenlijk vind het gebied veels te groot voor twee wijkagenten, maar dat is een interne aangelegenheid. Net wat ik zeg 3 jaar, ik heb de nodige ervaring als wijkagent

S: voormalig in?

R: ja ik heb overal wel gezeten, de vorige keer heb ik in met name de hoogte gezeten, voormalig vogelaarwijk. Plantsoenbuurt, oranjewijk heb ik gezeten, binnen-stad noord van Groningen gezeten. Oost-indische buurt ook nog. Ik heb heel lang op het politiebureau aan de korreweg gewerkt, dus ja dat ken ik wel vrij redelijk en nogmaals, sinds 3 jaar hier. Ja. Dat was het zo'n beetje.

S: Oke, ehm, kunt u Lewenborg-zuid omschrijven?

R: ja nou zit ik gelijk even te denken, Lewenborg-zuid, wat is dat precies [uitgetekend op een kaartje]

R: Ja ik weet wat je bedoelt. Ehm, omschrijven. Eh, Eengezinswoningen, aantal flats, gedeeltelijk huurwoningen, van de woningbouwvereniging, en gedeeltelijk eigen huis. Nouja Lewenborg in zijn algemeenheid, er zijn redelijk veel bewoners die hier eigenlijk al vanaf het begin, sinds dat de wijk werd gebouwd, vanaf het begin wonen ze der. Dat zijn dan eerste bewoners. En die wonen er al 40, 45 jaar. Dat zijn er best wel veel. Die mensen zijn al wat ouder, 60, 65, 70, dat valt me wel op., er zijn best wel veel mensen die zijn blijven hangen. En, dat zul je met een heleboel wijken hebben, de kinderen van die mensen die zijn natuurlijk opgegroeid, de jeugd, die blijven ook wel hangen, maar dat zie je wel meer, ook met andere wijken dus opzich is dat niet zo heel erg bijzonder. Ja dat hoekje specifiek. Ja.. Laagbouw, en flats, eigen woningen zijn veelal laag, eensgezinswoningen aan elkaar geschakeld, tuintje, woonerf, geen doorgaand verkeer, dat is de stuurboordswal, dat loopt in een ring loopt het verkeer een beetje rond en daarvandaan kun je iedere keer zon straat in zou ik dan zeggen, dus er is niet door de, er is niet veel ehm, doorgaand verkeer verder, je rijdt erheen, je rijdt erdoor omdat je er zijn moet. Dat is ook een beetje

S: is het geïsoleerd?

R: nee het is niet geïsoleerd, ook voor lewenborg in zijn geheel en voor een gedeelte lewenborg-zuid, ik vind het een prachtige, groene wijk. Dat springt er wel uit, heel veel groen, bomen bossen, struiken, bamboe paden, veel fietspaadjes, overal brandgangetjes, kun je zo tussendoor en dan kun je helemaal binnendoor en heel snel kun je ergens zijn. Dus dat vind ik wel heel, dat valt wel op, dat het erg groen is, en je ziet doordat het heel groen is zie je ook wel veel ehm speelveldjes, gazonnetjes, activiteiten voor de jeugd, doeltje en dat soort dingen. Dat is er best veel.

S: daar vermaken ze zich wel mee...

R: Nou ze kunnen zich daar vermaken, ik heb het idee dat de meeste speelveldjes toch onbenut zijn of het moet s avonds gebeuren maar het is er in ieder geval wel. Ik weet niet ik denk niet dat het echt optimaal benut wordt, maar nouja oke, het is er.

S: Hm, maar s avonds?

R: s avonds zal er ongetwijfeld jeugd spelen

S: jaa, tussen 7 en 9

R: jaa daarom dat zal ongetwijfeld gebeuren

S: ja nee ik zat even te denken dat het om hang...

R: Nee nee nee, de jeugd zal er ongetwijfeld wel spelen, maar er zijn veel van dat soort voorzieningen.

S; En wat vindt u de sterkste eigenschap van de buurt?

R: de sterkste eigenschap? Nou wat ik net al zei, ik vind het wel heel, ik vind het wel heel groen, eigenlijk is het best wel vriendelijk, kindvriendelijk moet ik dan weer niet zeggen als ze op straat voetballen komen er autos aan dan is dat weer gebaardijk enzo. Maar er zijn wel, ik denk dat je je als jeugd, als kleine kinderen dat dat wel leuk vertoeven is daar, spelen, brandgangen, fietspaden, ja dat vind ik wel grappig. Dat vind ik wel leuk en ja iets anders is natuurlijk, ja, de lage woningen zijn, en geen flats. En geen, he je hoeft niet op een galerij te spelen, dat hoeft absoluut niet, dat is leuk. Het is allemaal laagbouw en dat is wel leuk. Ja er zijn ook

S: Maar er staan ook nog flats ...

R: wel een aantal flats. Nee het is rustig, het is ja ik denk vriendelijk.

S: en ik ben ook wel benieuwd naar de bewoner zelf, hoe die zich onderling met mekaar verhouding, ehm, is er een sterke samenhang in de buurt?

R: Jaa, dat vind ik wel een beetje moeilijk, moeilijk te beoordelen. In het algemeenheid is het zo dat ehm, als je huiseigenaar bent, dan wil je graag dat je huis er goed uitziet, en als je buurman ook een eigen huis heeft dan vult dat elkaar mooi aan, dat je de boel een beetje netjes en keurig houdt. Ja onderling zullen die wel iets hebben, om de boel een beetje netjes te houden, de straat of iets, of iets wat dreigt te verloederen dat ze dat aanpakken, dat is in zijn algemeenheid zo hoor, met een eigen huis. Ik denk dat dat hier ook wel is, in de straten met een eigen huis. Ja. Daar zit geen verschil in.

S: Er zit dan wel in, met mensen die in huurwoningen wonen.

R: Ja ook daar, ook in zijn algemeenheid, er zijn een aantal mensen die een huurwoning huren, de een is daar heel blij mee en is er netjes op en doet zijn uiterste best zijn tuintje een beetje in orde te houd, ook de achtertuin, je kunt lekker in de zon zitten zomers zoals nu. Er zijn natuurlijk ook wat mensen die daar wat minder om malen, die laten de boel een beetje verloederen, ja dat heb je wel. Dat zie je soms wel.

S: is dat dan een bepaalde groep?

R: Nou, mensen die hun huurhuis een beetje laten, die hie hebben of geen werk of een uitkering of die hebben het gewoon niet breed, of die, nouja de schutting moet verbangen worden, misschien dat de woningbouw dat doet, die doen het onderhoud aan de tuin niet zo, die zijn niet zo fanatiek bezig weet je wel, nou ja, misschien, er er zal misschien imenad verslaafd zijn aan drank of drugs, dat is dan niet de eerste prioriteit, dus die laten dat dan een beetje verloederen, dus er zullen ongetwijfeld een aantal mensen zijn ja. Maar er zijn ook een aantal mensen die huren en die wonen er al 40 jaar en die zorgen gewoon dat het spik en span eruit ziet, omdat je daar ook een boel plezier van hebt als het er mooi uitziet.

S: zijn daar veel problemen mee? Mensen die problemen hebben met drank of...

R: Veel vind ik, niet veel, ja je kunt niet zeggen, maar tuurlijk het is een probleem die algemeen is in de hele samenleving, en eh ja. En natuurlijk heb je hier ook mensen die problemen met de alcohol hebben, er zijn ook mensen die wat drugsproblematiek hebben en die geholpen worden door vvn en ja dat heb je overal, maar niet, nou ik denk zelfs, hier iets minder dan in de vorige buurten die ik net opnoemde. Wat dat betreft is het wel wat vriendelijker en rustiger, het speelt zich af in de maatschappij en de samenleving en daar zijn wij geen uitzondering op natuurlijk de mensen in lewensborg-Zuid.

S: oke, wat is het grootste verbeterpunt?

R: Ja, nogmaals, voor mij is dat een beetje moeilijk, maar ik weet wel dat er ooit een grote, hoge flat was aan de sloep, de sloepflat, en eh ja dat was toch wel een beetje een broeinest van van dingetjes die niet allemaal door de beugel konden. Het was ook een hele ingewikkelde flat om boven te komen, moest je op de 3^e etage uitstappen, trappetjes, nouja allemaal nisjes en hoekjes

en gaatjes, kortom dat was niet echt een hele fijne flat, dat weet ik vanuit het verleden, ik weet dat dat ding gesloopt is, ik weet niet wanneer, misschien wel 10 of 15 jaar geleden, ik weet het niet meer, maar ik weet wel in zijn algemeenheid dat dat wel een goeie zet was om die, die toch wel overlastflats, om die te slopen, en op die plek staan keurige koopwoningen nu, en dat is tuurlijk een hele verbetering. Ja.

S: oke. Ehm, Ja want die flats, die zorgden voor veel problemen?

R: Nou de flat opzich niet, maar de bewoners die er woonden wel, hahaha. Nee ja, dat heeft ook met het type bewoners te maken, die die zorgden wel voor de nodige criminaliteit, onveiligheid

S: dat was social huur?

R: ja volgens mij wel ja, geen koop, sociale huur, nee dat was altijd wel een doorn in het oog, de sloepflat weet je wel

S: die staat nu nog al zo bekend?

R: Jaa bij de oudere mensen wel, bij de oudere bewoners, de jongere weten dat niet, ik weet dat dan wel, de sloepflat, ja.

S: En de flats die er nu nog staan? Kunt u daar iets over zeggen?

R: hmm, dat is ook huur, maar ook naar verloop van tijd wordt het wel verkocht door de woningbouwvereniging, dan gaan ze het te gelde maken. Dus het zal ook een mengelmoesje van huur en koop zijn. Ja, en soms is dat een beetje lastig, he want dan zijn er een aantal mensen die hem gekocht hebben en dan zit er een huurder tussen en de kopers moeten dan met de woningbouwvereniging overleggen omdat iemand overlast veroorzaakt, dus dat is allemaal een beetje, een beetje ingewikkeld. Maar het is huur en gedeeltelijk koop, ja.

S: Dat er nu koop bijin zit, zorgt dat voor minder problemen denkt u?

R: Nou, als de woningen gekocht worden, dat heb ik net al gezegd, mensen zorgen ervoor dat de portiek een beetje netjse is, ze helpen elkaar, allemaal eigenaren van de flat, je zorgt dat het een beetje netjes is. Dat werkt altijd beter dan wanneer je alleen maar huurt van nou ja, je woont er, maar binnen 1 jaar of 2jaar of over een half jaar weg bent, dan maal je daar niet zoveel om, dat is ook wel logisch natuurlijk. Precies hetzelfde als met studentenkamers, niemand die zegt er moet eens een kwastje overheen, op zijn best zit je er twee jaar en ben je weg. Dus zo is dat eigenlijk met huurders, een aantal huurders ook zo, en in zijn algemeen kan je zeggen dat de eigenaren van woningen, die zijn wel zuinig op hun woning, onderhoud doet het goed.

S: maar ook qua sociale problematiek..

R: Dat vind ik moeilijk, misschien dat er iets meer om diezelfde iets meer sociale problematiek is in een huurwoning, dan in een koopwoning, volgens mij klopt dat wel ja. Kijk, als je een koopwoning hebt dan heb je een baan, moet je je hypotheek afbetalen, ja of woont samen, met een partner, nouja, als er kinderen komen, het is een prima wijk om de kinderen op te laten groeien, nouja dan heb je wel de intentie om daar een tijdje, te wonen. En ja dat zijn over het algemeen serieuze mensen. En dat is niet altijd overal bij mensen die in huurwoningen zo van ja, kijk voor hetzelfde heb je ergens of kun je ergens een baan krijgen ja dan ben je weg, dan zeg je de huur op. Dus ik denk, ja er zijn ook wel mensen in koopwoningen die hebben ook problemen, nouja laten we het zo stellen, kijk soms heb je, ik heb wel burenruzies, en die heb je dan in beide soorten wonigen, zowel koop als huurwoning. En als het een ruzie is tussen burens en we komen er zo 123 niet uit dan kan ik als wijkagent ook altijd nog een beroep doen op de woningbouw vereniging. En die kunnen daar zich ook mee bemoeien en die kunnen ook bemiddelen he, dat gaat toch tussen twee huurders die ruzie hebben en dat moet opgelost worden. Dat heb ik natuurlijk niet als 2 mensen in een koopwoning zitten, kijk kan ik geen beroep op de woningbouw doen, dan moet ik het zelf proberen te regelen. Dat is een beetje moeilijk sociale samenhang, koop. Ik denk dat de mix wel goed is hoor, dat je dat door mekaar hebt, de huurwoningen en koopwoningen, zo. Het zou niet goed zijn als je een aantal straten

alleen maar koop hebt en daarnaast huur tegenover een aantal straten, het is mooi dat het een beetje gemixt is.

S: Ook binnen een straat

R: Ja, nee, tuurlijk, natuurlijk is dat mooi. Ja.

S: dat draagt wel bij aan de rust?

R: ja ik denk het, ik denk het, kan misschien ook wel wat conflicten opleveren, omdat de eigenaar van koopwoningen wat serieuzer zijn en die zijn natuurlijk eerder geneigd te zeggen jongens je moet hier niet voetballen want straks gaat een bal door mn ruit terwijl een huurder denkt, (haalt schouders op). Ja het is goed als er een mix is denk ik.

S: het heeft voordelen maar ook wel een paar nadelen, mogelijk?

R: ja... Ja.. Maar over het algemeen is het positiever denk ik, de mix.

S: en die is wel toegenomen doordat die, onder andere die flats zijn gesloopt

R: ja daar staan nu koopwoningen. Ja en nogmaals ook de wat oudere huizen die worden ook wel verkocht door de woningbouwvereniging de afgelopen tijd, dus dan wordt het ook eigen huis.

S: Meer gemengd.. En, ja lastige vraag denk ik hoor, enig idee waar de bewoners die destijds in die flats woonden heen zijn vertrokken?

R: Ik heb geen idee... Nee dat is voor mijn tijd, daar weet ik verder niet veel van.

S: Kunt u beschrijven hoe bewoners over het algemeen met elkaar omgaan?

R: Jawel.. Ik denk dat er opzich wel een best wel een hele vriendelijke wijk is om te wonen. Ah weet je, we hebben burenruzies, je hoeft niet gelijk overal op te reageren als je iets niet, zo he, maar als het maar vaak genoeg gebeurt dan wordt de ergernis groter, maar ja op een gegeven moment dan knalt dat bij links of bij rechts en dan wordt er wat gezegd en geschreeuwd en gedaan en de ander pikt dat niet, die wil zo niet te woord gestaan worden, die is ook boos. Dan kunnen wij proberen het op te lossen, maar als dat niet lukt dan is er nog een bemiddelaar van het WIJ-team.

S: Is het nog een beetje ergens bij elkaar geclusterd binnen de wijk, dat er een straat is waar het veel voorkomt? Of zijn het plukjes her en der?

R: Nou ik denk wel dat er bij de huurwoningen iets meer is, ja. Dat wel. Een straat waar huurwoningen zijn, dat daar wel wat meer irritaties, maar soms ook heel gezellig hoor, heel volks natuurlijk, mensen die hier wonen kunnen het lekker met elkaar vinden dan wordt het echt een straat gebeuren, een feest of wat dan ook.

[telefoon gaat over]

R: Dus..

S: En dan zijn er, het verschilt? De ene keer is het heel gezellig met een buurtbbq, maar..

R: ja dat kan, dat kan, de andere keer dan, kijk als je daar ook niet... Als je niet ertussen past, bij het kliekerig zijn, de rest die gaat allemaal goed met mekaar om en een houd zich wat afzijdig ja dan ben je, als je niet oppast ben je heel snel een pispaltje he, dan wordt dit gezegd en dat en sus en zo. Ja als je meedoet is er niks aan de hand, ahh ja dat is een beetje volkswijk, dat is ook altijd zo. Mensen die wat, ja kan wel heel gezellig zijn. Als je zegt van nou ik distantieer mij daar een beetje van want ik vind dat niet leuk, dan val je wel een beetje... Je hoeft ook niet mee te doen.

S: Oke, ehm, kunt u beschrijven hoe betrokken inwoners bij de buurt zijn?

R: Wat heb je allemaal lastige vragen man

S: haha, ja ik probeer baanbrekend te doen, dus dan heb je een beetje moeilijke vragen nodig.

R: Ja.. hoe betrokken? Bij de buurt? Waaruit moet dat dan blijken he?

S: Initiatieven bijvoorbeeld, in de andere buurt heb je zo'n buurtpreventieteam bijvoorbeeld, dan tonen ze zich wel betrokken bij de buurt, zou je zeggen.

R: nou we hebben gelukkig geen buurtpreventieteam, omdat het niet nodig is, dus dat scheelt, de betrokkenheid bij de wijk, nou ja, weet je, mensen hebben kinderen, kinderen gaan naar

school, ze brengen die kinderen naar school, dan heb je wel eens dat het buurmeisje ook opgehaald wordt na afloop bij die, als moeders nog werkt en vaders, dan ja, daar even zitten. Ja.. Er is een winkelcentrum daar gaan ze heen, er is veel voor de jeugd denk ik, er zijn ook wel activiteiten voor de jeugd, er is jongerenwerk, sportactiviteiten, middelbare school heb je daar. Om nou te zeggen hoe betrokken erbij zijn dat ze van alles initiëren, ja dat vind ik een hele lastige,

S: Ja kan het WIJ-team meer ehh.

R: Ja het wij-team organiseren wel activiteiten enzo en ook s avonds, dat is natuurlijk wel leuk he. Vroeger, voorheen was het sociaal team enzo , dat is allemaal bij elkaar geharkt, wij-teams, ik weet niet hoeveel er wel niet zijn, die zitten ook in het midden van lewenborg, in het dok in het dienstcentrum. Ik heb wel de indruk dat mensen het wij-team weten te vinden als ze ergens mee zitten ofzo, die indruk heb ik wel. En, ja mensen van het wij-team die gaan ook de wijk in, de straat op, ze bezoeken mensen, ja dat is vooral algemeen geaccepteerd enzo. Begrip kennen ze ook wel dus ja. Om nou te zeggen hoe erg betrokken bij andere activiteiten, nou weet ik zo niet.

S: Maakt niet uit, ehm, wat vind u er eigenlijk van, dat de gemeente die wijken mengt?

Bijvoorbeeld de koop erbij bouwen, sociale huur verkopen

R: neuh maar dat heb ik net al gezegd, ik denk dat een mix van koop en huur altijd goed is, of je een hele wijk met alleen maar koopwoningen en daar tegenaan geplakt een wijk met huurwoningen, dan.. Ja dan heb je toch 2 hele verschillende wijken en als je er een beetje gaat mixen dan denk ik dat.. De huurwoning en dat die een beetje opgekrikt worden qua netheid en het gedrag van bewoners door de aanwezigheid van koop. Dat denk ik wel

S: het gedrag ook?

R: Ja dat denk ik wel, nee nu zijn mensen sneller geneigd van nee dit moet je niet doen of dat, he, moet aan mijn huis denken

S: meer onderling corrigerend?

R: ja.. dat verwacht ik wel. En dan moet het ook nog een beetje goed gaan en niet ontaarden in een ruzie

S: dat heb je misschien wel als je ze bij elkaar hebt?

R: nou het moet allemaal een beetje op een speciale manier gaan zodat het voor iedereen acceptabel is, en dat is soms wel een lastig. Ja.

S: Ehm,

R: maar de mix is natuurlijk altijd goed.

S: ik eh had , ik heb ook al gesproken met het WIJ-team, ik zie ze morgen weer, die hadden het erover dat er best wel veel, ehm, overlast was door jongeren, die bommen in de brand staken bijvoorbeeld

R: oh heb ik dat gezegd?

S: Nee u niet, dat is wat ik van het WIJ-team hoorde

R: Bommen in de brand steken?

S: dat is niet bekend?

R: nee nou dat specifiek zou ooit wel, het staat me niet zo heel helder op mijn netvlies hoor. Er is, er is ehm, anderhalf jaar geleden was er best wel veel jeugd wat oudere jeugd. 14,15,16, die hadden ergens een honk, gewoon een rode bushalte en daar gingen ze dan staan en zo een beetje chillen, het stelt allemaal niks voor maar dat is een beetje een ontmoetingsplek, nouja in ieder geval daar kwamen wat klachten vanuit de buurt en op een gegeven moment is dat ding weggehaald, maar ja die jongeren zijn er wel, er wonen ontzettend voor jonge mensen in de wijk. Nou ik begrijp het als het mooi weer is maar ook s winters, ze zoeken elkaar op joh, ze gaan naar buiten en het is zo van op de telefoon waar ben je, ik kom eraan. Die zitten een beetje te kletsen en muziek te luisteren en te roken en misschien wat te drinken, misschien een biertje weet ik veel, die zoeken elkaar op. Nou als je zo'n plek weghaalt, dan kun je ze ergens

anders krijgen, dan kunnen ze wel gaan zwerven, maar het zwerven beperkt zich toch een beetje tot het winkelcentrum. Ze moeten dichtbij de winkel zitten want ze moeten een zak chips kopen en red bull en sigaretten kopen, dan ga je niet helemaal daar... Het leverde wel wat overlast op, maar uit analyse bleek dat het geen groep was die criminele activiteiten uitvoerde, alleen wat kleine overlast. Ja. Eigenlijk levert het geen problemen op buiten de normale overlast.

S: Dus dat beeld van brandende bomen dat ik had klopt niet?

R: Ja er zal ongetwijfeld wel eens een keer iets in de fik hebben gestaan, maar niet dat alles in de hens staat hoor hahaha.

S: haha oke, maar is er hier wel veel probleemjeugd, die zorg nodig hebben?

R: Jawel, dat is er wel. Er is rondom die groep jeugd, die overlast veroorzaakt is best heel veel problematiek, en dan ja, dan gaat het om de situatie thuis. Ouders.. Ja hoe gaat het op school, niet altijd even goeie begeleiding vanuit de ouders. Nou ja, de nodige.. Ja, hoe moet ik het zeggen, de ene heeft dit en de ander heeft dat, dat is best wel veel, ouders hebben ook wel problematiek. Hoe je me elkaar om gaat in de relatie of je met je kind spreekt of zegt van nou doe, ga maar naar buiten ik zie het wel, he. Dat heb je, nee er is heel veel zorg ook om de ouders, om die kinderen en ja dat speelt veel, er speelt ook veel achter de voordeur. En dat is wat mij wel verbaasd van ach ja, als je gewoon door lewensborg fietst, mooi rustig groen, vriendelijk, bus rijdt, kinderen aan het spelen, hondje wordt uitgelaten, is er niks aan de hand, maar er speelt zo, maar het is een grote wijk, ik weet niet eens hoeveel inwoners, maar er speelt achter de voordeur ook best wel, dat zal overal zijn, maar hier ook zeker.

S: Een grote wijk inderdaad, ehm, en dan omringt door die, dat Le Roy-gebied, maakt dat ook dat het een beetje een dorp-achtig iets heeft?

R: Ja ik vind het wel een dorp ja!

S: Ja?

R: Ja ik vind het wel een dorp met een dorpsplein zo met dat winkelcentrum, ja dat is het.

S: dat maakt dan ook misschien wel dat mensen er nog steeds wonen en kinderen er ook?

R: Ja het is leuk het is vriendelijk, het is een beetje dorps-achtig.

S: Dus het werkt wel, de structuur zoals die nu is? Met die verkeerssluwe...

R: Ja.. er zijn ook bijna geen verkeerslichten. Ja doet een beetje dorps aan.

S: Ah dat is wel leuk om te horen. Ehm, is er nog iets wat u vindt dat ik had moeten vragen?

R: Nou, ja.. dat weet ik niet.. jij zult alles wel van de gemeente hebben opgevraagd met statistieken..

S: Ja ik heb wel gekeken naar die statistieken ja.

R: Ja.. Nee ik vind het best wel, best wel moeilijk om daar, nee het is gewoon wel, weet je het is vriendelijk het is dorp het is groen, maar er zijn ook van allerlei voorzieningen en er wonen mensen met plezier maar gewoon de huis tuin en keuken problemen zijn er gewoon ook, dat is het gewoon.

S: Ja..

R: ik bedoel ja huiselijk geweld heb je overal, dat heb je hier ook, achter de voordeur die problematiek, problematiek met jeugd en kinderen
[telefoon gaat over]

R: En uh ja..

S: hmm, nou we hebben al heel veel besproken ook

R: ja het is een beetje uit de losse pols, mijn gevoel en mijn beeld, omdat ik ook niet zo heel erg veel weet moet ik zeggen

S: nee ik heb al heel veel geleerd

R: dat is goed

S: ik ben heel blij, dan stop ik hierbij de opname.

End of the interview

Transcript interview with Neighbourhood coordinator Lewenburg

S: Allereerst wil ik u of je jezelf even kort kunt introduceren?

R: Ik ben [REDACTED], wijk coördinator bij Nijestee van Beijum en Lewenburg. wijk coördinator is een breed begrip, we houden ons bezig met leefbaarheid in de stad, maar dat betekent niet dat wel heel, alleen daar aanwezig zijn, we kunnen ook andere dingen doen maar dat is wel de hoofdtaak. Leefbaarheid dat is eh, in en om rondom de woning en we hebben veel contact met groepen bewoners, als het gaat om overlast dan hebben wij een op een overlast, dan hebben wij een medewerker wonen binnen Nijestee die zich daar mee bezig houdt, maar wordt het echt buurtoverlast dan zal ik erbij betrokken worden, proberen mensen daar actief te maken om iets te doen in die buurt of initiatief te tonen, bijvoorbeeld van het leefbaarheidsproject is buurt in bloei, en dan kunnen mensen..

S: dat is in Lewenburg?

R: in Lewenburg kunnen mensen daar ook aan mee doen, als mensen ideeën hebben om groen in de buurt, of meer groen in de buurt te hebben en het is grond van Nijestee dan kunnen ze samen met de burens daar een plannetje voor bedenken en dan kunnen we kijken hoe we dat kunnen organiseren. In Wimpel hebben mensen dat bijvoorbeeld gedaan, daar hebben bewoners tegen schuurtjes en daar hebben ze klimop tegenaan laten zetten en een bankje erbij, nou dat is mooi dat dat groen is natuurlijk, dat is altijd goed voor mensen, waar het ons voornamelijk om gaat is dat mensen met elkaar in contact komen want als mensen met elkaar in contact zijn dan woont het over het algemeen prettiger, en daarnaast houden we ons ook bezig met energetische verbeteringen, dus het verduurzamen van woningen, in Lewenburg zijn we daar nu ook mee bezig, niet in zuid maar aan de andere kant zijn we begonnen bij wimpel, bij die etagewoningen die geïsoleerde schil krijgen, ehm, dubbel glas en mechanische ventilatie, zonnepanelen en daar doe ik dan de communicatie voor naar de bewoners toe, dus informatieboekjes schrijven, zorgen dat huisbezoeken worden afgelegd, ja, zorgen dat mensen zo weinig mogelijk hinder ervaren van de werkzaamheden. Het wordt beter de woning, het wordt prettiger, alleen ja het is wel even lastig.

S: ja het staat behoorlijk op de kop of niet? Daar ga je dan zelf ook heen die huisbezoeken?

R: nee. Nee. Af en toe een keer wel maar daar hebben we een kring-team voor die de huisbezoeken doet samen met de aannemer is het hier. Dat is heel prettig dat je een technisch iemand met iemand die wat meer op de persoon is, op bezoek gaan.

S: oké, ehm, Kun je Lewenburg zuid voor mij omschrijven?

R: Nou wel divers, er staan wat portieketagewoningen, er staan ook eengezinswoningen, ehm koop en huur door elkaar, bij elkaar in de wijk. Ja sociale huur, dus de woningen van ons zijn sociale huur dus dat dat is gemengd.

S: En er staan en koop en huur in de wijk, maar niet per se bij mekaar?

R: Nou bij de eengezinswoningen is het wel gemengd, verspringt het zeg maar want sommige woningen zijn verkocht, maar we hebben daar geen vve's dus er is niet een portiekgebouw waar koop en huur in zit, dus de portieketagewoningen die wij hebben dat is huur, maar dan kan er aan de andere kant van de straat eengezinswoningen verkocht zijn of andere woningen die verkocht zijn, dat is ook wel te zien aan het aantal koopwoningen in dat deel, Lewenburg-singel natuurlijk, maar dat is meer geschakelde koop, het is niet een woongebouw met koop en huur.

S: nee want het zijn echt een beetje aparte straten allemaal, het is dan wel 1 wijk, maar hoe zou je die structuur omschrijven?

R: Nou Lewenburg is in principe een bloemkoolstructuurwijk. De bloemkoolstructuur is bij de Lewenburg singel er een beetje uitgehaald, bewust. Om ook echte verandering in de wijk te krijgen, Beijum heeft ook de bloemkoolstructuur en daar is die nog intact, en hier is er voor gekozen om dat water neer te leggen en die Lewenburg singel aan te leggen om de structuur ook daadwerkelijk te veranderen. Rond de eeuwwisseling is dat, dat is voor mijn tijd hahaha.

S: hoelang ben je in deze wijk?

R: Ik werk al wel 14 jaar bij Nijestee maar ik denk 5 of 6 jaar met wat afwezigheid in Lewenborg. En Lewenborg is, nouja, wat ons betreft loopt het daar wel heel prima, hebben we niet hele grote excessen of ..

S: excessen, wat bedoel je daarmee?

R: nou dat er niet heel veel overlast is of zorg of problemen, nee, niet meer dan in andere wijken met sociale huur.

S: Nee dus die, ehm, ja hoe gaat die onderlinge contact?

R: tussen koop en huur?

Ja dat vind ik heel lastig om daar iets over te zeggen omdat ik daar niet zelf woon. Ik kan er iets algemeen over zeggen maar ik weet niet of dat over Lewenborg zuid is maar over het algemeen merk je wel dat mensen die een woning hebben gekocht wel meer naar elkaar toe trekken, en de mensen die huren ook. En ik geloof dat mensen op dit moment niet meer zozeer echt in een wijk wonen maar meer in een straat of hun buurt of misschien zelfs in hun woongebouw, het is toch vrij anoniem wonen.

S: over het algemeen of specifiek Lewenborg?

R: over het algemeen. Ja.

S: Dat is meer geworden?

R: ja ik denk dat dat vroeger, niet specifiek door die wijkvernieuwing maar ik denk gewoon in het algemeen, verhalen van 100 jaar geleden die ik wel eens heb gehoord over de Oosterpark was dat óh buurman kun je nog even koffie meenemen' dat dat veel makkelijker is en dat mensen nu veel meer in hun huis zitten en misschien ook wel door de problemen die ze hebben. Het is toch wel zo dat mensen in sociale huurwoningen die hebben over het algemeen wat minder geld te besteden dus dan is het noodzaak om te zorgen dat ze eten hebben aan het einde van de dag of goed kunnen zorgen dat kinderen wat te eten hebben.

S: dat heeft daar wel invloed op?

R: Ja dan heb je minder ruimte, in je hoofd voor ander activiteiten.

S: dus het is ook een beetje een cultuuromslag misschien?

R: ja. Kijk als je je opa en oma vraagt, dat die ook genoeg op te merken hebben over hoe we nu met elkaar omgaan en hoe dat vroeger ging en ik zeg niet dat dat heel verkeerd is, dat doet de tijd ook. Dat is niet erg, maar contact tussen koop en huur is bijna niet veel. Dat zou je ook nog aan de opbouwwerker kunnen vragen.

S: ja die zie ik vanmiddag.

R: die dat misschien wat beter ook kan inschatten, en ga je ook nog de wijk zelf in, om de mensen te interviewen.

S: nee daar heb ik geen tijd meer voor, de deadline is over tweeënehalve week, dat gaat helaas niet lukken. Ehm.. Je hebt het al even gehad over, nouja dat mensen meer in hun eigen straat leven, hoe , kun je beschrijven hoe betrokken mensen zijn bij de buurt in zijn geheel.

R: Ja bedoel je dan de buurt Lewenborg zuid of

S: Ja of heel Lewenborg

R: heel Lewenborg.. Mensen in Lewenborg zijn wel betrokken bij de buurt, want je hebt golvend Lewenborg. Dus dat ook met de oude bieb en natuurlijk is er veel betrokkenheid, de camping die jaarlijks, dat is het 2^e of 3^e jaar denk ik dat de stadscamping wordt opgetuigd dus er zijn initiatieven, er gebeurt ook wel wat, een groep personen die dat ook kan en ook organiseert, dus daar is wel betrokkenheid bij en dat kan wel ontstaan, golvend Lewenborg en het bestaat ook nog steeds. Dan is er draagvlak voor, dus dat, die betrokkenheid is er wel.

S: Komt dat dan onderop van de bewoners?

R: Ja, in dit geval wel, het is wel gefaciliteerd door de gemeente, maar er is een groep bewoners, vrijwilligers die het aanjaagt, ja.

S: oké.

R: het is voortgekomen uit nieuw lokale koord, dat was een samenwerkingsverband tussen de gemeente en corporaties, en er was geld beschikbaar in bijna alle wijken volgens mij en dan konden bewoners initiatieven indien wat ze wilden dat er met het geld zou gebeuren en dan was er een groepje die dan zei, dit kan wel, en alles regelt. Er werd geïnitieerd en er was bewonersbetrokkenheid en het was goed voor de buurt, nou daar ging het om, het werd goedgekeurd en dat stopte op een gegeven moment, dat was twee keer geweest, twee keer een periode van 5 jaar dus 10 jaar en toen daarna is golvend Lewenborg ontstaan. Toen hebben een aantal bewoners wel gezien wat er kan en wat er mogelijk is en die hebben dat uitgebreid dus dat is echt, dat draait op vrijwilligers, en de oude bieb heeft een belangrijke functie.

S: In golvend Lewenborg of op zich?

R: Ja, en ook in de bewonersbetrokkenheid, daar kan iedereen binnenkomen

S: dat gebeurt ook veel?

R: ehm, veel, nouja wat is veel he? haha. Het gebeurt wel, want anders zouden ze niet nu bestaan, en ze zitten in een pand van lefier en die zou gesloopt worden en die kunnen nog een jaar blijven, ze zijn nog op zoek naar een nieuwe locatie, dus er is nog genoeg draagvlak om dat voort te kunnen laten bestaan, dus dan wordt er gebruik van gemaakt.

S: en dat, draait dat op vrijwilligers.

R: ja, dat draait op vrijwilligers, ze krijgen wel.. volgens mij financiering van de gemeente.

S: is dat echt, ja,

R: ze hebben nog niet een eigen verdienmodel voor zover ik weet

S: maar het is wel voor die organisaties wel belangrijk dat ze gesubsidieerd worden? Of gefaciliteerd worden? Dat blijft belangrijk?

R: ja, volgens mij wordt er nu gekeken hoe ze zelf hun verdienmodel op kunnen zetten, ja, heb je ook met ..... Gesproken?

S: nee

R: zij is van de gemeente Groningen.

S: Ja ik heb met niemand van de gemeente gesproken, is ook een beetje omdat ik het apart van hen wil houden, maar het zou wel interessant zijn inderdaad. Daan Wiers, de mede-oprichtster van de oude bieb, die heb ik ook al gesproken en die spreek ik vanmiddag ook nog weer, dus die zal ik er nog wat verder naar vragen inderdaad. Wat vind je de sterkste eigenschap van Lewenborg?

R: Dat er een groep enthousiaste actieve bewoners is, dat een oude bieb werkt, dat vind ik heel positief. En als je, en dat is qua werk natuurlijk voor mij, en ik denk dat het ook een, dat is wel aan de rand van de stad, je bent nog wel zo in de stad en je bent ook zo buiten de stad, volgens mij is het een heel prettige wijk om in te wonen. Dat is altijd lastig als je ergens niet zelf woont.

S: wat maakt het, wat zou het prettig maken?

R: voor mij zou het prettig maken dat alles bereikbaar is dat je een winkelcentrum hebt, dat er een gevarieerd huizenaanbod is, dat er scholen zijn, het is wel een complete wijk en het is en vind ik wel ruim opgezet, je hebt het Le Roy gebied wat leuk en interessant is, ringweg, bus, goeie verbinding,

S: oké, en wat is het grootste verbeterpunt?

R: hm, ehm, ik denk openbaar gebied. Als je kijkt naar nou de structuur, de bloemkoolwijkstructuur dan ehm, ik vind dat daar zijn het groen, ik vind dat daar nog heel veel versteent is, en ook onduidelijk versteent, dus dat je parkeerplaatsen hebt en nou ik denk dat met klinkertjes daaromheen ligt asfalt en heel veel steen, volgens mij zou dat, zou je dat nog op een andere manier kunnen inrichten.

S: dat is wel iets waar jullie best druk mee zijn of niet? Verstening. ■■■ had het daar ook al over.

R: ja klopt, maar het openbaar gebied is van de gemeente dus ja, bij de wimpel zijn we met de verduurzaming bezig en dan willen we graag met de gemeente kijken of je dat ook kan doen,

dan maak je het woongebouw mooi en dan gaan we ook eromheen kijken wat ons gebied is, hoe we dat groener en prettiger kunnen krijgen en dan nog, de openbare ruimte, of we dat dan pimpen. Het is een heel ander gezicht of je in zon bloemkooltje bent of je gaat over de Lewenborg singel

S: we hebben het al even gehad over de onderlinge contacten tussen burens, dat is een beetje lastig in te schatten, maar u kan misschien wel iets zeggen over eventuele problematiek die speelt onder bewoners.. sociale problematiek

R: hm. Ja soms hebben mensen last van elkaar.

S: gewoon burenoverlast?

R: ja. Dat, ja daar wonen heel veel verschillende mensen in de woningen en soms kunnen mensen niet zo goed met elkaar door een deur. En soms, ja gebeuren er ook dingen, die niemand graag naast zich heeft, als je het hebt over drankoverlast of drugsoverlast of harde muziek, ehm ja dat zijn dingen die je.

S: dat speelt wel? Of dat speelt overal? Is niet specifiek dat het daar meer is?

R: ja, ja..

S: Je zei net eerder al dat mensen in huurwoningen meer elkaar opzoeken en mensen in koopwoningen meer elkaar op zoeken, als die nou echt helemaal gemengd door elkaar wonen, botst dat dan?

R: hm, Ja mijn ideaal is dat dat kan, en dat dat mooi is en dat dat volgens mij ook de samenleving zou moeten zijn, dat je dan van elkaar kunt leren en elkaar kunt versterken en verbeteren, als ik kijk naar nieuwbouwprojecten die Nijestee wel heeft uitgevoerd, waarin huur en koop vermengd is dan zie dat dat niet altijd even goed werkt, en dat er vaak met de vinger wordt gewezen van of de kopers of de huurders...

S: Oké..

R: doen het verkeerd. Dus er is iets van dat we allemaal heel graag willen dat het mixt, maar de mensen zelf willen nog niet zo dat het mixt. Zo van jullie stoppen er maar wat in haha,

S: ja, dat zeggen de kopers?

R: Ja bijvoorbeeld. Ja. Maar ook huurders ook die dat zeggen maar wij hebben in Groningen de woonruimteverdeelsysteem en mensen sparen punten om voor een woning in aanmelding te komen maar dat is met koop natuurlijk hetzelfde, want daar reageert degenen die het kan betalen, en dat heb je ook niet in de hand.

S: oké, uhm,

R: Dus ehm, ik wil heel graag dat het werkt, maar door ervaringen, nou, merk ik toch dat het niet altijd werkt, dat vind ik jammer.

S: niet altijd, soms wel?

R: Ja soms, soms gaat het wel ja, beste voorbeelden zijn denk ik in de Grunobuurt waar je blokken hebt waar koop en huur door elkaar zitten, of niet door, nouja per verdieping volgens mij, en daar gaat het wel goed, ja wat is ook niet goed gaan he, dat is natuurlijk het andere uiterste, kijk wij willen dat ze hand in hand samen dingen organiseren, misschien is dat wel te hoog gegrepen en heb je altijd dingen. Want mensen in huur naast elkaar hebben problemen, mensen in koop naast elkaar hebben problemen, ja. Helaas kunnen we niet allemaal met elkaar door een deur en dat is het leven, en is dat nou koop huur, of is dat huurders, ja. Dat is het leven misschien, misschien is dat wel een mooie conclusie. Hahaha.

S: Ja dat blijft de vraag natuurlijk, moet je als gemeente, of als woningcorporatie, moet je dat dan toch maar blijven proberen, of moet je zeggen het is op een gegeven moment mooi, een blok huizen kopers en dan in de buurt, of daarnaast een blok huur, of moet je echt wel proberen ze door elkaar te blijven mengen?

R: Nou ik geloof in de maatschappij waar iedereen bij elkaar woont, dus volgens mij moet je dat wel blijven proberen maar wel blijven kijken wat handig is en wat wijs is en dat iedereen zich wel op zijn plek voelt en iedereen zich thuis voelt. Dus of je dan een woongebouw moet doen of

om en om en om, of je doet per verdieping of je doet aan de ene kant huur en aan de andere kant koop, volgens mij moet het wel bij elkaar omdat, dat is de samenleving ook. En als je wijken gaat creëren met alleen maar sociale huurwoningen, volgens mij wordt niemand daar beter van.

S: nee, dat is wel bewezen

R: En alleen maar koopwoningen.

S: Nou dat gaat

R: ook niet.

S: Maar dat gaat in principe beter als je kijkt naar, naar de scores, bijvoorbeeld de villabuurt of de wijert zuid, dat zijn wijken die wel, waar veel koop staat en die scoren hoog.

R: ja.. Geld maakt niet gelukkig, maar geld is wel handig om te hebben en geld geeft wel ruimte om wel keuzes te kunnen maken want het moment dat je geen geld hebt is het lastig om keuzes te maken, en mensen met een uitkering of een bijstand kunnen geen woning kopen en zijn aangewezen op de sociale huur, en dat voorbeeld gaf ik net al, als jij ervoor zorgt dat je kinderen s ochtends kunnen ontbijten, dan heb je geen tijd om een gezellig praatje met je burens te kunnen houden, dan ben je bezig dan heb je die ruimte niet. Of dat met koop te maken heeft of met ruimte in je hoofd te maken heeft, volgens mij zit daar veel meer, de essentie. Dus moeten ervoor zorgen dat we armoede uit Nederland uitbannen..

S: en hoe doen we dat?

R: hahaha, ik weet het niet, volgens mij is dat een hele filosofische vraag, als iemand daar het antwoord op had.

S: dan een nobelprijs winnen ofzo

R: ja.. Dus om de villawijk ermee te vergelijken dat, dat is niet..

S: nouja het is ook Groningen natuurlijk

R: ja..

S: zouden ze daar dan sociale huur tussen moeten bouwen.

R: eh, ja zeg ik, tuurlijk, dat is goed voor de menging, ik denk dat je het mensen daar vraagt dat ze nee zeggen, 'want dan wordt mijn huis minder waard', wordt dan gezegd.

S: dus de welwillendheid is er dan ook niet echt?

R: nee, ik denk het niet.. Mensen zijn het ook niet gewend. En dat is ook nog een keuze, mensen hebben een keuze waar ze willen wonen, als je in de villabuurt kunt wonen dan kun je kiezen waar je woont, en de mensen in een sociale huurwoning hebben minder keuze, omdat ze punten moeten sparen, wachtlijsten. Ik geloof in gemengde wijken, en in door elkaar, maar wel in een straat of in een woongebouw

S: ja.. wel echt op kleine schaal?

R: ja..

S: ah, oké, ehm, nou we hadden het al even gehad hoe betrokken inwoners bij de buurt zijn, hoe betrokken zijn ze bij de maatschappij in zijn geheel?

R: Ehm. Dan bedoel je gewoon in groter verband?

S: ja

R: ik denk eigenlijk dat je daar hetzelfde kunt zeggen als dat ik over de buurt zei, dat de maatschappij misschien soms nog wel te groot wordt.

S: Te groot?

R: te overstijgend, veel meer gewoon gericht op dit is mijn huis, dit is mijn straat en misschien nog de wijk en de stad maar, veel groter denk ik niet.

S: dus landelijke politiek, is niet veel interesse voor?

R: nou vind ik lastig om te zeggen nee, ik denk wel dat dingen gevolgd worden, maar wel de grote lijnen, ja.

S: Ehm en wat betreft werk, mensen in sociale huur zijn misschien vaak werkloos, ik weet niet hoe generaliserend ik dan ben maar..

Gelach

R: |Nou de kans is gewoon groter als je kijkt naar de mensen die voor in sociale huurwoningen in aanmerking komen, daar zitten inkomensgrenzen aan, en wanneer je boven die inkomensgrens, als je er al woont dan wordt je er niet uitgezet, maar sinds een aantal jaren geldt dat, dus om daar nu voor die woningen in aanmerking te komen heb je gewoon een laag inkomen, nu zijn er wel banen met een laag inkomen natuurlijk, maar ik denk dat dat wel aantal werkenden minder is in een sociale huurwoningen dan in een koopwoning.

S: heeft dat nog invloed op een buurt?

R: ja, mensen zijn thuis, hebben andere activiteiten, of geen activiteiten. Als je misschien dat je dat ook wel van jezelf herkent, als je niets doet, als je, als je vrij bent dan, nou dan plan je wat activiteiten, heb je een hele drukke dag, dan plan je dit nog even tussendoor, dan kun je nog veel aan denk ik

S: Dus. Ja.. mensen die werkloos zijn kunnen meer aan?

R: minder

S: minder?

R: als je al in een actieve flow zit, dan doe je wat makkelijker kleine dingetjes erbij, nou het is een ander uitgangspunt als je werkloos bent of mensen zijn op zoek of worden teleurgesteld of kunnen niet meer weken, dat is een andere inslag, dan is het mooi dat de oude bieb er is, dat ze daar dan terecht kunnen. Omdat ze ook in een isolement kunnen komen, er zijn minder mensen die ze dagelijks zien waar ze dingen mee kunnen delen.

S: En.. zorgt dat nog op enige manier voor frictie? Tussen bewoners of..

R: Nah, dat zou niet hoeven, zou kunnen misschien, weet ik niet..

S: want ik sprak gisteren met de wijkagent en die noemde het een wat volkse buurt, vooral sommige pleintjes of sommige bloemkooltjes, en dat mensen daar de ene keer heel goed met elkaar kunnen, heel gezellig is, maar dat het ook kan omslaan dat er toch veel onrust is, kun je daar iets over zeggen?

R: nee dat zou ik niet zo goed weten dus dat vind ik lastig om daar dan iets over te zeggen.

S: ehm, nou, dan hebben we het eigenlijk gehad over jouw mening over mengen van wijken.

R: doen!

S: nouja tot slot, wat vind je van Lewenborg?

R: Ja ik vind het een hele leuke wijk, dat mensen daar heel prettig kunnen wonen.

S: ben ik nog wat vergeten om te vragen volgens jou?

R: niet dat ik weet

S: nog wat aanvullen?

R: ik hoop dat je er iets aan hebt! Haha

S: Ja dat heb ik zeker!

R: Ik hoop dat je straks een goed beeld hebt en ben wel benieuwd naar de uitkomsten.

S: ja ik merk wel dat, ik zet de opname stop trouwens...

End of the interview

Transcript walk-along interview WIJ-Lewenborg and De Oude Bieb

Walk-along interview with the WIJ-Lewenborg (R1) and the co-founder of De Oude Bieb (R2). Only relevant parts are transcribed.

R1: we lopen nu naar zuid, want we hebben gegoogeld en gegoogeld

R2: Ja, want die flats die neergehaald zijn, die stonden voor een kleine 3000 woningen he

S: Dat is wel heel veel

R2: Ja, inclusief kinderen

R1: dan heb je het over toplicht en Sloep en

R2: Oh 3000 mensen, sorry

R1: ja maar dan nog

S: dat zijn er wel heel veel

R2: en,

S: Maar die stonden dan hierzo toch?

R2: Ja en daar, ja. En er zou verpaupering plaats hebben gevonden en de nette mensen zouden er uit getrokken zijn waardoor er voor het merendeel alleen nog maar probleem gezinnen in woonden. ....

R2: maar, ohja, daardoor werd die overlast zo groot omdat die probleemgezinnen voornamelijk huisden in die die.

S: Het kwam allemaal bij elkaar te zitten?

R2: ja. En dat haalt..

R1: Vooral in toplicht toch?

R2: ja vooral in toplicht, maar kombuis ook hoor

R1: want ik sprak nog een vriend en die heeft dus in de grote sloep gewoond maar die zegt van dat daar nooit problemen waren.

R2: ja dat geloof ik wel, ik denk dat het kombuis en toplicht met name waren. Klopt hoor

S: maar de gezinnen die wel wat stabielere waren die gingen eruit? Uit zichzelf?

R2: die gingen eruit ja, eh ja, maar het was natuurlijk ook zo dat in die tijd de verkoop op gang kwam van de huurwoningen hier, en ik denk dat een hoop mensen daar ook voor gekozen hebben, de nette mensen.

S: die het zich konden veroorloven, die hebben daarvoor gekozen, en binnen de wijk dan vooral?

R2: Nou ik ken ze, maar ik weet het niet en ik heb daar ook geen cijfers over gezien en ik heb daar ook niet over gelezen waar die mensen dan heengingen, maar ik ken een paar mensen die uit de toplicht flat een koopwoning hebben gekocht in die tijd dat die huurwoningen in de verkoop gingen.

S: oké

R1: maar het is natuurlijk een aanname om te stellen dat mensen in een koopwoning, dat dat nette mensen zijn

S: ja..

R2: ja, nouja, dat is niet helemaal uit de lucht gegrepen

S: je moet wel een hypotheek kunnen betalen voor een koopwoning natuurlijk

R1: ja maar het wil niet zeggen dat je je tuin onderhoud

S: Nee

R2: Nee klopt, en dat je netjes bent, of dat je je rommel over de schutting gooit

S: maar, hoe is jullie ervaring daar over het algemeen mee?

R2: met? Koopwoningen?

S: Ja, nouja met het onderhoud, zit daar verschil in?

R2: nou wat ik laatst al zei, je zag dat mensen die in eind jaren 90 in staat werden gesteld om een huis te kopen, een huurhuis te kopen, dat je wel zag dat die mensen zich dan wel de hypotheek konden veroorloven, op basis van hun inkomen, maar geen appeltje voor de dorst hadden of hoe noem je dat.. een hmhnm achter de hand om het onderhoud te bekostigen.

S: ja

R1: ja jaja

R2: dus dat zag je gebeuren, en verder ja, zie het er meestal netter uit..

S: Het zijn geen algemeen geldende regels natuurlijk..

R1:nee.. Het zijn dan meestal ook wel mensen die een auto hebben en daardoor in staat zijn om bijvoorbeeld hun grofvuil weg te brengen

R2: ja dat is natuurlijk ook nog een

R1: Want dat zie je ook veel, sinds het he, vroeger.. Zijn al die mensen, toen kon je het grofvuil nog gewoon aan de straat zetten, en werd het opgehaald, en wat je nu ziet, is dat mensen hun voortuin ermee volgooien. ... Vanuit het opbouwwerk proberen ook wij zelf vanuit, en vanuit de oude bieb, proberen wij nog regelmatig milieustraten te organiseren, dat betekent dus dat er containers in bepaalde straten neergezet worden zodat mensen daar hun grofvuil in kwijt kunnen, maar die worden dan in de buurt geplaatst, een dagdeel of een hele dag, en dan zie je dus echt gewoon dat mensen aan het slepen zijn.

R2: Ja afgelopen zaterdag hebben we er een gehad in zuid, dit stuk, je zult nu weinig grofvuil in straten aantreffen, hier. Want we hadden afgelopen zaterdag in meerpaal en dukdalf en baken en sloep grofvuil ophalen.

R1: oké? Dat was in december ook he?

...

R1: dit is dus ook zuid

R2: ja, dit ziet er allemaal netjes uit hoor

S: ja want dit zijn dan vooral koop? Of vooral huur? Of van beide iets?

R2: Ja ik had de rust? Ook niet, er is volgens mij een website waar je dat kunt zien

R1: ik denk dat het koop is, en waarom zeg ik dat?

R2: Hee Richard (loopt weg)

R1: Omdat je verschillen ziet in onderhoud per woning. Dat is het mooie aan rijtjeswoningen, de een schildert het en de een onderhoud het niet. En je ziet het veel bij schilderonderhoud.

S: ja vaak kun je het ook al wel zien aan de kleur.

...

R1: of huisbezitters plegen geen onderhoud omdat ze er geen geld voor hebben. Daar is een houten schuurtje weer en daar is het gewoon steen, de steentjes zijn om-en-om gekleurd, ja net wat iedereen wil he.

...

R1: Dat (grofvuil, red.) blijft toch wel een item he, hondenpoep en zwerfvuil, en waar je ook in het land met mijn werk bezig bent, dat blijft een thema

R2: (terug), hij zei wat ook nog zou kunnen is dat de mensen in Lewenborg meer van de natuur houden, ook buitenwijk, de groenste wijk en om die reden meer zorg hebben voor hun omgeving, is een idee.

R1: ohjaa.

S: oke.

R1: een reactie van een bewoner, ja, ja.

R2: hij vindt het allemaal heel netjes, dit is bijna allemaal koop, nee dit is allemaal koop.

S: ja want wat ik trouwens wel zie, hier de stoep, hier valt het wel mee met het onkruid, maar waar we net liepen, daar kan het echt tot aan de schenen haast.

R2: maar dat is de gemeente he, die minder onkruid weghaalt, dat heeft ook een naam, een hmhm-beleid, dat ze nog maar 2 keer per jaar de onkruid weghalen, of 1 keer per jaar.

R1: Ja of aanbesteding, terwijl tegelijkertijd denk ik van, waarom, als ik hier woon op de hoek, waarom pak ik niet even het stukje mee?

S: Ja.. ja... Dit ziet er wel redelijk netjes uit

R1: en als je dat met zijn allen doet per straat, ik heb ook zo'n perkje, zoiets als dit, met een boom erin, nou dat onkruid joh, je ziet niks van de plantjes.

R2: Dit zou ik een enorme leuke uitdaging vinden om hier een mooi bloemenperkje van te maken.

R1: toch? Ik zag dat ergens in Duitsland deze week, daar hadden ze dit soort perkjes maar dan gewoon, weet je scheiding van wegen, dat je linksom of rechtsom om die middenstukken moet, die hadden ze vol met bloemen gezet.

R2: ja prachtig, ja hier doet de gemeente dat ook wel hier en daar wat, ja

R1: en je ziet het ook wel vaker aanbesteed wordt aan hoveniersbedrijven ofzo, die dan een reclamebord op een rotonde neer kunnen zetten.

...

R2: Het is wel zo, hoe netter het eruit ziet, hoe groter het risico dat mensen het netjes houden.

R1: Ja, ja... En nouja met eh, uitstekende tegels denk ik meer aan mensen met een rollator..

R2: Dit ziet er ook allemaal prima uit, en dit is toch echt Lewenborg-Zuid

R1: en dit is dan nog, dit is het huurgedeelte zeg maar.

S: en is dit dan, dit is best wel naar mekaar toe gericht, is daar dan een sterke band hier onderling?

...

S: maar waar jij woont, jij woont ook aan zo'n pleintjes volgens mij?

R2: ja.. ja. Ja iedereen kent elkaar wel, en er worden ook wel dingen georganiseerd, maar dat hangt erg af van de organisatiedrift van 1 persoon vaak.

S: oké... dus het ligt wel heel erg aan de persoon

R2: ja of iemand zin heeft om bij het buurtje flyertjes in de bus te gooien. En de eerste aanzet te geven, want dat is het eigenlijk alleen maar. Nou dit is weer iets minder netjes.

...

S: maar dat is het wel echt? Een persoon die het aanjaagt, en daarna wordt het wel opgepakt door de bewoners?

R2: ja

S: ook wel zonder dat er, ehm, WIJ ertussen komt

R2: tuurlijk, ja, zeker ja. Maar, niet zoveel bewoners als dat je wel zou willen. Want van de 50 mensen die waren uitgenodigd 2 jaren achter elkaar, kwamen er misschien 15

R1: vind ik nog heel aardig hoor!

S: de rest heeft geen behoefte of?

R2: ja of kan ook toevallig niet kunnen of ...

R1: ja en wat is netheid he, wat is onkruid? Je kan dingen als onkruid zien, je kan ook dingen...

R2: kijk dit is toch schitterend

S: ja.

R1: ja prachtig, dit is Lewenborg..

S: Dat is ook wel een duidelijk verschil met Vinkhuizen vind ik, Vinkhuizen is heel erg rechttoe rechtaan, dat is allemaal stempels, dit is toch wat speelser, wat meer ruimte voor groen overal.

R1: ja. Ja.. dus daarmee zeg je dat planologie heel veel uitmaakt

S: ja.. dat denk ik wel, daarom is mijn, daarom doe ik mijn studie ook, ik hoop wel een beetje verschil te maken

R1: ja leuk...

...

R2: het is allemaal recht toe recht aan inderdaad, geen sfeer, heel veel hoogbouw, waar eh, ja, nee ik denk dat dat sowieso al, dan ben je minder met elkaar betrokken omdat je elkaar niet ziet.

R1: omdat je minder buiten bent, omdat het niet interessant is om naar buiten te gaan. Alleen maar om in die auto te stappen of naar het winkelcentrum te gaan.

...

R2: ik haat schuttingen, ik denk ook omdat dat het onveiligheidsgevoel verergert. Alleen het individu voelt zich misschien veiliger maar voor de buurt werkt het alleen maar onveiligheidsgevoelens in de hand

R1: omdat je inderdaad dan zicht hebt op elkaar. En daarnaast, al die verschillende schutting in verschillende staat van onderhoud dan de ander oogt ook heel erg rommelig.

...

S: zijn er wel eens ruzies ofzo?

R2: never ever, er is hier nooit iets.

R1: waarom zou je ook?

R2: nouja, lawaaioverlast, maar dat hebben we eigenlijk niet...

...

R2: het ene pleintje is meer op elkaar gericht dan het andere pleintje. Het mast-pleintje, daar woont echt iedereen om een rondje heen, vrij dicht op elkaar, ik kan me voorstellen dat daar eerder de vlam in de pan slaat dan zoiets waar je wel bij elkaar betrokken bent maar ook weer niet teveel.

S: dat is wel een interessant inzicht, want ik merk wel uit de andere interviews dat zo dit hele gebied, dit is een straat zeg maar, dat dat eigenlijk een beetje een te groot niveau is om cohesie te hebben, maar dat het ook weer te klein kan zijn om dat er dan weer, dat je dan weer te dicht op elkaar leeft.

R2: ja, ja dat denk ik ook.

...

R2: kijk, dit is een iets minder netjes pleintje, zie je?

R1: dit is ook een plek waar met oud en nieuw overduidelijk gefikt wordt.

R2: En dit is? Dukdalf, hier zitten ook koopwoningen. Maar het is misschien ook, dit ziet er ook niet uit, zo'n blikken gebeuren hier, er is niks centraals, een mooi plekje centraal. Dit is alleen maar functioneel.

R1: en lelijk, een blok asfalt.

R2: dit ziet er echt niet uit.

R1: hier in het midden zou je iets kunnen creëren he, maar hier is de fik geweest, dus dan moet je die kant opkijken.

R2: en daar natuurlijk, daar hebben ze niet voor niets stenen ingelegd nu... Oh dit ziet er ook niet uit zo, dit is gewoon een min stukje, die schuttinkjes.

...

S: maar daar achter zit nog wel een speeltuintje

R2: ja dat zie je op veel plekken hier, iedereen heeft zijn eigen.. ?

R1: kijk ook zo'n schutting he, dat is dan een hoekwoning dus je kijkt ertegenaan.

S :oh maar dat stelt ook niet veel voor, vergeleken met die speeltuintjes die we net zagen.

R2: nee dit is echt wip kip gehalte.

S: dus dat is ook niet echt iets wat heel erg bijdraagt aan ..

R1: er wordt hier ook gecroost, iemand met teveel geld dat die zijn banden vernield.

R2: maar hier is geen gemeenschappelijk gevoel voor de omgeving, dat zie je.

R1: maar je ziet ook de zijkanten van die woningen, die staan ook allemaal deze kant op gericht.

S: geen ramen aan de zijkant.

R2: ja, geen sociale controle, geen gemeenschappelijkheid.

R1: ja, en dat is de voorkant, dus waarschijnlijk zitten ze dan qua zon aan de andere kant, en die misschien ook, dus dan heeft niemand zicht op elkaar... Alleen daar, maar zit je ook al wat verstopte dan dit.

R2: Ja. Meer je eigen plekje

R1: maar ja ga er maar staan, dan zit je daar en dan zit je alleen maar naar dit plein te kijken, dat is ook niks.

S: dit is hoe het niet moet eigenlijk?

R2: dit is hoe het niet moet nee. Ik zou dan misschien daar een wal maken, een aardewal met bloemen, zodat je toch een beetje een beschut gevoel hebt. En niet dat blik ziet allemaal.

R1: ja

...

R1: Wat is dit?

R2: dit ziet er ook niet uit nee.

R1: wat is het functionele ervan?

S: parkeerplaats?

R1: als daar ook al zo veel parkeerplek is... Raar stukje..

R2: ja.. en hier zie je ook, dit is ook een huurrijtje, met verschrikkelijke niet onderhouden tuin en schutting. Die heeft heel lang gewoon over de stoep gelegen.

R1: ja en dat maakt het he, het aangezicht.

...

R2: hier kennen mensen elkaar wel.

R1: dit is koop?

S: koop?

R2: ja allemaal koop.

R1: en ook allemaal bestemmingsverkeer vertelde zij. In deze in een rondje

R2: ja ja

R1: kleur maakt ook veel uit he, dat lichtblauwe he

R2: ik bedenk me ineens, is dat dan beschermd ofzo? Dat het blauw moet zijn, want ik zie haast geen afwijkende kleuren.

S: dat zou je wel zeggen ja.

R1: ja, wel variatie nog, daar heb je

R2: daar heb je wel groen

R1: geel met blauw. Maar dit loopt in een rondje zeg maar. Dus je hebt inderdaad alleen bestemmingsverkeer hier.

S: maar dit is dus allemaal koop?

R2: ja en ook pittige koop hoor

S: wanneer is dit gebouwd? Het is wel allemaal een beetje in dezelfde stijl als..

R2: 15 jaar geleden? 20?

S: oké dit is wel een nieuwe?

R2: ja dit is echt het nieuwste, is dit het nieuwst? Nee natuurlijk niet want we hebben al die vervangende bouw voor die flats

R1: ja waar toplicht heeft gestaan enzo ja, dat is nieuwer.

R2: maar dit is echt aan Lewenborg gebouwd, later. Ik ben wel benieuwd, ik vermoed 20, tussen de 15 en 20 jaar.

S: maar rond de eeuwwisseling dus?

R2: ja, verdomd, ah dan misschien al wel iets eerder. Ik weet het eigenlijk niet.

R1: maar ook hier zie je weer verschil tussen, verschil in onderhoud, onderhoudsstatus, en dan met name bij die geschilderde vlakken, he dan het een is korter geleden, en wordt bijgehouden dan de ander.

S: maar hier is dus een sterkere onderling contact

R2: ja, ja.

R1: allemaal van dezelfde... maar het gekke vind ik dan ook altijd, dat ook de speelplekken weer duurder zijn, beter zijn, dat zie je door de hele stad, niet alleen in Lewenborg hoor. En dat maakt natuurlijk ook een buurt he, maar moet je kijken hoe dat onkruid erdoorheen groeit.

S: ja.. Maar je wilde net wat zeggen over de mensen die daar wonen, klopt dat?

R1: ik?

S: ja over dat mensen, het soort mensen?

R1: het is allemaal dezelfde klasse.

S: dus dat maakt dat ze beter met elkaar?

R1: ja! Zelfde afkomst, ik denk dat dat het ook allemaal blank is of niet.

R2: ik weet het niet, maar ik ken alleen maar blank daar.

R1: Ja, ik ken ook een straat in Lewenborg, is niet zuid, maar waar je aan het plein, aan de ene kant wonen daar antillianen en aan de andere kant wonen daar de van oorsprong Lewenborgers die 40 jaar geleden daar zijn komen wonen, dat kan niet met elkaar overweg.

S: nee dat botst?

R1: omdat het cultuurverschil in hoe je met elkaar communiceert gewoon heel anders is. En generatie, want de Antilliaanse groep, dat zijn jonge gezinnen zeg maar, en die autochtone Lewenborgers zijn eh

R2: de mensen die er al 40 jaar wonen

...

R1: en dat zijn huurwoningen waar ik het over heb, en dan kun je je afvragen hoe het is gesteld met het toewijzingsbeleid.

S: ja ja, het plaatsingsbeleid van de

R1: van de corporaties, ja.

...

R2: nouja daar hebben ze tegenwoordig ook wel weer een andere regel voor sinds 3 jaar, dat mensen zoals Carolien en ik niet meer in aanmerking komen voor zon huis,

R1: omdat?

R2: omdat we een bijstandsuitkering hebben, dus, wij mogen nooit meer in zo'n huis. Als waar we nu in wonen

R1: terwijl er ook huur tussen zit, dan is het geen sociale huur maar...

R2: nouja, ze, je mag er gewoon niet meer in als je een bijstandsuitkering hebt.

S: waar moet je dan?

R2: flatje. Of een appartement zoals tegenover de sporthal, maar niet meer in een huis.

R1: ts, terwijl je dan juist tijd hebt om je tuin te onderhouden. En een moestuin aan te leggen. En op die manier gezond te gaan eten.

R2: nouja als je ook ziet hoe die huren stijgen, dan is het ook wel logisch, want de gemeenschap betaalt al maar meer aan de toeslagen omdat je toch echt niet meer kan opbrengen, terwijl die huur, mijn is nu 650, die van Carolien, dat zijn deze woningen, naar 750, nouja je kan toch echt niet meer dan, ik heb het al een paar keer uitgerekend maar ik vergeet het elke keer, wat mijn eigen aandeel is wat naar de huur gaat en wat voor toeslag ik krijg. Maar we zijn wel meer gaan betalen.

R1: ja dan kun je de discussie nog verder voeren, als je kijkt hoeveel belastingteruggave de rijke hebben en hoeveel, snap je?

R2: maar die zeggen dat ze er heel hard voor werken

R1: haha ja dat zeggen ze ja

...

R1: staan er hekken?

R2: ja volgens mij kun je hier er achterlangs

S: is wel echt met een hek ja..

R1: die staat wel open, maar je ziet niks, zie je dat, het is helemaal dicht.

...

R1: het heeft echt iets gettoachtig

R2: ik zou hier echt niet s avonds in durven..

...

R2: het is zo'n schijnveiligheid

R1: kinderen spelen ertussen, en de fietsjes enzo.

S; maar gaat dit ook op slot dan? Enig idee?

R1: ja jaja, dit is per ongeluk open laten staan.

S: oké..

...

R1: ze hebben wel weer een mooie speelplaats

R2: dit is weer zo dat je wel bij elkaar betrokken bent, niet teveel want er staat iets tussen, waardoor je niet meteen in elkaars tuin zit te gluren.

R1: en het ziet er ook netjes uit, ze hebben nieuwe tegels gebruikt

R2: ik vermoed dat het hier goed gaat. Harstikke mooi..

...

R1: ik denk dan waarom heeft de ene plek zo'n mooie speeltuin en de andere zo veel minder

R2: ja dat kan ook op initiatief van de bewoners gegaan zijn he? Dat de bewoners contact hebben gelegd met de gemeente. Als de bewoners zich inzetten wil de gemeente ze wel graag tegemoet komen.

R1: als je laat zien dat je betrokken bent.

...

Inaudible

R1: maar dat is wel zo, als je het hebt over dat groen en die leefbaarheid en die, dat geeft toch vrolijkheid op de een of andere manier. Als je het met Vinkhuizen vergelijkt he,

R2: ja zeker, een mooie omgeving doet wat met jezelf. Maar ja het maffe is dat bewoners hier de mogelijkheid hebben om met hun directe omgeving iets moois te doen iets leuks te doen, maar ze pakken hem niet, of ze willen het niet of ze weten het niet.

S: de mogelijkheid door?

R2: nou door de gemeente, die biedt gewoon heel veel mogelijkheid als je als bewoner iets wilt, er is hier een bewonersinitiatief, golvend Lewenborg heet dat, en die heeft een budget gekregen van de gemeente om mensen de gelegenheid te geven om leuke dingen voor de wijk te bedenken, mooie dingen voor hun buurtje, een bankje ergens of een plukstrook aan te leggen, het maakt niet uit!

S: maar daar wordt niet veel..?

R2: daar wordt te weinig gebruik van gemaakt, er wonen hier 9000 mensen en we hebben een soort vaste groep van 20, 25 betrokken bewoners en incidenteel komt er een initiatief van een wildvreemde bewoner die er toevallig van gehoord heeft, maar..

S: is het dan niet bekend onder de...

R2: ja waarschijnlijk is het niet genoeg bekend

R1: en toch is het jammer he

...

R2: nouja wat is de oorzaak ervan, dat is interessant om daar achter te komen, is het onbekendheid, of is het gewoon mensen willen niet? Dat kan. Die hebben er geen zin in, geen tijd voor geen aandacht voor..

R1: of het individualisme?

R2: dat kan, ja.

R1: kan mij die buurt schelen zo lang mijn huis maar oké is..

S: ja heb je die indruk?

R1: over de volle breedte wel ja, als je inderdaad aan het flyeren bent en als je ziet hoeveel nee nee stickers er op de deuren zitten, de eerste nee kan ik helemaal inkomen, maar de tweede nee geeft toch wel aan dat je de buurtkrant bijvoorbeeld niet wilt ontvangen, dus dat je je afzijdig houdt voor wat er dan ook gebeurd in je eigen omgeving, dat vind ik gek, want je maakt onderdeel uit van die omgeving.

...

R2: hier heb ik eerst gewoond, 18 jaar.

S: is dat een hechte?

R2: ja maar ook weer per buurtje, want ik kwam te wonen in een stuk waar al heel veel mensen woonden die er al 30 jaar woonden weet je wel, van af het begin af aan. En dat merkte je, dat verschil. Het waren dan wel mensen die in een huurhuis woonden, maar wel mensen die heel erg betrokken waren bij hun omgeving en met de buurt, en dat is gewoon de eerste generatie Lewenborgers die de betrokkenheid wel hadden.

R1: is dat zo? Kun je dat zo?

R2: ja, dat zie je ook met filmpjes van het oude Lewenborg en van hoe het Le Roy ontstond en hoe mensen hier bezig gingen. Het was een heel grote samen gevoel

R1: maar dat was ook, dat was ook die tijd

R2: dat was ook de tijd, jaren 70 natuurlijk.

R1: ja, en dan deed je gewoon vrijwilligerswerk, 80 uur in de week

R2: ja, je organiseerde dingen

R1: ja en je was idealist, ja, en je was voor het milieu, en tegen kerncentrales

S: dat is niet meer?

R1 nee, het is veel individueler

R2: ja achter de computer, clicktivist

R1: ja tegenwoordig je krijgt ik weet niet hoe vaak van die petitie binnen, wil je de petitie ondertekenen? Ja dan denk ik dat is makkelijk, achter de computer

S: maar dat straalt dus ook uit uiteindelijk op de betrokkenheid bij de buurt

R2: ja dat zou kunnen ja

R1: Ja.. ja... ik denk dat er toen ook nog veel meer samen gebeurde, misschien betrokkenheid op de.. kinderen speelden ook meer buiten, als ik denk aan mijn eigen jeugd, wij waren altijd buiten en daardoor kregen die ouders ook vanzelf contact, als kinderen wil je ook bij elkaar slapen, elkaar met een kussen om de oren slaan, of bij elkaar eten, dus die betrokkenheid van burens op elkaar was misschien ook wel groter.

S: en heeft dan het internet daar een grote rol in gespeeld?

R1: ik denk dat het al met het individualisme begon, internet kwam daarna

R2: het speelt ook mee natuurlijk dat de wereld meer een, een dreigend iets is geworden, die dichterbij is gekomen, ook door het internet en dat er meer verschillende mensen bij elkaar zijn komen wonen misschien, waardoor mensen ook geneigd zijn om zich in hun eigen huisje veilig en opgesloten en de boze buitenwereld buiten te houden

R1: onbekend maakt onbemind?

R2: ja dat ze minder grip hebben op de wereld om hun heen, daardoor, dat het allemaal mee speelt

R1: ja, onbekend maakt onbemind. En, veranderingsweerstand, ik wil niet aanpassen, ik weiger me aan te passen.

R2: ohja, ja. Behalve sommige mensen, in Mast bijvoorbeeld woont Janny, en daar worden nu een aantal huizen, op dat pleintje, daar zijn nieuwe bewoners gekomen, ook mensen van buitenlandse komaf, maar Janny is een heel open persoon en dat gaat hartstikke goed, die klikt direct, maar hoe vaak tref je dat? Dat..

R1: maar dan heb je een iemand als spin in het web is

R2: ja die dan voor de verbinding zorgt, precies.

R1: en dat moet je kunnen..

S: maar die bang zijn voor verandering, dan zou je ook kunnen zeggen dat ze juist heel erg aan de buurt vast zouden houden, omdat dat bekend is.

R2: ja maar die buurt is ook veranderd. Er zijn mensen komen wonen die anders zijn dan jij.

R1: ja precies, wat ik eerder vertelde over die Antilliaanse groep jonge ouders en dan die oudere van oorsprong Lewenborgers, als je daarvan kan spreken natuurlijk want het bestaat 50 jaar. Maar die zijn ook ouder van leeftijd, die wonen hier inderdaad al sinds Lewenborg bestaat, dus die hebben die buurt ook heel erg zien veranderen, want zo'n bloemkoolwijk is uit de grond gestampt en in eerste instantie als je het bijvoorbeeld hebt over natuur, zijn er bomen neergezet net als in Barger es die heel snel groeien, want dan leek het snel wat, die worden nu allemaal neergehaald omdat die groeien een beetje teveel, en vervangen.